

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

„HLEDÁME KLÍČE K VĚDĚNÍ“

Masarykova základní škola Velká nad Veličkou,
příspěvková organizace

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

HLEDÁME KLÍČE K VĚDĚNÍ

Název školy: Masarykova základní škola Velká nad Veličkou,
příspěvková organizace

Adresa školy: 696 74 Velká nad Veličkou 461
IZO: 600 116 051
IČO: 70 94 30 01

Jméno ředitele: Mgr. František Frýdecký, Ph.D.

Kontakty: Tel. + fax: 518 329 255
e-mail zsvelka@zsvelka.cz
www.zsvelka.cz

Zřizovatel: Obec Velká nad Veličkou
696 74 Velká nad Veličkou 151
Tel. 518 670 693
e-mail info@obecvelka.cz
www.obecvelka.cz

Platnost dokumentu od 1. 9. 2007

Mgr. František Frýdecký, Ph.D.

Verze č. 2 – platnost od 1. 9. 2018

Verze č. 3 – platnost od 1. 9. 2024

razítko

ředitel školy

Obsah

I. Charakteristika školy	5
1. Základní informace	5
2. Popis budovy	5
3. Vybavení školy	5
4. Servisní služby	6
5. Charakteristika pedagogického sboru	6
6. Charakteristika žáků	7
7. Spolupráce s rodiči – SRPDŠ, Školskou radou a veřejností	7
8. Dlouhodobé projekty	7
II. Charakteristika ŠVP	9
1. Zaměření školy	9
2. Výchovné a vzdělávací strategie	17
3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	20
4. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	20
5. Začlenění průřezových témat	21
III. Učební plán	32
1. Učební plán I. stupně	32
- tabulka	32
- poznámky k učebnímu plánu	33
2. Učební plán II. stupně	34
- tabulka	34
- poznámky k učebnímu plánu	35
3. Učební plán volitelných předmětů	35
- tabulka	35
- poznámky k učebnímu plánu	35
IV. Učební osnovy	36
1. Učební osnovy I. stupně	36
1. 1. Jazyk a jazyková komunikace	36
1. 1. 1. Český jazyk a literatura	36
1. 1. 2. Cizí jazyk	51
1. 2. Matematika a její aplikace	58
1. 2. 1. Matematika a její aplikace	58
1. 3. Informatika	73
1. 3. 1. Informatika	73
1. 4. Člověk a jeho svět	81
1. 4. 1. Člověk a jeho svět	81
1. 4. 1. 1. Prvouka	81
1. 4. 1. 2. Přírodověda	87
1. 4. 1. 3. Vlastivěda	97
1. 5. Umění a kultura	103
1. 5. 1. Hudební výchova	103
1. 5. 2. Výtvarná výchova	111
1. 6. Člověk a zdraví	121
1. 6. 1. Tělesná výchova	121
1. 7. Člověk a svět práce	139
1. 7. 1. Člověk a svět práce	139

2. Učební osnovy II. stupně	147
2. 1. Jazyk a jazyková komunikace	147
2. 1. 1. Český jazyk a literatura	147
2. 1. 2. Cizí jazyk	158
2. 1. 3. Další cizí jazyk	167
2. 1. 3. 1. Německý jazyk	167
2. 2. Matematika a její aplikace	173
2. 2. 1. Matematika a její aplikace	173
2. 3. Informatika	181
2. 3. 1. Informatika	181
2. 4. Člověk a společnost	189
2. 4. 1. Dějepis	189
2. 4. 2. Výchova k občanství	198
2. 5. Člověk a příroda	208
2. 5. 1. Fyzika	208
2. 5. 2. Chemie	218
2. 5. 3. Přírodopis	223
2. 5. 4. Zeměpis	231
2. 6. Umění a kultura	240
2. 6. 1. Hudební výchova	240
2. 6. 2. Výtvarná výchova	251
2. 7. Člověk a zdraví	259
2. 7. 1. Výchova ke zdraví	259
2. 7. 2. Tělesná výchova	265
2. 8. Člověk a svět práce	273
2. 8. 1. Člověk a svět práce	273
3. Učební osnovy volitelných předmětů	282
3. 1. Jazyk a jazyková komunikace	282
3. 1. 1. Český jazyk a literatura (Cvičení z českého jazyka)	282
3. 2. Matematika a její aplikace	288
3. 2. 1. Matematika a její aplikace (Cvičení z matematiky)	288
3. 3. Člověk a zdraví	291
3. 3. 1. Tělesná výchova (Sportovní hry)	291
V. Hodnocení výsledků vzdělávání	296
1. Pravidla pro hodnocení žáků	296
2. Pravidla pro hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	304
3. Pravidla pro hodnocení mimořádně nadaných žáků	305
4. Pravidla pro používání slovního hodnocení	306
5. Pravidla pro sebehodnocení žáků	307
6. Klasifikace chování	307
7. Výchovná opatření	308
8. Hodnocení žáků na vysvědčení	309
9. Postup do vyššího ročníku	313
10. Opravné zkoušky	313
11. Komisionální přezkoušení	313

I. Charakteristika školy

1. Základní informace

Jsme plně organizovaná základní škola. Celý areál se nachází v centru obce, v blízkosti kulturního domu a sportovní haly.

Od roku 1. 1. 2002 jsme příspěvkovou organizací, vymezenou ve Zřizovací listině. Škola je v systému ZŠ MŠMT vedena pod kódem (REDIZO) 600 11 60 51, IZO ZŠ: 102 391 700, IZO ŠK: 150 009 500, IZO ŠD: 118 600 508, IZO ŠJ: 103 155 627 a u ČSÚ pod identifikačním číslem (IČO) 70943001.

Škola sdružuje základní školu, školní družinu, školní klub a školní jídelnu.

V červnu 2007 školu navštěvovalo 373 žáků, potom vzhledem k nízké porodnosti začalo žáků ubývat. V současné době jsou zpravidla jedna až dvě třídy v ročníku. O vzdělávání a chod školy se stará pedagogický sbor, vychovatelé ŠD a ŠK, sekretářka, ekonomická pracovnice, školník, uklízečky, pracovnice školní jídelny.

2. Popis budovy

Škola se skládá z komplexu 3 budov různého stáří. Nejstarší budova je z roku 1932, ve které se nachází sborovna pro 1. stupeň, kmenové třídy 1. – 5. roč., kabinet Tv, kabinet 1. stupně, sklad učebnic, odborná učebna Z, školní dílna s technickým zázemím, gymnastický sál a tělocvična.

V prostřední budově z roku 1969 se nachází kmenové třídy 6. – 9. roč., odborné učebny F, Ch, Př, Hv, Vv, polytechnika a 3D tisk, multimediální učebna, sborovna 2. st., školní poradenské pracoviště, odborná učebna informatiky, v přízemí jsou šatny.

Nejmladší budova byla postavena v roce 2003, ve které se nachází ředitelství, 2 oddělení družiny, odborná učebna angličtiny, odborná učebna informatiky, v přízemí je školní kuchyně, jídelna a šatny.

Jednotlivé pavilony jsou propojeny spojovacími chodbami.

V těsné blízkosti školy je postavena nová sportovní hala, kterou využíváme pro výuku Tv i pro volnočasové aktivity.

3. Vybavení školy

Třídy jsou vybaveny moderním a účelným nábytkem. V učebnách 1. stupně jsou koberce, které slouží k odpočinkovým činnostem. V rámci vyučovacího procesu mohou žáci a

učitelé využívat interaktivní tabule, moderní dotykové LCD displeje. K nejlépe vybaveným třídám patří odborné učebny angličtiny, odborné učebny informatiky a odborné učebny F, Ch, Př, Z, školní dílna a multimediální učebna. V rámci finančních možností jsou odborné učebny stále doplňovány a modernizovány.

Vybavení tělocvičny je na dobré úrovni.

K areálu školy patří dvě hřiště s umělým povrchem, která se využívají pro volejbal, fotbal, házenou, atletiku, tenis a volnočasové aktivity.

Pro výuku Tv je možno využívat sportovní halu, která nabízí vynikající vybavení pro většinu sportů, velký prostor sportoviště, šatny se sprchami, horolezeckou stěnu a dále také stadion TJ Kordárna Velká nad Veličkou.

4. Servisní služby

Součástí školy je školní jídelna, která zabezpečuje zdravou výživu žáků dle platných norem a předpisů. Žáci si mohou vybírat ze dvou jídel pomocí elektronického systému.

Mimotřídní a zájmová činnost je přirozenou součástí výchovně vzdělávacího procesu. Vyplývá z práce školní družiny a školního klubu. Ve škole jsou zavedeny různé zájmové kroužky dle aktuální nabídky.

Tělocvična, gymnastický sál i venkovní hřiště jsou v odpoledních hodinách pronajímány zájmovým skupinám pro sportovní činnost dětí i dospělých.

Naše škola je zapojena do mnoha projektů ať už regionálních, nebo podporovaných z EU.

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a nadaným žákům se věnuje výchovný poradce a ostatní pedagogové. Na 1. i 2. stupni vyučujeme žáky se ŠVP v kmenových třídách podle individuálních vzdělávacích plánů.

5. Charakteristika pedagogického sboru

Při pedagogické práci prosazujeme osobní zodpovědnost, zainteresovanost a autoritu, které vycházejí z osobních a profesionálních kvalit učitele. Učitelé se dle plánu DVPP zúčastňují různých školení. O mimoškolní a zájmovou činnost ve ŠD, ŠK se starají kvalifikovaní vychovatelé a vedoucí kroužků.

V rámci školního poradenského pracoviště na škole pracují výchovný poradce a školní metodik prevence, kteří spolupracují se žáky, učiteli i rodiči. Na naší základní škole dále pracuje koordinátor ŠVP, koordinátor ICT a asistent pedagoga.

6. Charakteristika žáků

Převážná většina žáků jsou děti z Velké nad Veličkou a zbytek jsou žáci dojíždějící z okolních obcí (Nová Lhota, Suchov a Javorník).

7. Spolupráce s rodiči a veřejností

Intenzivně spolupracujeme s rodiči, poskytujeme jim základní a objektivní informace o škole a informujeme je o studijních výsledcích dětí. Snažíme se více rozvíjet oboustranný tok informací. Připravujeme pro rodiče kulturní, sportovní, vzdělávací a preventivní programy, využíváme jejich pomoci a účasti při organizování školních akcí.

Dobře spolupracujeme s místní knihovnou, kde pořádáme pravidelné besedy.

Průběžně spolupracujeme s Městskou policií ve Veselí nad Moravou a v Hodoníně, Policií ČR, Pedagogicko-psychologickou poradnou, Úřadem práce, obecním úřadem a jinými organizacemi.

Při škole pracuje školská rada, jejíž členy jsou zástupci pedagogického sboru, rodičů a zřizovatele.

Aktuální informovanost rodičů a veřejnosti je dále zajišťována prostřednictvím našich webových stránek www.zsvelka.cz.

8. Dlouhodobé projekty

Naše základní škola se zapojila do těchto projektů:

„Hledáme klíče k vědě s využitím moderních ICT“ – registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0966 (EU peníze školám – šablony)

„Školy pro venkov“ – registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.1.00/14.0208

„Cloud je budoucnost vzdělávání“ – registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.3.00/51.034

„Moderní škola ZŠ Velká nad Veličkou“ – registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.1.00/56.2210

„Digitalizujeme školu“

Realizace investice Národního plánu obnovy - komponenta 3.1

„Doučování žáků škol“

Realizace investice 3.2.3 Národního plánu obnovy

„Průša pro školy“

„Metodické kabinety - Systém podpory profesního rozvoje učitelů a ředitelů“
„MAP ORP Veselí nad Moravou - Ostrožsko – Kunovice“
„IPs Kurikulum“
„Plavání MZŠ Velká nad Veličkou“
„Mléko do škol a Ovoce a zelenina do škol“
„Česko sportuje“
„Uklidme Česko“
„Zdravá 5“
„Projekt 72 hodin“
„Potravinová pomoc dětem v sociální nouzi v Jihomoravském kraji“
„Obědy pro děti“

II. Charakteristika školního vzdělávacího programu

1. Zaměření školy

Naše škola se speciálně nezaměřuje na žádný obor. Jsme venkovská škola a přicházejí k nám děti z různých prostředí – ze sídliště městského typu i z velmi malých sídel. Měly by tedy mít stejnou možnost seznámit se všemi obory.

Nicméně vyšší důraz (vyšší počty hodin) klademe na výuku matematiky, českého jazyka a tělesné výchovy. Jako první cizí jazyk je na naší škole vyučován od 3. ročníku anglický jazyk. Od sedmého ročníku mají žáci do výuky zařazen druhý cizí jazyk (německý jazyk). Dále podporujeme moderní digitální technologie (vybavenost školy, vzdělávání pedagogů), jak na úrovni jednotlivých vyučovacích předmětů, tak i v oblasti volnočasových aktivit (kroužky, příměstský tábor).

Dostatečné sportovní vyžití dětí (vhodná forma prevence a aktivního využití volného času) je zajištěno nabídkou sportovních zájmových útvarů a velmi kladnou spoluprací se sportovními kluby (fotbal, házená, atletika, hasičský sport).

Profil absolventa Masarykovy základní školy

Profil žáka absolventa Masarykovy základní školy ve Velké nad Veličkou představuje souhrn schopností, dovedností a postojů, od kterých se odvíjí veškerá činnost školy:

- výstupy z jednotlivých ročníků vyučovacích předmětů
- školní pravidla (dle možností pravidla jednotlivých ročníků)
- samotné učivo vyučovacích předmětů
- úspěšná komunikace (žák-žák, učitel-žák, učitel-rodíč, učitel-učitel ...)
- volba metod, forem
- vhodná volba didaktických postupů
- vzájemná a efektivní spolupráce pedagogů, na 1. stupni návaznost a spolupráce s mateřskou školou
- důležitá je spolupráce s odbornými týmy učitelů 2. stupně při vytváření příznivého klimatu školy
- spolupráce s rodiči žáků
- celkové klima školy (škola otevřená, komunitní, ve které vládne přátelská atmosféra a bezpečné prostředí)

Profil žáka MZŠ – v návaznosti na klíčové kompetence

- **Kompetence k učení**
 - zajímá se o nové poznatky, plánuje a organizuje vlastní učení (individuální přístup učitele ke všem žákům – v rámci možností)

- vyhledává a třídí informace v jednoduchém textu, čte s porozuměním - kreslení obrázků k textu, tvoření i odpovídání na otázky k textu, hledání klíčových slov, uplatňování metod RWCT (myšlenková mapa), tvoření osnovy, reprodukce textu, dramatizace
- operuje se základními termíny probíranými v rámci nabízeného učiva - systém výuky umožňuje smysluplné prolínání učiva jednotlivých předmětů tak, aby základní vědomosti získané v jedné oblasti pomohly k získání nové vědomosti v jiné oblasti
- samostatně pozorují, experimentují, zapisují průběh a výsledky jednoduchých pozorování
- prezentují svoji práci před kolektivem třídy
- na základě vlastních schopností a dovedností má adekvátní vztah k učení, posuzuje vlastní pokrok a plánuje s i zdokonalení svého učení - postupně jsou vedeni k samostatnosti, realizují vlastní nápady, jsou postupně vedeni k využívání vlastních vědomostí k pomoci spolužákům – týmová práce, motivační úkoly
- klade otázky - vhodná motivace, metody RWCT (myšlenková mapa), možnost výběru způsobu zpracování učiva dle zájmu a typu inteligence
- spolupracuje s ostatními – skupinová práce, práce ve dvojicích, kooperativní výuka, metoda projektů – dle možností, společně tvoří pravidla chování
- aktivně se zapojují do práce skupiny - učí se zaujmout určitou roli ve skupině, učí hodnocení práce skupiny, jsou vedeni k zodpovědnosti za výsledek práce ve skupině
- hodnotí svoji práci – má dostatek času k sebehodnocení a hodnocení v každé hodině, týdennímu hodnocení dle možností
- aktivně naslouchá a hodnotí svoji práci – učí se klást správně otázky k učivu, otázky k textu, učí se používat pravidlo „respektovat a být respektován“
- soustředí se – cíleně pracovat s textem v různých vyučovacích předmětech s uplatněním metod RWCT (myšlenková mapa)
- usnadňuje si učení – mít v učení svůj systém, výroba vlastních pomůcek, schémat, používání pravidel, slovníků, encyklopedií, PC programů, při vyučovacích hodinách Informatiky aplikovat znalosti z ostatních vyučovacích předmětů a využívat PC (např. Čj – napsat slohovou práci, M - vytvořit tabulku pro malou i velkou násobku, ... vytisknout, realizace mezipředmětových vztahů)
- vyhledává informace z mnoha zdrojů, třídí informace – vlastní tvořivé zpracování vlastivědného a přírodovědného učiva, používání map, slovníků, encyklopedií, PC, pravidel
- používá zpětnou vazbu – práce s klíči, s pravidly, ke kontrole ve dvojicích, sebehodnocení, vzájemné vysvětlování si učiva mezi žáky
- pracuje za pomoci učitele s chybou – napraví, docvičí, učí se zkušeností z chyb (opravují si cvičení, využívají pouček, mají možnost volby práce navíc, dobrovolné úkoly, opravné texty)
- vhodné střídání učení s odpočinkem a jednoduché plánování práce – možnost výběru relaxace, volba práce navíc, plánování práce doma i ve škole, dle možností používání týdenního plánu domácích úkolů

➤ **Kompetence k řešení problémů**

- uvědomuje si, že nastal problém – přemýšlí nad problémem, otevřeně upozorňuje na problémy
- dle možností jsou realizovány ranní kruhy, kde mohou žáci o problémech diskutovat a ve vyučovacích hodinách je pak dále řešit za pomoci učitele
- rozhoduje se a vybírá možnosti řešení problému – různé výukové texty vedou k samostatnosti žáků
- snaží se být trpělivý a vytrvalý
- obhájí a vysvětluje svá řešení, nese za ně odpovědnost – má možnost si volit pořadí vypracování zadaných úkolů
- požádá, přijímá a nabízí pomoc
- pracuje pečlivě

➤ **Kompetence komunikativní**

- má dostatečnou slovní zásobu a umí správně vyslovovat
- s ohledem na věk a schopnosti formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v písemném i ústním projevu – žáci mohou denně prezentovat své názory při ranním kruhu, žáci prezentují výsledky své práce před spolužáky
- naslouchá promluvám druhých dětí a dospělých a přemýšlí o nich – žáci se účastní besed na různá témata
- zapojují se do brainstormingu ve výuce
- učitel při ranním kruhu vyslechne všechny žáky
- seznamují se s různými typy textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků – používá při výuce různé texty a záznamy, obrazové materiály ...
- s ohledem na věk a schopnosti využívá informační a komunikační prostředky – své dovednosti a znalosti získané v hodinách Informatiky využívají žáci při dotváření školních výukových textů
- používá základní znalosti při jednoduché komunikaci v cizím jazyce (Aj)
- částečně ovládá komunikaci pomocí PC, Internet (zásady, bezpečnost)

➤ **Kompetence sociální a personální**

- spolupracuje ve skupině, podílí se společně s učitelem na vytváření pravidel práce v týmu a také je dodržuje
- poskytne pomoc nebo o ni požádá – žáci jsou vedeni k vzájemné pomoci, dle svého uvážení mohou projevit své pocity a nálady při ranním kruhu, ale i jindy
- přijímá různé role ve skupině
- respektuje názory druhých
- přispívá k diskusi v malé skupině i k diskusi celé třídy – žáci se zapojují do brainstormingu ve výuce

➤ **Kompetence občanské**

- umí se omluvit, uznat a napravit chybu
- je kamarádský
- uplatňuje svá práva, ale zná i své povinnosti
- nabízí, přijímá a poskytuje pomoc
- respektuje vrstevníky i dospělé a je jimi respektován
- odmítá útlak a hrubé zacházení, upozorní na fyzické i psychické násilí

- s ohledem na věk se seznamuje se zákony, které se ho přímo dotýkají – žáci jsou seznamováni se základními právy a povinnostmi dítěte (diskuse, ranní kruh ...)
- je schopen rozhodnout se v jednoduché životní situaci, v případě ohrožení zná základní postupy řešení této situace – žáci znají důležitá telefonní čísla, v rámci výuky se vžívají do nejrůznějších rolí v různých životních situacích, učí se je řešit
- seznamuje se s našimi lidovými tradicemi (Mladé Hornácko, Vánoce, Velikonoce ...) kulturně historickým dědictvím, uměleckými díly
- ctí kulturní tradice národa (český jazyk)
- dle svého zájmu se aktivně zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- seznamuje se se základními ekologickými a environmentálními problémy, je schopen je ve svém okolí objevovat – účastní se brigád při úklidu, dbá na ochranu životního prostředí
- škola zajišťuje vhodné zázemí pro třídění odpadu a žáci jsou vedeni k šetrnému zacházení s neobnovitelnými zdroji (pravidelně odpad třídí)

➤ **Kompetence pracovní**

- ve vyučovacích hodinách používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní své povinnosti – v rámci výuky jsou žáci opakovaně seznamováni se základními pravidly bezpečnosti a hygienickými zásadami
- hodnotí výsledky své práce z hlediska kvality a hospodárnosti – žáci jsou vedeni k sebehodnocení, podílejí se na vytváření kritérií pro hodnocení
- plánuje si práci, postup
- spolupracuje – přijímá role ve skupině, přizpůsobí se tempu skupiny atd.
- dokončí práci
- hledá nejlepší možné postupy
- pracuje také podle návodu (procvičuje čtení s porozuměním)
- váží si práce své i druhých – hodnocení a ocenění
- pracuje hospodárně
- seznamuje se s různými profesemi
- seznamuje se s různými pracovními postupy

➤ **Kompetence digitální**

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby a využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- samostatně se rozhoduje, které technologie pro jakou činnost použije
- potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání
- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu
- vytváří a upravuje digitální obsah v různých formátech, dané formáty kombinuje
- pozměňuje obsah, který vytvořil někdo jiný, propojuje jej s cílem vytvořit obsah nový
- řeší úkoly a situace za použití digitálních technologií
- na příkladech z okolí ukazuje, jak digitální technologie zlepšují život

- udržuje svá digitální zařízení zabezpečená, chrání data před zneužitím
- rozpozná rizikové situace a vhodně na ně reaguje
- při používání digitálních technologií předchází situacím ohrožujícím tělesné i duševní zdraví
- cituje zdroje ve své práci a je si vědom svých autorských práv, dodržuje právní normy
- kontroluje svoji digitální stopu
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním

Stěžejním cílem práce učitelů na naší škole je vyvolat větší zájem žáků o jejich sebevzdělání – naučit je „učit se sám a učit se navzájem.“

Pojetí školního vzdělávacího programu

Práce na našem školním vzdělávacím programu vlastně začala besedou s pedagogickými pracovníci Mateřské školy ve Velké nad Veličkou. Při naší návštěvě byl jejich ŠVP již zpracován a učitelky jej realizovaly v praxi. Aby naše práce byla smysluplná, je nutné v 1. ročníku základní školy navazovat na vědomosti, dovednosti a návyky získané v mateřské škole, dále je rozvíjet. Spolupráci mateřské a základní školy považujeme za základní stavební kameny, které mají zajistit nenásilný a pro děti co nejméně zatěžující přechod z jedné instituce do druhé.

Všechny činnosti a situace, které se v průběhu dne v mateřské škole vyskytují, jsou využívány k tomu, aby se s nimi nenásilně a citlivě pracovalo. Vzdělávání předškolních dětí je tedy spontánní a řízené. Specifickou formu představují didakticky řízené činnosti, ve kterých učitelky naplňují konkrétní vzdělávací cíle. Toto učení je v mateřské škole založeno na aktivní účasti dětí, založené na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení. Všechny činnosti v mateřské škole obsahují hry a tvořivost.

Na všechny tyto činnosti a aktivity v základní škole navazujeme a dále je prohlubujeme. Rovněž plynulý a nenásilný přechod žáků z 1. stupně na 2. stupeň základní školy je nesmírně důležitý. Beseda v mateřské škole nás přesvědčila o pravdivosti slov našeho **předního pediatra prof. PhDr. Zdeňka Matějčka:**

„Předškolní věk je samostatné období s ohromnou důležitostí. V tomto věku se tvoří základy přátelství, rozvíjí se soucit, empatie. Dítě se učí spolupracovat, i když druzí hrají rozhodující roli ...“

Motivační název ŠVP mateřské školy je: **„Hledáme klíče k radosti.“**

Motivační název ŠVP ve školní družině: **„Hledáme klíče k přátelství“**

Motivační název ŠVP základní školy: „Hledáme klíče k vědění“

Všichni pedagogičtí pracovníci naší školy jsou přesvědčeni o tom, že „magická“ moc těchto tří pomyslných klíčů pomůže dětem otevřít všechny dveře, které vedou k jejich šťastnému a plnohodnotnému životu.

Základní filozofie školy

Základní filozofií naší školy je vytvořit pro všechny žáky příjemné a bezpečné místo, kde učitel, žák a rodič jsou partnery, kde každé dítě má právo se vzdělávat dle svých individuálních možností a potřeb. Chceme vychovávat děti tvořivé, samostatné, odpovědné, zdravě sebevědomé, tolerantní, schopné komunikace a spolupráce, slušné, zodpovědné. Děti, které budou ovlivňovat svou budoucnost a najdou si správné místo ve společnosti. V našem školním vzdělávacím programu chceme uplatňovat rovnováhu mezi výchovou a vzděláním. Chceme, mimo jiné, uplatňovat jednu z nejosvědčenějších metod – metodu vlastního příkladu.

A. Einstein

„Příklad není jednou z cest ve vzdělání.

Je to jediná cesta“

Vzhledem k filozofii školy se nesnažíme zaměřit na jeden konkrétní obor či vyučovací předmět, ale na rozvíjení schopností a osobností dětí. Důraz klademe na hlavní vyučovací předměty Čj, M, cizí jazyk, znalost naší historie, ekologii. Snažíme se, aby učivo bylo co nejvíce propojeno se životem. Učivo jednotlivých vyučovacích předmětů se prolíná a ve velké míře se vztahuje k praktickému životu. Dle možností jsou do výuky zařazovány projekty, při nichž žáci použijí své vědomosti a vidí smysluplný výsledek svého snažení a práce. Zde se pak mohou propojit vyučovací předměty, na kterých je projekt založen.

Ve výuce se využívá řada různých metod, aby vzdělávání bylo pro žáky zajímavé a tvůrčí. Projektové vyučování vede žáky ke spolupráci a komunikaci v pracovním týmu. Některé výsledky projektů slouží mladším žákům na 1. stupni, jiné celé škole.

Hlavní a dílčí cíle základního vzdělávání

Základní vzdělávání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání. V základním vzdělávání se proto usiluje o naplňování těchto cílů:

- **Umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení**
 - vybírat si a využívat vhodné způsoby, metody a strategie pro aktivní a efektivní učení
 - vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívat v procesu učení a v praktickém životě
 - využívat informační a komunikační prostředky a technologie
 - propojení informací se skutečným životem

- komunikační dovednosti, spolupráce, práce v týmu
 - prezentace vlastních výsledků
 - samostatnost, organizace vlastní činnosti
 - žáci jsou vedeni k sebehodnocení a poznávání vlastních možností
 - během výuky je kladen důraz na práci s textem, čtení s porozuměním, vyhledávání informací
 - iniciativa, tvořivost, zodpovědnost
 - využívat kladného hodnocení
 - práce s přiměřeným učivem
 - osobní příklad
 - práce v motivujícím prostředí – (učit se sám a učit se navzájem)
- **Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů**
- samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnávat, kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry pro využití v budoucnosti
 - uvádět věci a znalosti do souvislostí a na základě toho si vytvářet komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy
 - volit vhodné způsoby řešení úkolů, sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů, aplikovat osvědčené postupy při řešení obdobných nebo nových úkolů a situací
 - poznatky nejsou žákům předkládány v hotové podobě
 - uplatňování mezipředmětových vztahů
 - přechod od frontálního vyučování k aktivizujícím metodám
 - motivace problémovými úlohami z praktického života
 - uplatňování základních myšlenkových operací – srovnávání, třídění, analýza, syntéza, zobecňování, abstrakce
 - rozvíjení schopnosti logického uvažování
 - podpora netradičních způsobů řešení problémů
 - sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů
- **Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci**
- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
 - naslouchat jiným a porozumět jim
 - obhajovat vlastní názor vhodnou a kultivovanou argumentací
 - vytvořit prostor pro střetávání a komunikaci různými formami (ústně, písemně, výtvarnými prostředky, pomocí technických prostředků atd.)
 - práce v týmu
 - základ spolupráce a společného prožívání, předpoklad poznávání sebe a vztahů k jiným
- **Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.**
- spolupracovat ve skupině při řešení daného úkolu, podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a na utváření příjemné atmosféry v týmu, respektování společně dohodnutých pravidel chování
 - jasná pravidla pro soužití ve škole – práva, povinnosti
 - atmosféra demokracie a přátelství
 - aktivně přispívat k diskusi, umět v diskusi obhajovat vlastní názor, ale i respektovat zkušenosti a názory jiných

- osobní odpovědnost za výsledky společné práce
- **Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti**
 - mít přiměřeně sebevědomé vystupování, pozitivní představu o sobě samém, ale současně schopnost vcítit se do situací ostatních a respektovat jejich přesvědčení nebo názory
 - řešit praktické problémy a životní situace na základě pochopení principů, jimiž se společnost řídí, znát svá práva i povinnosti
 - schopnost hodnotit výsledky vlastní činnosti i činnosti jiných
 - demokracii a svobodu nezaměňovat za anarchii
 - nutnost dodržování mravních hodnot a slušného jednání
 - znalost svých práv a povinností
 - učit se argumentovat
- **Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě**
 - vcítit se do situací ostatních a respektovat jejich přesvědčení nebo názory
 - chápání bohatství a složitosti citového života, rozvíjet citovou otevřenost vůči podnětům z prostředí, ve kterém žijí
 - orientace ve vlastním citovém životě a v citových vztazích
 - učit se otevřeně a kultivovaně projevovat své city
 - učit ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, k přírodě
 - schopnost ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- **Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný**
 - schopnost ochrany vlastního zdraví i zdraví ostatních
 - používat bezpečně materiály, nástroje a vybavení, dodržovat dohodnutá pravidla, povinnosti a závazky, rozhodovat se správně, zodpovědně a s ohledem na své zdraví i zdraví jiných
 - dle svých možností poskytnout účinnou pomoc v situacích ohrožujících život a zdraví
 - kompenzační a hygienické přestávky
 - zdravý stravovací a pitný režim
 - prevence šikanování a násilí
 - vztahy ve škole – úcta, sounáležitost, uznání
- **Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi**
 - chápání principů a fungování demokracie v osobním životě, ve škole a společnosti
 - otevřenost vůči spolužákům
 - solidarita s jinými lidmi
 - rozvíjení kritických postojů k negativním projevům ve škole i společnosti
 - integrace žáků vyžadující speciální péči
 - vnímání kulturního i historického dědictví jako významného fenoménu
 - být vnímavý k tradicím a kulturním hodnotám jiných národností

- vytváření podmínek pro adaptaci žáků z jiných kulturních prostředí
- **Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci**
 - využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost
 - rozvíjet své podnikatelské myšlení, orientovat se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru
 - chápat podstatu, cíl a riziko podnikání
 - uplatňovat sebehodnocení žáků a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci
 - harmonogram informační a poradenské činnosti v oblasti profesní orientace osvojování základních pracovních dovedností a návyků
- **Pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života**
 - učit se technologie ovládat, později je využívat k samostatnému vyhledávání informací, tvorbě prezentací, k psaní textů a především ke komunikaci
 - osvojovat si dovednosti, které umožňují využití textových a obrázkových editorů při vlastní tvorbě
 - využívat technologie k řešení úloh a problémů a k získávání dat
 - vést k hledání informací a k jejich ověřování z více zdrojů
 - motivovat k využití digitálních technologií v situacích, kdy jejich použití usnadní práci
 - využívat online aplikací pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat
 - dodržování zásad bezpečnosti při práci s online aplikacemi a zásad ochrany osobních údajů.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

„Všechno, co je třeba, je vnést do školy a do učebny tolik světla, kolik jenom dokážeme, poskytnout dětem tolik pomoci a vedení, kolik potřebují a o kolik požádají, naslouchat s porozuměním, když se jim chce mluvit, a potom uhnout z cesty. Můžeme jim důvěřovat, že zbytek dojdou ...“

(John Holt: Jak se děti učí)

Výše zmíněné motto jednoznačně naznačuje směřování k naplňování klíčových kompetencí žáků. Pedagog musí být nenápadným režisérem při kooperativní práci, dále

dovedným organizátorem i vyučujícím, musí umět plánovat. Práce pedagoga předpokládá jisté manažerské schopnosti. Můžeme také říct, že pedagog musí být kompetentní.

Strategie naplňování klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

- základ motivace stojí na způsobu hodnocení, který žáka motivuje k učení, dává mu možnost si opravit případné neúspěchy
- individuální přístup dává možnost slabším i nadanějším dětem zažít úspěch a pracovat podle svých možností
- žáci jsou vedeni i k sebehodnocení, mají možnost prezentovat výsledky své práce na veřejnosti, (dle možností soutěže, olympiády, výstavy, vystoupení...)
- v jednotlivých hodinách se učí pracovat s informacemi, zpracovávat je, pracovat s textem
- práce s chybou
- snažíme se, aby učení bylo vždy smysluplné
- žáci jsou vedeni k rozvržení své práce

Kompetence k řešení problému

Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

- základem k vytváření této kompetence jsou projekty, které zpracovávají žáci, uplatňuje se zde jejich tvůrčí přístup ke způsobu zpracování, způsobu prezentace, nebo další práce s projektem (práce se spolužáky)
- ve vyučovacích hodinách je základem řešení problémových úkolů, práce s informacemi, netradiční úlohy
- tvůrčí přístup se rozvíjí i při přípravě veřejných vystoupení a prezentací (dle možností výstavy, soutěže, divadlo)
- tuto kompetenci rozvíjíme zejména učním v souvislostech, to znamená, že neučíme izolovaná data jednotlivých oborů, ale u dětí vytváříme ucelený obraz světa
- žákům jsou předkládány takové úkoly, jejichž řešení vyžaduje znalosti z více oborů lidské činnosti resp. vzdělávacích oblastí a tudíž i více přístupů k řešení
- tyto kompetence rozvíjíme také využíváním co největšího množství zdrojů informací – práce s knihou, internetem, praktickými pokusy, vlastním výzkumem žáků

Kompetence komunikativní

Vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

- ve všech hodinách jsou žáci vedeni k tomu, aby měli svůj názor, uměli jej slušnou formou prezentovat a obhájit, zároveň, aby byli schopni vyslechnout a přijímat názory druhých
- veškerá prezentace vlastních projektů, práce se spolužáky, veřejná vystoupení vedou žáky k rozvoji této kompetence
- při problémovém vyučování vytváříme dostatečný prostor pro vyjadřování žáků

Kompetence sociální a personální

Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých

- od první třídy jsou děti vedeny ke spolupráci a vytváření týmů, spolupráci, vzájemná pomoc je nutná i při projektech (komunitní kruhy, skupinová práce, kooperativní vyučování...)
- žáci si vytvářejí pravidla chování ve třídách
- spolupráce a respektování se rozvíjí i na všech školních akcích

Kompetence občanské

Připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

- žáci si již od první třídy vytváří ve třídách vlastní pravidla chování
- třídění odpadů na škole
- seznamování žáků s jejich právy, odpovědností a povinnostmi
- žáci jsou vedeni k tomu, aby respektovali národní, kulturní a historické tradice
- přijímání žáků integrovaných, s postižením, práce s nimi a způsob komunikace

Kompetence pracovní

Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci

- možnost volby je u žáků rozvíjena již na 1. stupni, na 2. stupni volbou volitelných předmětů, kroužků, při prezentaci školy...
- dále způsobem práce v hodinách, individuálním přístupem a vedením k hodnocení a sebehodnocení všech činností, které žáci provádějí
- velmi podrobně s řadou prožitkových projektů je tato problematika zpracovaná ve vzdělávacím oboru Člověk a svět práce
- u žáků tuto kompetenci rozvíjíme formou projektové činnosti, skupinové a individuální práce

Kompetence digitální

Pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života

- žáci jsou vedeni k tomu, aby se sami rozhodli, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- učíme žáky získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah
- podporujeme žáky ve vytváření a úpravě digitálního obsahu a v jejich vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků
- využíváme digitální technologie k usnadnění práce, zefektivnění pracovních postupů, zkvalitnění výsledků práce, komunikaci a k výuce
- pomáháme jim chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme se s novými technologiemi, kriticky hodnotíme jejich přínosy a

- reflektujeme rizika jejich využívání
- snažíme se předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních
 - při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí učíme jednat eticky

3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů.

Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP).

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně škola uplatňuje pouze na doporučení ŠPZ (Školské pedagogické zařízení). Na základě tohoto doporučení vypracuje IVP.

PLPP i IVP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP i IVP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i samotným žákem. Zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka.

Plnění PLPP bude vyhodnoceno nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření. Plnění IVP bude vyhodnocováno jednou ročně.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

4. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

PLPP a IVP nadaného a mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel nebo učitel toho vyučovacího předmětu, ve kterém se projevuje nadání žáka. Přitom spolupracuje s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením.

PLPP a IVP má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel nebo učitel daného předmětu s rodiči.

Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení z ŠPZ. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než jeden školní rok a v průběhu školního roku doplňován.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka. Po podpisu předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření ředitelství školy.

5. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata jsou na naší škole:

- součástí jednotlivých vyučovacích předmětů
- pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot
- obsah průřezových témat je rozpracován do tematických okruhů
- každý tematický okruh obsahuje nabídku témat (činností, námětů)

Tematické okruhy PT:

- procházejí napříč vzdělávacími oblastmi
- umožňují propojení vzdělávacích obsahů vyučovacích předmětů s obsahem dalších činností ve škole i mimo školu
- přispívají ke komplexnosti vzdělávání
- pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Průřezová témata jsou na naší škole:

- integrována do vzdělávacích obsahů vyučovacích předmětů
- dle možností je v průběhu školního roku realizováno několik projektů

Náměty z tematických okruhů průřezových témat

- jsou zapracovány do osnov vyučovacích předmětů vždy v propojení na vzdělávací obsah

Průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova (OSV)
- Výchova demokratického občana (VDO)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)
- Multikulturní výchova (MkV)

- Environmentální výchova (EV)
- Mediální výchova (MeV)

Osobnostní a sociální výchova

Tematické okruhy jsou členěny do tří částí:

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj
- Morální rozvoj

Všechny tři okruhy se uskutečňují prostřednictvím dramatických her a cvičení, modelových situací, diskusí, slohových cvičení, skupinové práce, projektové vyučování atd. Jsou vhodně využity v mnoha vyučovacích předmětech.

Výchova demokratického občana (VDO)

Tematické okruhy jsou členěny do čtyř částí:

- Občanská společnost a škola
- Občan, občanská společnost a stát
- Formy participace občanů v politickém životě
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Toto průřezové téma znamená rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv, povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů. Velmi úzce koresponduje se vzdělávací oblastí Člověk a jeho svět - vztah k domovu a vlasti.

Tematické okruhy – **Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát, principy demokracie** jsou rozvíjeny v každodenním životě školy.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

Tematické okruhy jsou členěny do tří částí:

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

Toto průřezové téma je chápáno jako výchova budoucích evropských občanů, jako zodpovědných a tvořivých lidí, schopných přizpůsobení se potřebám života, schopných rozhodovat o své budoucnosti. Na 1.stupni navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět

a využívá zkušenosti z běžného života i mimořádných událostí v rodině, v obci a regionu. Jsou velmi vhodně rozvíjeny ve Vv a Hv.

Multikulturní výchova (MkV)

Tematické okruhy jsou členěny do pěti částí:

- Kulturní difference
- Lidské vztahy
- Etnický původ
- Multikulturalita
- Princip sociálního smíru a solidarity

Průřezové téma umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, s tradicemi a hodnotami. Pomáhá žákům uvědomovat si svoji vlastní kulturu, tradice a hodnoty. Má velký význam pro vytváření mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, školou a rodinou, mezi školou a obcí.

Multikulturní výchova prolíná všemi vzdělávacími oblastmi. Její tematické okruhy vycházejí z aktuální situace ve škole a současné situace ve společnosti. Vzhledem k tomu, že naši školu zatím nenavštěvují žádní žáci jiné národnosti, orientovali jsme se na vztahy k romské menšině a po přijetí ČR do Evropské unie na národy v Evropě.

Environmentální výchova (EV)

Tematické okruhy jsou členěny do čtyř částí:

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

Environmentální výchova je nedílnou součástí výuky na 1. i 2. stupni naší školy a je doplňována aktivní činností školní družiny, zájmových kroužků a mnoha dalšími mimoškolními aktivitami.

Cíle environmentální výchovy jsou obsažené ve výchovně vzdělávacím procesu a jsou naplňovány za aktivní účasti žáků, což vede zároveň k utváření potřebných návyků, získávání životních norem a kritérií pro praktický život.

Mediální výchova (MeV)

Tematické okruhy jsou členěny do sedmi částí:

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Stavba mediálních sdělení
- Vnímání autora mediálních sdělení
- Fungování a vliv médií ve společnosti
- Tvorba mediálního sdělení
- Práce v realizačním týmu

Mediální výchova je průřezové téma, které nabízí základní poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace mají výrazný vliv na chování jednotlivce a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovni mediální gramotnosti, dále také orientací v mediovaných obsazích a schopnost volby média jako prostředku pro naplnění svých potřeb.

MeV má blízkou vazbu na vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace, souvisí s vnímáním mluveného a psaného projevu. Velmi úzce prolíná s Informační a komunikační technologií, kde žáci využívají tištěných i digitálních dokumentů jako zdroje informací. Také vzdělávací oblast Umění a kultura přispívá ke schopnosti vnímat, interpretovat a hodnotit i filmové a televizní dokumenty.

Tematické okruhy MeV se člení na tematické okruhy:

- receptivních činností (kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení, interpretaci vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti)
- produktivních činností (tvorba mediálních sdělení, práce v realizačním týmu)

Seznam použitých zkratek vyučovacích předmětů

	Zkratka	Název vyučovacího předmětu
1.	Čj	Český jazyk a literatura (Sl - Slohová cvičení, Čt - Čtení a literární výchova)
2.	Aj	Anglický jazyk
3.	Nj	Německý jazyk
4.	M	Matematika
5.	Inf	Informatika
6.	Prv	Prvouka
7.	Přv	Přírodověda
8.	Vl	Vlastivěda
9.	D	Dějepis
10.	Ov	Občanská výchova
11.	F	Fyzika
12.	Ch	Chemie
13.	Př	Přírodopis
14.	Z	Zeměpis
15.	Hv	Hudební výchova
16.	Vv	Výtvarná výchova
17.	Vz	Výchova ke zdraví
18.	Tv	Tělesná výchova
19.	Pč	Pracovní činnosti
20.	CvČj	Cvičení z českého jazyka
21.	CvM	Cvičení z matematiky
22.	Sh	Sportovní hry

1. Osobnostní a sociální výchova - OSV

Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
a) Osobnostní rozvoj									
* rozvoj schopností poznávání	Čj, Prv, Hv, Pč, Tv, M	Čj, Hv, Pč, Tv, M, Prv	Čj, Hv, Tv, Aj, M, Pč, Prv	Čj, Hv, Tv, M, Př, V1, Aj, Pč	Čj, Hv, Tv, M, Př, V1, Aj, Pč	Čj, Aj, M, Inf, F, D, Ov, Vv, Tv, Pč, Hv, Z, Př, Nj	Čj, Aj, M, F, D, Ov, Vv, Hv, Tv, Pč, Z, Př, Nj	Čj, Aj, Nj, M, D, Ov, Vv, Tv, Pč, Hv, Z, Př, Ch, F, Nj	Čj, Aj, Nj, M, D, Ov, Vv, Tv, CvČj, Hv, Z, Př Ch, F, Nj, CvM, Sh
* sebepoznání a sebepojetí	Prv, Čj, Hv, Tv, Prv, Vv	Čj, Hv, Tv, Vv, Prv	Čj, Hv, Tv, Vv, Aj, Prv	Čj, Hv, Tv, Vv, Aj	Čj, Hv, Tv, Vv, Př, Aj	Čj, Aj, Vv, Tv, Hv, D, Pč, Inf, Nj, R	Čj, Aj, Vv, Tv, Hv, D, Pč, Z, M, Nj	Čj, Aj, Nj, Ov, Vv, Tv, Hv, D, Pč, Rv, Z, M, Nj	Cj, Aj, Nj, Ov, Vv, Tv, CvČj, Hv, D, M, Nj, CvM, Sh
* seberegulace a sebeorganizace	Tv	Tv	Tv, Aj	Tv, Př, V1, Aj	Tv, Př, V1, Aj	Čj, D, Aj, Pč, M, Inf	Čj, D, Aj, Pč, M	Čj, D, Aj, Pč, M, Z, Ov, Vv, Rv	Čj, D, Aj, M, Hv, CvM, CvČj,
* psychohygiena	Čj, Hv, Tv, Vv	Čj, Hv, Tv, Vv	Čj, Hv, Tv, Pč, Aj, Vv	Čj, Hv, Tv, Pč, Aj, Vv	Čj, Hv, Tv, Př, Aj, Vv	Čj, Inf, Ov, Vv, Hv, D, Aj, Pč, M	Čj, Inf, Ov, Hv, Vv, D, Aj, Pč, Tv, M	Čj, Inf, Ov, Vv, Tv, Hv, D, Aj, Pč, M	Čj, Ov, Tv, Hv, D, Aj, M, CvM, Sh
* kreativita	Čj, Hv, Tv, M, Vv, Pč	Čj, Hv, Tv, M, Vv, Pč	Čj, Hv, Tv, M, Aj, Vv, Pč	Čj, Hv, Tv, M, Př, Aj, Vv, Pč	Čj, Hv, Tv, M, Př, Aj, Inf, Vv, Pč	Čj, Aj, M, D, Vv, Pč, Z, Př, Inf, Rj, Nj	Čj, Aj, M, D, Vv, Tv, Pč, Z, Př, Nj	Čj, Aj, Nj, M, D, Ov, Hv, Př, Ch, Pč, Nj, Vv	Čj, Aj, Nj, M, D, Ov, CvČj, Hv, Př, Ch, Nj, CvM, Sh, Vv

b) Sociální rozvoj									
* poznávání lidí	Čj, Hv, Tv, Vv	Čj, Hv, Tv, Vv	Čj, Hv, Tv, Vv, Aj	Čj, Hv, Tv, Př, Vl, Vv, Aj	Čj, Hv, Tv, Př, Vl, Aj, Vv	Čj, Aj, Ov, Vv, Hv, Z, Tv, D, Pč, M, Inf, Nj	Čj, Aj, Ov, Vv, Hv, Z, Tv, D, Pč, M, Nj	Čj, Nj, Ov, Vv, Hv, Z, Př, Ch, D, Aj, Pč, Tv, M, Nj	Čj, Aj, Nj, Ov, Vv, CvČj, Hv, Z, Př, Ch, D, Tv, M, Nj, CvM, Sh
* mezilidské vztahy	Čj, Hv, Tv, Pč, Vv, Prv, M	Čj, Hv, Tv, Pč, Prv, M, Vv	Čj, Hv, Tv, M, Aj, M, Vv	Čj, Hv, Tv, Pč, M, Př, Vl, Aj	Čj, Hv, Tv, Pč, Vv, M, Př, Vl, Aj	Čj, D, Vv, Tv, Pč, Hv, Př, Aj, M, Inf	Čj, Aj, D, Ov, Vv, Tv, Pč, Hv, Př, M	Čj, D, Ov, Vv, Tv, Pč, Hv, Př, Ch, Aj, M	Čj, Aj, D, Ov, Vv, Tv, CvČj, Hv, Př, Ch, M, CvM, Sh
* komunikace	Čj, Tv, M, Prv, Vv	Čj, Tv, M, Prv, Vv	Čj-sl., čt, Tv, Pč, M, Vv, Aj, Prv	Čj-sl., čt., Tv, Pč, Vv, Aj, Př, M	Čj-sl., čt, Inf, Tv, Aj, Př, Vv, M	Čj, Aj, M, D, Tv, Hv, Př, Pč, Inf, Nj	Čj, Aj, M, D, Vv, Tv, Pč, Hv, Př, Pč, Nj	Čj, Aj, Nj, M, D, Ov, Vv, Tv, Pč, Hv, Př, Ch, Nj	Čj, Aj, Nj, M, D, Vv, Tv, CvČj, Hv, Př, Ch, CvM, Sh
* kooperace a kompetice	Čj, Tv, M	Čj, Tv, M	Čj, Tv, M, Aj	Čj, Tv, M, Př, Aj	Čj, Tv, M, Př, Aj	Čj, Aj, M, F, Inf, Ov, Vv, Tv, Pč, Hv, Př, D, Nj	Čj, Aj, M, F, Ov, Vv, Tv, Pč, Hv, Př, D, Nj	Čj, Aj, Nj, M, Ov, Vv, Tv, Pč, Hv, Př, Ch, D, Nj	Čj, Aj, Nj, M, Ov, Vv, Tv, Hv, Př, Ch, D, Nj, CvM, Sh
c) Morální rozvoj									
* řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Čj, Tv, M	Čj, Tv, M	Čj, Tv, M, Aj	Čj, Tv, M, Př, Aj	Čj, Tv, M, Př, Aj	Čj, Tv, Pč, Př, D, M, Inf, Nj	Čj, Tv, Pč, Př, D, M, Nj	Čj, Aj, Nj, Ov, Vv, Tv, Pč, Př, Ch, D, M, Nj	Čj, Aj, Nj, Ov, Vv, Tv, CvČj, Př, Ch, D, M, Nj, CvM, Sh
* hodnoty, postoje, praktická etika	Čj, Tv	Čj, Tv	Čj, Tv	Čj, Tv	Čj, Tv, Vv	Čj, D, Ov, Aj, Inf	Čj, D, Ov, Aj	Čj, F, Inf, D, Ov, Vv, Hv, Aj	Čj, D, Ov, Vv, CvČj, Hv, Aj

2. Výchova demokratického občana - VDO

Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. roč.	9. ročník
Občanská společnost a škola	Čj, Tv, M, Prv	Čj, Tv, Prv, M	Čj, Tv, Prv, M	Čj, Tv, Hv, M, Př, V1	Čj, Tv, M, Př	Čj, D, Ov, Tv	Čj, D, Ov, Tv	Čj, D, Ov	Čj, D, Ov, CvČj, Aj, Tv, Sh, CvČj
Občan, občanská společnost a stát	Čj	Čj	Čj, Prv	Čj, M, V1, Př	Čj, M, V1, Př	D	D, Ov	D	D, Ov
Formy participace občanů v politickém životě						D	D, Ov	D, Z	D, Ov, Z
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		M	M, Aj	M, Př, Aj	M, Př, V1, Aj	D	D, Ov, Aj	D, Ov	D, Ov, Aj

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - VMEGS

Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Evropa a svět nás zajímá	Čj, Tv	Čj, Tv	Čj, Tv, Aj	Čj, Tv, M, Př, Aj, Vv, V1	Čj, Tv, M, Př, V1, Aj, Vv	Čj, D, Ov, Vv, Z, F, Tv, M, Inf, Nj	Čj, F, D, Ov, Vv, Tv, Z, Aj, M, Nj	Čj, Nj, M, D, Ov, Tv, Z, Ch, F, Aj, Nj	Čj, Nj, F, M, D, Ov, Z, Ch, Tv, Nj, CvČj, CvM, Sh
Objevujeme Evropu a svět	Čj	Čj, Vv	Čj	Čj, Vv, Př	Inf, Čj, M, Př, V1	Čj, Inf, Ov, Vv, D	Čj, Ov, Vv, Z, Př, D, Aj, Tv	Čj, Aj, Ov, Vv, D	Čj, Aj, Ov, Vv, D
Jsme Evropané	Vv	Vv	M	M, Př	M, Př, V1	D, Čj, Inf	Aj, D, Čj, Z	D, Čj, Z	Čj, D, Ov, Z, CvČj

4. Multikulturní výchova - MkV

Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kulturní difference	Hv	Hv, Prv	Č,-čt., Hv, Aj	Čj-čt., Hv, Aj	Inf, Hv, Aj	Aj, D, Vv, Hv, Nj	Aj, D, Ov, Vv, Hv, Nj	Aj, Nj, D, Ov, Vv, Hv, Nj	Aj, Nj, D, Ov, Vv, Hv, Nj
Lidské vztahy	Prv, Čj, Tv, M, Vv	Prv, Čj-čt., Tv, Vv, M	Čj, Tv, M, Aj, Vv	Čj, Tv, Aj, M, Př, Vv	Inf, Čj, Tv, Aj, M, Př, Vv	Čj, F, D, Ov, Hv, Pč, Aj, Tv	Čj, D, Ov, Tv, Hv, Aj, Pč, F	Čj, D, Ov, Tv, Hv, Př, Pč, Aj, F	Čj, D, Ov, F, Tv, Hv, Aj, CvČj, Sh
Etnický původ	Čj	Čj, M	Čj, Vv, M	Čj, M	Čj, Vv, M, Př	D, Hv, Z, Čj, Vz	Aj, D, Hv, Z, Čj	Aj, D, Ov, Hv, Z, Čj	D, Ov, Hv, Z, Čj, Aj
Multikulturalita	Hv	Hv, Vv	Hv, M, Aj	Hv, Vv, M, Vl, Aj	Hv, Vv, M, Př, Vl, Aj	Čj, Ov, Hv, D	Čj, Ov, Hv, Z, D	Čj, Aj, Hv, D	Čj, Aj, Hv, D
Princip sociálního smíru a solidarity				Př	Př	D, Inf, Vz	D, Hv, Vz	D, Ov, Hv	D, Hv, Z

5. Environmentální výchova - EV

Název tematického okruhu	1. ročník	2. roč.	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Ekosystémy		Prv		Př	Př	D, Pč, Z	D, Pč, Z, Př	D, Pč	D, Z, Př
Základní podmínky života	M, Vv, Pč	M, Vv, Pč	M, Prv, Pč	M, Př, Pč	M, Př	F, D, Z, Př, Vz	D, Ov, Z, Př, Vz	D, Př, Ch, Aj	D, Ov, Př, Ch
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Čj, Tv	Čj, Tv, Vv	Čj, Tv, Vv, Prv	VI, Čj, Př, Vv	Př, VI, Vv, Čj	Inf, D, Ov, Pč, Z, Př, Čj, F, Tv, M, Vz	D, Ov, Vv, Z, Př Čj, F, Pč, Tv, M, Vz	Čj, F, Inf, D, Tv, Z, Př, Ch, Aj, Pč, M	Čj, Aj, D, Tv, Z, Př, Ch, F, Pč, M, CvM, CvČj
Vztah člověka k prostředí	Pč	Pč	Pč, Aj	Pč, Vv, M, Př, Aj	Pč, Př, Vv, M, Aj	Inf, D, Ov, Vv, Pč, Z, Př	D, Ov, Vv, Pč, Z, Př	Čj, D, Vv, Pč, Z, Př, Ch, Aj	Čj, Aj, F, Inf, D, Vv, Z, Př, Ch, CvČj

6. Mediální výchova - MeV									
Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Tematické okruhy receptivních činností									
* kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Čj	Čj	Čj	Čj, Vv, Př	Čj, Vv, Př, VI	Čj, D, Ov, Aj, Inf, Nj	Čj, D, Ov, CvČj, Hv, Aj, Nj	Čj, Aj, Nj, D, Ov, Hv	Čj, Aj, Nj, D, Ov, CvČj, Hv, Z
* interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					Př	D, Ov	D, Ov	D, Ov, Hv	D, Ov, Hv
* stavba mediálních sdělení								Hv	Čj, Hv
* vnímání autora mediálních sdělení				M, Př	M, Př				Čj, Hv
* fungování a vliv médií ve společnosti				Př	Př, Inf	D, Čj	D, Čj	D, Čj, Vv, Hv	Čj, Aj, D, Ov, Vv, Hv
Tematické okruhy produktivních činností									
* tvorba mediálního sdělení	Čj, Vv	Čj, Vv	Čj-čt., Vv	Čj, Vv, M, Př	Čj, Vv, M, Př	Čj, D	Čj, D	Čj, Aj, D, Vv, Hv	Čj, Aj, D, Vv, Tv, Hv, CvČj
* práce v realizačním týmu	Hv	Hv, M	Hv, M, Aj	Hv, M, Př, Aj	Hv, Aj, M, Př	Pč, D	Pč, D	Aj, Pč, Hv, D, Čj	Aj, Hv, D, Čj

III. Učební plán

1. Učební plán I. stupně										
Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Minimální časová dotace	Ročník					Předměty celkem	Z toho *DČD
				1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	33	7+2	7+3	7+2	6+2	6+1	43	10
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	9	-	-	3	3	3	9	-
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	20	4	4+1	4+1	4+1	4+1	24	4
Informatika	Informatika	Informatika	2	-	-	-	1	1	2	-
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	Prvouka	11	2	2	2	-	-	6	-
		Přírodověda		-	-	-	1	1+1	3	1
		Vlastivěda		-	-	-	2	1+1	4	1
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	12	1	1	1	1	1	5	-
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova		1	1	1	2	2	7	-
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	10	2	2	2	2	2	10	-
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	5	1	1	1	1	1	5	-
Celková povinná časová dotace			118 16							
Z toho disponibilní časová dotace				2	4	3	3	4		
Minimální počet v ročníku				18	18	22	22	22		
Maximální počet v ročníku				22	22	26	26	26		
Naše dotace				20	22	24	26	26	118	16

*DČD – disponibilní časová dotace

Poznámky k učebnímu plánu – I. stupeň

První stupeň naší školy je plánován jako pevný vzdělávací základ společný všem žákům. Nepovinné předměty nejsou nabízeny. Disponibilní časová dotace je využita k posílení hodinové dotace vyučovacích předmětů: Český jazyk, Matematika, Přírodověda a Vlastivěda.

Český jazyk

- Je posílen oproti minimální časové dotaci o 10 vyučovacích hodin, aby byl vytvořen pevný základ pro další vzdělávání. Od 1. ročníku je tento předmět rozdělen na Komunikační a slohovou výchovu, Jazykovou výchovu a Literární výchovu. V 1. ročníku je časová dotace 9 hodin, ve 2. ročníku 10 hodin (posíleno zejména čtení), ve 3. ročníku 9 hodin, ve 4. ročníku 8 hodin a v 5. ročníku 7 hodin. Celková týdenní časová dotace činí 43 hodin.

Matematika

- Je dotován v rozsahu 4 hodiny v 1. ročníku. Ve 2. – 5. ročníku je 5 hodin a z toho je jedna hodina disponibilní. Matematika je tedy posílena oproti minimální časové dotaci o 4 hodiny. Celková týdenní časová dotace činí 24 hodin.

Prvouka

- Má v prvních třech ročnících charakter integrovaného předmětu vyučovaného po 2 hodinách týdně. Celková týdenní dotace činí 6 hodin.

Přírodověda

- Je vyučována ve 4. ročníku 1 hodinu týdně a v 5. ročníku 2 hodiny týdně. V 5. ročníku je 1 hodina z disponibilní časové dotace.

Vlastivěda

- Je vyučována ve 4. a 5. ročníku po 2 hodinách týdně. V 5. ročníku je posílena 1 hodinou z disponibilní časové dotace.

2. Učební plán II. stupně

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník				Předměty celkem	Z toho DČD*
			6.	7.	8.	9.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	4+1	4+1	3+1	4+1	19	4
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	3	3	3	3	12	-
	Další cizí jazyk	Německý jazyk	-	2	2	2	6	-
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	4+1	3+1	4+1	4+1	19	4
Informatika	Informatika	Informatika	1	1	1	1	4	-
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	2	2	2	1+1	11	1
	Výchova k občanství	Občanská výchova	1	1	-	1		
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	2	1+1	1+1	1	26	6
	Chemie	Chemie	-	-	2	1+1		
	Přírodopis	Přírodopis	2	2	1+1	1+1		
	Zeměpis	Zeměpis	2	2	1+1	1		
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	9	-
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	2	1	1	1		
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	Výchova ke zdraví	1	1	-	-	11	1
	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2+1	2		
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	-	3	-
	Volitelné předměty		-	-	-	2	2	2
Celková povinná časová dotace			30	30	31	31	122	-
Z toho disponibilní časová dotace			2	3	6	7	-	18

*DČD – disponibilní časová dotace

Poznámky k učebnímu plánu – II. stupeň

Disponibilní časová dotace je využita k posílení hodinové dotace vyučovacích předmětů (označeno +1):

Český jazyk a Matematika od 6. do 9. ročníku o 1 vyučovací hodinu.

V 7. ročníku je posílena o jednu vyučovací hodinu Fyzika

V 8. ročníku je posílena o 1 vyučovací hodinu Fyzika, Přírodopis, Zeměpis a Tělesná výchova.

V 9. ročníku je posílen o 1 vyučovací hodinu Dějepis, Chemie a Přírodopis.

3. Učební plán volitelných předmětů

Předmět	9. ročník
Cvičení z českého jazyka	1
Cvičení z matematiky	1
Sportovní hry	2

Poznámky k učebnímu plánu volitelných předmětů

Jsou nabízeny 3 volitelné předměty, kdy žáci si mohou vybrat podle svého zaměření 1 nebo 2 volitelné předměty v časové dotaci 2 hodiny týdně.

Cvičení z českého jazyka a Cvičení z matematiky mají připravit žáky na přijímací zkoušky středních škol. (1+1=2 hodiny)

Sportovní hry si mohou vybrat žáci se sportovním zaměřením. (2 hodiny)

IV. Učební osnovy

1. Učební osnovy I. stupně

1. 1. Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

1. 1. 1. Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

1. 1. 1. 1. Vyučovací předmět: Český jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Český jazyk má mezi vyučovacími předměty stěžejní postavení. Je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek:

- Komunikační a slohová výchova
- Jazyková výchova
- Literární výchova

Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná. Vyučovací předmět Český jazyk má následující časovou dotaci v jednotlivých ročnících:

- 1. ročník 9 hodin týdně
- 2. ročník 10 hodin týdně
- 3. ročník 9 hodin týdně
- 4. ročník 8 hodin týdně
- 5. ročník 7 hodin týdně

Na 1. stupni je naším prvořadým cílem vytvořit žákům vzdělávací nástroje – čtení a psaní. Přitom klademe důraz na čtení s porozuměním. Snažíme se navázat na vědomosti, dovednosti a návyky získané v mateřské škole, dále je rozvíjet, obohacovat slovní zásobu a seznamovat je se spisovnou podobou českého jazyka. Ve 4. a 5. ročníku má tento vyučovací předmět mnoho mezipředmětových souvislostí - zejména s výukou přírodovědy, vlastivědy a

informatiky. Výuku gramatiky chápeme nikoliv jako cíl, ale jako cestu, jak díky poznávání struktury jazyka rozvíjet komunikační dovednosti.

- Cílem komunikační a slohové výchovy je dále rozvoj jejich fantazie a tvořivosti.
- Cílem jazykové výchovy je naučit žáky vyjadřovat se ústně i písemně, komunikovat přiměřeně s okolním světem.
- Cílem literární výchovy je rozvoj čtenářských dovedností, podněcování žáků k četbě, pěstování celkové kulturní úrovně žáků, rozvoj komunikačních dovedností.

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách, v učebně informatiky, někdy v prostorách knihovny, s využitím audiovizuální techniky, formou společné a samostatné práce.

Do vyučovacího předmětu Český jazyk jsou zařazena průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk užívá učitel strategie, kterými jsou rozvíjeny u žáků klíčové kompetence:

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k využívání vhodných informačních zdrojů (učebnice, pracovní listy, časopisy) a vhodných učebních pomůcek (encyklopedie, jazykové příručky, tabule gramatických přehledů
- rozvíjí učební dovednosti žáka potřebné k samostatnému učení
- učí žáka operovat s obecně užívanými základními termíny znaky a symboly
- rozvíjí kritické zhodnocení výsledků učení žáka – autokorekce chyb a diskuze o nich

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- učí žáka využívat získané dovednosti a vědomosti k řešení daného problému
- umožňuje praktické ověření správnosti řešení problémů
- vede žáka k obhajobě svých rozhodnutí

Kompetence komunikativní

Učitel

- rozvíjí u žáka dovednost porozumět, reprodukovat a písemně zpracovat vyslechnuté sdělení

- učí žáka formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně
- vede žáka k využívání získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke spolupráci s ostatními lidmi
- rozvíjí u žáka dovednost reprodukovat vyslechnuté nebo přečtené sdělení (scénky, písňe, říkanky, dialog)
- pomáhá k naslouchání promluvám druhých lidí, účinně se zapojovat do diskuse, vhodně reagovat
- učí žáka souvislému a výstižnému vyjadřování v písemném i ústním projevu

Kompetence sociální a personální

Učitel

- umožňuje žákům spolupráci ve skupině, vytváření a respektování pravidel práce v týmu
- učí žáka v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- vede žáka k přispívání do diskuse v malé skupině i k debatě celé třídy
- pomáhá žáku ovládat a řídit svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Učitel

- podporuje uvědomování si odpovědnosti k sobě samému, ke spolužákovi, k učiteli
- učí žáka respektovat přesvědčení druhých lidí, odmítání útlaaku a hrubého zacházení
- vede žáka k respektování požadavků na kvalitní životní prostředí, rozhodování se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

Učitel

- umožňuje používání bezpečných a účinných materiálů, nástrojů a vybavení, dodržování vymezených pravidel, plnění povinností a závazků, adaptování se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- učí žáka uvědomovat si smysl pro povinnost (příprava na výuku)

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáka k ovládání digitálních zařízení
- učí žáka zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním, včetně návyků spojených s používáním digitálních technologií
- vede žáka k využívání digitální technologie při tvorbě vlastního sdělení
- učí žáka vyhledávat základní informace v doporučených digitálních zdrojích a porovnávat informace z různých zdrojů

- učí žáka, jak respektovat pravidla bezpečného a zdraví neohrožujícího chování při elektronické komunikaci

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období:

Žák

- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
- snaží se porozumět písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních a také mimoškolních situacích
- na základě vlastních zážitků vytváří krátký mluvený projev
- učí se zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním, včetně návyků spojených s používáním digitálních technologií
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení, využívá digitální technologie při tvorbě vlastního sdělení
- radí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Učivo

- poznávání jednotlivých písmen, hlásek a slov podle výukových metod (analyticko-syntetická)
- zdokonalování plynulého čtení
- čtení s porozuměním, dbát na správnou intonaci, pozorné naslouchání přednesu
- četba jako zdroj zážitků (orientace v textu, tiché čtení, předčítání)
- četba jako zdroj informací
- základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost)
- základní formy společenského styku (pozdrav, oslovení, omluva, telefonování, přání)
- spisovné vyjadřování v ústním projevu
- vypravování podle osnovy, volné vyprávění motivované učitelem
- popis věci
- sdělení svého názoru, vyjádření vlastních pocitů
- příprava na psaní (uvolňovací cviky, pracovní prostředí, správné sezení a držení psacího náčiní)
- dokončení výcviku psaní s důrazem na čitelnost písma
- úprava zápisu, čitelnost, přehlednost

- opis, přepis jednoduchých textů
- žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav, pozvánka, dopis

1. ročník

Učivo

- rozvoj fonemického sluchu
- poznávání jednotlivých písmen a hlásek
- skládání všech druhů slabik
- hlasité čtení jednoduchých vět se správnou intonací
- uspořádání slov ve větě
- délka samohlásek
- porozumění přečtené větě
- recitace, dramatizace
- příprava na psaní (uvolňovací cviky, pracovní prostředí, správné sezení a držení psacího náčiní)
- písemný projev – základní hygienické návyky při práci s digitálními technologiemi
- rozlišování psacího a tiskacího písma a číslic
- psaní písmen a slov
- opis a přepis jednoduchých slov a vět
- nácvik psaní diktátu jednoduchých slov a vět

2. ročník

Učivo

- zvládnutí správných tvarů písmen abecedy
- opis, přepis jednoduchých textů
- písemný projev – základní hygienické návyky při práci s digitálními technologiemi
- psaní vlastní adresy
- interpunkční znaménka nad hláskami a za větami
- plynulé čtení jednoduchých textů
- práce s textem (ilustrace, dramatizace, vypravování)
- čtení s porozuměním, dbát na správnou intonaci, pozorné naslouchání přednesu
- základy ústního vyjadřování ve větách
- základní formy společenského styku
- spisovné vyjadřování v ústním projevu
- naslouchání
- vypravování podle obrázkové osnovy
- sdělení svého názoru, vyjádření vlastních pocitů

3. ročník

Učivo

- úprava zápisu, čitelnost, přehlednost

- písemný projev – základní hygienické návyky při práci s digitálními technologiemi
- písemný projev – technika psaní na klávesnici a na dotykovém zařízení, úprava textu v textovém editoru
- práce v textovém editoru (mazání znaků, označování znaků, slov, částí textu atd.)
- zvyšování rychlosti psaní
- dokončení výcviku psaní s důrazem na čitelnost písma
- zdokonalování plynulého čtení
- orientace v textu (slyšený a přečtený text)
- vypravování podle osnovy, volné vyprávění motivované učitelem
- rozšíření forem společenského styku (telefonování, přání, pohlednice)
- popis věci

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy - 1. období:

Žák

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu, slova významem souřadná, nadřazená a podřazená
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření zvolí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- seznamuje se a prakticky se orientuje v abecedě
- odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých, měkkých i po obojetných souhláskách ve známých vyjmenovaných slovech, dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev, velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

1. ročník

Učivo

- sluchové rozlišení hlásek
- výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin
- tempo, intonace a přízvuk řeči
- význam slova
- stavba slabiky - seznámení
- věta jednoduchá a souvětí - seznámení
- tvoření smysluplných vět
- psaní velkých písmen na začátku věty

2. ročník

Učivo

- stavba slabiky (hláska, písmeno), slova, věty
- dělení slov na konci řádků
- obohacování slovní zásoby
- rozlišování vět podle postoje mluvčího (oznamovací, tázací, rozkazovací, práci)
- pořádek slov ve větě
- řazení vět v textu
- psaní velkých písmen na začátku věty a u vlastních jmen osob, zvířat, měst a obcí
- samohlásky a souhlásky (měkké, tvrdé - psaní i y/í ý, obojetné pouze vyjmenovat)
- písmeno ě – slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, jejich psaní a výslovnost
- spodoba znělých a neznělých souhlásek na konci slov
- informace o abecedě, částečné osvojení
- informace o slovních družích
- informace o slovesech a podstatných jménech (vyhledávání v textu)
- slova jednoznačná, mnohoznačná, protikladná, nadřazená, podřazená, citově zabarvená

3. ročník

Učivo

- měkké a tvrdé souhlásky – pravopis
- obojetné souhlásky, vyjmenovaná slova – základní řada (osvojení), seznámení s příbuznými slovy
- stavba slova – seznámení s pojmem kořen, předpona a přípona
- pravopis skupin bě, pě, vě, mě
- osvojení abecedy - docvičit
- spodoba znělých a neznělých souhlásek uvnitř slov
- podstatná jména vyhledávání, pádové otázky, pád, číslo, rod
- slovesa - vyhledávání, osoba, číslo
- psaní předložkových tvarů
- vlastní jména obcí, ulic (běžně používaných)
- informace o slovních družích – vyjmenovat

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy - 1. období:

Žák

- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odliší pohádku od ostatních vyprávění
- užívá s porozuměním základní literární pojmy

- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Učivo

- poslech literárních textů
- tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod
- besedy o knihách, divadelních hrách, filmech a televizních pořadech
- podpora zájmu o individuální četbu

1. ročník

Učivo

- recitace, dramatizace
- vyprávění pohádek a příběhů podle obrázkových osnov
- rozpočítadla, hádanky, říkanky, básně
- poslech pohádek čtených učitelkou – učitelem (vlastní výtvarný doprovod)

2. ročník

Učivo

- snaha o plynulé čtení jednoduchých textů
- práce s textem (ilustrace, dramatizace, vypravování)
- čtení s porozuměním, dbát na správnou intonaci, pozorné naslouchání přednesu
- počátky tichého čtení
- rozlišení poezie a prózy (jednoduché texty)
- vedení k individuální četbě

3. ročník

Učivo

- zdokonalování plynulého čtení
- četba jako zdroj zážitků (orientace v textu, tiché čtení, předčítání)
- četba jako zdroj poznatků o přírodě, o současnosti i minulosti
- besedy o knihách, divadelních hrách, filmech a televizních pořadech
- podpora zájmu o individuální četbu

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy - 2. období:

Žák

- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
- čte s porozuměním elektronický text přiměřeného rozsahu, využívá klíčová slova při vyhledávání informací a porozumí významu piktogramů
- rozvíjí techniku čtení s důrazem na správnost, rychlost
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, zaznamenává podstatné informace
- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
- reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a podstatná fakta si pamatuje
- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechává vzkaz na záznamníku
- vhodně se zapojí do elektronické komunikace, udržuje ji a ukončí ji
- dodržuje pravidla bezpečnosti při elektronické komunikaci
- rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
- napíše SMS, vhodně využije emotikony
- napíše e-mail
- sestavuje osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti
- využívá encyklopedií, slovníků, příruček a doporučených online zdrojů k vyhledávání informací
- porovnává informace ze dvou zdrojů
- orientuje se v jízdním řádu, návodu
- píše v souladu s Pravidly českého pravopisu

Učivo

- praktické čtení: technika čtení, čtení pozorné, plynulé
- znalost orientačních prvků v textu
- věcné čtení: čtení jako zdroj informací
- čtení vyhledávací, vyhledávací slova
- praktické naslouchání: vyjádření kontaktu s partnerem
- věcné naslouchání: pozorné, soustředěné, aktivní - zaznamenat slyšené a reagovat otázkami
- mluvený projev: základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost)
- komunikační žánry (pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, dialog na základě obrazového materiálu)
- pravidla bezpečnosti elektronické komunikace
- základní komunikační pravidla (oslovení, ukončení a zahájení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování)
- nonverbální prostředky řeči (mimika, gesta)

- písemný projev: základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem)
- technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev)
- žánry písemného projevu (adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis, postup činnosti, přihláška, dotazník, SMS, e-mail)

4. ročník

Učivo

- rozvoj techniky čtení
- čtení s porozuměním, se správnou intonací, s prvky uměleckého přednesu
- tiché čtení s porozuměním (dětské příběhy)
- zvyšování vyjadřovacích schopností, užití výstižných, spisovných a citově zabarvených slov a slov podobného významu
- vypravování zážitků podle dané osnovy, volné vyprávění na dané téma
- zásady popisu
- popis věci
- rozvíjení forem společenského styku: přání, dopis, SMS
- velká tiskací písmena, správné tvary písma při respektování osobního rukopisu
- úprava napsaného textu

5. ročník

Učivo

- rozvoj techniky čtení s důrazem na správnost, porozumění obsahu a rychlost
- výrazné čtení s prvky uměleckého přednesu
- jasné a srozumitelné vyjadřování, pozorné vnímání hlavní linie příběhu
- styk s vnějším světem, hledání společného řešení
- vypravování bajky, pohádky (dle možností i vlastní tvorba)
- sestavení osnovy k popisu a vyprávění
- psaní dopisu, SMS zprávy, e-mailu
- oznámení, pozvánka, plakát
- psát v souladu s Pravidly českého pravopisu
- používat základy poznaného jazykového systému
- tvořit a používat nejrozšířenější stylistické formy
- používat návody, telefonní seznamy, jízdní řády a vyplňovat běžné tiskopisy
- pronášet přiměřeně rozsáhlý samostatný projev
- efektivně komunikovat, tj. vnímat, porozumět a vyjadřovat se
- interpretovat a hodnotit přečtené texty
- vést si záznamy
- rozpoznávat základní literární druhy a žánry
- rozvíjet interpretační dovednosti v oblasti recitace a dramatizace
- rozvíjet posluchačské schopnosti
- vnímat, prožívat a přiměřeně hodnotit literární, divadelní a filmová díla

- využívat encyklopedie, slovníky, příručky, doporučené online zdroje, tisk a ostatní média k vyhledávání informací a jejich zpracování
- využívat čtení jako nástroj dalšího vzdělávání

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy - 2. období

Žák

- rozlišuje základní části slova, slovo odvozené
- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
- vyhledává v textu slova příbuzná
- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a vyžívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
- rozpoznává spisovné a nespisovné tvary slov
- vyhledává základní skladebnou dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
- charakterizuje větu jednoduchou a souvětí
- užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby je obměňuje
- prohlubuje své znalosti v psaní i/y po obojetných souhláskách a v koncovkách ohebných slov
- zvládá příklady syntaktického pravopisu
- využívá v praxi znalost abecedy

Učivo

- sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin
- modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)
- používání předložek s, z
- slova jednoznačná a mnohoznačná, slova s citovým zabarvením
- antonyma, synonyma, homonyma, slova významem nadřazená, podřazená, souřadná
- stavba slova (kořen, předpona, přípona)
- slovní druhy ohebné
- určování mluvnických kategorií podstatných jmen, vlastní jména
- zařazování k jednotlivým vzorům, skloňování všech vzorů
- určování mluvnických kategorií sloves, infinitiv, zvrtná slovesa
- slovní druhy neohebné
- věta jednoduchá, souvětí, základní skladebná dvojice, interpunkce
- základy syntaktického pravopisu (shoda přísudku s podmětem, psaní koncovek přičestí minulého v jednoduchých případech)

4. ročník

Učivo

- stavba slova (předpona, kořen, přípona)
- vyjmenovaná slova
- rozdíl předpona, předložka
- psaní bě – bje, pě , vě - vje, mě- mně
- druhy slov- slova ohebná, neohebná – seznámení
- podstatná jména – pád číslo, rod, vzor
- vlastní jména – zeměpisné názvy, jednoduché názvy států
- slovesa - osoba, číslo, čas (u slovesných tvarů v oznamovacím způsobu)
- základy tvoření jednoduchých souvětí
- skladba, přísudek, podmět
- shoda přísudku s podmětem
- psaní koncovek přičestí minulého v jednoduchých případech
- praktické využití abecedy (seznamy, slovníky, telefonní seznam)

5. ročník

Učivo

- psaní předložek a předpon
- vyjmenovaná slova a slova příbuzná
- slovní druhy - slova neohebná
- slovesa zvrtná - poznávání
- časování v oznamovacím způsobu všech časů, rozkazovací způsob
- slovesné tvary jednoduché a složené
- správné psaní slovesa být – nebýt, být – nebýt
- úvod do soustavy slovesných způsobů
- podstatná jména - pád, číslo, rod, vzor
- zařazování k jednotlivým vzorům
- pravidelné skloňování všech vzorů
- přídavná jména – poznávání druhů, vzory
- přímá řeč s uvozovací větou na začátku a na konci větného celku
- skladba, přísudek, podmět
- shoda přísudku s podmětem
- psaní koncovek přičestí minulého v jednoduchých případech
- vlastní jména – národnosti, víceslovné názvy států a jejich zkratky

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

- snaží se o výrazné čtení s prvky uměleckého přednesu
- rozlišuje rozdíly v uměleckém zpracování textu

- volně reprodukuje přečtený text podle svých schopností
- vyjadřuje se jasně a srozumitelně, pozorně vnímá linii příběhu
- pokouší se o dramatizaci daného textu
- vybírá si četbu podle osobního zájmu
- vede zápis o vlastní četbě v deníku
- využívá místní knihovny
- seznamuje se s autory dětské literatury, s malíři a ilustrátory dětských knih
- při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy
- pokouší se o vlastní tvorbu
- využívá čtení jako nástroj dalšího vzdělávání

Učivo

- poslech literárních textů
- zážitkové čtení
- tvořivé činnosti s literárním textem – přednes, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu,
- dramatizace pohádek, pověstí, scének
- základní literárněvědné pojmy, literární druhy a žánry: pohádka, hádanka, říkanka, báseň, bajka, povídka, báje, pověst, comics, dobrodružná literatura
- spisovatel, kniha, čtenář, básník, divadlo, herec, režisér
- lyrika, epika, verš, sloka, rým, přirovnání
- čas a prostředí děje, řeč autora a postav
- seznámení s jinými než uměleckými texty
- vlastní tvorba
- čtenářský deník

4. ročník

Učivo

- tvořivá práce s literárním textem (loutky, masky, moderování)
- orientace v textu
- výběr četby podle osobního zájmu, zápis o četbě v deníku
- besedy o uměleckých dílech, filmech, televizních pořadech
- využívání knihovny

5. ročník

Učivo

- rozdíly v uměleckém zpracování textů (comics, dobrodružná četba, pohádka, pověst, bajka)
- volná reprodukce přečteného textu (zápis textu, tvorba vlastních textů)
- recitace – rým, verš, sloka
- dramatizace
- seznámení s jinými než uměleckými texty

- nácvik hříčky a scénky

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj:

- Rozvoj schopností a poznávání: 1. - 5. ročník
 - recitace, dramatizace, reprodukce
 - hry a soutěže zaměřené na pozornost a soustředění
 - nácvik hříčky a scénky
- Sebepoznání a sebepojetí: 1. - 5. ročník
 - individuální četba – zdroj zážitků, poznatků o přírodě, o současnosti i minulosti
 - výběr četby podle osobního zájmu
 - hry (hodnotový žebříček), soutěže
- Seberegulace a sebeorganizace: 1. - 5. ročník
 - samostatná práce (organizace, sebekontrola)
- Psychohygiena: 1. - 5. ročník
 - hry – řešení problémových situací
 - uvolnění, relaxace
 - hledání pomoci při potížích
- Kreativita: 1. - 5. ročník
 - projektové vyučování
 - tvořivé hry
 - literární a jazykové křížovky

Sociální rozvoj:

- Poznávání lidí: 1. - 5. ročník
 - vzájemné poznávání se ve třídě, skupině – hry
 - popis osob
- Mezilidské vztahy: 1. - 5. ročník
 - skupinová práce (respektování, naslouchání, podpora, pomoc)
 - vypravování zážitků – hodnocení
 - vlastní tvorba - pohádka, báseň
- Komunikace: 1. - 5. ročník
 - nácvik komunikace v různých situacích (pozdrav, odmítání, omluva, přesvědčování, vysvětlování)
 - nácvik vedení dialogu a jeho pravidla
- Kooperace a kompetence: 1. - 5. ročník
 - práce ve skupinách
 - projektové vyučování
 - nácvik hříčky, scénky
 - recitace, dramatizace

Morální rozvoj:

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: 1. - 5. ročník
 - řešení problémových situací vzhledem k věku žáků i za pomoci učitele
 - hodnoty, postoje, praktická etika: 1. – 5. ročník
 - besedy o knihách, divadelních hrách, filmech a televizních pořadech
 - interpretace a hodnocení přečtených textů

Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola: 1. – 5. ročník
 - hry, soutěže, skupinová práce, ochota pomáhat slabším, spolupráce se žáky se specifickými poruchami učení
- Občan, občanská společnost a stát: 1. – 5. ročník
 - dítě jako odpovědný člen společnosti, dětská práva a povinnosti (přijímat odpovědnost za své činy)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá: 1. – 5. ročník
 - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – vypravování
 - lidová slovesnost - četba jako zdroj informací o životě dětí v Evropě
- Objevujeme Evropu a svět: 1. – 5. ročník
 - vypravování, beseda

Multikulturní výchova

- Lidské vztahy: 1. – 5. ročník
 - hry – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci
- Etnický původ: 1. – 5. ročník
 - rovnocennost všech etnických skupin a kultur

Environmentální výchova

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
 - volné vyprávění na dané téma (Den Země)

Mediální výchova

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
 - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě
 - hledání rozdílů mezi informativním, zábavním, reklamním sdělením
 - dle možností v počítačové učebně (použití jazykového softwaru)
- Tvorba mediálního sdělení
 - zpráva, oznámení, přání, dopis, pozvánka, plakát, SMS, e-mail

1. 1. 2. Vzdělávací obor: Cizí jazyk

1. 1. 2. 1. Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Anglický jazyk na 1. stupni ZŠ je vyučován ve 3. - 5. ročníku při časové dotaci 3 hodiny týdně. Výuka probíhá ve třídách dělených na skupiny a to v jazykových učebnách, v běžných třídách nebo v počítačových učebnách.

Základem výuky je probuzení zájmu o studium cizího jazyka, vytvoření pozitivního vztahu k AJ. Žáci si osvojují vztah mezi zvukovou a grafickou podobou jazyka na podkladě rozvíjení základů řečových dovedností.

Žáci se učí jednoduše reagovat na nejběžnější situace každodenního života přiměřených jejich věku.

Poslech s porozuměním a jednoduchý ústní projev je nadřazen čtení a písemnému projevu. Gramatické konstrukce jsou omezeny na nezbytné minimum.

Slovní zásoba je volena na základě frekvence a zájmu dětí tohoto věku. Metody a formy práce jsou založeny na pozorování, poslechu, hře a tvořivých činnostech spojených dramatickou, hudební, výtvarnou a pohybovou výchovou.

Základní informace o životě v anglicky mluvících zemích žáci získají v rámci rozšiřujících celků formou besedy, diskuze, projektu.

Do vyučovacího předmětu Anglický jazyk jsou zařazena průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Na úrovni předmětu Anglický jazyk užívá učitel strategie, kterými jsou u žáků rozvíjeny klíčové kompetence:

Kompetence k učení

Učitel

- buduje u žáků základních návyky a postupy pro výuku cizího jazyka
- přiměřeně věku žáka a obsahu učiva užívá jazykovou terminologii
- učí žáky samostatně se rozhodovat
- vede žáky k uvědomění si významu znalosti cizího jazyka pro celoživotní vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- učí žáka samostatnosti, rozvíjí jeho vlastní úsudek, přiměřeně žákova věku a obsahu učiva
- pod vedením učitele se žák učí vyhledávat informace potřebné k řešení úkolů a problémů

Kompetence komunikativní

Učitel

- postupně žáka učí formulovat myšlenky na základě jeho přiměřených jazykových znalostí
- na principu nápodoby a pamětného učení učí žáka komunikovat a zvládat základní slovní zásobu
- vede žáka k osvojení základních schopností písemného vyjadřování v cizím jazyce
- učí žáka naslouchat a rozumět dialogu druhých osob, cvičí ho v technice rozhovoru v cizím jazyce

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáka ke spolupráci ve dvojici a ve skupině
- snaží se, aby žák převzal dílčí zodpovědnost za výsledky práce skupiny
- učí žáka hodnotit a porovnávat výkon svůj i celé skupiny
- zapojuje žáka do diskuse ve skupině a třídě

Kompetence občanské

Učitel

- učí žáka dodržovat normy soužití v malé skupině, respektovat postavení dospělého i pozici jednotlivých žáků

Kompetence pracovní

Učitel

- buduje u žáka smysl pro povinnost (příprava na výuku)
- vede ho k tomu, aby si uvědomil, že znalost cizího jazyka je nezbytná pro pracovní a lidské dorozumění, pro jeho budoucí osobní a profesní uplatnění v životě

Kompetence digitální

- vede žáka k využívání digitálních technologií

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy – 1. období

Žák

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně a neverbálně
- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

MLUVENÍ

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

- zapojí se do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá
- pohotově, přirozeně a jazykově správně reaguje na otázky daných témat

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

- vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům

- rozumí jednoduchému krátkému textu z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

PSANÍ

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

- napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti zájmů a každodenního života
- vyplní osobní údaje do formuláře
- napíše jednoduché texty v elektronické podobě, vyplní osobní údaje do formuláře za použití klávesnice pro daný jazyk
- vede si elektronický slovníček s osvojovanou slovní zásobou
- napíše krátkou textovou zprávu, ve které uvede informaci o místě a čase

Učivo

- **pravidla komunikace v běžných každodenních situacích** – pozdrav, poděkování, představování, omluva
- **jednoduchá sdělení** – adresa, blahopřání, formulář
- **tematické okruhy** – domov, bydliště, rodina, škola, povolání, volný čas, části dne, zvířata, části těla, oblékání, počasí, kalendářní rok, národnosti, určování času, jídlo, nakupování, číslice, abeceda
- **slovní zásoba a tvoření slov** – antonyma, odhad významu neznámých slov v textu
- **základní gramatické struktury a typy vět** - věta oznamovací, tázací, rozkazovací, otázka, krátká odpověď (kladná i záporná)

3. ročník

Učivo

Slovní zásoba

- tematické okruhy – pozdravy a představování, školní třída a školní pomůcky, hračky, zvířata, rodina, číslovky 0-20, abeceda, čas – celé hodiny, části těla, oblečení, národnosti, části dne, seznámení se s anglickými svátky – Halloween, Vánoce, Velikonoce

Gramatika

- přítomný čas slovesa *být* v 1. - 3. os. j. č. – oznamovací způsob; otázka a zápor, plné a stažené tvary slovesa *být* v 1. - 3. os. j. č.
- zájmena přivlastňovací *my, your, his, her*
- rozkazovací způsob sloves – základní pokyny (classroom language)
- zákazy – základní pokyny (classroom language)
- tázací zájmena *what, who, how, where, when*
- seznámí se se základními pravidly používání určitého a neurčitého členu *a, an, the*,
- přídavná jména vyjadřující velikost
- mn. č. některých podstat. jmen (-s)
- vyjadřování času – určení celých hodin
- vyjadřování věku
- předložky místa: *in, on, at, under*
- spelling

4. ročník

Učivo

Slovní zásoba

- tematické okruhy – hračky, oblečení, části těla, potraviny, ovoce a zelenina, zvířata, nakupování, škola, volný čas, dny v týdnu, pokyny

Gramatika

- předložky *in, on, at, under, next to*
- zájmena přivlastňovací
- *How many?*
- zájmena ukazovací *this, these*
- časování slovesa *být* v množném čísle (kladná věta, otázka, zápor)
- číslovky 20-100
- pravidelné tvoření množného čísla podstatných jmen (-s)
- spelling - upevňování
- přítomný čas průběhový v kladné oznamovací větě
- sloveso *have got* v přítomném čase
- přítomný čas slovesa *can* – kladné a záporné tvary
- přítomný čas prostý + sloveso *like* – oznamovací, tázací věta (kladná i záporná věta) + odpověď

5. ročník

Učivo

Slovní zásoba

- tematické okruhy – domov, rodina, bydliště, volný čas, dny v týdnu, roční období, svátky, určování času, zvířata, počasí, oblečení, škola a školní předměty, nábytek, město a lidé

- reálie – Londýn, bydlení v Británii, školství, sporty a hry ve Velké Británii

Gramatika

- sloveso have got – otázka a zápor v přítomném čase, přítomný průběhový čas
- přítomný čas prostý – otázka, krátká kladná a záporná odpověď, zápor
- How much?
- zákazy
- vazba *there si /are*
- předložky místa
- příslovce času, sloveso can – otázka, kladná a záporná odpověď

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

3. – 5. ročník

Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj:
 - Rozvoj schopností a poznávání
 - reprodukce, recitace, hry zaměřené na pozornost, anglické říkanky a písničky
 - Sebezpoznání a sebepojetí
 - představování sebe a svojí rodiny, utváření žebříčku hodnot
 - Seberegulace a sebeorganizace
 - sebekontrola, opravy, organizace času, samostatná práce, monoprojekty
 - Psychohygiena
 - jak se učit, správný denní režim, uvolnění, relaxace (hry, písně, soutěže), vzájemná pomoc (učitel – žák, žáci vzájemně)
 - Kreativita
 - monoprojekty, písně, křížovky, hry, soutěže, dramatizace, obrázkový slovník
- Sociální rozvoj:
 - Poznávání lidí
 - poznávání jazykové skupiny ve třídě (hry, soutěže), popis osob, některé vlastnosti
 - Mezilidské vztahy
 - vztahy ve skupině, vytváření kolektivu, spravedlivé hodnocení sebe i jiných
 - Komunikace
 - každodenní komunikace omezenou slovní zásobou v cizím jazyce (pozdravy, představování, *classroom language*, domov, rodina, záliby, poděkování, odmítání, omluva), nácvik dialogu a jeho pravidla
 - Kooperace a kompetice
 - práce ve dvojicích, skupinách, vzájemná pomoc, nácvik scének, pohádek, písní, dramatizace, projektové vyučování

Morální rozvoj:

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
 - řešení problémů žáků za pomoci učitele, hodnocení postojů a chování navzájem, interpretace shlednutých pořadů a některých textů

Výchova demokratického občana

- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
 - diskutuje o konkrétních příkladech nespravedlnosti, nesvobody, nepochopení, sobectví apod. a vyjádří svůj názor, jak jim lze předcházet a napravovat je (třída, denní režim, mám rád/nemám rád, vlastnosti lidí...)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá
 - zvyky a tradice národů a zemí Evropy, život dětí v jiných zemích Evropy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa (beseda, vypravování, písňe, CD, video, četba), význam anglického jazyka jako světového jazyka (Evropa i svět)

Multikulturní výchova

- Kulturní diferenciacce
 - vnímá existenci jinakosti a vlastními slovy sdělí svou zkušenost (zážitky z pobytu doma i v zahraničí; postřehy z médií) multikulturalita – na konkrétním příběhu, s nímž se setkal, popíše rozličné způsoby života, myšlení a vnímání světa
- Lidské vztahy
 - osvojuje si zásady slušného jednání a chování mezi lidmi, uvědomuje si jejich význam v třídním kolektivu a při setkávání se s jinými lidmi, zejména z jeho nejbližšího okolí

Environmentální výchova

- Vztah člověka k prostředí
 - libovolnou formou vyjádří, čím je pro něj příroda, popíše pozorované změny v přírodě v čase (den, noc, roční období, počasí)

Mediální výchova

- Práce v realizačním týmu
 - ve skupině si připraví prezentaci na dané téma, společně vytvoří plakát

1. 2. Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

1. 2. 1. Vzdělávací obor: Matematika a její aplikace

1. 2. 1. 1. Vyučovací předmět: **Matematika**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Matematika je založen především na aktivních činnostech. Přirozeně navazuje na jednoduché matematické představy, získané v mateřské škole. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě. Rozvíjí intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení a schopnost logického úsudku. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika je na 1. stupni ZŠ rozdělen na čtyři tematické okruhy:

- Číslo a početní operace
- Závislosti, vztahy a práce s daty
- Geometrie v rovině a v prostoru
- Nestandardní aplikační úlohy a problémy (2. období)

Vyučovací předmět Matematika má na 1. stupni následující časovou dotaci:

1. ročník 4 hodiny týdně
2. ročník 5 hodin týdně
3. ročník 5 hodin týdně
4. ročník 5 hodin týdně
5. ročník 5 hodin týdně

Specifické cíle:

- rozvíjení paměti, představivosti a logického myšlení žáků
- aplikace početních výkonů při řešení slovních úloh i v praktickém životě
- poskytnutí poznatků a dovedností, které jsou nezbytným předpokladem k poznávání ekonomiky, techniky, přírodních jevů a k využití prostředků výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů)
- formování volných vlastností (důslednost, vytrvalost, vynalézavost, přesnost, schopnost sebekontroly)

Výuka probíhá v klasických vyučovacích hodinách (45 minutových celcích) v kmenových třídách, formou společné a samostatné práce. Osvojené učivo žáci procvičují a získané znalosti upevňují také v učebně informatiky.

Do vyučovacího předmětu Matematika jsou zařazena **průřezová témata**:

Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitel

- probouzí u žáka pozitivní vztah k matematice a učení (volba zábavných úkolů, hravá forma)
- vede žáka k vyhledávání a třídění předložených informací
- předkládá obecně užívané termíny, znaky a žáci je používají logicky a v souvislostech (nakupování - dětské peníze)

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáka k rozhodnutí pro určitý způsob řešení a obhajobu postupu (slovní úlohy)
- zadává úkoly, které nutí žáka využít vlastních zkušeností nebo zkušeností spolužáků (kooperace)
- podporuje kreativitu

Kompetence komunikativní

Učitel

- učí žáka porozumět různým způsobům záznamu matematických úloh (tabulky, grafy, PC)
- vede žáka k vyjádření myšlenek v logickém sledu
- rozvíjí dovednost aplikovat matematické postupy v praxi (nakupování)

Kompetence sociální a personální

Učitel

- nabízí žákům spolupráci ve skupinách
- vyvozuje společně s žáky pravidla pro práci v týmu
- vytváří prostředí spolupráce a pomoci mezi spolužáky (upevňování vztahů)

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáka k uvědomování si svých práv a povinností ve škole i mimo ni
- učí žáka empatii (odmítání útlaku, prevence šikany)

Kompetence pracovní

Učitel

- rozvíjí smysl pro povinnost a dodržování vymezených pravidel (zadávání domácích úkolů)
- uplatňuje důslednost (kontrola úkolů)
- vede žáka ke správnému a bezpečnému užívání pomůcek (rýsovací potřeby ...)

Kompetence digitální

Učitel

- motivuje žáky k využití digitálních technologií v situacích, kdy jim jejich použití usnadní život
- učí žáky rozlišování obrazných symbolů, porozumění jejich významu (např. značky, piktogramy, šipky)
- vede žáky k posouzení úplnosti dat s ohledem na řešený problém, k dohledání chybějících informací potřebných k řešení úloh nebo situací v doporučených online zdrojích a ověřování informací z více zdrojů

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy:

1. období

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE (ARITMETIKA)

Žák

- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose
- provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Žák

- orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Žák

- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci
- porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Školní výstupy:

1. období

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE (ARITMETIKA)

Žák

- sčítá a odčítá do 20
- sčítá a odčítá dvojciferná čísla do 100 z paměti i písemně
- násobí a dělí v oboru malé násobilky
- sčítá a odčítá do 1 000 z paměti ($400 + 200$, $700 - 500$, $640 + 350$)
- sčítá a odčítá do 1 000 písemně
- orientuje se na číselné ose do 1 000
- pamětně dělí se zbytkem v oboru malé násobilky
- řeší slovní úlohy
- sestavuje jednoduché rovnice
- určuje a zapisuje nerovnosti ($6 < 8$, $1\,000 > 300$)
- zaokrouhluje na desítky

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Žák

- rozlišuje jednotky délky (mm, cm, dm, m, km) a hmotnosti (kg, g)
- rýsuje přímku, úsečku, polopřímku
- v prostoru umí označit bod
- rovné a křivé čáry
- měří úsečky

- rozlišuje základní rovinné útvary (trojúhelník, obdélník, čtverec) a základní prostorové útvary (kvádr, krychle, válec, koule)
- označuje kružnice (k, l) a kruh (K, L)
- načrtne čtverec a obdélník (vrchol, strana) i obecný trojúhelník – pracuje s kružítkem

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Žák

- orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

1. ročník

Učivo

Číslo a početní operace

- přirozeně navazuje na vědomosti a dovednosti získané v mateřské škole
- znalost čísel 0 – 20
- postavení čísel v číselné řadě
- orientace na číselné ose
- psaní číslic a čísel do 20
- porovnávání čísel, znaky rovnosti a nerovnosti - stejně, o kolik méně, o kolik více
- sčítání a odčítání do 20 bez přechodu desítky
- seznámení se sčítáním a odčítáním čísel s přechodem přes desítku (dle možností)
- zápis příkladů, znaky +, -
- řešení jednoduchých slovních úloh

Nadstavbové učivo

- sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku

Závislosti, vztahy a práce s daty

- nachází v realitě základní rovinné útvary
- orientování se v čase (roční období, hodiny - seznámení)

Geometrie v rovině a v prostoru

- rozeznávání a upevňování pojmů - vpravo, vlevo
- používání geometrických pojmů pod, nad, před, za, hned před, hned za
- poznávání geometrických útvarů (trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh)
- orientace v prostoru (vzadu, vpředu, nahoře, dole, vysoko, nízko, široký, úzký apod.)
- porovnávání rovinných útvarů podle barvy, tvaru, velikosti

2. ročník

Učivo

Číslo a početní operace

- opakování učiva z 1. ročníku
- procvičování sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku
- numerace do 100, orientace na číselné ose
- počítání s nulou
- užívání a zapisování vztahů rovností a nerovností
- sčítání a odčítání do 100 i s přechodem desítky ($20 + 30$, $45 + 8$)
- počítání s použitím závorek
- řešení slovních úloh, počítání s penězi, seznámení s bankovkami a mincemi do stokoruny
- násobilka do 10

Závislosti, vztahy a práce s daty

- orientuje se v čase
- doplňuje tabulky, posloupnosti čísel

Geometrie v rovině a v prostoru

- umí si připravit pomůcky na rýsování
- pracuje s pravítkem – rýsování přímky, lomené čáry pomocí pravítka, délka úsečky v cm
- křivá čára – kreslení
- poznávání geometrických těles - krychle a koule

3. ročník

Učivo

Číslo a početní operace

- opakování učiva 2. ročníku
- sčítání a odčítání dvojciferných čísel do 100 z paměti i písemně (i se zbytkem)
- násobení a dělení v oboru násobilky
- zápis příkladů, znaky $+$, $-$, $:$, $.$ (plus, minus, děleno, krát)
- numerace do 1 000, $+$, $-$
- užívání a zapisování vztahů rovností a nerovností
- orientace na číselné ose
- řešení slovních úloh, sestavení jednoduchých rovnic
- zaokrouhlování na desítky, předběžný odhad
- dělení se zbytkem

Závislosti, vztahy a práce s daty

- orientace v čase, převádí jednotky času

- popisuje jednoduché závislosti z praktického života
- doplňuje tabulky, posloupnosti čísel

Geometrie v rovině a v prostoru

- jednotky délky: mm, cm, dm, m
- přímka, úsečka, bod, průsečík
- rýsování
- měření úsečky
- různá měřidla délky
- základní rovinné útvary (trojúhelník, obdélník, čtverec)
- základní prostorové útvary (kvádr, válec)
- orientace v prostoru
- polopřímka
- poloha dvou přímek (rovnoběžné, různoběžné)

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj:

- Rozvoj schopností poznávání
- Kreativita

Sociální rozvoj:

- Mezilidské vztahy
- Komunikace
- Kooperace

Morální rozvoj:

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
 - matematické názvosloví
 - slovní úlohy
 - práce ve skupinách (plánování, organizace, řešení úkolů a obhajoba řešení)
 - samostatná práce
 - domácí příprava
 - matematické hry a soutěže

Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola
 - přátelská atmosféra a kamarádské vztahy ve třídě i ve škole
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (2. a 3. ročník)

- uvažování o problémech v širších souvislostech, kritické myšlení, úcta k zákonu, hodnocení společenských jevů
- slovní úlohy
- práce ve skupinách (aktivní dodržování pravidel při práci ve skupině)
- samostatná práce
- domácí příprava

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Jsme Evropané (3. ročník)
 - překonávání stereotypů při řešení problémových úloh
 - utváření pozitivních postojů k jinakosti a kulturní rozmanitosti
 - slovní úlohy

Multikulturní výchova

- Lidské vztahy
 - romské děti a děti ostatních státních příslušníků
- Etnický původ (2. a 3 ročník)
 - odlišnost lidí a jejich vzájemná rovnost
- Multikulturalita (3. ročník)
 - prostředek vzájemného obohacování
 - práce ve skupinách
 - matematické hry a soutěže
 - slovní úlohy

Environmentální výchova

- Základní podmínky života

Mediální výchova

- Práce v realizačním týmu (2. a 3. ročník)
 - utváření týmů
 - komunikace a spolupráce v týmu
 - dle možností v počítačové učebně (použití matematického softwaru)

Přesahy a vazby, mezipředmětové vztahy

- Prvouka - orientace v čase - včera, dnes, zítra (1. ročník)
 - týden, měsíc, rok (2. ročník)
 - časové vztahy v souvislostech (3. ročník)

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy:

2. období

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE (ARITMETIKA)

Žák

- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel
- modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku
- porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel
- přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty
- porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Žák

- vyhledává, sbírá a třídí data
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy
- doplní údaje, které chybí v tabulce

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Žák

- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce
- sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- sestrojí rovnoběžky a kolmice
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
- rozezná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Žák

- řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry

nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

- slovní úlohy
- magické čtverce

Školní výstupy

2. období

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE (ARITMETIKA)

Žák

- čte, zapisuje, odhaduje, porovnává, zaokrouhluje, zobrazuje na číselné ose a provádí početní operace v oboru přirozených čísel do 1 000 000, z paměti i písemně
- řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace
- používá přirozená čísla k modelování reálných situací
- vyjadřuje kvantitativní části celku zlomkem, desetinným číslem
- provádí početní operace (sčítání a odčítání) zlomků se stejným jmenovatelem
- provádí početní operace (sčítání a odčítání) desetinných čísel – pamětně i písemně
- provádí odhady a kontroluje výsledky, využívá komutativnost a asociativnost
- účelně pracuje s kalkulátorem
- vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech běžného života

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Žák

- vyhledává, sbírá a třídí data
- získá nebo dohledá chybějící data v doporučeném digitálním zdroji
- využije pro uspořádání získaných dat tabulku, diagram, schéma
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a grafy
- prakticky využívá jízdní řády a ceníky
- používá jednotky fyzikálních veličin a zvládá jejich převody

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Žák

- dbá na přesnost a čistotu rýsování, dodržuje základní pravidla rýsování
- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a geometrická tělesa
- pracuje s pravítkem a kružítkem
- sčítá a odčítá graficky úsečky
- určí délku lomené čáry
- sestaví trojúhelník, čtverec, obdélník, používá jednoduché konstrukce
- rozpozná a znázorní osově souměrné útvary, určí osu souměrnosti
- sestaví rovnoběžky, poznává rovnoběžníky
- porovná měřením i odhadem velikost geometrických útvarů
- vypočítá obvod trojúhelníků, čtyřúhelníků

- určí obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- určí obsah čtverce a obdélníku pomocí čtvercové sítě
- užívá základní jednotky obsahu
- zaznamenává a čte grafy ve čtvercové síti

4. ročník

Učivo

Číslo a početní operace (aritmetika)

- přirozená čísla v oboru do 1 000 000
 - čtení, zápis, odhad, porovnávání, zaokrouhlování, zápis v desítkové soustavě, zobrazení čísel na číselné ose, početní operace a jejich vlastnosti (pamětné dělení se zbytkem v oboru násobilky, násobení 1- ciferým a 2 – ciferým činitelem), slovní úlohy
 - převody jednotek
- zlomky
 - pojmy zlomek, zlomková čára (sčítání, odčítání zlomků)
 - čtení, zápis

Závislosti, vztahy a práce s daty

- vyhledává, sbírá a třídí data
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy (i kruhové)
- práce s daty v elektronické podobě
- získá nebo dohledá chybějící data v doporučeném digitálním zdroji

Geometrie v rovině a v prostoru

- bod, polopřímka, přímka, úsečka
 - střed úsečky, osa úsečky
 - sčítání, odčítání a násobení úseček
- kolmice, různoběžky, rovnoběžky
- pravý úhel, kolmice
- kružnice, kruh
- trojúhelník
 - rovnostranný, rovnoramenný, pravoúhlý, obecný
 - sestavení trojúhelníka ze tří stran pomocí kružítka
- čtverec a obdélník
 - obvod čtverce a obdélníku
- rovnoběžníky
- osově souměrné útvary
- tělesa
 - krychle, kvádr (hrany, stěny, vrcholy)

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

- řeší logické úkoly, rébusy, magické čtverce

5. ročník

Učivo

Číslo a početní operace (aritmetika)

- přirozená čísla v oboru do 1 000 000
 - čtení, zápis, odhad, porovnávání, zaokrouhlování, zápis v desítkové soustavě, zobrazení na číselné ose, početní operace (sčítání a odčítání, násobení 1- ciferným až 4- ciferným činitelem, dělení 1- ciferným a 2 – ciferným dělitelem), slovní úlohy
 - převody jednotek
 - arabské a římské číslice (letopočty)
- celá čísla – kladná a záporná, vyznačení na číselné ose
- zlomky
 - pojmy - čitatel, jmenovatel, zlomková čára
 - čtení a zápis
 - porovnávání
 - základní početní operace zlomků se stejným jmenovatelem (sčítání a odčítání)
- desetinná čísla
 - pojmy - desetiny, setiny, tisíciny
 - čtení a zápis
 - zápis zlomek – desetinné číslo (desetinné zlomky)
 - základní početní operace (sčítání, odčítání)

Závislosti, vztahy a práce s daty

- vyhledává, sbírá a třídí data
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy
- práce s doporučenými digitálními zdroji

Geometrie v rovině a v prostoru

- rovina, polorovina
- úsečka
 - střed, osa, přenášení, porovnávání, sčítání a odčítání
- trojúhelník
 - pravoúhlý, rovnostranný, rovnoramenný, obecný
 - obvod
 - sestrojení
- čtverec
 - úhlopříčky
 - obvod, obsah
 - sestrojení
- obdélník
 - úhlopříčky
 - obvod, obsah
 - sestrojení
- mnohoúhelník
 - obvod

- rovnoběžník
 - rovnoběžky
- geometrická tělesa
 - kvádr, krychle, koule, jehlan, kužel, válec
- osově souměrné útvary
- graf ve čtvercové síti

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

- řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky
- řeší hlavolamy, magické čtverce, logické úlohy

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj:

- Rozvoj schopností poznávání
- Kreativita

Sociální rozvoj:

- Mezilidské vztahy
- Komunikace
- Kooperace

Morální rozvoj:

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
 - matematické názvosloví
 - slovní a konstrukční úlohy
 - práce ve skupinách (plánování, organizace, řešení, interpretace, obhajoba řešení)
 - samostatná práce (plánování, organizace, řešení, sebekontrola, obhajoba řešení)
 - domácí příprava
 - matematické soutěže a hry
 - zvolené formy a metody výuky začleňují OSV do celého výchovně vzdělávacího procesu

Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola
 - přátelská atmosféra a kamarádské vztahy ve třídě i ve škole
- Občan, občanská společnost a stát

- Princip demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
 - uvažování o problémech v širších souvislostech, kritické myšlení, úcta k zákonu, rozvoj a podpora schopnosti zaujetí vlastního stanoviska, hodnocení společných jevů
 - slovní a konstrukční úlohy
 - práce ve skupinách (obhajoba vlastního řešení ve skupině)
 - samostatná práce (sebekontrola, obhajoba vlastního řešení)
 - domácí příprava

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět (5. ročník)
- Jsme Evropané
 - překonávání stereotypů při řešení problémových úloh, utváření pozitivních postojů k jinakosti a kulturní rozmanitosti
 - slovní úlohy
 - práce ve skupinách

Multikulturní výchova

- Lidské vztahy
- Etnický původ
 - odlišnost lidí a jejich vzájemná rovnost
- Multikultura
 - prostředek vzájemného obohacování
 - lidské vztahy (romské děti a děti ostatních státních příslušníků)
 - práce v týmech (respektování pravidel v týmech)
 - matematické soutěže a hry
 - slovní úlohy

Environmentální výchova (EV)

- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí
 - slovní úlohy

Mediální výchova (MV)

Tematické okruhy receptivních činností:

- Vnímání autora mediálního sdělení

Tematické okruhy produktivních činností:

- Práce v realizačním týmu

- uskutečňuje se dle možností v počítačové učebně, při použití matematického softwaru
- vyhodnocování soutěží (dle možností)
- utváření týmů
- komunikace a spolupráce v týmech
- respektování pravidel v týmech (společně vypracovaných)

1. 3. Vzdělávací oblast: Informatika

1. 3. 1. Vzdělávací obor: Informatika

1. 3. 1. 1. Vyučovací předmět: Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí jsou digitální technologie.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Informatika je vyučovací předmět, který se zabývá studiem základních principů a technologií spojených s počítači a informačními systémy. Tento předmět je klíčovým prvkem v moderním vzdělávacím systému, protože se v dnešní době informační technologie stávají stále více důležitými pro mnoho oblastí lidské činnosti.

Základy počítačové vědy: Žáci se učí o základních principech fungování počítačů, jako jsou hardwarové komponenty, operační systémy, síťové technologie a základy programování.

Algoritmizace a programování: Informatika zahrnuje také učení se programovat v různých programovacích jazycích. Žáci se učí psát a analyzovat algoritmy a rozvíjet dovednosti potřebné k tvorbě software.

Informační systémy: Žáci se seznamují s principy návrhu a implementace informačních systémů, včetně databázových systémů, a učí se, jak tyto systémy využívat k efektivní práci s daty a informacemi.

Bezpečnost a ochrana dat: Informatika také zahrnuje učení se o bezpečnosti informačních systémů a ochraně dat. Žáci se učí o různých typech bezpečnostních hrozeb a způsobech, jak chránit počítačové systémy a informace před útoky.

Aplikace informačních technologií: Informatika ukazuje také na širokou škálu aplikací informačních technologií v různých oblastech, jako je medicína, obchod, věda, průmysl atd. Žáci se učí, jak využívat technologie k efektivnímu řešení problémů v různých profesních i každodenních situacích.

Interaktivní tabule: Interaktivní tabule umožňují učitelům prezentovat informace a interaktivně pracovat s obsahem, což může zlepšit zapojení žáků a zefektivnit výuku.

Počítačové laboratoře: Školy mohou mít počítačové laboratoře, kde žáci mají přístup k počítačům a mohou prakticky cvičit své dovednosti v programování, práci s aplikacemi a dalšími činnostmi spojenými s informatikou.

Tablety a notebooky: Některé školy poskytují tabletové počítače nebo notebooky pro každého žáka, což umožňuje individuální práci a interakci s digitálním obsahem.

Vzdělávací software: Existuje mnoho vzdělávacího softwaru zaměřeného na výuku informatiky pro základní školy, který pomáhá žákům lépe porozumět konceptům programování, algoritmizace a dalším aspektům informatiky.

Online platformy a kurzy: Školy mohou využívat online platformy a kurzy, které poskytují interaktivní materiály, videa a cvičení k výuce informatiky. To může žákům poskytnout přístup k dalším zdrojům a umožnit jim učit se i mimo školní prostředí.

Celkově lze říci, že informatika je důležitým předmětem, který poskytuje studentům klíčové znalosti a dovednosti potřebné pro úspěšné fungování v digitální společnosti a moderním informačním prostředí.

1. období 1. - 3. ročník

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Informatika se v 1. až 3. ročníku nevyučuje jako samostatný vyučovací předmět. Žáci výpočetní techniku využívají v ostatních vyučovacích předmětech. Při své práci využívají pouze základních funkcí k ovládnutí výukových programů.

Vzdělávání v daném předmětu směřuje a vede žáka k využívání základních multimediálních funkcí počítače k práci s výukovými programy.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitel

- dbá na využívání základních funkcí počítače a jeho nejběžnějších periférií

Kompetence sociální a personální

Učitel

- dbá na vytváření pravidel práce v týmu, účinnou spolupráci ve skupině a učí hledat si v ní svoji roli
- dbá na utváření příjemné atmosféry v týmu
- učí žáky v případě potřeby poskytnout pomoc ostatním nebo o ni požádat

Kompetence pracovní

Učitel

- učí bezpečnému používání hardwaru i softwaru a odpovědnému postupování v případě jejich závady
- dbá na dodržování vymezených pravidel, plnění svých povinností a účinné spolupracování s učitelem

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k využívání digitálních zařízení při učení
- dbá na předcházení situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáků

Očekávané výstupy - 1. období:

ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM

Žák

- využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie
- používá školní výukový software
- ovládá základy bezpečné práce s počítačem

Učivo

- popis a funkce počítače a přídatných zařízení
- multimediální využití počítače
- zásady bezpečnosti práce

2. období 4. - 5. ročník

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Informatika má časovou dotaci 1 hodinu týdně ve 4. ročníku a 1 hodinu týdně v 5. ročníku. Výuka probíhá v odborné učebně informatiky na počítačích či notebookech s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače. Jiná v učebně robotiky a algoritmizace s výukovými prostředky (tablety, roboty, vozítka, ...)

V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem, vždy na konci jednotky odevzdá část úkolu, na němž aktuálně pracuje.

Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitel

- vede k využívání základních funkcí počítače a jeho nejběžnějších periférií
- vede k vyhledávání a třídění informací
- učí ověřování věrohodnosti informací a informačních zdrojů
- vede k používání potřebného softwaru a e-materiálů
- vede k chránění dat před poškozením, ztrátou a zneužitím

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede k používání informací z různých zdrojů a vyhodnocování vztahů mezi nimi
- učí práci s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví
- učí práci s textovými a grafickými editory a přenášení informací z jednoho programu do jiného

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede k prezentování a obhájení svých výsledků, postupů a rozhodnutí
- dbá na výstižné, souvislé a kultivované vyjádření v písemném i ústním projevu
- vede k účinnému zapojení do diskuse
- dbá, aby v písemném projevu byly používány standardní zápisy, symboly a pojmy
- vede k využívání informačních a komunikačních prostředků a technologií pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem a pro prezentaci svých výsledků
- učí komunikaci pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení
- vede k používání prezentačních programů a webových rozhraní

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede ke společnému podílení se na vytváření pravidel práce v týmu, účinné spolupráci ve skupině a hledání v ní svojí role
- vede k podílení se na utváření příjemné atmosféry v týmu, v případě potřeby poskytuje pomoc ostatním nebo o ni požádá
- učí žáky řídit jednání a chování tak, aby dosáhli pocitu sebeuspokojení, sebeúcty a sebedůvěry

Kompetence občanské

Učitel

- vede k odmítání útlatku a hrubého zacházení, respektování přesvědčení druhých a vcítění se do situací ostatních lidí
- dbá na chápání základních principů společenských norem a práci s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví
- vede k uvědomění si svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- učí poskytování dle svých možností účinné pomoci v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

Kompetence pracovní

Učitel

- učí bezpečnému používání hardwaru i softwaru a odpovědnému postupování v případě jejich závady
- vede k chránění dat před ztrátou a poškozením
- vede k dodržování vymezených pravidel, k plnění svých povinností a spolupráci s učitelem
- vede k dodržování zásad ochrany svého zdraví i zdraví druhých, k ochraně životního prostředí i ochraně kulturních a společenských hodnot

Kompetence digitální

Učitel

- podporuje využívání digitálních zařízení při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- učí žáky získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah
- učí žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- vede žáky k využívání digitálních technologií k usnadnění a zkvalitnění práce
- vede žáky k předcházení situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví

Očekávané výstupy - 2. období:

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

Žák

- uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat
- popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji

- vyčte informace z daného modelu

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Žák

- sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů
- popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy
- ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Žák

- v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi
- pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

Žák

- najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu
- propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí
- dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi

4. ročník

Učivo

- digitální zařízení
- zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace
- ovládání myši
- kreslení čar, vybarvování
- používání ovladačů
- ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom)
- kreslení bitmapových obrázků
- psaní na klávesnici, editace textu
- práce se soubory
- přehrávání zvuku
- využití digitálních technologií v různých oborech
- ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele
- propojení technologií, internet

- sdílení dat, cloud
- technické problémy a přístupy k jejich řešení
- piktogramy, emodži
- kód, přenos na dálku, šifra
- pixel, rastr, rozlišení
- tvary, skládání obrazce
- digitální stopa, digitalizace
- anonymní režim
- kódování a šifrování

5. ročník

Učivo

- data, druhy dat, kritéria kontroly dat
- doplňování tabulky a datových řad
- řazení dat v tabulce, vizualizace dat v grafu
- evidence dat, vizualizace, prezentace dat
- příkazy a jejich spojování, opakování příkazů
- pohyb a razítkování
- vlastní bloky a jejich vytváření
- systém, struktura, prvky, vztahy
- pevný počet opakování
- ladění, hledání chyb
- změna vlastností postavy pomocí příkazu
- náhodné hodnoty
- graf, hledání cesty
- schémata, obrázkové modely
- ovládání pohybu postav
- násobné postavy a souběžné reakce
- animace střídáním obrázků
- spouštění pomocí událostí
- vysílání zpráv mezi postavami
- čtení a modifikace programů
- AI a chytrá zařízení
- Chytrá domácnost
- Algoritmizace, kódování a šifrování

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj:

- pozornost a soustředění
- cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů
- kreativita – práce s obrázkem a textem

Sociální rozvoj:

- komunikace – základní způsoby komunikace
- komunikace v rámci skupinové činnosti

Morální rozvoj:

- rozvíjení osobních hodnot, odpovědnost, spolehlivost
- respektování ostatních včetně učitele

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Objevujeme Evropu a svět:

- formulace požadavku při vyhledávání na internetu
- vyhledávací atributy – hledáme informace a obrázky
- města v Evropě i ve světě

Multikulturní výchova

Kulturní difference:

- formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy
- hledáme informace o národnostních menšinách, náboženství v Evropě i ve světě
- respektování zvláštností různých etnik

Lidské vztahy:

- základní způsoby komunikace
- spolupráce s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, náboženskou, sociální, zájmovou příslušnost

Mediální výchova

Fungování a vliv médií ve společnosti:

- rozlišování zábavných a společensky významných prvků
- rozdíl mezi reklamou a zprávou

1. 4. Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

1. 4. 1. Vzdělávací obor: Člověk a jeho svět

1. 4. 1. 1. Vyučovací předmět: Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané přirozeně v mateřské škole a v rodině.

Vyučovací předmět Prvouka má časovou dotaci 2 hodiny týdně v 1., 2. a 3. ročníku. Vyučovací předmět směřuje k rozvoji osobnosti žáka v oblasti vědomostí, dovedností a postojů týkajících se přírody a společnosti.

Prvouka v 1. ročníku je soustředěna především kolem dvou základních témat. Zejména v 1. pololetí je to téma „Jsem školák“ a celý školní rok téma „Rok a roční období“. Ve 2. ročníku je pro děti zajímavé využití jejich nově nabyté dovednosti čtení a psaní. Ve 3. ročníku je zdrojem jejich informací bezprostřední dětská zkušenost a konkrétní jevy v přírodě a společnosti. Na základě těchto konkrétních zkušeností dochází k prvním zobecněním a k vytváření postojů.

Vyučovací předmět Prvouka je rozdělen do pěti tematických okruhů:

- **Místo, kde žijeme** - důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností, a na utváření přímých zkušeností žáků
- **Lidé kolem nás** - upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se se základními právy a povinnostmi
- **Lidé a čas** - orientace v dějích a čase
- **Rozmanitost přírody** - poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé a neživé přírody
- **Člověk a jeho zdraví** - základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích

Cílové zaměření vyučovacího předmětu Prvouka:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- objevování a poznávání všeho, co žáky zajímá, co se jim líbí a v čem by v budoucnu mohli uspět

Do vyučovacího předmětu Prvouka jsou zařazena **průřezová témata**: Osobnostní a sociální výchova (OSV), Výchova demokratického občana (VDO), Multikulturní výchova (MkV), Environmentální výchova (EV).

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k využívání vhodných informačních zdrojů (učebnic, pracovních listů, dětských knih, časopisů, encyklopedií) a vhodných učebních pomůcek
- rozvíjí učební dovednosti potřebné k samostatnému učení
- seznamuje žáky se základními termíny, znaky a symboly
- učí žáky kriticky zhodnotit výsledky svého učení – korigovat své chyby a diskutovat o nich

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- motivuje žáka k řešení daného problému
- vede žáka k využívání vlastních zkušeností
- směřuje žáka, aby si ověřil správnost řešení problémů
- učí ho obhájit svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

Učitel

- rozvíjí u žáka dovednost porozumění, reprodukování vyslechnutého sdělení
- vede žáka k formulování a vyjadřování svých myšlenek
- k využívání získaných komunikativních dovedností, k vytváření vztahů potřebných ke spolupráci s ostatními lidmi
- k porozumění různých typů záznamů, obrazových materiálů
- k naslouchání promluv druhých lidí, účinnému zapojení do diskuse, vhodnému reagování

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede ke spolupráci ve skupině, k vytváření a respektování pravidel práce v týmu
- učí v případě potřeby k poskytování pomoci nebo o její požádání
- podporuje přispívání k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
- umožňuje podílení se na vytváření příjemné atmosféry ve skupině
- vede žáka k ovládnutí a řízení svého jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Učitel

- učí žáka uvědomování si odpovědnosti k sobě samému, ke spolužákovi, k učiteli

- podporuje respektování druhých lidí, odmítání útlaaku a hrubého zacházení
- vede k respektování požadavků na kvalitní životní prostředí, rozhodování se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáka k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení, dodržování vymezených pravidel, plnění povinností a závazků, adaptaci na změněné nebo nové pracovní podmínky
- pomáhá žákům k uvědomování si smyslu pro povinnost (příprava na výuku)

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k využívání běžných digitálních zařízení při učení a vyhledávání informací
- zapojuje žáky do vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi (PC, tabletem, interaktivní tabulí, mobilním telefonem apod.)

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy – 1. období:

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Žák

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- začlení svou obec do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci

LIDÉ KOLEM NÁS

Žák

- rozlišuje příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

LIDÉ A ČAS

Žák

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu

- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

ROZMANITOST PŘÍRODY

Žák

- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů nebo s využitím digitálních technologií

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Žák

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- pravidla při práci s digitálními technologiemi
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných situacích

1. ročník

Učivo

- domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště
- škola - okolí školy, činnosti ve škole
- osobní bezpečí, riziková místa a situace při cestě do školy a zpět
- chování lidí, jejich soužití
- péče o zdraví a zdravá výživa
- sporty – letní, zimní
- rodina, rodinné oslavy
- povolání lidí
- jsem chodec - bezpečnost, dopravní výchova, dopravní prostředky
- obec, místní krajina
- živočichové, domácí a hospodářská zvířata
- roční období
- orientace v čase a časový řád (dny, měsíce v roce, hodiny)

- současnost a minulost v našem životě
- kultura
- lidské tělo – základní části
- Slabikář dětských práv

2. ročník

Učivo

- žiji mezi lidmi, rodina, chování a soužití lidí
- práce a volný čas
- náš rok
- příroda kolem nás
- obec, místní krajina, náš region Hornácko
- pečujeme o zdraví, zdravá výživa, lidské tělo, osobní bezpečí
- technika a práce lidí
- určování času (jednotky času, kalendář, letopočet, průběh lidského života)
- dopravní výchova – role chodce a cyklisty v provozu, bezpečná místa pro hru
- první pomoc, vybavení lékárničky
- životní prostředí, třídění odpadu
- tísňové linky a komunikace s operátory
- Slabikář dětských práv

3. ročník

Učivo

- místo, kde žiji - naše obec a region Hornácko
- neživá příroda (objem, hmotnost, teplota, čas), koloběh vody, jednoduché pokusy a měření, měření pomocí digitálních technologií
- živá příroda (léčivé rostliny - seznámení)
- živočichové
- člověk, otužování, návykové látky, péče o zdraví, péče o zuby
- ochrana přírody a životního prostředí (třídění odpadu), exkurze do chráněné krajinné oblasti – seznámení s krajinnou oblastí, kde je zásah lidí do přírody minimální, zásady chování v chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty (naučná stezka, prales)
- dopravní výchova - cyklista, jízdy zručnosti, dopravní hřiště
- Slabikář dětských práv

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj:

- Rozvoj schopností poznávání – Jsem školák – 1. roč.
- Sebepoznání a sebepojetí - Jsem školák – 1. roč.

Sociální rozvoj:

- Komunikace – pozdrav, prosba, omluva, neverbální komunikace
- Žiji mezi lidmi – 2. roč.
- Mezilidské vztahy – ve třídě, ve škole, v rodině – Jsem školák – 1. roč.,
- Žiji mezi lidmi – 2. roč.

Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola - Slabikář dětských práv (1. - 3. ročník)
- Občan, občanská společnost a stát - Naše obec - 3. ročník

Multikulturní výchova

- Kulturní difference - Náš rok - 2. roč.
- Lidské vztahy - Technika a práce lidí - 2. roč.

Environmentální výchova

- Ekosystémy - Příroda kolem nás - 2. roč.
- Základní podmínky života - Živá příroda - 3. ročník
- Lidské aktivity a problémy - 3. ročník

1. 4. 1. 2. Vyučovací předmět: **Přírodověda**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Přírodověda je vyučován jako povinný vyučovací předmět ve 4. ročníku s časovou dotací jedna vyučovací hodina týdně a v 5. ročníku s časovou dotací dvě vyučovací hodiny týdně. Dle možností lze využít projektového vyučování. Využívá funkční integraci poznatků získaných ve vyučovacích předmětech Matematika, Vlastivěda, Český jazyk. Témata Přírodovědy mohou být i v mnoha případech hlavním motivačním prvkem vyučovacího dne.

Jsou zde obsaženy 2 tematické okruhy: „Rozmanitost přírody“ a „Člověk a jeho zdraví“. Tyto okruhy jsou podle potřeby vhodně strukturovány a učivo propojováno.

Učivo je rozděleno do 9 kapitol:

1. Vesmír
2. Podmínky života na Zemi – neživá příroda
3. Živá příroda
4. Ekologie
5. Člověk
6. Svět lidské práce
7. Technika (jen v 5. ročníku)
8. Zkoumání látek (jen ve 4. ročníku)
9. Fyzikální veličiny

Výuka probíhá ve třídě i v terénu. Je realizována převážně aktivními metodami, které samy o sobě slouží jako prostředek pro vytváření příslušných kompetencí a výstupů. Mezi její hlavní cíle patří vytváření komplexního pohledu žáků na svět v celé jeho rozmanitosti, proto je kladen důraz na názornost a praktičnost získaných poznatků a dovedností. Tomuto zaměření je podřízena i veškerá výuka. Součástí výuky je dle možností exkurze do hvězdárny nebo planetária.

V návaznosti na projekt „Školy pro venkov“ v rámci Operačního programu Vzdělání pro konkurenceschopnost, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.1.00/14.0208“ byly vytvořeny pracovní materiály pro výuku tematického okruhu „Rozmanitost přírody“ – společenstva rostlin a živočichů v našem regionu.

Do vyučovacího předmětu Přírodověda jsou začleněna následující průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Vyučovací předmět Přírodověda využívá k utváření klíčových kompetencí následující výchovné a vzdělávací strategie:

A/ pozorování v přírodě, které je možno provádět v blízkém okolí školy (CHKO Bílé Karpaty), na školním výletě, v koutku živé přírody (žáci aktivně pracují s přírodninami v přirozeném prostředí – samostatně, ve dvojici nebo ve skupině - současně jsou nenásilnou formou vedeni ke správnému chování v přírodě a k její ochraně) – *kompetence k řešení problému, komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní a digitální*

B/ samostatná práce žáků (žáci zpracovávají formou referátů - samostatně, ve dvojici nebo ve skupině- zadané téma s ohledem na region, výsledky své práce prezentují) – *kompetence k řešení problému, komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní a digitální*

C/ školní experimenty (žáci s učitelem aktivně řeší probírané téma pomocí pokusů – s ohledem na možnosti školy - žáci si naplňují etapy řešení, které v závěru zdůvodní a objasní výsledky své práce) - *kompetence k řešení problému, komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní a digitální*

D/ besedy s odborníky (žáci přijímají informace, akceptují názor jiných, formulují otázky) - *kompetence komunikativní*

E/ návštěvy a besedy v knihovně, návštěvy výstav (žáci vyhledávají potřebné informace a pracují s nimi) – *kompetence k učení, k řešení problému, pracovní a digitální*

F/ využití počítačů (žáci využívají možností výukových programů i internetu jako dalšího zdroje informací) - *kompetence k učení, k řešení problému, pracovní a digitální*

G/ využití audiovizuální techniky (žáci využívají jako zdroj informací přírodovědné pořady, dle možností přírodovědné projekce 3D a 2D filmů a pořady v planetáriu) - *kompetence k učení, k řešení problému, pracovní a digitální*

Ve vyučovacích hodinách předkládá učitel žákům zobecněné informace a problémové úlohy (s ohledem na region, možnosti školy, časovou náročnost). Žáci aktivně řeší zadané úkoly dle možností pomocí pokusů a pracují s odbornou literaturou. Využívají poznatky získané při pozorování v přírodě, školních experimentech, samostatných pracích, informacích z besed s různými odborníky. Dále využívají výukové programy, internet i odbornou literaturu. Žáci si sami naplňují etapy řešení, které v závěru své aktivní práce zdůvodní a objasní výsledky. Výslednou práci žáci prezentují ostatním skupinám.

Žáci se učí rychle rozhodovat, aktivně přistupovat k danému problému, organizovat si práci, pracovat v kolektivu, spolupracovat, najít si ve skupině své místo, přijímat a sdělovat informace a uvědomovat si výsledky své práce.

Poznatky a dovednosti, které žáci získávají, jsou zařazovány do celkové struktury jejich vzdělávání. Uplatňují je v meziborových vztazích (*kooperace*) a ve svém praktickém životě. To jim dává možnost využívat široce empirii, která je nepostradatelná pro trvalost získaných poznatků, dovedností a jejich uplatnění v životě.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitel

- klade důraz na pozitivní motivaci a vzbudí u žáka zájem o studium přírodovědy

- předkládá dostatek informačních zdrojů (učebnice, pracovní listy, časopisy, encyklopedie, atlasy, herbáře, internetové stránky)
- používá vhodné učební pomůcky (obrazový materiál, encyklopedie, mapy, atlasy, modely, herbáře, přírodní materiály), audiovizuální techniku a digitální technologie
- rozvíjí kreativitu a učební dovednosti potřebné k samotnému učení (práce s atlasem, encyklopedií, botanickým klíčem)
- věnuje se dovednosti autokorekce chyb (pracovní listy)

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- motivuje žáka k řešení daného problému
- učí žáka využívat vlastní schopnosti a dovednosti a objevovat různé varianty řešení (kreativita)
- předkládá modely problémových úloh a vede žáka k jejich správnému řešení
- nenechá žáka odradit případným neúspěchem, pomáhá mu při hledání správného řešení (individuální přístup)

Kompetence komunikativní

Učitel

- předkládá žákovi zobecněné a didakticky transformované informace
- učí žáka správně používat odbornou terminologii
- učí žáka aplikovat teoretické znalosti v praxi
- rozvíjí dovednost porozumět, reprodukovat a písemně zpracovat zadání úloh
- vede žáka k samotnému ústnímu i písemnému vyjadřování

Kompetence sociální a personální

Učitel

- volí takové metody a formy práce, ve kterých žáci účinně spolupracují ve skupinách (tj. vytvoření pravidel práce v týmu a jejich respektování)
- uplatňuje individuální přístup jak k talentovanému, tak i k žákovi s poruchou učení
- vytváří partnerské vztahy učitel – žák a vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáka k uvědomění si odpovědnosti k sobě samému, ke spolužákům i k učiteli
- respektuje věkové, intelektové, individuální, sociální a etnické zvláštnosti žáka

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáka k plnění povinností (příprava na výuku)
- zadává a kontroluje domácí přípravu
- vede žáka k samostatnosti a uvědomění si zodpovědnosti k sobě samému a k druhým lidem

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáka k vyhledávání informací na internetu a schopnosti posoudit relevantnost těchto informací
- vede žáka k využívání digitálních technologií
- učí žáka dodržovat zásady zdravého a bezpečného přístupu k práci s digitálními technologiemi a rozeznat nebezpečí v digitálním prostředí
- motivuje žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy – 2. období

ROZMANITOST PŘÍRODY

Žák

- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče, atlasy a digitální technologie
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu
- zaznamená výsledky pozorování s využitím digitálních technologií
- využije digitální technologie k vyhledání informací o vybraném organismu

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Žák

- využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života

- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- uvědomuje si zdravotní rizika při dlouhotrvajícím využívání digitálních technologií
- rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

4. ročník

Učivo

- Vesmír
 - Země, Slunce
 - pohyby Země
- Neživá příroda – podmínky života na Zemi
 - Slunce, voda, vzduch, půda
 - rozmanitost podmínek života na Zemi
 - horniny a nerosty
- Živá příroda
 - pozorování, určování a základní třídění rostlin a živočichů, jehličnaté stromy
 - stavba těla, funkce jednotlivých částí, projevy života
 - význam rostlin a živočichů a péče o ně
 - rostliny a živočichové Bílých Karpat (řeka Velička)
- Ekologie
 - ekosystém, potravní řetězec a pyramida
 - chráněná území
 - obecné zásady ochrany životního prostředí, sběrný dvůr ve Velké nad Veličkou
- Člověk
 - etapy lidského života
 - dopravní hřiště – chodec a cyklista
- Svět lidské práce
 - zaměstnání, potřeby, obživa
 - zemědělství
- Zkoumání látek
 - jednoduché třídění látek a jejich vlastnosti
 - změny látek a skupenství
 - experiment
- Fyzikální veličiny
 - délka, hmotnost, objem, čas, teplota
 - měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj:

- Rozvoj schopností poznávání
- Seberegulace a sebeorganizace
- Kreativita
- Sociální rozvoj:
- Poznávání lidí
- Mezilidské vztahy
- Komunikace
- Kooperace

Morální rozvoj:

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
 - zvolené formy a metody výuky ve vyučovacích hodinách Přírodovědy (pozorování v přírodě, samostatné práce, školní experimenty, besedy s odborníky, práce s odbornou literaturou, návštěva výstav, práce s počítačem a audiovizuální technikou i didakticky transformované informace a problémové úkoly) začleňují OSV do celého výchovně vzdělávacího procesu
 - Vesmír. Podmínky života na Zemi – neživá příroda. Živá příroda. Ekologie. Člověk. Svět lidské práce. Technika. Zkoumání látek. Fyzikální veličiny.

Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
 - uvažování o problémech v širších souvislostech, kritické myšlení, úcta k zákonům, rozvoj a podpora schopnosti zaujetí vlastního stanoviska, hodnocení společných jevů
 - Vesmír. Podmínky života na Zemi – neživá příroda. Živá příroda. Ekologie. Člověk. Svět lidské práce. Technika.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá
- Jsme Evropané
 - určování základních druhů rostlin a živočichů, které se vyskytují v ČR, v Evropě, porovnávání životních podmínek na území ČR, Evropy, pohled na Českou republiku jako součást Evropy, utváření pozitivních postojů k jinakosti a kulturní rozmanitosti
 - živá příroda

Multikulturní výchova

- Lidské vztahy
- Princip sociálního smíru a solidarity

- začleněna do celého výchovně vzdělávacího procesu (lidské vztahy – romské děti a děti ostatních státních příslušníků)
- člověk

Environmentální výchova

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí
 - objasnění podmínek života na Zemi, vysvětlení významu rozmanitých ekosystémů a chráněných území, obecné zásady ochrany přírody, posouzení některých konkrétních činností člověka v přírodě a jejich dopad na životní prostředí, utváření základní hodnotové orientace člověka ve vztahu k přírodě
 - Podmínky života na Zemi – neživá příroda. Ekologie. Svět lidské práce. Technika

Mediální výchova

Tematické okruhy receptivních činností

- Vnímání mediálního sdělení
- Fungování a vliv médií ve společnosti
 - zvolené formy a metody výuky v hodinách přírodovědy (besedy s odborníky, návštěva výstav, práce s digitálními technologiemi a audiovizuální technikou) začleňují MV do celého výchovně vzdělávacího procesu
 - Vesmír. Podmínky života na Zemi – neživá příroda. Živá příroda. Ekologie. Člověk. Svět lidské práce. Technika. Zkoumání látek. Fyzikální veličiny.

Tematické okruhy produktivních činností

- Práce v realizačním týmu
 - zvolené formy a metody výuky ve vyučovacích hodinách Přírodovědy (skupinové práce, školní experimenty, práce s odbornou literaturou, problémové úkoly) začleňují MV do celého výchovně – vzdělávacího procesu
 - Vesmír. Podmínky života na Zemi – neživá příroda. Živá příroda. Ekologie. Člověk. Svět lidské práce. Technika. Zkoumání látek. Fyzikální veličiny.

5. ročník

Učivo

- Vesmír
 - Země, Slunce, planety, družice Země, Měsíc,
 - magnetická a gravitační síla Země
 - pohyby Země (den a noc, roční období)
 - sluneční soustava
- Neživá příroda
 - horniny a nerosty
 - zvětrávání, vznik půdy a její význam

- hospodářské využití
- přírodní zdroje energie, využívání přírodních zdrojů energie v okolí obce Velká nad Veličkou
- podnebné pásy
- Živá příroda
 - pozorování, určování a základní třídění rostlin a živočichů, druhy ptáků, druhy rostlin v okolí obce Velká nad Veličkou
 - rostliny, houby, živočichové – vyhledávání informací v doporučených digitálních zdrojích
 - stavba těla, funkce jednotlivých částí, projevy života rostlin a živočichů a péče o ně, bezobratlí živočichové v okolí obce Velká nad Veličkou
 - zahrady pod Hájem – fauna a flóra
 - podnebné pásy
 - rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi
- Ekologie
 - přírodní společenstva, potravní řetězec a pyramida, rovnováha v přírodě
 - prospěšné a škodlivé zásahy člověka do krajiny a přírody
 - živelné pohromy a ekologické katastrofy
 - mezinárodní zákony
- Člověk
 - stavba lidského těla, orgány a jejich funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou
 - původ jedince a druhu
 - lidská rasa, rasismus, lidské vztahy
 - péče o zdraví, zdravý životní styl
 - prevence úrazů a nemoci, první pomoc
- Svět lidské práce
 - zemědělství
 - surovina, průmyslová výroba
 - úspora energie, odpady, recyklace
- Technika
 - jednoduché stroje
 - technické prostředky v praxi
 - technický pokrok
 - elektrická energie a obvod, bezpečnost při zacházení s el. zařízeními
 - zdroj energie
 - elektrické přístroje a dětské hračky
- Fyzikální veličiny
 - délka, hmotnost, objem, čas, teplota
 - měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj:

- Rozvoj schopností poznávání
- Sebepoznání a sebepojetí
- Seberegulace a sebeorganizace

- Psychohygienu
- Kreativitu

Sociální rozvoj:

- Poznávání lidí
- Mezilidské vztahy
- Komunikace
- Kooperace

Morální rozvoj

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
 - zvolené formy a metody výuky v hodinách přírodovědy (pozorování v přírodě, samostatné práce, školní experimenty, besedy s odborníky, práce s odbornou literaturou, návštěva výstav, práce s digitálními technologiemi, audiovizuální technikou, didakticky transformované informace a problémové úkoly) začleňují OSV do celého výchovně vzdělávacího procesu
 - Vesmír. Podmínky života na Zemi – neživá příroda. Živá příroda. Ekologie. Člověk. Svět lidské práce. Technika. Zkoumání látek. Fyzikální veličiny.

Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola
- Občan, občanská společnost a stát
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
 - uvažování o problémech v širších souvislostech, kritické myšlení, úcta k zákonům, rozvoj a podpora schopnosti zaujetí vlastního stanoviska, hodnocení společných jevů
 - Vesmír. Podmínky života na Zemi – neživá příroda. Živá příroda. Ekologie. Člověk. Svět lidské práce. Technika.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané
 - určování základních druhů rostlin a živočichů, které se vyskytují v ČR, v Evropě, porovnávání životních podmínek na území ČR – Evropy, pohled na Českou republiku jako na součást Evropy, utváření pozitivních postojů k jinakosti a kulturní rozmanitosti
 - Živá příroda.

Multikulturní výchova

- Lidské vztahy
- Etnický původ

- Multikultura
- Princip sociálního smíru a solidarity
 - orientace v etapách vývoje života, lidské rasy
 - člověk
 - MkV začleněna do celého výchovně vzdělávacího procesu (lidské vztahy – romské děti a děti ostatních státních příslušníků)

Environmentální výchova

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí
 - objasnění podmínek života na Zemi, vysvětlení významu rozmanitých ekosystémů a chráněných území, obecné zásady ochrany přírody, posouzení některých konkrétních činností člověka v přírodě a jejich dopad na životní prostředí, utváření základní hodnotové orientace člověka ve vztahu k přírodě
 - Podmínky života na Zemi – neživá příroda. Ekologie. Svět lidské práce. Technika.

Mediální výchova

Tematické okruhy receptivních činností

- Vnímání mediálního sdělení
- Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality
- Fungování a vliv médií ve společnosti
 - zvolené formy a metody výuky v hodinách přírodovědy (besedy s odborníky, návštěva výstav, práce s digitálními technologiemi a audiovizuální technikou) začleňují MV do celého výchovně vzdělávacího procesu
 - Vesmír. Podmínky života na Zemi – neživá příroda. Živá. Ekologie. Člověk. Svět lidské práce. Technika. Zkoumání látek. Fyzikální veličiny.

Tematické okruhy produktivních činností

- Práce v realizačním týmu
 - zvolené formy a metody výuky v hodinách přírodovědy (skupinové práce, školní experimenty, práce s odbornou literaturou, problémové úkoly) začleňují MV do celého výchovně vzdělávacího procesu
 - Vesmír. Podmínky života na Zemi – neživá příroda. Živá příroda. Ekologie. Člověk. Svět lidské práce. Technika. Zkoumání látek. Fyzikální veličiny.

Charakteristika vyučovacího předmětu**Obsahové, časové a organizační vymezení:**

Vyučovací předmět Vlastivěda navazuje nenásilně na vyučovací předmět Prvouka. Jedná se o komplexní vyučovací předmět, který buduje vědomosti a postoje, které jsou pak na 2. stupni základní školy rozvíjeny ve vyučovacích předmětech Dějepis, Zeměpis, Občanská nauka.

Všechny tři složky Vlastivědy (dějepisná, zeměpisná, občansko - výchovná) nejsou ve vyučování oddělovány. Výuka završuje první etapu vrůstání dítěte do společnosti. Na konci tohoto období je dítě orientováno v základních pojmech a souvislostech a má vytvořeny základy postojů k okolnímu světu, na úrovních: rodina, škola, region, vlast.

Vyučovací předmět Vlastivěda je realizován ve 4. a 5. ročníku s časovou dotací dvě vyučovací hodiny týdně v každém ročníku. Dle možností lze vyučovat i formou projektů. Výuka probíhá ve třídě, v počítačové učebně i v terénu. Jsou využívány různé formy a metody práce, různě dostupné vyučovací pomůcky.

Vyučovací předmět vlastivědy obsahuje 3 tematické okruhy: „*Místo, kde žijeme*“, „*Lidé kolem nás*“ a „*Lidé a čas*“.

V návaznosti na projekt „Školy pro venkov“ v rámci Operačního programu Vzdělání pro konkurenceschopnost, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.1.00/14.0208“ byly vytvořeny pracovní materiály pro výuku tematického okruhu „Místo, kde žijeme“ – obec Velká nad Veličkou a „Lidé a čas“ – z historie obce, tradice a zvyky, velický kraj.

Vyučovací předmět Vlastivěda využívá vedle výběru zobecněných a didakticky transformovaných informací také především:

1. vycházky a exkurze - kompetence k učení, komunikativní, sociální a personální, občanské
2. samostatná práce žáků (např. práce s buzolou, mapou) - žáci samostatně, ve dvojicích nebo skupinách řeší zadané téma, výsledky své práce prezentují - kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní
3. besedy s odborníky - žáci přijímají nové informace, akceptují názor jiných, formulují otázky - kompetence komunikativní, mediální
4. knihovna, muzeum a výstavy - žáci vyhledávají informace a pracují s nimi
5. audiovizuální technika - výukové kazety – kompetence k učení, k řešení problému, občanské
6. práce na počítačích - (výukové programy, Internet – jako zdroj dalších informací) - kompetence k učení, řešení problémů, pracovní a digitální kompetence

Ve vyučovacím předmětu Vlastivěda jsou zařazena tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální a Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitel

- učí žáky využívat pro učení vhodné informační zdroje (učebnice, pracovní listy, časopisy) a vhodné učební pomůcky (encyklopedie, mapy, grafy, tabulky, digitální technologie)
- rozvíjí u žáků učební dovednosti potřebné k samostatnému učení
- učí je operovat s obecně užívanými základními termíny, znaky a symboly
- vede je k tomu, aby uměli kriticky zhodnotit výsledky svého učení
- učí je poznávat smysl a cíl učení, samostatně pozorovat a experimentovat

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k tomu, aby uměli využívat získané dovednosti a vědomosti k řešení daného problému
- ověřovat prakticky správnost řešení problémů, nebát se svá rozhodnutí obhájit

Kompetence komunikativní

Učitel

- rozvíjí u žáků dovednost porozumět, reprodukovat a písemně zpracovat vyslechnuté sdělení
- učí žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně
- učí žáky využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke spolupráci s ostatními lidmi
- rozvíjí dovednost reprodukovat vyslechnuté nebo přečtené sdělení
- učí žáky, aby uměli naslouchat promluvám druhých lidí, účinně se zapojovat do diskuse, vhodně reagovat
- učí je rozumět různým typům záznamů a obrazových materiálů
- učí žáky využívat informační a komunikační prostředky pro komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáka ke spolupráci ve skupině, vytváření a respektování pravidel práce v týmu
- učí žáka v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- umožňuje žákovi přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, respektovat různá hlediska a čerpat poučení od ostatních
- učí žáky ovládat a řídit svoje jednání a chování tak, aby dosáhli pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k tomu, aby si uvědomovali odpovědnost k sobě samému, ke spolužákovi, k učiteli, respektovali přesvědčení druhých lidí, odmítali útlak a hrubé zacházení
- učí žáky respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní i historické dědictví
- učí je respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

Učitel

- učí žáky používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky
- pomáhá žákům adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky, uvědomovat si smysl pro povinnost (příprava na výuku)

Kompetence digitální

Učitel

- učí žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby
- vede žáky k získávání a vyhledávání dat a informací, volbě postupů a způsobů, které odpovídají konkrétní situaci
- zapojuje žáky do vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi (PC, tabletem, interaktivní tabulí, mobilním telefonem apod.)
- poskytuje žákům konkrétní příležitosti k využívání digitálních technologií, při nichž si mohou uvědomit a dodržovat pravidla chování v online prostředí (např. sdílení dokumentů, online komunikace)

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy – 2. období:

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Žák

- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy
- vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam

- porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

LIDÉ KOLEM NÁS

Žák

- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat
- odmítne nepříjemnou nebo rizikovou komunikaci v digitálním světě
- na příkladu rozliší jednání v souladu s pravidly a jednání porušující pravidla v digitálním světě
- orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy

LIDÉ A ČAS

Žák

- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- využívá, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifíků

4. ročník

Učivo

- orientace v místní krajině, obec Velká nad Veličkou, obce Hornáčka
- plán okolí školy, města, regionu, významná místa v krajině
- pověsti místa bydliště a okolí
- seznámení s mapou: barvy, hranice, měřítko, legenda mapy
- na mapě České republiky: základní data, orientace na mapě, světové strany
- státoprávní uspořádání České republiky, historické země, státní symboly, principy demokracie, zásady správné komunikace, komunikace v digitálním světě
- sousední státy
- povrch, vodstvo, města, zemědělství, nerostné bohatství a průmysl České republiky
- ochrana životního prostředí: národní parky, chráněné krajinné oblasti
- seznámení s pověstmi a bájemi: prostředek probuzení zájmu o dějiny regionu (z historie obce Velká nad Veličkou, tradice a zvyky, velický kraj), vlasti
- časová přímka 0 – 1 800 (rok, století, tisíciletí)
- zařazení nejvýznamnějších osobností a událostí v českých dějinách do časové přímky (ne data)

5. ročník

Učivo

- základní poznatky o jednotlivých regionech České republiky
- Praha - hlavní město České republiky, sídlo prezidenta a vlády
- orientace na plánu města Prahy, historie a současnost
- architektonické skvosty Prahy, pražské pověsti
- na mapě světa: kontinenty, oceány (elementární charakteristika), glóbus
- na mapě Evropy: státy, hlavní města, poznatky získané cestováním dětí
- seznámení s pověstmi a bájemi: prostředek k probuzení zájmu o dějiny regionu, vlasti
- časová přímka 1 800 – současnost (rok, století, tisíciletí)
- současnost – rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky, nárok na reklamaci, ochrana osobních údajů, digitální identita
- orientace dle časové přímky ve staletích
- zařazení nejvýznamnějších osobností a událostí v českých dějinách do časové přímky (ne data)
- seznámení s některými stavebními slohy
- exkurze do zajímavých míst

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu.

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj:

- Rozvoj schopnosti poznávání:
 - zvládnutí práce s mapou - mapa České republiky, plán města Prahy - 4. a 5. ročník
 - rozvoj schopností prostudovat krátký text a nalézt podstatnou informaci - 4. a 5. ročník
 - zapsat poznámky, zhotovit náčrt - 4. a 5. ročník
- Seberegulace a sebeorganizace: 4. – 5. ročník
 - samostatná práce - organizace, plánování, sebekontrola

Sociální rozvoj:

- Mezilidské vztahy:
 - skupinová práce - 4. a 5. ročník

Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola:
 - mám rád místo, kde žiji – 4. ročník
- Občan, občanská společnost a stát:
 - Praha - hlavní město České republiky, sídlo prezidenta a vlády 4. a 5. ročník

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá:
 - Česká republika, sousedé České republiky - 4. a 5. ročník
 - využít rodinné příběhy, zážitky z dovolených, mediální informace
- Objevujeme Evropu a svět:
 - sousedé České republiky - 5. ročník

Multikulturní výchova

- Multikulturalita: aktuálně využít událostí v obci, regionu - 4. a 5. ročník
 - základní poznatky o regionech ČR – 5. ročník

Environmentální výchova

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí:
 - náš region - 4. ročník, naše republika - 5. ročník
 - vodstvo, ovzduší, zemědělství, průmysl
 - učit pozorovat, vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí
 - Den Země - 4. a 5. ročník
 - návštěva Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty

Mediální výchova

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
 - vnímat jako zdroj informací televizi, digitální technologie - 5. ročník

1. 5. Vzdělávací oblast: Umění a kultura

1. 5. 1. Vzdělávací obor: Hudební výchova

1. 5. 1. 1. Vyučovací předmět: Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Hudební výchova je spolu s vyučovacím předmětem Výtvarná výchova součástí vzdělávacího oboru Umění a kultura. Vzdělávací oblast Umění a kultura je rozšířena o doplňující vzdělávací obor Dramatická výchova, která je v naší škole realizována formou integrace do vyučovacího předmětu Český jazyk. Charakterizuje ji snaha o rozvoj řečových dovedností a o procítění dramatických textů. Žáci se seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění literárního a dramatického.

Vyučovací předmět Hudební výchova klade důraz na využití a rozvoj individuálních hudebních schopností a dovedností žáků. Snahou učitele je, aby žáci byli schopni na základě svých dispozic zpívat intonačně čistě a rytmicky přesně, s využitím jednoduchých hudebních nástrojů či doprovodit hudbu pohybem, lidovým tancem. Tomuto záměru odpovídá vhodný výběr písní či skladeb.

Vyučovací předmět Hudební výchova má ve všech ročnících časovou dotaci 1 vyučovací hodinu týdně. Výuka probíhá zpravidla v kmenových třídách. Žáci zpívají za doprovodu keyboardu, dětských rytmických nástrojů či reprodukováné hudby.

Nedílnou součástí výuky Hudební výchovy jsou návštěvy koncertů, divadelních představení s muzikálovým zaměřením, společenských akcí. Každoročně probíhá v naší obci přehlídka dětských souborů regionu Hornácka - Mladé Hornácko. Žáci všech těchto škol ve svých pásmech složených z písní, tanců, lidových zvyků, říkadel, dětských pohybových her - po tři dny předvádějí, jak udržují tradice předků. Ručně vyšíváné lidové kroje chlapců i dívek dávají vystoupením neopakovatelný estetický zážitek.

Vyučovací předmět Hudební výchova vede žáky k porozumění hudbě a jejímu aktivnímu vnímání a estetickému prožívání prostřednictvím obsahu:

➤ **Vokální činnosti**

- pěvecký a mluvní projev
- práce s hlasem, posilování správných pěveckých návyků
- hudební rytmus
- dvojhlas a vícehlas (dle možností)
- intonace, vokální improvizace
- grafický záznam vokální hudby (houslový klíč, notová osnova, nota)

➤ **Instrumentální činnosti**

- hra na hudební nástroje a jejich využití (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře)

- rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace (tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod, hudební hry (ozvěna, otázka, odpověď)
- grafický záznam melodie (dle možností)

➤ **Hudebně pohybové činnosti**

- ztvárňování hudby pomocí pohybu, tance a gest
- taktování, pohybový doprovod znějící hudby (taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance
- orientace v prostoru (pamětné uchování a reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách)

➤ **Poslechové činnosti**

- aktivní vnímání (percepce) hudby (žánry, styly, funkční podoby, hudební analýza a interpretace)
- kvality tónů (délka, síla, barva, výška)
- vztahy mezi tóny (souzvuk, akord)
- hudba vokální, instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj
- hudební styly a žánry (hudba taneční, pochodová, ukolébavka, slavnostní apod.)
- interpretace hudby (slovní vyjádření – jaké je to hudba a proč je taková)

Do vyučovacího předmětu Hudební výchova jsou zařazena **průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Mediální výchova.**

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitel

- zařazuje v úvodu vyučovací hodiny melodizaci říkadel, otázek a odpovědí
- využívá správné pěvecké dýchání a tvoření tónu
- seznamuje žáky s notovým zápisem, s názvy not
- vede žáky k rytmizaci a melodizaci intonačně jednoduchých textů
- předkládá žákům lidové či umělé písně, poslechové skladby a využívá hudební teorie k jejich aktivnímu vnímání

Kompetence k řešení problému

Učitel

- vede žáky na základě vědomostí z hudební nauky k improvizaci jednoduchých hudebních forem
- vede žáky k rozvíjení jejich tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a k aktivní melodizaci a rytmizaci jednoduchých textů
- vede žáky k improvizaci pohybu na danou hudbu
- učí žáky jednoduchým lidovým a společenským tancům

Kompetence komunikativní

Učitel

- učí žáky vystupovat před spolužáky
- učí žáky sdělovat svoje pocity prostřednictvím zvuků a hudby

Kompetence sociální a personální

Učitel

- navozuje příjemnou atmosféru v týmu
- dává žákům příležitost zpívat (rytmizovat, melodizovat) jednotlivě, ve dvojicích, ve skupinkách, v týmu

Kompetence občanské

Učitel

- realizuje s žáky návštěvu koncertů, divadelních představení, hudebních vystoupení
- motivuje žáky ke hře na jednoduché hudební nástroje
- vede žáky k respektování schopností a hudebních výkonů spolužáků, jiných lidí a umělců
- usiluje u žáků o poznávání souvislostí všech druhů umění
- pomocí hudby a zpěvu ovlivňuje u žáků duševní stabilitu a harmonický rozvoj

Kompetence pracovní

Učitel

- dbá na využívání získaných dovedností a návyků v praxi
- motivuje žáky k aktivnímu využívání celého komplexu hudebních činností s činnostmi literárními, výtvarnými, dramatickými, pohybovými

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Snahou učitelů na naší škole je, aby se Hudební výchova stala vyučovacím předmětem uvolnění, radosti, citového prožitku, seberealizace, zábavy a týmové práce. Hudba a zpěv prostupují celým životem školy, kladně motivují žáky, navozují dobrou náladu a zbavují žáky bariér - pořádáním společenských akcí v různých kroužcích. Tím vším Hudební výchova snižuje agresivitu a rozvíjí tak zdravý životní styl.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy – 1. období:

Žák

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase v durových, popř. v molových tóninách s využitím správných pěveckých návyků (správně vyslovuje, používá pěvecké dýchání, dbá na hlasovou hygienu)
- rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

1. ročník

Učivo

- **Hlasová výuka**
 - správné dýchání, zřetelná výslovnost, uvolněné zpívání
 - rytmitizace jednoduchých slovních spojení, říkadel
 - zpěv jednohlasu
- **Poslech**
 - rozlišení zvuku, tónu, hlasu mluveného a zpívaného
 - rozpoznání některých hudebních nástrojů (klavír, housle, kytara, flétna)
 - seznámení s hymnou České republiky
- **Instrumentální činnost (OSV)**
 - doprovod na jednoduché rytmické nástroje
- **Hudebně pohybová činnost**
 - správné držení těla při zpěvu
 - jednoduché taneční hry
 - chůze, pochod

2. ročník

Učivo

- **Hlasová výuka**
 - hospodárné dýchání, zřetelná výslovnost, uvolněné zpívání, dodržování rytmu
 - zpěv jednohlasu
- **Poslech (MkV)**
 - seznámení s lidovými a umělými písněmi
 - poznávání dalších hudebních nástrojů (trubka, klarinet, buben)
 - skladby dle výběru učitele přiměřené k věku dětí

- zvuk, tón, melodie vzestupná, sestupná
- **Hudební nauka**
 - poznávání vzestupné a sestupné melodie
 - seznámení s pojmy notová osnova, houslový klíč, noty
 - hodnota not (nota celá, půlová, čtvrt'ová)
 - rozlišování tempa (pomalé, rychlé)
- **Instrumentální činnost (OSV)**
 - jednoduchý doprovod na rytmické nástroje
- **Hudebně pohybová činnost (OSV)**
 - procvičování již osvojené pohybové činnosti
 - osvojení poskoku, výměnného kroku

3. ročník

Učivo

- **Hlasová výuka**
 - pokračování v osvojených činnostech z předešlých ročníků (dýchání, výslovnost, uvolněný zpěv)
 - zpěv jednohlasu, jednoduchého dvojhlasu (kánon)
 - správný pěvecký postoj
 - osvojování pěveckého dělení slov
- **Poslech (MkV)**
 - poznávání hudby zábavné, slavnostní
 - poslech drobných skladeb, základní poznatky o autorech - skladby B. Smetany, A. Dvořáka, L. Janáčka
 - zdokonalování se v poznávání hudebních nástrojů (klarinet, lesní roh, fagot, příčná a zobcová flétna)
- **Hudební nauka**
 - seznámení s názvy not ($c_1 - h_1$)
 - nota osminová, pomlky
 - taktování dvoudobého taktu
- **Instrumentální činnost (OSV)**
 - zdokonalování doprovodu na rytmické nástroje
- **Hudebně pohybová činnost (OSV)**
 - taktování na 2 doby
 - chůze dvoudobá
 - vyjádření hudební nálady

Očekávané výstupy – 2. období:

Žák

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not

- využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

4. ročník

Učivo

- **Hlasová výuka**
 - zdokonalování získaných poznatků při zpívání (postoj, dýchání, výslovnost)
 - vázání tónů, prodlužování výdechu
 - rozšiřování pěveckého rozsahu, brániční dýchání
 - nácvik dvojhlasého zpěvu (dle možností), dur, moll
- **Poslech (VDO)**
 - poslech drobných skladeb českých a moravských skladatelů (L. Janáček, A. Dvořák, J. Mysliveček, V. Novák)
 - základní poznatky o autorech
 - poznávání dalších hudebních nástrojů
- **Hudební nauka**
 - notopis (jednočárkovaná oktáva)
 - osvojení hudebních pojmů (kánon, variace, komorní hudba)
 - poznávání písní durových a mollových
- **Instrumentální činnost (OSV)**
 - doprovod na rytmické a jednoduché melodické hudební nástroje
- **Hudebně pohybová činnost**
 - polkový krok, polka
 - pohybové vyjádření hudby, relaxace

5. ročník

Učivo

- **Hlasová výuka**
 - upevňování pěveckých dovedností
 - nácvik dvojhlasého zpěvu (dle možností)
- **Poslech (MkV, MV)**
 - hudební nástroje (jejich rozdělení)
 - poslech drobných skladeb L. Janáčka, W. A. Mozarta, J. S. Bacha, L. v. Beethovena a současných hudebních autorů (základní poznatky o autorech)
- **Hudební nauka**
 - upevňování získaných vědomostí z předešlých ročníků

- osvojení hudebních pojmů (pomocné linky, posuvky, akord, oktáva, smyčcový kvartet)
- instrumentální činnost
- doprovody na rytmické a melodické hudební nástroje
- **Hudebně pohybová činnost (OSV)**
 - valčík
 - pohybové vyjádření nálady, relaxace

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova (OSV) je založeno na vzájemné komunikaci mezi vyučujícími a žáky.

Osobnostní rozvoj:

- Rozvoj schopností poznávání: 1. - 5. ročník
 - seznamování se s novými písněmi
 - doprovod na rytmické nástroje
 - rytmizace jednoduchých textů, říkadel
- Sebepoznání a sebepojetí: 1. - 5. ročník
 - jednoduché taneční hry
 - vyjádření hudební nálady
- Psychohygiena: 1. - 5. ročník
 - správné dýchání, zřetelná výslovnost
 - uvolněné zpívání
- Kreativita: 1. - 5. ročník
 - hudební hádanky
 - hry (otázka – odpověď)
 - křížovky

Sociální rozvoj:

- Poznávání lidí: 1. - 5. ročník
 - hry (melodizace textu)
 - hudebně pohybová činnost (taneční hry)
 - instrumentální činnost (doprovod na rytmické nástroje)
- Mezilidské vztahy: 1. - 5. ročník
 - hudební vystoupení
 - projektové vyučování (dle možností)

Multikulturní výchova

- Kulturní difference: (1. - 5. ročník)
 - seznámení s lidovými a umělými písněmi
 - poznávání hudby zábavné, slavnostní
- Multikulturalita: (1. - 5. ročník)
 - poznávání hudebních nástrojů

- poslech skladeb významných hudebních skladatelů

Mediální výchova

Tematické okruhy produktivních činností:

- Práce v realizačním týmu:(1. - 5. ročník)
 - veřejná hudební vystoupení (dle možností)
 - Mladé Hornácko

1. 5. 2. Vzdělávací obor: Výtvarná výchova

1. 5. 2. 1. Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je spolu s vyučovacím předmětem Hudební výchova součástí vzdělávacího oboru Umění a kultura. Vzdělávací oblast Umění a kultura je rozšířena o doplňující vzdělávací obor Dramatická výchova, která je v naší škole realizována formou integrace do vyučovacího předmětu Český jazyk. Charakterizuje ji snaha o rozvoj řečových dovedností a o procítění dramatických textů. Žáci se seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění literárního a dramatického. Ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova navazujeme přirozeně na vědomosti, dovednosti a jednoduché návyky získané v mateřské škole a v rodině.

Vzdělávání v této oblasti umožňuje žákům vzdělávání v uměleckém osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem jako neoddelitelnou součástí každodenního života (kultura chování, stolování, oblékání, estetika třídy, školy, okolí školy, cestování, práce).

Výuka se realizuje buď v klasické 45 minutové vyučovací hodině nebo dvouhodinovém celku. Vyučovací předmět Výtvarná výchova je realizována v 1. – 3. ročníku 1 vyučovací hodinu týdně, ve 4. a 5. ročníku 2 vyučovací hodiny týdně. Práce může probíhat ve skupinách, dvojicích nebo individuálně. Vyučovací předmět Výtvarná výchova probíhá v kmenových učebnách, dle možností i venku v přírodě.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obrazovými zrakovými systémy, je to radostná hra, která umožňuje prožití a poznání nových činností, přináší uspokojení ze samostatné práce a z dokončeného díla. Probouzí a aktivizuje smyslové vnímání, prohlubuje všestrannou citlivost a tvořivý přístup k životu.

Vyučovací předmět Výtvarná výchova zahrnuje 3 oblasti:

1. Rozvíjení smyslové citlivosti

První oblastí je výtvarné osvojování skutečnosti, která dítě obklopuje jako svět tvarů, barev, objemů a materiálů, spojené s probouzením a rozvíjením smyslové citlivosti a vnímavosti, představivosti a fantazie i výtvarného vyjadřování.

- prvky vizuálně obrazného vyjádření
- uspořádání objektů do celků
- reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly
- smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření

2. Uplatňování subjektivity

Druhou oblastí je experimentování a práce s výtvarnými prostředky, vedoucí k poznávání materiálů z oboru výtvarné práce, jejich vlastností a výrazových možností. Zde patří i modelování a organizace prostoru.

- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností
- typy vizuálně obrazných vyjádření
- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením

3. Ověřování komunikačních účinků

Třetí oblastí je osvojování výtvarného umění jako výchova k vnímání a hodnocení uměleckých děl a výchova k poznávání životního slohu.

- osobní postoj v komunikaci
- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření
- proměny komunikačního obsahu

Ve vzdělávacím obsahu vyučovacího předmětu Výtvarná výchova jsou zařazena tato **průřezová témata**: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitel

- klade důraz na pozitivní motivaci, vytváří v žákovi zájem o vyučovací předmět Výtvarná výchova (výtvarné umění)
- vede žáka k vyhledávání a třídění předložených informací
- používá vhodné učební pomůcky a výtvarné techniky

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává úkoly k posílení schopností žáka využívat vlastních zkušeností
- podporuje kreativitu
- vede žáka k výběru způsobu prezentace své představy a ke schopnosti obhájit výsledek práce a zhodnotit její

Kompetence komunikativní

Učitel

- učí žáka správně porozumět výtvarným termínům a používat je v praxi
- vede žáka vyjádření myšlenek v logické návaznosti
- rozvíjí samostatné výtvarné i ústní vyjadřování

Kompetence sociální a personální

Učitel

- nabízí spolupráci v týmu (vyvozuje společně s žáky pravidla pro práci ve skupině)
- dbá na respektování těchto stanovených pravidel
- vytváří prostředí pro upevňování vztahů a vzájemné pomoci (partnerský vztah učitel – žák)

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáka k odpovědnosti k sobě samému, ke spolužákům a učiteli
- učí žáky empatii (odmítání útlaku, prevence šikany)
- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- seznamuje žáka s požadavky na kvalitní životní prostředí a ochranu zdraví (soutěže, výstavy)

Kompetence pracovní

Učitel

- učí žáky dodržovat vymezená pravidla a dohodnutý postup
- vede žáka ke správnému a bezpečnému používání různých materiálů a pomůcek
- motivuje žáka k samostatnosti v opakujících se pracovních návycích

Kompetence digitální

Učitel

- motivuje žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě
- vede žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy – 1. období

Žák

- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ
- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
- vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky
- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností

- na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Očekávané školní výstupy – 1. období:

Žák

- osvojí si základní dovednosti pro další výtvarnou práci
- dokáže výtvarně vyjádřit své zážitky, představy a zkušenosti
- své představy a zkušenosti vyjadřuje prostorově i plošně
- prožitky vnímá všemi smysly a dokáže je slovně popsat a realizovat plošně i prostorově
- seznamuje se i s odlišným zpracováním stejných zážitků
- prezentuje své práce, které vybral, upravil nebo samostatně vytvořil
- zpracovává a vytváří pomocí různých výtvarných technik

1. ročník

Učivo

- **Rozvíjení smyslové citlivosti**
 - prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie (pokusy s vytvářením linií)
 - kresba, malba, kombinovaná technika
 - pokusy o jednoduché zachycení děje
 - uspořádání objektů do celků – na základě jejich výraznosti a velikosti (EV)
 - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vyjádření podnětů hmatových a sluchových
- **Uplatňování subjektivity**
 - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností (VDO)
 - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání vizuální, haptické, statické (OSV)
- **Ověřování komunikačních účinků**
 - osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, jejich porovnávání s vlastní interpretací (VMEGS, OSV)
 - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje, vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností (OSV, MV)

2. ročník

Učivo

- **Rozvíjení smyslové citlivosti**
 - prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy
 - uspořádání objektů do celků na základě jejich výraznosti, velikosti, vzájemného postavení (MkV, EV)
 - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů pohybových
- **Uplatňování subjektivity**
 - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - ilustrace textů (OSV, VMEGS, EV)
 - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické a statické) (EV)
- **Ověřování komunikačních účinků**
 - osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, jejich porovnávání s vlastní interpretací (OSV, EV)
 - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje, vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností (OSV, MV)

3. ročník

Učivo

- **Rozvíjení smyslové citlivosti**
 - prvky vizuálně obrazného vyjádření – světlostní a barevné kvality (podobnost, kontrast, rytmus)
 - uspořádání objektů do celků na základě jejich vzájemného postavení ve statickém vyjádření
 - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vyjádření podnětů pohybových (OSV)
- **Uplatňování subjektivity**
 - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností
 - typy vizuálně obrazných vyjádření – animovaný film, comics (MV, VDO)
 - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické) (EV)

➤ **Ověřování komunikačních účinků**

- osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, jejich porovnávání s vlastní interpretací (MkV)
- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje, vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností (VMEGS,OV)

Očekávané výstupy – 2. období:

Žák

- při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)
- užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařská postupy; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model
- při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy
- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)
- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace
- nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Očekávané školní výstupy – 2. období:

Žák

- všechny své zážitky, prožitky, představy a zkušenosti vyjadřuje prostorově i plošně, dokáže je výtvarně realizovat
- výtvarně zpracovává sociální vztahy a uplatňuje je v komunikaci se svým okolím
- využívá i své zkušenosti získané pohybem, hmatem, sluchem k vyjádření zážitků a zkušeností ve vztahu ke zrakovému vnímání, pro jejich zapojení nalézá a uplatňuje plošné i prostorové obrazné prostředky
- ve své tvorbě uplatňuje nejen vlastní zkušenosti, ale zapojuje i fantazii, představy a symboliku
- manipuluje s objekty, pohybem těla a jeho umístěním v prostoru
- výtvarně vyjadřuje svůj pohled na různá díla (film, fotografie, výstavy, video, reklama)

4. ročník

Učivo

- **Rozvíjení smyslové citlivosti**
 - prvky vizuálně obraného vyjádření – kombinace a proměny v ploše
 - uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě dynamického vyjádření
 - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů čichových, chuťových
 - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – tiskoviny, televize (MV)
- **Uplatňování subjektivity**
 - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty
 - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich motivace (fantazií) (OSV, VDO, EV)
- **Ověřování komunikačních účinků**
 - osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, jejich porovnávání s vlastní interpretací (VMEGS, MkV, OSV)
 - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje, vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností (VDO)

5. ročník

Učivo

- **Rozvíjení smyslové citlivosti**
 - prvky vizuálně obrazného vyjádření – jejich kombinace a proměny v objemu a prostoru
 - uspořádání objektů do celků – dynamické vyjádření
 - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly
 - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – fotografie, film, reklama (MV)
- **Uplatňování subjektivity**
 - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – pohyb těla a jeho umístění v prostoru
 - typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění (fotografie, reklama) (MV)
 - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání založené na smyslovém vnímání (EV, OSV)

➤ **Ověřování komunikačních účinků**

- osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, jejich porovnávání s vlastní interpretací (OSV, VMEGS, MkV)
- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje, vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností (VDO)

Výtvarné techniky

1. – 3. ročník

- malba vodovými barvami a temperami
- suchý pastel
- pastelové barvy
- kresba měkkou tužkou, dřívky, špejlemi, tuší, uhlem
- modelování z modelíny
- tvarování papíru
- kombinování technik
- otisky (ruky, prstu, listu)
- tiskátka (bramborová ...)
- zapouštění do mokrého podkladu
- rozfoukávání barevných skvrn
- malba křídami namočenými v mléce
- kresba tuší

4. – 5. ročník

- rozvíjení technik z prvního období
- monotyp
- odkrývací techniky
- kresba uhlem
- malba temperou
- koláž
- prostorové tvarování z papíru
- rytí přes tuš do voskového podkladu
- kolorovaná kresba
- kombinovaná technika – domalovaná koláž
- rozfoukávání barevných skvrn
- zapouštění barev do krupicového podkladu
- lepení z krabic a krabiček
- mozaika (z papíru, z kamínků ...)
- kresba tuší

Respektování zásad při práci

- dodržování hygienických požadavků
- pracovní oblek, vyhrnutí rukávů
- dodržování čistoty práce i pracovního místa
- vytvoření praktického pracovního prostředí
- navození příjemné estetické atmosféry prostřednictvím hudby (dle možností)
- úklid po ukončení výtvarných činností

- společné hodnocení, zhotovení výstavky
- dodržování pravidel práce v týmech

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj:

- Sebepoznání a sebepojetí (2. – 5. ročník)
- Psychohygiena (1. – 5. ročník)

Sociální rozvoj:

- Poznávání lidí (1. – 5. ročník)
- Mezilidské vztahy (1. – 5. ročník)
- Komunikace (1. – 5. ročník)

Morální rozvoj:

- Hodnoty, postoje, praktická etika (5. ročník)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá (4. a 5. ročník)
 - život dětí v jiných zemích
- Objevujeme Evropu a svět (2. a 4. ročník)
 - naše vlast a Evropa
- Jsme Evropané (4. a 5. ročník)
 - kořeny evropské civilizace
- V oblasti postojů a hodnot
 - překonávání stereotypů při řešení problémů
 - utváření pozitivních postojů k jinakosti a kulturní rozmanitosti

Multikulturní výchova

- Lidské vztahy (osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy – romské děti a děti ostatních státních příslušníků, 1. - 5. očník)
- Etnický původ (odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost, 3. a 5. ročník)
- Multikulturalita (jako prostředek vzájemného obohacování, 3. -5. ročník)

Environmentální výchova

- Základní podmínky života (1. a 2. ročník)
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí (2. – 5. ročník)
- Vztah člověka k prostředí (4. a 5. ročník)

Mediální výchova

Tematické okruhy receptivních činností:

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (reklama, 4. a 5. ročník)

Tematické okruhy produktivních činností:

- Tvorba mediálního sdělení (pozdávka, přání, plakát, 4. a 5. ročník)

1. 6. Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

1. 6. 1. Vzdělávací obor: Tělesná výchova

1. 6. 1. 1. Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Tělesná výchova je součástí komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví. Na jedné straně směřuje k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu.

Pohybové vzdělávání navazuje přirozeně na aktivity a dovednosti získané v mateřské škole a v rodině. Pohybové vzdělávání na 1. stupni základní školy postupuje od spontánní pohybové činnosti k činnosti řízené a výběrové. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je prožitok z pohybu a z komunikace při pohybu.

Vyučovací předmět Tělesná výchova je v 1. - 5. ročníku realizován s celkovou časovou dotací 2 hodiny týdně v každém z nich. Prvky tohoto vyučovacího předmětu prostupují i jinými vyučovacími předměty a jsou součástí rekreačních přestávek. Základní organizační formou je vyučovací hodina, která obsahuje rušné, průpravné, nácvikové nebo výcvikové, kondiční, ale i uvolňovací a relaxační části. Součástí vyučovacího předmětu Tělesná výchova je dle možností i zdravotní tělesná výchova. Stejně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i v specifických formách pohybového učení.

Tělesná výchova probíhá v tělocvičně, v gymnastickém sále, ve sportovní hale, na hřišti s umělým povrchem (základní školy), na stadionu, v bazénu (ve 2. a 3. ročníku). Pobyty v přírodě jsou součástí všech ročníků 1. stupně (1. – 5. ročník). Bezpečnost didaktického procesu v Tělesné výchově zajišťuje učitel svou přítomností po celou dobu vyučovací jednotky, volí nejúčelnější metody a formy práce a respektuje přitom obsah učebních osnov, učební podmínky a tělesnou i fyzickou vyspělost žáků. Vydává jasné a srozumitelné povely a pokyny, soustavně kontroluje bezpečnost a funkčnost náradí a náčiní. Při pohybových činnostech v přírodě volí terén a překážky úměrné možnostem žáků.

Cílem vyučovacího předmětu Tělesná výchova je vytvořit kladný vztah žáků ke zdravotně orientované zdatnosti a celoživotní pohybové aktivitě. Tělesná výchova přijímá všechny poznatky, které mají vztah ke zdraví. V rámci mezipředmětových vztahů a v souladu s výchovou ke zdraví a ekologickou výchovou je chápána jako součást výchovy ke zdravému životnímu stylu. Orientuje se zejména na výchovu ke správnému dennímu režimu s pohybovou aktivitou zaměřenou na dosažení přiměřené úrovně zdravotně orientované zdatnosti a na komplexní relaxaci a regeneraci ve spojení se zdravou výživou.

Tělesná výchova je organizována tak, aby probouzela radost z pohybu a zdravou soutěživost. Je zaměřena na rozvoj pohybových schopností, zejména na koordinaci pohybu,

vede žáky k vnímání krásy pohybu, ladnosti, rytmu a tempa. Učí žáky orientovat se v prostoru a čase. Pěstuje v dětech vůli, cílevědomost, samostatné rozhodování, zdravou rivalitu, ale i smíření se s porážkou a uznání soupeřových kvalit. Pomáhá rozvíjet cit pro spravedlnost, kolegiální i kolektivnost. Vede žáky ke správnému držení těla, odhadu své síly a účelné relaxace.

Žáci se učí reagovat na povely a organizační pokyny učitele, rozumět základnímu názvosloví tělesných cvičení, dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny. Osvojují si techniku rychlého a vytrvalostního běhu, skoku odrazem jednož i snožmo, hodů jednoruč i obouruč. Přiměřeně ke svým možnostem se učí zpracovat přihrávku, vést míč rukou i nohou. Umějí sladit pohyb s jednoduchým hudebním nebo rytmickým doprovodem, zvládají základní akrobatická cvičení a jejich kombinace. Dovedou uplavat 50m libovolným plaveckým způsobem. Učí se i základům orientace v přírodě podle mapy a buzoly, jsou schopni určit světové strany. Znájí základní pravidla vybraných her a soutěží, za pomoci učitele dovedou měřit a zapisovat základní pohybové výkony.

V návaznosti na projekt „Školy pro venkov“ v rámci Operačního programu Vzdělání pro konkurenceschopnost, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.1.00/14.0208“ byly vytvořeny pracovní materiály pro výuku z oblasti „Sport“(počátky sportu, rozcvičky, atletika – tepová frekvence, kopaná – střelba na branku).

Do vyučovacího předmětu Tělesná výchova jsou zařazena následující průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického člověka, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitel

- využívá vhodné způsoby, metody k učení a rozvoji pohybových dovedností a schopností
- učí žáka kriticky hodnotit své výsledky, posoudit vlastní pokrok, poznávat smysl a cíl učení pohybových dovedností a schopností

Kompetence k řešení problému

Učitel

- vede žáka k využívání získaných dovedností a vědomostí k řešení daného problému
- učí žáka prakticky ověřovat správnost řešení problému
- napomáhá žáku, aby uměl svá rozhodnutí obhájit

Kompetence komunikativní

Učitel

- učí žáka formulovat jeho myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat se jasně a výstižně
- pomáhá žákům využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Učitel

- učí žáka spolupracovat ve skupině, vytvářet a respektovat pravidla práce v týmu
- dbá, aby žák v případě potřeby dokázal poskytnout pomoc nebo o ni požádal
- vede žáka k přispívání do diskuse ve skupině i celé třídě
- učí žáka ovládat a řídit svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáka k uvědomování si odpovědnosti k sobě samému, ke spolužákovi, k učiteli
- učí žáka respektovat přesvědčení druhých lidí, odmítání útlatku a hrubého zacházení
- rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- rozvíjí respektování požadavků na kvalitní životní prostředí

Kompetence pracovní

Učitel

- učí žáka používat bezpečně a účinně náčiní, nářadí, materiály, nástroje a vybavení
- dbá na dodržování vymezených pravidel
- učí žáka plnit závazky a povinnosti
- podporuje adaptaci žáka na změněné nebo nové pracovní podmínky

Kompetence digitální

Učitel

- motivuje žáky k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště
- klade důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy – 1. období:

Žák

- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci
- adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti

1. ročník

Učivo

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- **Pohybový režim, pokyny, povely**
 - tělovýchovné chvíle – průběžně ve všech vyučovacích předmětech, s přihlédnutím k individuálním potřebám dětí
 - význam pohybu ke zdraví – vysvětlení, vyprávění
 - pokyny a povely při cvičení – nástup, pochod, chování žáka ve škole i mimo školu, bezpečný pohyb (v šatnách, při přesunech, při pobytu v přírodě)
 - úrazy a nebezpečí ve škole a mimo školu (vysvětlení)
- **Průpravná cvičení**
 - průpravná pohybová cvičení – cvičení pohyblivosti a ohebnosti, cvičení koordinační a rovnováhy, jednoduchá nápravná cvičení
 - využívá cvičení na nářadí a s náčiním, hry s míčem, protahovací a uvolňovací cviky, cvičení s netradičním náčiním
- **Kondiční cvičení**
 - běh rychlý vpřed i vzad
 - běh hladký
 - běh a překonávání jednoduchých překážek
 - běh po vymezené dráze se změnami směru
 - cvičení se švihadlem, lanem
 - cvičení s lavičkami
 - cvičení na žebřinách
 - cvičení s využitím bedny

- poskoky, malé skoky, skoky (skoky obounož do výšky, do dálky, poskoky na jedné noze)
- **Rytmika, tanec**
 - pohybová fantazie při poslechu nahrávek
 - rozvíjení prostorového cítění
 - rozvíjení rytmického cítění
 - jednoduché tance – pohybový a taneční doprovod říkadel a písní
- **Gymnastika**
 - kotouly, sedy a stoje, lehy
 - cvičení rovnováhy – stoj na jedné noze, ve výponu na obou nohách
- **Atletika - základy**
 - běh rychlostní, vytrvalostní
 - skok daleký z místa
 - hod míčkem z místa
 - starty (polovysoký)
- **Akrobacie**
 - průpravná cvičení pro akrobacii, stoj na lopatkách, kotoul vpřed
 - základní cvičení na nízké kladině
- **Základní činnosti sportovních her**
 - hry s míčem a různým nářadím
 - závodivé hry a soutěže
- **Drobné pohybové hry**
- **Průpravné úpoly**
 - přetahy a přetlaky
- **Kompenzační a relaxační cvičení**
- **Pohybové činnosti v přírodě**
 - turistika
 - hry na sněhu a na ledě
 - školní výlet
 - vycházky

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- **Význam pohybu pro zdraví**
 - pohybový režim žáků
 - délka a intenzita pohybu
- **Příprava organismu**
 - před pohybovou činností
 - uklidnění, protahovací cvičení
- **Zdravotně zaměřené činnosti**
 - správné držení těla
 - průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná zdravotně zaměřená cvičení
- **Hygiena při TV**
 - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí
 - vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity

- **Bezpečnost při pohybových činnostech**
 - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru
 - bezpečnost v šatnách a umývárkách, první pomoc

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- **Komunikace v TV**
 - smluvené povely, signály
- **Organizace při TV**
 - základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- **Zásady jednání a chování**
 - fair play
- **Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností**
- **Hry, závody, soutěže**

2. ročník

Učivo

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- **Pohybový režim, pokyny, povely**
 - relaxace a význam pohybu pro zdraví
 - tělovýchovné chvíle (průběžně ve všech vyučovacích předmětech s přihlédnutím k individuálnímu přístupu dětí)
 - pokyny a povely při cvičení (nástup, pochod, chování žáka ve škole, bezpečný pohyb, úrazy a nebezpečí ve škole, mimo školu)
- **Průpravná cvičení**
 - cvičení pohyblivosti a ohebnosti
 - cvičení koordinační a rovnovážná
 - jednoduchá nápravná cvičení
 - příprava organismu před pohybovou činností
 - chytání míče a přihrávky při hře
- **Kondiční cvičení**
 - běh rychlý vpřed i vzad
 - běh hladký
 - běh a překonávání jednoduchých překážek
 - běh po vymezené dráze se změnami směru
 - cvičení se švihadlem
 - cvičení s lavičkami
 - cvičení na žebřinách
 - cvičení na žíněnce
 - cvičení s využitím švédské bedny
 - cvičení s lanem
 - cvičení s plnými míči
 - šplh na tyči - základy

- **Rytmika, tanec**
 - pohybová představitivost
 - pohybová fantazie při poslechu nahrávek
 - rozvíjení prostorového cítění
 - rozvíjení rytmického cítění
 - rozvíjení smyslu pro dynamiku pohybu
 - jednoduché tance
 - cvičení s hudbou
 - pohybový a taneční doprovod říkadel a písní
- **Gymnastika**
 - kotouly, lehy, sedy, stoje
 - rovnováha – stoj ve výponu na jedné noze
- **Atletika**
 - běh rychlý, vytrvalostní
 - atletická abeceda
 - skok daleký z místa
 - hod míčkem z místa
 - start polovysoký
- **Akrobacie**
 - průpravná cvičení pro akrobacii, stoj na lopatkách, kotoul vpřed
 - cvičení na nízké kladině
- **Základní činnosti sportovních her**
 - kolektivní hry
 - cvičení v družstvech
 - cvičení ve skupinách
 - hry s míči a různým nářadím
 - závodivé hry a soutěže
- **Průpravné úpoly**
 - přetahy a přetlaky
- **Kompenzační a relaxační cvičení**
- **Plavání**
 - hygiena plavání
 - adaptace na vodní prostředí
 - základní plavecké dovednosti
- **Pohybové činnosti v přírodě**
 - turistika
 - hry na sněhu a na ledě
 - školní výlet
 - vycházky

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- **Význam pohybu pro zdraví**
 - pohybový režim žáků
 - délka a intenzita pohybu
- **Příprava organismu**

- před pohybovou činností, uklidnění, protahovací cvičení
- **Zdravotně zaměřené činnosti**
 - správné držení těla
 - průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná zdravotně zaměřená cvičení
- **Hygiena při TV**
 - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí
 - vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- **Bezpečnost při pohybových činnostech**
 - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru
 - bezpečnost v šatnách a umyvárnách
 - první pomoc

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- **Komunikace v TV**
 - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
- **Organizace při TV**
 - základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- **Zásady jednání a chování**
 - fair play
- **Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností**
 - her, závodů, soutěží
- **Měření a posuzování pohybových dovedností**
 - měření výkonů (skok z místa)

3. ročník

Učivo

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- **Pohybový režim, pokyny, povely**
 - pohybový režim, tělovýchovné chvílky (průběžně ve všech předmětech s přihlédnutím k individuálním potřebám dětí)
 - správné držení těla
 - pokyny a povely při cvičení
 - povely a signály
 - chování žáka ve škole, bezpečný pohyb, úrazy a nebezpečí ve škole mimo školu
- **Průpravná cvičení**
 - průpravná pohybová cvičení, protahovací cviky
 - jednoduchá nápravná cvičení
 - příprava organismu před pohybovou činností
 - chytání míče a přihrávky při hře
- **Kondiční cvičení**

- běh rychlý vpřed i vzad
- běh hladký
- běh a překonávání jednoduchých překážek
- běh po vymezené dráze se změnami směru
- cvičení se švihadlem
- cvičení s dlouhým švihadlem
- cvičení s lavičkami
- cvičení na žebřinách
- cvičení s využitím bedny
- cvičení s lanem
- cvičení s plnými míči
- šplh na tyči
- **Rytmika, tanec**
 - pohybová představivost
 - rozvíjení prostorového cítění
 - rozvíjení rytmického cítění
 - pohybový a taneční doprovod říkadel a písní
 - pohybová fantazie při poslechu nahrávek
 - rozvíjení smyslu pro dynamiku pohybu
 - jednoduché tance
- **Gymnastika**
 - sedy, kotoul vpřed i vzad
 - výskoky, stoje
- **Atletika**
 - běh rychlý, vytrvalostní
 - štafetový běh
 - běh terénem
 - skok daleký z místa i s rozběhem
 - hod kriketovým míčkem
 - starty (polovysoký a nízký)
 - běžecká abeceda
- **Akrobacie**
 - průpravná cvičení pro akrobacii, stoj na lopatkách, kotoul vpřed, kotoul vzad, stoj na ruku (pokus, s dopomocí)
 - nácvik odrazu a přeskok přes kozu (roznožka, skrčka)
 - základní cvičení na hrazdě, nízké kladině a kruzích
 - odraz na trampolíně
- **Základní činnosti sportovních her**
 - průpravné činnosti – přihrávky, dribling, střelba na koš, na branku
 - cvičení v družstvech
 - kolektivní hry – vybíjená, přehazovaná, košíková (pravidla)
 - cvičení ve skupinách – kondiční cvičení
 - hry s míčem a různým náčiním
 - závodivé hry a soutěže
- **Průpravné úpoly**
 - přetahy a přetlaky
- **Kompenzační a relaxační cvičení**

- **Pohybové činnosti v přírodě**
 - hry na sněhu a ledě
 - vycházky
 - školní výlet
- **Základní turistické dovednosti a vědomosti**
 - turistika v přírodě
- **Plavání**
 - základní plavecká výuka
 - hygiena plavání
 - adaptace na vodní prostředí
 - základní plavecké dovednosti
 - jedna plavecká technika
 - prvky sebezáchrany a bezpečnosti (teoreticky, praktické pokusy dle možností)
- **Dopravní výchova**
 - pravidla pro chodce

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- **Význam pohybu pro zdraví**
 - pohybový režim žáků
 - délka a intenzita pohybu
- **Příprava organismu**
 - před pohybovou činností
 - uklidnění, protahovací cvičení
- **Zdravotně zaměřené činnosti**
 - správné držení těla
 - správné zvedání zátěže
 - průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
- **Hygiena při TV**
 - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- **Bezpečnost při pohybových činnostech**
 - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru
 - bezpečnost v šatnách a umyvárnách, první pomoc

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- **Komunikace v TV**
 - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
- **Organizace při TV**
 - základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- **Zásady jednání a chování**
 - fair play, olympijské ideály a symboly
- **Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností**

- her, závodů, soutěží
- **Měření a posuzování pohybových dovedností**
 - měření výkonů, základní pohybové testy

Očekávané výstupy – 2. období:

Žák

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her
- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
- jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
- jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
- užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
- zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy
- měří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace i v digitálním prostředí
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti

4. ročník

Učivo

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- **Pohybový režim, pokyny, povely**
 - pohybový režim, tělovýchovné chvilky (průběžně ve všech předmětech s přihlédnutím k individuálním potřebám dětí)
 - správné držení těla
 - pokyny a povely při cvičení
 - povely a signály
 - chování žáka ve škole, bezpečný pohyb, úrazy a nebezpečí ve škole, mimo školu
- **Průpravná cvičení**
 - průpravná pohybová cvičení, protahovací cviky, rozcvičky
 - jednoduchá nápravná cvičení

- příprava organismu před pohybovou činností
- chytání míče a přihrávky při hře
- **Základní pořadová cvičení**
- **Kondiční cvičení**
 - běh rychlý vpřed i vzad
 - běh hladký
 - běh a překonávání jednoduchých překážek
 - běh po vymezené dráze se změnami směru
 - cvičení se švihadlem
 - cvičení s dlouhým švihadlem
 - cvičení s lavičkami
 - cvičení na žebřinách
 - cvičení s využitím bedny
 - cvičení s lanem
 - cvičení s plnými míči
 - šplh na tyči i laně
- **Rytmika, tanec**
 - pohybová představitost
 - kondiční cvičení s hudbou
 - základy estetického pohybu
 - rozvíjení prostorového cítění
 - rozvíjení rytmického cítění
 - rozvíjení smyslu pro dynamiku pohybu
 - lidové tance
- **Gymnastika**
 - cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti
- **Atletika**
 - běh na 50 m, 300 m (podle schopnosti žáků)
 - posilovací cvičení
 - měření tepové frekvence
 - běh terénem
 - skok daleký z místa i s rozběhem
 - skok do výšky
 - hod kriketovým míčkem
 - starty (polovysoký a nízký)
 - běžecká abeceda
- **Akrobacie**
 - průpravná cvičení pro akrobacii, stoj na lopatkách, kotoul vpřed, vzad, stoj na ruce (s dopomocí)
 - nácvik odrazu a přeskok přes kozu (roznožka, skrčka)
 - základní cvičení na hrazdě, nízké kladině a kruzích, odraz na trampolíně
- **Základní činnosti sportovních her**
 - průpravné činnosti – přihrávky, dribling, střelba na koš, na branku
 - manipulace s míčem, pálkou
 - spolupráce ve hře
 - kolektivní hry (míčové a sportovní hry)
 - cvičení v družstvech, ve skupinách

- závodivé hry a soutěže
- **Průpravné úpoly**
 - přetahy a přetlaky
- **Sportovní hry**
 - vybíjená, kopaná, florbal (pravidla)
 - mezitřídní turnaje
 - školní turnaje
 - příprava na reprezentaci školy
 - sportovní soutěže v rámci regionu
- **Sledování významných utkání**
 - republikových, ME, MS, ZOH, LOH
- **Základní turistické dovednosti a vědomosti**
 - pobyt a pohybové činnosti v přírodě
 - pravidla pro chodce – dopravní výchova
 - přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu (dle potřeby)
 - chůze v terénu
 - ochrana přírody (pravidla chování v přírodě - CHKO Bílé Karpaty)
 - hry na sněhu a na ledě
 - vycházky
 - školní výlet
- **Kompenzační a relaxační cvičení**
 - správné držení těla
 - relaxace
- **Jízda na kole**
 - jízda zručnosti
 - dopravní výchova (znalost pravidel silničního provozu – pravidla pro cyklisty)
 - bezpečná jízda

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- **Význam pohybu pro zdraví**
 - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
- **Příprava organismu**
 - před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení
- **Zdravotně zaměřené činnosti**
 - správné držení těla, správné zvedání zátěže;
 - průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
- **Hygiena při TV**
 - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí
 - vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- **Bezpečnost při pohybových činnostech**
 - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru
 - bezpečnost v šatnách a umyvárnách
 - první pomoc v podmínkách TV
 - bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- **Komunikace v TV**
 - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
- **Organizace při TV**
 - základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- **Zásady jednání a chování**
 - fair play, olympijské ideály
- **Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností**
 - her, závodů, soutěží
- **Měření a posuzování pohybových dovedností**
 - měření výkonů
 - základní pohybové testy (dle potřeby)

5. ročník

Učivo

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- **Pohybový režim, pokyny, povely**
 - pohybový režim, tělovýchovné chvílky (průběžně ve všech předmětech s přihlédnutím k individuálním potřebám dětí)
 - správné držení těla
 - relaxační a kompenzační cvičení
 - pokyny a povely při cvičení
 - povely a signály
 - chování žáka ve škole, bezpečný pohyb, úrazy a nebezpečí ve škole i mimo školu (pravidla pro cyklisty a chodce)
- **Průpravná cvičení**
 - průpravná pohybová cvičení, rozcvičky
 - protahovací a uvolňovací cviky
 - jednoduchá nápravná cvičení
 - příprava organismu před pohybovou činností
 - chytání míče a přihrávky při hře
- **Základní pořadová cvičení**
- **Kondiční cvičení**
 - běh rychlý vpřed i vzad
 - běh hladký
 - běh a překonávání jednoduchých překážek
 - běh po vymezené dráze se změnami směru
 - cvičení se švihadlem
 - cvičení s dlouhým švihadlem
 - cvičení s lavičkami
 - cvičení na žebřinách
 - cvičení s využitím švédské bedny
 - cvičení s lanem

- cvičení s plnými míči
- šplh na tyči i laně
- **Rytmika, tanec**
 - pohybová představitost
 - kondiční cvičení
 - základy estetického pohybu
 - rozvíjení prostorového cítění
 - rozvíjení rytmického cítění
 - rozvíjení smyslu pro dynamiku pohybu
 - lidové tance
- **Gymnastika**
 - cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti
- **Atletika**
 - běh rychlý, vytrvalostní
 - běh terénem
 - běh na 50 m, 300 m
 - skok daleký z místa i s rozběhem
 - posilovací cvičení
 - skok do výšky
 - hod kriketovým míčkem
 - měření výkonů a tepové frekvence
 - starty (polovysoký a nízký)
 - běžecká abeceda
- **Akrobacie**
 - průpravná cvičení pro akrobacii, stoj na lopatkách, kotoul vpřed, vzad, stoj na ruku (s dopomocí)
 - nácvik odrazu a přeskok přes kozu (roznožka, skrčka)
 - základní cvičení na hrazdě, nízké kladině a kruzích, odraz na trampolíně
- **Základní činnosti sportovních her**
 - průpravné činnosti – přihrávky, dribling, střelba na koš, na branku
 - manipulace s míčem, pálkou
 - spolupráce ve hře
 - kolektivní hry (míčové a sportovní)
 - cvičení v družstvech, ve skupinách
 - závodivé hry a soutěže
- **Průpravné úpoly**
 - přetahy a přetlaky
- **Sportovní hry**
 - vybíjená, kopaná, florbal
 - mezitřídní turnaje
 - školní turnaje
 - příprava na reprezentaci školy
 - sportovní soutěže v rámci regionu
- **Sledování sportovních utkání**
 - republikových, ME, MS, ZOH, LOH
- **Základní turistické dovednosti a vědomosti**
 - pobyt a pohybové činnosti v přírodě

- přesun do terénu a chování a chování v dopravních prostředcích při přesunu (dle potřeby)
- chůze v terénu, zdolávání přírodních překážek
- pravidla pro chodce- dopravní výchova
- ochrana přírody (pravidla chování v přírodě – (CHKO Bílé Karpaty)
- hry na sněhu a ledě
- vycházky
- školní výlet
- **Kompenzační a relaxační cvičení**
 - správné držení těla
 - relaxace
- **Jízda na kole**
 - jízda zručnosti
 - dopravní výchova (znalosti pravidel silničního provozu - pravidla pro cyklisty)

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- **Význam pohybu pro zdraví**
 - pohybový režim žáků
 - délka a intenzita pohybu
- **Příprava organismu**
 - před pohybovou činností
 - uklidnění, protahovací cvičení
- **Zdravotně zaměřené činnosti**
 - správné držení těla
 - správné zvedání zátěže
 - průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
- **Hygiena při TV**
 - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí
 - vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- **Bezpečnost při pohybových činnostech**
 - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru
 - bezpečnost v šatnách a umyvárnách, první pomoc

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- **Komunikace v TV**
 - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností
 - smluvené povely, signály
- **Organizace při TV**
 - základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- **Zásady jednání a chování**
 - fair play, olympijské ideály
- **Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností**
 - her, závodů, soutěží
- **Měření a posuzování pohybových dovedností**

- měření výkonů

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Napomáhá k získání dovedností vztahujících se k zdravému duševnímu a sociálnímu životu. Je zaměřena v průběhu vzdělávacího a výchovného procesu na rozvoj schopnosti žáků spolupracovat s ostatními, respektovat sebe i druhé, vzájemně si pomáhat, dodržovat společně dohodnutá pravidla, střídat role ve skupině, komunikovat se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo ni.

Osobnostní rozvoj:

- Rozvoj schopností a poznávání: 1. – 5. ročník
 - nácvik pohybových činností
 - rozvoj pohybových schopností, koordinace pohybu
 - hry a soutěže zaměřené na pozornost a soustředění
- Sebepoznání a sebepojetí: 1. – 5. ročník
 - osobní výkony, individuální technika, případně taktika
 - změří pohybové výkony a porovná je s předchozími výkony od 2. ročníku
 - hry, závody, soutěže
- Seberegulace a sebeorganizace: 1. – 5. ročník
 - cvičení sebekontroly, sebeovládání
 - regulace vlastního jednání i prožívání, vůle
 - organizace vlastního času
 - stanovování si osobních cílů a kroků k jejich dosažení
- Psychohygiena: 1. – 5. ročník
 - relaxační cvičení
 - uvolňovací cvičení
- Kreativita: 1. – 5. ročník
 - tvořivé hry
 - realizace nápadů žáků

Sociální rozvoj:

- Poznávání lidí: 1. – 5. ročník
 - vzájemné poznávání se ve třídě, ve skupině
 - hry, soutěže, závody
- Mezilidské vztahy: 1. – 5. ročník
 - spolupráce ve skupinách
 - cvičení ve skupinách
 - soutěže družstev
- Komunikace: 1. – 5. ročník
 - cvičení ve skupinách
 - soutěže družstev
 - komunikace s učitelem, se spolužáky
- Kooperace a kompetence: 1. – 5. ročník
 - cvičení ve skupinách
 - hry, soutěže

Morální rozvoj:

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: 1. – 5. ročník
 - řešení problémových činností vzhledem k věku žáků i za pomoci učitele
- Hodnoty, postoje, praktická etika: 5. ročník
 - sportovní soutěže

Výchova demokratického občana

Je zaměřena na chování žáků jako zodpovědných osobností, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti, učí žáky v každodenním jednání zásadám slušnosti, tolerance. Učí žáky projevat se v řešení problémů samostatně a odpovědně naslouchat názoru druhého.

- Občanská společnost a škola: 1. – 5. ročník
 - hry, soutěže, cvičení ve skupinách, ochota pomáhat slabším
 - zásady slušnosti, tolerance, naslouchat názoru druhého

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Orientuje žáky v globálních problémech souvisejících se zdravím, využívá zájmu žáků o sport k pochopení souvislostí evropských kořenů olympijských ideí, významu sportu pro vzájemné porozumění mezi lidmi různých národností.

- Evropa a svět nás zajímá: 1. – 5. ročník
 - sportovci v Evropě a ve světě

Multikulturní výchova

Umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami.

- Lidské vztahy: 1. – 5. ročník
 - rozvoj tolerance a spolupráce
 - zapojení žáků z odlišného prostředí do kolektivu

Environmentální výchova

Seznamuje žáky s problematikou vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí.

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí: 1. – 5. ročník
 - při činnostech v přírodě
 - chování žáků k životnímu prostředí
 - ochrana životního prostředí

1. 7. Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

1. 7. 1. Vzdělávací obor: Člověk a svět práce

1. 7. 1. 1. Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Pracovní činnosti je zaměřen na praktické dovednosti, je tedy protiváhou ostatních vyučovacích předmětů. Cíleně se zaměřuje na pracovní dovednosti a návyky.

Žáci se učí pracovat s různými materiály, učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnosti samostatně i v týmu. Vyučovací předmět Pracovní činnosti je realizován ve všech ročnících prvního stupně základní školy s časovou dotací 1 vyučovací hodina týdně.

Některé pracovní činnosti prolínají i do ostatních vyučovacích předmětů (Prvouka, Výtvarná výchova, Matematika, Tělesná výchova). Žáci získávají základní přehled a pracovní dovednosti a návyky potřebné k běžnému životu. Důležitá je příprava žáků na budoucí povolání.

Realizace vzdělávacího obsahu probíhá zpravidla v kmenové třídě. Na výuku práce v dílnách mohou žáci dle možností přejít do školních dílen v suterénu školy.

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

- Práce s drobným materiálem
- Práce montážní a demontážní
- Pěstitelské práce
- Příprava pokrmů

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Učivo je určeno chlapcům i dívkám bez rozdílu.

- 1. ročník** - jsou rozvíjeny návyky z mateřské školy, žáci se zdokonalují v sebeobsluze (svlékání a oblékání bez pomoci, rozepínání a zapínání knoflíků, zipů, obouvání a zouvání, zavazování a rozvazování tkaniček), dále se učí udržování pořádku na svém pracovním místě ve třídě a v šatně. Učí se pravidelné přípravě pomůcek na vyučování.
- 2. ročník** - učivo navazuje na poznatky z 1. ročníku, jednoduché činnosti se nahrazují obtížnějšími, je kladen důraz na větší přesnost, učí se lépe organizovat svou práci, jsou vedeni k větší bezpečnosti při práci, vzájemně spolupracují při různých činnostech.

3. **ročník** - upevňují a prohlubují se získané vědomosti, dovednosti a návyky, žáci si zvykají na samostatnou práci, zvyšuje se úroveň spolupráce, seznamují se s možnostmi různých způsobů pracovní činnosti.
4. **ročník** - upevňují se poznatky z nižších ročníků, udržování pořádku na svém místě, dodržování daných postupů, učí se větší samostatnosti, umí zhodnotit výsledek pracovní činnosti, dodržují bezpečnost, hygienu, dbají na údržbu oblečení a obuvi.
5. **ročník** – pracují dle návodu, dle daného postupu, využívají svou fantazii a nápady, samostatně objektivně zhodnotí výsledky své práce, učí se ekonomicky a ekologicky myslet

Do vyučovacího předmětu Člověk a svět práce jsou zařazena **průřezová témata** Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitel

- zadává úkoly obecně užívanými termíny
- vede žáky k samostatnému pozorování a experimentování
- vede žáky k porovnávání výsledků práce

Kompetence k řešení problému

Učitel

- zadává úkoly a pokusy tak, aby žáci využili vlastní úsudek a zkušenost
- rozvíjí schopnost plánování způsobu řešení problému
- vede žáky ke sledování vlastního pokroku při sebezdokonalování

Kompetence komunikativní

Učitel

- učí žáky využívat získané dovednosti k vytváření kladných vztahů vedoucích k plnohodnotnému soužití
- vede žáky ke kvalitní spolupráci

Kompetence sociální a personální

Učitel

- nabízí žákům spolupráci ve skupinách
- vyvozuje společně s žáky pravidla pro práci v týmu
- dbá na nenásilné dodržování pravidel pro práci v týmu
- vede žáky k pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k respektování svých spolužáků
- vede žáky k zodpovědnosti za svěřený úkol
- vede žáky k ochraně svého zdraví i zdraví svých spolužáků

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání nástrojů a materiálů
- dbá na využívání znalostí jednotlivých oblastí v praxi
- motivuje žáky k přípravě na svou budoucnost
- vede žáky k ochraně životního prostředí

Kompetence digitální

Učitel

- seznamuje žáky s výhodami využívání videonávodů při tvorbě vlastních výrobků
- vede žáky k tomu, aby vyhledávali pracovní postupy a návody (příprava pokrmů, péče o rostliny, práce s drobným materiálem) v doporučených online zdrojích

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy - 1. období:

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Žák

- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracuje podle slovního návodu a předlohy

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Žák

- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Žák

- provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování
- pečuje o nenáročné rostliny

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Žák

- připraví tabuli pro jednoduché stolování
- chová se vhodně při stolování

1. ročník

Práce s drobným materiálem

- s papírem: mačkání, trhání, stříhání, ohýbání, spojování, lepení, překládání, vystřihování dle předlohy (dbát na přesnost, bezpečnost při práci)
- s přírodninami: sběr, navlékání, propichování (jeřabiny, šípek, listy)
- s kovem: tvarování drátu
- s modelínou: opracování modelíny (hnětení, válení, stlačování, přidávání, ubírání, ohýbání, tvarování ...) - seznámení se s vlastnostmi modelíny
- s textilem: koláž, stříhání

Práce montážní a demontážní

- se stavebnicí: prostorové sestavování modelů podle předlohy i podle představy
- stavebnice plošné: mozaika ...

Pěstitelské práce

- vytvoření koutku živé přírody
- péče o pokojové rostliny, zalévání, otírání listů
- sledování změn v přírodě podle ročních období
- sledování počasí

Stolování a sebeobsluha

- jednoduché prostírání na svačinu, udržování pořádku a čistoty
- dodržování hygienických požadavků

2. ročník

Učivo

Práce s drobným materiálem

- s papírem: překládání, vystřihování, skládanky
- obkreslování podle šablon
- s přírodninami: sbírání, aranžování, dotváření (kamínky, samorosty)
- s kovem: proplétání drátu
- s modelínou: proplétání – vánočka, řezání
- se dřevem: konstruování se špejlí
- s textilem: stříhání, navlékání jehly, uzlík, přední steh

Práce montážní a demontážní

- sestavení jednoduchých prvků dle předlohy i dle představy

Pěstitelské práce

- vytvoření koutku živé přírody
- klíčení semen, pozorování
- ošetřování pokojových rostlin, kypření, zalévání, otírání listů, rosení
- sledování počasí
- sledování změn v přírodě podle ročních období

Příprava pokrmů

- jednoduché prostírání na svačinu, udržování pořádku a čistoty
- dodržování hygienických požadavků

3. ročník

Učivo**Práce s drobným materiálem**

- s papírem: řezání nožem, vystřihování, skládání
- s přírodninami: opracování, aranžování
- se dřevem: broušení dřeva brusným papírem
- s textilem: přišívání knoflíků, stříhání podle střihu, sešívání (různé druhy stehů)
- tvorba výrobku podle videonávodu – zkoumání vlastností materiálů, využití vhodných pracovních pomůcek

Práce montážní a demontážní

- montáž, demontáž
- stavebnice plošné, prostorové
- práce podle předlohy, slovního návodu

Pěstitelské práce

- vytvoření koutku živé přírody
- pozorování přírody, záznam, hodnocení výsledků
- poznávání pokojových rostlin a péče o ně
- jednoduchá úprava květin
- exkurze – zahrada, pole, sad

Příprava pokrmů

- příprava tabule pro jednoduché stolování
- udržování pořádku a čistoty
- chování u stolu

Očekávané výstupy - 2. období:

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Žák

- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny, bezpečnosti práce a poskytne první pomoc při úrazu

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Žák

- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Žák

- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede jednoduché pokusy a pozorování
- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Žák

- orientuje se v základním vybavení kuchyně
- připraví samostatně jednoduchý pokrm
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

4. ročník

Učivo

Práce s drobným materiálem

- s papírem: prostorové konstrukce, vyřezávání
- s přírodninami: aranžování (listy, větvičky)
- se dřevem: zatloukání hřebíků, pilování, bezpečnost a hygiena práce
- s textilem: ozdobné stehy, křížkový vzor, sestavení předlohy k vyšívání

- tvorba výrobku podle videonávodu

Práce montážní a demontážní

- montáž dle jednoduchého návodu
- jízdní kolo – údržba, očištění

Pěstitelské práce

- pěstování rostlin ze semen v místnosti (léčivky, koření, zelenina aj.)
- seznámení se základními podmínkami pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo
- pokusy a pozorování
- ošetřování pokojových rostlin, rozmnožování, hydroponie
- jednoduchá vazba a úprava květin
- exkurze – sad, pole, zahrada

Příprava pokrmů

- orientace v základním vybavení kuchyně
- příprava jednoduchého studeného pokrmu
- obsluha a chování u stolu
- dodržování pravidel správného stolování

5. ročník

Učivo

Práce s drobným materiálem

- s papírem: polepování, tapetování, rozřezávání, sešívání
- s přírodninami: aranžování – samorosty
- se dřevem: zatloukání hřebíků, řezání dřeva pilkou, vrtání nebozezem, zabroušení, dodržování bezpečnosti práce, volba vhodných nástrojů
- s textilem: batika, háčkování – řetízek, práce podle stříhu
- tvorba výrobku podle videonávodu

Práce montážní a demontážní

- práce podle návodu, náčrtku – sestavení jednoduchého elektrického obvodu
- jízdní kolo, údržba, drobné opravy

Pěstitelské práce

- samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
- péče o pokojové rostliny
- sadba, zalévání, kypření
- řez a jednoduchá vazba květin
- vhodná volba nástrojů a pomůcek vzhledem k pěstitelským činnostem

Příprava pokrmů

- samostatná příprava jednoduchého pokrmu
- správné stolování, společenské chování
- udržování čistoty a pořádku v kuchyni
- výběr a nákup potravin a jejich skladování
- technika v kuchyni
- zásady hygieny a bezpečnosti
- poskytnutí první pomoci při úrazu

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj: (1. – 5. ročník)

- Rozvoj schopností poznávání
- Psychohygiena (3. a 4. ročník)

Sociální rozvoj: (1. – 5. ročník)

- Mezilidské vztahy
- Komunikace

Environmentální výchova

- Základní podmínky života (1. – 4. ročník)
- Vztah člověka a prostředí (1. - 5. ročník)

2. Učební osnovy II. stupně

2. 1. Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

2. 1. 1. Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

2. 1. 1. 1. Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Vyučovací předmět má časovou dotaci v 6., 7. a 9. ročníku 5 hodin týdně, v 8. ročníku 4 hodiny týdně.

Výuka probíhá většinou ve třídách, někdy v učebně informatiky a dějepisu, neboť využíváme všech dostupných výukových programů. Výjimečně pracujeme v terénu, zejména při Komunikační a slohové výchově.

V Komunikační a slohové výchově je hlavním cílem rozvíjení komunikačních schopností žáků, jejich tvořivosti a fantazie.

V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Cílem je naučit žáky jasně, přehledně a srozumitelně se vyjadřovat ústně i písemně, komunikovat s okolním světem.

V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Literární výchova má za cíl humanizaci žákovy osobnosti, rozvíjení jeho citů, pochopení mezilidských vztahů, rozpoznání dobra a zla, rozvoj estetického cítění, rozpoznání literárních hodnot od braků, podněcování žáků k četbě (aby jí dali přednost před televizními programy a počítačovými hrami).

Do vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura jsou zařazena průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitel

- klade důraz na pozitivní motivaci žáka
- používá vhodné učební pomůcky (slovníky, jazykové příručky, encyklopedie, tabule gramatických přehledů) a audiovizuální techniku
- předkládá dostatek informačních zdrojů (učebnice, pracovní texty)
- vede k samostatnému učení (práce s jazykovými příručkami a slovníky)
- věnuje se dovednosti autokorekce chyb
- prostřednictvím vyhledávání podstatných informací z různých typů tištěných a elektronických textů vede žáka k porozumění jejich významu a smyslu

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- motivuje žáka k samostatnému řešení daného problému, napomáhá mu hledat další řešení
- zadává úkoly k posílení schopnosti žáka využívat vlastních zkušeností (např. získaných z četby a samostudia) a z vlastního úsudku
- předkládá modelové situace a vede žáka k jejich optimálnímu řešení s využitím kreativity
- učí žáka analyzovat přečtené texty a kriticky posoudit jejich obsah
- vede žáka k prohlubování svých intelektových dovedností (porovnání jevů, zjištění shod a odlišností, třídění podle hledisek, zobecnění)

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáka ke srozumitelnému ústnímu i písemnému vyjadřování svých myšlenek a názorů (např. řečnická cvičení a slohové práce na dané téma)
- učí žáka pohotově reagovat v běžných komunikačních situacích, diskutovat a obhajovat svůj názor, akceptovat názor jiných, formulovat otázky (diskusní kroužky, besedy)
- směřuje žáka k využívání informační a komunikační technologie pro komunikaci s okolním světem
- vede žáka k užívání i mimojazykových prostředků komunikace a porozumění jim

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáka k práci ve skupině, tj. vytvoření pravidel práce v týmu (organizace práce, rozdělení rolí, spolupráce, ohleduplnost, úcta) a jejich respektování
- uplatňuje individuální přístup k talentovaným žákům (rozšiřující úkoly), ale i k žákům s poruchami učení
- vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky

- posiluje sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj
- využívá zkušenosti žáka s komunikací z prostředí digitálních technologií pro rozvoj jeho personální a interpersonální komunikace a pro utváření jeho hodnotového systému

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáka k uvědomění si odpovědnosti k sobě samému, ke spolužákům i k učiteli
- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- směřuje žáka k projevování pozitivních postojů k uměleckým dílům, k ochraně kulturního dědictví a ocenění našich tradic
- vede žáka k aktivnímu zapojení do kulturního dění, k tvořivosti
- využívá osobní zkušenosti žáka s komunikací v různých médiích včetně sociálních sítí a jeho zkušenosti z četby k přiblížení myšlení, názorů a jednání různých lidí

Kompetence pracovní

Učitel

- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost (příprava na výuku, shromažďování materiálů)
- vede žáka k samostatnosti a dodržování vymezených pravidel
- kontroluje samostatné práce žáka
- při práci s informačními zdroji vede žáka k dodržování autorského práva, ochraně osobních údajů a vlastní bezpečnosti, dodržování licencí duševního vlastnictví atd.

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáka k využívání vhodných digitálních technologií pro usnadnění komunikace ve škole i mimo ni podle komunikačního záměru a situace
- vede žáka ke slušnému chování a respektu k ostatním
- napomáhá k samostatnému rozhodování, které technologie jsou pro naplnění komunikační potřeby vhodné a proč
- pomáhá k vyhledávání a praktickému zkoušení nových technologií a aplikací podle vzdělávací a komunikační potřeby
- při přípravě vlastních komunikátů v digitálním prostředí včetně tvorby nových digitálních obsahů vede žáka k samostatnému a skupinovému kritickému posuzování spolehlivosti informačních zdrojů a informací jako takových a k dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy a učivo:

6. ročník

Žák

- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich využívá ve vhodné komunikační situaci
- rozlišuje základní větné členy

Učivo

- nauka o jazyce, jazykověda, jazykové příručky
- zvuková stránka jazyka - hláskosloví, spisovná výslovnost, slovní přízvuk, zvuková stránka věty
- stavba slova - slova příbuzná, změny hlásek při odvozování, skupiny hlásek při odvozování
- pravopis - bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně, s-, z-, vz-, předložky s, z, i/y po obojetných souhláskách
- tvarosloví
 - druhy podstatných jmen
 - skloňování podstatných jmen vlastních
 - druhy přídavných jmen a vzory, skloňování, stupňování
 - zájmena - jejich druhy a skloňování
 - číslovky - jejich druhy a skloňování
 - slovesa - mluvnické významy (osoba, číslo, způsob, čas)
- skladba
 - základní větné členy
 - shoda přísudku s podmětem
 - rozvíjející větné členy
 - věta jednoduchá

7. ročník

Žák

- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché a méně složitých souvětích
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci

- rozliší a příklady v textu doloží nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov
- rozlišuje větné členy a druhy vedlejších vět
- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami

Učivo

- nauka o významu a tvoření slov
- tvarosloví - ohebné (slovesa - rod) a neohebné slovní druhy
- skladba - druhy vět, výpověď, větné členy, druhy vedlejších vět, přístavek
- pravopis - lexikální (psaní velkých písmen), morfologický a syntaktický

8. ročník

Žák

- orientuje se ve skupině slovanských jazyků
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití
- spisovně vyslovuje a tvoří správné tvary běžně užívaných cizích slov
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché a v méně složitých souvětích
- rozlišuje větné členy, určuje druhy vedlejších vět a významové poměry
- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami

Učivo

- obecné výklady o jazyce
- nauka o tvoření slov
- tvarosloví - ohebné a neohebné slovní druhy
 - skloňování obecných jmen přejatých, skloňování cizích vlastních jmen
 - slovesný vid
- pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický
- skladba - věta jednoduchá, souvětí

9. ročník

Žák

- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech
- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí

- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i ve složitějších souvětích
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

Učivo

- obecné výklady o jazyce
- zvuková stránka jazyka
- slovní zásoba a význam slova
- nauka o tvoření slov
- tvarosloví - ohebné a neohebné slovní druhy
 - nepravidelná slovesa
 - přechodníky
- skladba - druhy vět, výpověď, zápor, větné členy, vedlejší věty, významové poměry
 - řeč přímá a nepřímá
 - zvláštnosti ve větném členění
 - tvoření vět
 - slovosled
 - stavba textu
- pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy:

6. ročník

Žák

- využívá svojí slovní zásoby k vytvoření probíraných slohových útvarů
- využívá informací o způsobu práce s učebnicí, internetem a se zápisy v sešitech při přípravě na vyučování
- využívá základy studijního čtení - vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
- dokáže napsat dopis se všemi náležitostmi
- uspořádá své myšlenky a informace ve smysluplný a gramaticky správný písemný a mluvený projev
- umí pracovat s informacemi

Učivo

- jednoduché formuláře
- nejpoužívanější komunikační žánry
- popis
- práce s informacemi
- vypravování
- reklamní a propagační texty

7. ročník

Žák

- rozšiřuje svoji slovní zásobu
- zpracuje jednoduchou charakteristiku blízké osoby
- využívá svých poznatků o jazyce a stylu ke správnému písemnému a ústnímu projevu
- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, dodržuje pravidla mezivětného navazování
- odliší spisovný a nespisovný projev
- umí sestavit životopis, používá textový editor

Učivo

- popis
- charakteristika
- práce s informacemi
- žádost
- životopis
- motivační dopis
- vypravování

8. ročník

Žák

- vymezí důležitá fakta z textu
- využívá svojí slovní zásoby k vytvoření slohových prací na dané téma
- zpracuje výklad a výtah, pracuje s citáty
- reprodukuje náležitě věcný i odborný text, vyhledá klíčová slova a shrne hlavní myšlenku
- využívá zásady pořádku slov českého jazyka
- naváže konverzaci na určité téma a využívá pravidla dialogu
- využívá známých přísloví a rčení, rozumí jim, použije vhodných přirovnání
- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci
- využívá základy studijního čtení – formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát

Učivo

- úvod do učiva slohu
- práce s informacemi
- recenze
- reportáž
- charakteristika
- líčení
- úvaha

9. ročník

Žák

- rozliší slohové postupy a útvary užívané v různých komunikačních oblastech a situacích
- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů
- reprodukuje věcný i odborný text, shrne hlavní myšlenky
- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení
- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci
- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
- poradí si s přesvědčováním a manipulací
- rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
- využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování

Učivo

- úvod do učiva slohu
- popis
- charakteristika
- vypravování
- výklad
- úvaha
- projev mluvený a psaný
- proslov
- diskuse
- publicistické útvary

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy a učivo – 6. – 9. ročník:

Žák

- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla
- rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora
- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo

- tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie
- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty
- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele
- uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře
- porovná různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování
- vyhledá informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

Učivo

- tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům
- způsoby interpretace literárních a jiných děl
- základy literární teorie a historie – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus, volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)
- literární druhy a žánry – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj:

- Rozvoj schopností poznávání: 6. - 9. ročník
 - reprodukce textu
 - hry a soutěže zaměřené na pozornost a soustředění
 - výpisky, výtah
- Sebepoznání a sebepojetí: 6. - 9. ročník
 - hry (hodnotový žebříček, zrcadlo), soutěže
 - charakteristika (7., 8., 9. ročník)
 - životopis (7., 8., 9. ročník)
- Seberegulace a sebeorganizace: 6. - 9. ročník
 - samostatná práce (organizace, plánování, sebekontrola)
- Psychohygiena: 6. - 9. ročník
 - hry (řešení problémových situací, zvládání stresových situací)
 - relaxace
- Kreativita: 6. - 9. ročník
 - projektové vyučování
 - tvořivé hry

- literární křížovky
- soutěže

Sociální rozvoj:

- Poznávání lidí: 6. - 9. ročník
 - hry (seznamovací - 6. ročník)
 - psychohry
 - charakteristika (7. - 9. ročník)
- Mezilidské vztahy: 6. - 9. ročník
 - skupinová práce (respektování, podpora, pomoc)
 - slohové práce (úvaha – např. Naše třída před zrcadlem)
- Komunikace: 6. - 9. ročník
 - řečnická cvičení
 - nácvik komunikace v různých situacích (pozdrav, omluva, prosba, vysvětlení, žádost, přesvědčování, telefonování aj.)
- Kooperace: 6. - 9. ročník
 - práce ve skupinách (vedení a organizování práce, podřízení se)
 - projektové vyučování
 - soutěže
 - dramatizace textů

Morální rozvoj:

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: 6. - 9. ročník
 - řešení problémových situací
- Hodnoty, postoje, praktická etika: 6. - 9. ročník
 - interpretace textů (vyjádření svých postojů, rozpoznání dobra a zla)
 - čtenářské besedy
 - besedy se spisovateli
 - úvaha (8., 9. ročník)

Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola: 6. - 9. ročník
 - hry, soutěže, skupinová práce (zaujetí postojů, sebedůvěra, tolerance, ochota pomáhat slabším – např. spolupráce se žáky se specifickými poruchami učení)
 - úvaha (8. a 9. ročník)
- Občan, občanská společnost a stát: (6. - 9. ročník)
 - úvaha
 - volba povolání (besedy, diskuse)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá: 6. - 9. ročník
 - evropská literatura
 - slovanské jazyky (6. - 9. ročník)

Multikulturní výchova

- Lidské vztahy: 6. - 9. ročník
 - hry (rozvoj tolerance a spolupráce, zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy)
 - úvaha (8. a 9. ročník – příčiny a důsledky diskriminace)
- Etnický původ: 6. – 9. ročník
- Multikulturalita: 6. - 9. ročník
 - řečnická cvičení, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin (vstřícnost, naslouchání druhým)

Environmentální výchova

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí: 6. - 9. ročník
 - úvaha (ochrana životního prostředí)
 - referát (význam ochrany kulturních památek)
 - diskuse (Den Země)
- Vztah člověka k prostředí: 8. a 9. ročník
 - úvaha (naš životní styl)

Mediální výchova

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení:
 - zpráva, oznámení (6. a 7. ročník)
 - reklama (8. a 9. ročník), (hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením)
- Stavba mediálních sdělení: 9. ročník
 - diskuse (skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající, televizní stanice a jejich programové zaměření)
- Fungování a vliv médií ve společnosti: 6. - 9. ročník
 - úvaha (vliv médií na každodenní život, chování a postoje lidí)
 - diskuse (vliv médií na kulturu – role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny a společnosti)
- Tvorba mediálního sdělení: 6. - 9. ročník
 - zpráva, oznámení
- Práce v realizačním týmu (6. – 9. ročník)

2. 1. 2. Vzdělávací obor: Cizí jazyk

2. 1. 2. 1. Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Anglický jazyk na 2. stupni základní školy je vyučován v šestém až devátém ročníku při časové dotaci tři hodiny týdně. Tematicky navazuje na 1. stupeň ZŠ.

Základem výuky je rozvoj čtyř řečových dovedností – ústního projevu, poslechu, čtení a písemného projevu.

Výuka probíhá ve třídách dělených na skupiny, v jazykových učebnách, třídách a v počítačových učebnách.

Důraz je kladen na komunikativní schopnosti žáka s cílem dorozumět se s cizincem v běžných životních situacích a pohovořit o jednoduchých tématech. Důležitou součástí výuky je proto také poslech s porozuměním, porozumění čtenému textu přiměřené obtížnosti a jeho reprodukce.

Součástí vzdělávacího obsahu učiva jsou průřezová témata, která jsou ve výuce realizována v každém ročníku v rámci tematických celků učebnice nebo podle aktuální potřeby a situace, a to přibližně jednou za měsíc.

Žáci se seznamují s reáliemi anglicky mluvících zemí, pracují na projektech a přiměřeně obtížných úkolech s cílem rozšiřovat a prohlubovat znalost cizího jazyka ve všech jeho aspektech.

Do vyučovacího předmětu Anglický jazyk byla zařazena tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Mediální výchova, Výchova demokratického občana, Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitel

- pozitivně motivuje žáka pro studium anglického jazyka jako nejpoužívanějšího světového jazyka
- používá různých informačních zdrojů (učebnice, internet, pracovní sešit, časopisy, výukové programy)
- používá vhodné učební pomůcky (obrazový materiál, encyklopedie, mapy, slovníky, jazykové příručky) a audiovizuální techniku
- rozvíjí kreativitu a učební dovednosti potřebné k samostatnému učení
- vede žáka k vyhledání a autokorekci chyby

- motivuje žáka k účasti na soutěžích, olympiádách a jazykových přehlídkách
- vede žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- vede žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií)
- vede žáky k uvědomování si existence autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
- vede žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- vede žáky k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi
- vede žáky k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- motivuje žáka k vyhledání správného řešení problému
- zadává úkoly k posílení schopnosti žáka využívat vlastních dovedností a vědomostí k objevování různých variant řešení problému
- vhodně motivuje žáka k různým typům úloh
- předkládá modely gramatických a komunikativních struktur a vede žáka k jejich správnému a kreativnímu používání
- úkoly předkládá zajímavou a netradiční formou
- umožňuje práci s informacemi z různých zdrojů a vede žáka k práci s nimi

Kompetence komunikativní

Učitel

- hovoří ve výuce převážně anglicky
- učí novou slovní zásobu, prohlubuje a procvičuje jednotlivé tematické okruhy
- vede žáka k vyjadřování jeho myšlenek a názorů v cizím jazyce přiměřeně k věku a úrovni skupiny
- rozvíjí dovednost porozumět čtenému textu, reprodukovat a písemně zpracovat
- využívá autentických nahrávek a rozvíjí schopnost porozumění slyšenému textu
- motivuje žáka k samostatnému vyjádření prostřednictvím dialogu, monologu, scénky, dramatizace textu, projektu apod.
- vede žáka k samostatnému ústnímu i písemnému projevu

Kompetence sociální a personální

Učitel

- uplatňuje individuální přístup ke každému žákovi (talentovaní žáci, žáci se specifickou poruchou učení)

- vede žáky ke spolupráci
- vytváří podmínky pro práci ve skupině, k vytvoření a respektování pravidel práce v týmu
- vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky a upevňuje partnerský vztah učitel – žák
- vede žáka k pozitivní představě o sobě samém, podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

Učitel

- respektuje a oceňuje české tradice, kulturní i historické dědictví všech národů
- vede žáka k uvědomění si odpovědnosti k sobě samému, ke spolužákům i k učiteli
- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáka k efektivnímu využívání různých informačních zdrojů
- podporuje a rozvíjí pracovitost, smysl pro povinnost a pravidelnost v přípravě, trpělivost, vytrvalost
- zadává a kontroluje domácí úkoly
- vede žáka k samostatnosti, rozhodnosti, podporuje kreativitu
- napomáhá žáku při profesní orientaci

Kompetence digitální

Učitel

- klade důraz na osvojení cizího jazyka při současném využívání digitálních technologií, učí žáky vyhledávat informace v daném cizím jazyce a tyto informace vyhodnocovat a dále zpracovávat

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy – 6. – 9. ročník:

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák

- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojených témat

MLUVENÍ

Žák

- zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák

- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace
- vyhledá požadované informace v jednoduchých autentických materiálech z různých zdrojů
- reaguje adekvátním způsobem na písemné sdělení v tištěné i elektronické podobě

PSANÍ

Žák

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat.
- reaguje na jednoduché písemné sdělení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

6. ročník

Učivo

Slovní zásoba

- **tematické okruhy:** dny v týdnu, sport, záliby a volný čas, povolání, péče o zdraví, pocity, různé stravovací návyky, nákupy, rodina, měsíce, vnější charakteristika člověka, zvířete, příroda a životní prostředí
- **reálie** – populární sporty ve Velké Británii a v USA, koníčky ve VB, britská měna, královská rodina, tradiční britské oslavy, jezero Loch Ness.

Gramatika

- srovnání přítomného času průběhového a prostého
- příslovce času
- sloveso *can* v přítomném čase
- vazba slovesa *want to*
- gerundium libosti a nelibosti
- nepravidelné množné číslo některých podstatných jmen
- sloveso *must* v přítomném čase
- vyjádření množství (u potravin)
- zájmena v předmětném pádě, přivlastňovací pád
- minulý čas slovesa *be*
- časové výrazy používané s minulým časem
- minulý čas průběhový
- řadové číslovky, datum

7. ročník

Učivo

Slovní zásoba

- **tematické okruhy** – denní režim, jídlo, škola, povolání, nákupy, doprava, sporty, film, pocity a nálady, vnitřní charakteristika člověka, člověk a společnost
- **realie** – Halloween, Holywood, snídaně a večere ve Velké Británii, školství ve Velké Británii, britská měna, nákupy ve VB

Gramatika

- minulý čas prostý pravidelných sloves a některých nepravidelných sloves
- rozdíl v použití minulého času průběhového a prostého
- čas, hodiny, vazba slovesa *go by...*, *take the...*, *ride the ...*
- budoucí čas – připravovaná budoucnost (*be going to...*)
- násobné číslovky
- 3. os. čísla jednotného v přítomném čase prostém u sloves typu *fly, try, go, do*
- *some, any, How many...?, How much...?*, vyjádření množství u počítatelných i nepočítatelných pod. jmen
- vazba *There is, There are*
- pořadí rozvíjejících přídavných jmen
- číslovky složené, letopočet
- stupňování přídavných jmen krátkých i dlouhých

8. ročník

Učivo

Slovní zásoba

- **tematické okruhy** – dům, bydlení, televizní programy, dovolená, oslava, volný čas, Vánoce, předpověď počasí, vesmír, budoucnost, plány do budoucna, volba povolání, kultura, hudba, oblečení, móda, média a moderní technologie, telefonování
- **reálie** – bydlení ve VB, Bílý Dům – USA, televize ve VB, dovolená ve VB, *Guy Fawkes Day, Christmas in Britain*, počasí ve Velké Británii, historie britské hudby, Levi Strauss.

Gramatika

- tázací dovětky
- zájmena přivlastňovací samostatná
- frekvenční příslovce
- slovosled anglické věty (SVOMPT)
- tvoření příslovčí a jejich stupňování
- vyjádření návrhu
- budoucí čas (*will*)
- *some, any* – složeniny
- nepočitatelná podstatná jména
- vedlejší časové věty
- vyjádření souhlasu a nesouhlasu
- vyjádření žádosti, prosby
- podmiňovací způsob, doporučení, rada.
- *neither, either, both*
- zájmena *this/these, that/those*, zástupné *one*
- vyjádření množného čísla podstatných jmen typu *a pair of*

9. ročník

Učivo

Slovní zásoba

- **tematické okruhy** – Velká Británie, Skotsko, Irsko, USA, Kanada, Nový Zéland (základní zeměpisné údaje, největší města, turistické zajímavosti, historie), doprava, výlety, komunikační prostředky, internet, e-mail, technika a vynálezy, životní prostředí, příroda, cestování, problémy mládeže, plány do budoucna – formulář, dotazník, životopis, referát
- **reálie** – reálie anglicky mluvících zemí – USA, Kanada, Austrálie, Nový Zéland (zeměpisné údaje, stručná historie, národní symboly, významné osobnosti z dějin i současnosti, turistické zajímavosti)

Gramatika

- opisný tvar sloves *can – be able to, may – be allowed to, must – have to*
- zákazy, příkazy, rady, formální a neformální žádost, prosba
- *So I, NeitherI; too, either*
- účelové vedlejší věty
- určitý člen *the, 0* u zeměpisných názvů, psaní malých a velkých písmen
- nepřímá otázka

- příslovce směru, pohybu
- předložky místa, pohybu
- gerundium, slovesné vazby
- předpřítomný čas
- trpný rod
- vztažné věty
- frázová slovesa
- používání oboustranného slovníku, výkladový slovník, elektronický slovník
- americká angličtina (některé rozdíly)
- dělení slov a pravidla interpunkce

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj:

- Rozvoj schopností poznávání (6. – 9. ročník)
 - Práce s textem, poslech
- Sebepoznání a sebepojetí (6. – 9. ročník)
 - vlastní tvorba (dopis, životopis, dotazník, individuální četba – 9. ročník)
- Seberegulace a sebeorganizace (6. – 9. ročník)
- Psychohygiena (6. -9. ročník)
- Kreativita (6. – 9. ročník)
 - zaznamenávání informací, projekty, křížovky, jazykové hry

Sociální rozvoj:

- Poznávání lidí (6. – 9. ročník)
 - dialog, práce s textem
- Mezilidské vztahy (6. – 9. ročník)
 - příběhy (8. ročník)
 - hry, popisy osob ve třídě, dialogy (9. ročník)
- Komunikace (6. – 9. ročník)
 - rozhovor, práce na projektu, prezentace práce (6. ročník)
 - nácvik v různých situacích (dialog, monolog, prezentace projektu – 9. ročník)
- Kooperace a kompetice (6. – 9. ročník)
 - hry, soutěže
 - uplatňování demokratických pravidel při hrách, skupinové práci
 - volba povolání
 - hry, soutěže, skupinová práce, projekt (9. ročník)

Morální rozvoj:

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (8. a 9. ročník)
 - uplatňování demokratických pravidel při hrách, skupinové práci (8. ročník)
 - psychohygiena (uvolnění, relaxace), pomoc vyučujícího, nebezpečí drog, alkoholu (9. ročník)

Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola (9. ročník)
 - vyjádření vlastního názoru (dialog, samostatné vypravování, projekty)
 - pomoc slabším spolužákům (skupinová práce)
 - práva a povinnosti žáka, respektování školního řádu
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (7. a 9. ročník)
 - demokratická atmosféra a vztahy ve škole mezi spolužáky a učiteli
 - demokratické způsoby řešení konfliktů v osobním životě a doma

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá (7. a 8. ročník)
 - život dětí v jiných zemích (7. ročník)
 - zvyky a tradice národů Evropy (8. ročník)
- Objevujeme Evropu a svět (7. – 9. ročník)
 - projekty o anglicky mluvících zemích, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, četba, internet, media, audiovizuální programy
 - styl života v evropských rodinách (7. ročník)
 - UK, Velká Británie (8. ročník)
 - projekty o anglicky mluvících zemích, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, četba, internet, media, audiovizuální programy (9. ročník)

Multikulturní výchova

- Kulturní difference (6. – 9. ročník)
 - reálie anglicky mluvících zemí, písně (6. ročník)
 - reálie, životní styl, zvyky, tradice, významné dny (7. ročník)
 - významné osobnosti, památky, místa (8. ročník)
 - reálie anglicky mluvících zemí, význam osobností historie i dneška, státní symboly (9. ročník)
- Etnický původ (7. – 9. ročník)
- Multikulturalita (8. a 9. ročník)
 - komunikace s příslušníky jiných národů, rasová a národnostní nesnášenlivost, význam používání cizího jazyka (nástroj dorozumění, celoživotní vzdělání)

Enviromentální výchova

- Základní podmínky života (8. ročník)
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí na Zemi (8. a 9. ročník)
- Vztah člověka k prostředí (doma, ve škole, v obci, státu, ve světě – 8. a 9. ročník)
- Náš životní styl – vztah člověka k prostředí, vlastnímu zdraví, technickým vynálezům, míru a budoucnosti planety (9. ročník)

Mediální výchova

Tematické okruhy receptivních činností:

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (6. – 9. ročník)
- Fungování a vliv médií ve společnosti (9. ročník)

Tematické okruhy produktivních činností:

- Tvorba mediálního sdělení (8. a 9. ročník)
 - dopis, dotazník, životopis, projekty, vyprávění, dialogy
 - druhy médií, jejich vliv na společnost, objektivita informací
 - využití médií jako zdroje informací
- Práce v realizačním týmu (8. a 9. ročník)

2. 1. 3. Vzdělávací obor: Další cizí jazyk

2. 1. 3. 1. Vyučovací předmět: Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Německý jazyk se vyučuje na 2. stupni od 7. do 9. ročníku a navazuje na výuku anglického a českého jazyka. Časová dotace je 2 hodiny týdně.

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách, popř. v počítačové učebně (procvičování gramatiky a slovní zásoby).

Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni dorozumět se jednoduše s cizincem a komunikovat v běžných každodenních situacích.

Výuka vychází ze čtyř základních dovedností (čtení, psaní, poslech a konverzace), ale důraz je kladen převážně na audio-orální oblast (porozumět a komunikovat). Cílem je vzbudit u žáků zájem o cizí jazyk, cestování, kulturu a realie německy mluvících zemí.

Do vyučovacího předmětu Německý jazyk byla zařazena tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitel

- klade důraz na pozitivní motivaci a vzbudí u žáka zájem o studium německého jazyka
- předkládá dostatek informačních zdrojů (učebnice, pracovní listy, autentické texty, časopisy)
- používá vhodné učební pomůcky (obrazový materiál, encyklopedie, mapy, slovníky, jazykové příručky, tabule gramatických přehledů) a audiovizuální techniku
- rozvíjí kreativitu učební dovednosti potřebné k samostatnému učení (práce se slovníkem)
- věnuje se dovednosti autokorekce chyb (pracovní sešit)

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- motivuje žáka k řešení daného problému, napomáhá hledat řešení
- zadává úkoly k posílení schopnosti žáka využívat vlastních zkušeností, individuálního přístupu k problému, znalostí a kreativity při jeho řešení
- instruuje žáka k různým typům úloh
- předkládá modely gramatických a komunikačních struktur a vede žáka k jejich správnému používání

Kompetence komunikativní

Učitel

- učí novou slovní zásobu a rozšiřuje dané tematické okruhy
- učí žáka přirozeně reagovat v běžných situacích
- zadává otázky, povely v německém jazyce
- rozvíjí dovednost porozumět, reprodukovat a písemně zpracovat vyslechnuté sdělení (dialogy, scénky, písně, říkanky, poslechy autentických nahrávek)
- vede k samostatnému ústnímu i písemnému vyjadřování
- seznamuje žáka s reáliemi německy mluvících zemí
- usiluje o podporu komunikativních dovedností prostřednictvím různých digitálních technologií, vede žáka k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáka k práci ve skupině, tj. vytvoření pravidel práce v týmu a jejich respektování
- uplatňuje individuální přístup jak k talentovanému žákovi, tak i k žákovi s poruchou učení
- vytváří partnerské vztahy učitel – žák a vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáka k uvědomění si odpovědnosti k sobě samému, ke spolužákům i k učiteli
- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka

Kompetence pracovní

Učitel

- rozvíjí smysl pro povinnost (příprava na výuku)
- zadává a kontroluje domácí přípravu
- vede žáka k samostatnosti

Kompetence digitální

Učitel

- klade důraz na osvojení cizího jazyka při současném využívání digitálních technologií, učí žáka vyhledávat informace v daném cizím jazyce a tyto informace vyhodnocovat a dále zpracovávat

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané a školní výstupy:

RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI – POSLECH A ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat
- čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu
- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci
- rozumí obsahu jednotlivých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů, v textech vyhledává známé výrazy, fráze a odpoví na otázky
- rozumí jednoduché promluvě a konverzaci
- odvozuje pravděpodobné významy nových slov z kontextu textu
- pracuje s dvojjazyčným slovníkem

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI – ÚSTNÍ A PÍSEMNÝ PROJEV

Žák

- zapojí se do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá
- stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace
- vyžádá si jednoduchou informaci
- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení
- vyplní jednoduchý elektronický formulář týkající se základních osobních údajů
- napíše krátký e-mail o své osobě, rodině a svých zájmech
- napíše krátkou textovou zprávu, ve které uvede informaci o místě a čase

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Žák

- domluví se jednoduchým způsobem v běžných každodenních situacích
- zvládá jednoduchá sdělení – oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení, představování, omluva, reakce na omluvu, poděkování a reakce na poděkování, prosba, žádost, přání, blahopřání, žádost o pomoc, službu, informaci, souhlas, nesouhlas, setkání, společenský program
- používá základní vztahy (kdo, kde, kam, jak, proč, kdy, kolik...)
- orientuje se v základních zeměpisných, kulturních a historických reáliích zemí dané jazykové oblasti

7. ročník

Učivo

- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- základní slovní zásoba z tematických okruhů – pozdravy, dny v týdnu, barvy, domov, rodina, můj kamarád, volný čas, koníčky, škola
- mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
- gramatika – časování pravidelných sloves a slovesa sein, číslovky 1 až 100, slovosled věty oznamovací, slovosled W-otázek, zápor nicht, sloveso mögen, přivlastňovací zájmena můj, tvůj, přídavné jméno v přísudku, nepřímý pořádek slov v oznamovací větě, člen určitý a neurčitý, zápor kein

8. ročník

Učivo

- základní slovní zásoba z tematických okruhů – počítač, zvířata, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, hodiny), reálie zemí příslušných jazykových oblastí, dům, můj pokoj
- gramatika – časování slovesa haben, 4. pád podstatných jmen, zápor kein ve 4. pádě, předložka in ve 3. pádě, určování času, předložky im, um v časových údajích, vazba ich möchte, předložky nach a in, časování slovesa fahren, přivlastňovací zájmeno unser, předložky se 3. a 4. pádem, časování sloves s odlučitelnými předponami

9. ročník

Učivo

- základní slovní zásoba z tematických okruhů – program dne, nákupy, lidské tělo, zdraví, obec, dopravní prostředky, oblékání, počasí, povolání, jídlo, příroda
- gramatika – způsobová slovesa, číslovky, nepravidelná slovesa, 3. pád podstatných jmen, podmět man, osobní zájmena ve 3. pádě, sloveso tun, rozkazovací způsob, préteritum sloves sein a haben, předložky se 3. pádem, souvětí se spojkou deshalb, perfektum některých pravidelných sloves, stupňování
- bezpečnost při práci s online aplikacemi

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj (7. – 9. ročník):

- Rozvoj poznání
- Sebepoznání a sebepojetí
- Kreativita

Sociální rozvoj (7. – 9. ročník):

- Poznávání lidí
- Komunikace
- Kooperace a kompetice

Morální rozvoj:

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
 - poslech (7. – 9. ročník)
 - práce s textem (7. – 9. ročník)
 - vedení dialogu (7. – 9. ročník)
 - dramatizace (7. – 9. ročník)
 - dotazník (7. – 9. ročník)
 - životopis (7. – 9. ročník)
 - dopis (7. – 9. ročník)
 - hry a soutěže (7. – 9. ročník)
 - uplatňování demokratických pravidel při hrách a soutěžích a skupinové práci (7. – 9. ročník)
 - volba povolání (8. – 9. ročník)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá (7. – 9. ročník)
 - Evropský den jazyků – beseda, video, diskuse (7. – 9. ročník)
 - státy Evropy, jejich představitelé a hlavní města (7. – 9. ročník)
 - Evropská unie – výstava, prezentace států (7. – 8. ročník)
 - německy mluvící země – projekty (9. ročník)

Multikulturní výchova

- Kulturní difference (7. – 9. ročník)
 - srovnání české a německé mentality, životního stylu (7. – 9. ročník)
 - zvyky a tradice (7. – 9. ročník)
 - významné dny (7. – 9. ročník)
 - přísloví (7. – 9. ročník)
 - školství – porovnání systémů (9. ročník)
 - německá a česká kuchyně (7. – 9. ročník)
 - písně, hymny (7. – 9. ročník)
 - umění, literatura (8. – 9. ročník)

Mediální výchova

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (7. – 9. ročník)
 - využití internetu k vyhledávání informací (7. – 9. ročník)
 - komunikace prostřednictvím „chatu“ (9. ročník)
 - video (7. – 9. ročník)

2. 2. Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

2. 2. 1. Vzdělávací obor: Matematika a její aplikace

2. 2. 1. 1. Vyučovací předmět: Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět Matematika na 2. stupni základní školy je vyučován v 6. až 9. ročníku při časové dotaci 4 – 5 hodin týdně. Tematicky navazuje na první stupeň ZŠ.

Výuka probíhá převážně ve třídách a v odborné učebně matematiky.

Základem výuky je získání vědomostí a dovedností potřebných v praktickém životě a tím získání matematické gramotnosti.

Vzdělávání v předmětu Matematika je zaměřeno na porozumění základních myšlenkových postupů a pojmů matematiky. Důraz je kladen na rozvoj abstraktního myšlení a logického úsudku.

Obor Matematika a její aplikace je rozdělen na 4 tematické okruhy:

1. Číslo a proměnná:

V tomto okruhu si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách:

- a) dovednost provádět operaci
- b) algoritmické porozumění
- c) významové porozumění

Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem, zaokrouhlováním a porovnáváním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací. Analyzují a řeší jednoduché problémy, modelují konkrétní situace, účelně používají digitální technologie při řešení rutinních výpočtů.

2. Geometrie v rovině a v prostoru

V tomto okruhu žáci určují geometrické útvary, hledají jejich podobnosti a odlišnosti, učí se porovnávat, odhadovat, měřit a vypočítat velikost úhlu, obvod a obsah rovinných útvarů a jejich částí. Provádí jednoduché konstrukce rovinných obrazců. Provádí výpočet povrchů a objemů prostorových útvarů a jejich částí. Účelně používají geometrický software.

3. Závislosti, vztahy a práce s daty

V tomto okruhu žáci rozpoznávají určité typy změn, závislostí a vztahů, které jsou projevem běžných jevů reálného světa (např. převody jednotek, měřítko plánu a mapy). Tyto změny a

závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů. Žáci se učí vyhodnocovat a porovnávat soubory dat, prezentovat a interpretovat výsledky i za pomoci digitálních technologií.

4. Nestandardní aplikační úlohy a problémy

V tomto okruhu se používají řešení, která mohou být do značné míry nezávislá na znalostech a dovednostech školské matematiky. Důraz se klade na rozvoj logického myšlení, žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života. Tyto úlohy prolínají tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělání.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitel

- vhodně motivuje žáka, snaží se u něj vzbudit zájem o další studium matematiky
- předkládá dostatek informačních zdrojů (učebnice, pracovní sešity, matematické programy)
- používá vhodné učební pomůcky (obrazový materiál, rýsovací potřeby, modely těles, kalkulačky, ...)
- vede žáka k osvojování základních matematických pojmů a vztahů
- rozvíjí kreativitu a učební dovednosti potřebné k samostatnému učení (práce s matematickými tabulkami, kalkulačkami)
- věnuje se dovednosti autokorekce chyb

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- předkládá žákovi různé problémové situace ve škole i mimo ni
- motivuje žáka k řešení problémů, napomáhá hledat vhodná řešení
- zadává úkoly k posílení schopnosti žáka využívat vlastních zkušeností, individuálního přístupu k problému, znalostí a kreativity při jeho řešení
- předkládá modely matematických postupů, vede žáka k jejich porozumění a správnému používání
- vede žáka k aplikaci osvědčených postupů při řešení obdobných situací

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáka ke správnému používání matematické terminologie
- učí žáka přesně vyjadřovat své myšlenky, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- rozvíjí dovednost porozumět, reprodukovat a samostatně písemně zpracovat matematické úlohy
- využívá získané komunikativní dovednosti k řešení běžných životních situací

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáka k práci ve skupině, tj. vytvoření pravidel práce v týmu a jejich respektování
- uplatňuje individuální přístup jak k talentovanému, tak i k žákovi s poruchou učení
- vytváří partnerské vztahy učitel – žák a vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky
- vede žáka k pozitivní představě o sobě samém, podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáka k uvědomění si odpovědnosti k sobě samému, ke spolužákům i k učiteli
- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- respektuje přesvědčení a názory druhých lidí

Kompetence pracovní

Učitel

- rozvíjí smysl pro povinnost a pravidelnost v přípravě na výuku
- zadává a kontroluje domácí přípravu
- vede žáka k samostatnosti
- vede žáka k efektivitě při organizování vlastní práce

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k tomu, aby zapojovali do řešení úloh a problémů i digitální technologie, porovnávali využití tradičních a digitálních prostředků, diskutovali o nich
- umožňuje žákům využívat digitálních pomůcek při modelování matematických situací a řešení matematických úloh i problémů a volit efektivní postupy
- vede žáky k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

6. ročník

Očekávané výstupy:

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

Žák

- zvládá početní operace s desetinnými čísly
- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor
- s využitím desetinných čísel řeší jednoduché slovní úlohy z praxe
- modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel
- používá jednotky fyzikálních veličin a zvládá jejich převádění
- ve slovních úlohách se orientuje v situacích z každodenního života

Učivo

- dělitelnost přirozených čísel – násobek, dělitel, znaky dělitelnosti, prvočíslo, číslo složené, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, slovní úlohy
- desetinná čísla – porovnávání, zaokrouhlování, početní operace, převody jednotek délek, obsahu, objemu, slovní úlohy

GEOMETRIE

Žák

- používá základy pravidel správného rýsování s důrazem na jeho přesnost
- určuje velikost úhlu měřením a výpočtem
- třídí úhly podle velikosti
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti
- určí osově souměrný útvar
- sestrojí síť krychle a kvádrů, vypočítá jejich povrch a objem
- řeší jednoduché úlohy z praxe
- určuje vlastnosti trojúhelníků, sestrojí výšky, těžnice, kružnici vepsanou i opsanou
- provádí konstrukci trojúhelníku, učí se zapisovat postup konstrukce pomocí matematických symbolů

Učivo

- úhel – rozdělení, rýsování, měření, osa, sčítání, odčítání, násobení, dvojice úhlů
- osová souměrnost a útvary osově souměrné
- trojúhelník – rozdělení, těžnice, výšky, kružnice opsaná, vepsaná, rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník, konstrukce
- krychle, kvádr – síť, povrch, objem

7. ročník

Očekávané výstupy:

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

Žák

- provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel
- umí vyjádřit racionální číslo více způsoby
- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)
- řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem
- pracuje s měřítky map a plánů
- určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti
- pomocí trojčlenky řeší úlohy z praxe
- řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)
- používá kalkulačku při rutinních výpočtech
- využívá digitální technologie k ulehčení výpočtů algoritmických úloh

Učivo

- zlomky – zápis desetinným číslem, rozšiřování, krácení, uspořádání, porovnávání, početní operace, smíšená čísla, složený zlomek, slovní úlohy
- celá čísla – kladná, záporná a opačná čísla, absolutní hodnota, početní operace
- racionální čísla – porovnávání, početní výkony, slovní úlohy
- poměr – úpravy, zvětšování, zmenšování v poměru, měřítko plánu a mapy, přímá, nepřímá úměrnost, trojčlenka
- procenta – základ, počet procent, procentová část

GEOMETRIE

Žák

- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary
- odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů
- rozumí pojmu shodnost geometrických útvarů, v praxi umí použít věty o shodnosti trojúhelníků
- načrtne a sestojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti
- určí středově souměrný útvar
- při konstrukci rovinných obrazců provádí rozbor a umí zapsat pomocí matematických symbolů její postup
- charakterizuje a třídí kolmé hranoly, počítá jejich povrchy a objemy
- modeluje řešení geometrických úloh pomocí geometrického softwaru

Učivo

- shodnost geometrických útvarů – věty o shodnosti trojúhelníků, obvod, obsah trojúhelníků a jejich konstrukce
- shodná zobrazení – středová souměrnost
- čtyřúhelníky – třídění, vlastnosti, obvod, obsah, konstrukce

- kolmé hranoly – povrch a objem

8. ročník

Očekávané výstupy:

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

Žák

- užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu, účelně využívá tabulky a kalkulátor
- provádí početní operace s mocninami
- určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných
- řeší jednoduché rovnice a slovní úlohy
- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel
- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
- porovnává soubory dat
- používá kalkulačku při rutinních výpočtech
- využívá digitální technologie k ulehčení výpočtů algoritmických úloh

Učivo

- druhá, třetí mocnina a odmocnina – práce s tabulkami a kalkulačkou, početní výkony
- Pythagorova věta – odvěsna, přepona, výpočet délek stran pravoúhlého trojúhelníku, užití v praktických úlohách
- iracionální čísla, reálná čísla
- mocniny s přirozenými mocniteli a operace s nimi
- výrazy – číselné, s proměnnou – početní operace, vytýkání, úprava podle vzorců
- lineární rovnice – ekvivalentní úpravy, slovní úlohy
- základy statistiky – základní statistické pojmy, aritmetický průměr, diagramy

GEOMETRIE

Žák

- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh
- načrtne a sestojí rovinné útvary
- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku
- výpočet povrchu a objemu válce umí použít v praktických úlohách
- modeluje řešení geometrických úloh pomocí geometrického softwaru

Učivo

- konstrukční úlohy – množiny bodů dané vlastnosti, konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků
- kružnice, kruh – vzájemná poloha kružnice a přímky, dvou kružnic, Thaletova kružnice, obvod, obsah kruhu
- válec – povrch, objem

9. ročník

Očekávané výstupy:

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

Žák

- řeší jednoduché úlohy z praxe s využitím proměnných
- provádí početní operace s lomenými výrazy
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav
- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů
- samostatně pracuje s tabulkami, učebnicí, kalkulačkou
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací
- vhodně volí digitální technologie a aplikace k ulehčení výpočtů algoritmických úloh

Učivo

- výrazy – číselné, algebraické, lomené
- lineární rovnice – se zlomky a závorkami, rovnice s neznámou ve jmenovateli, slovní úlohy
- soustavy rovnic s dvěma neznámými – úpravy, slovní úlohy

GEOMETRIE

Žák

- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti
- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles
- načrtne a sestrojí síť základních těles
- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině
- užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků
- orientuje se v základních funkcích, umí je použít při řešení úloh z praxe, v jednoduchých případech vytváří jejich grafické prezentace
- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu
- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí
- využívá digitální prostředí pro manipulaci s prostorovými útvary

Učivo

- podobnost – věty o podobnosti, využití v praxi
- funkce – pravoúhlá soustava souřadnic, lineární funkce, přímá a nepřímá úměrnost, slovní úlohy
- tělesa – jehlan, kužel, koule

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj: (6. – 9. ročník)

- Rozvoj schopností poznání
- Sebepoznání a sebepojetí
- Seberegulace a sebeorganizace (samostatné práce, domácí příprava)
- Psychohygiena
- Kreativita (slovní a konstrukční úlohy, hry, soutěže – Matematická olympiáda, Pythagoriáda, Matematický klokan)

Sociální rozvoj: (6. – 9. ročník)

- Poznávání lidí (práce ve skupině)
- Mezilidské vztahy (práce ve skupině)
- Komunikace (matematické názvosloví – terminologie, nácvik komunikace v obhajobě vlastního řešení, popř. počtu řešení v konstrukčních úlohách)
- Kooperace a kompetice (dovednost přijmout myšlenky druhých)

Morální rozvoj: (6. – 9. ročník)

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (řešení problémových, slovních a konstrukčních úloh)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá (6. – 9. ročník)
 - slovní úlohy, statistické údaje a jejich zpracování

Environmentální výchova

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí (6. – 9. ročník)
 - slovní úlohy

2. 3. Vzdělávací oblast: Informatika

2. 3. 1. Vzdělávací obor: Informatika

2. 3. 1. 1. Vyučovací předmět: Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Na druhém stupni žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhuji a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

Vyučovací předmět Informatika na druhém stupni má časovou dotaci 1 hodinu týdně v 6. - 9. ročníku. Učivo Informatiky na druhém stupni navazuje na učivo a prohlubuje učivo tohoto předmětu ze 4. a 5. ročníku. Výuka probíhá v odborné učebně.

Cílem výuky je dosažení základní úrovně informační gramotnosti – získání elementární dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky, schopnost orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Informatika je vyučovací předmět, který se zabývá studiem základních principů a technologií spojených s počítači a informačními systémy. Tento předmět je klíčovým prvkem v moderním vzdělávacím systému, protože se v dnešní době informační technologie stávají stále více důležitými pro mnoho oblastí lidské činnosti.

Základy počítačové vědy: Žáci se učí o základních principech fungování počítačů, jako jsou hardwarové komponenty, operační systémy, síťové technologie a základy programování.

Algoritmizace a programování: Informatika zahrnuje také učení se programovat v různých programovacích jazycích. Žáci se učí psát a analyzovat algoritmy a rozvíjet dovednosti potřebné k tvorbě software.

Informační systémy: Žáci se seznamují s principy návrhu a implementace informačních systémů, včetně databázových systémů, a učí se, jak tyto systémy využívat k efektivní práci s daty a informacemi.

Bezpečnost a ochrana dat: Informatika také zahrnuje učení se o bezpečnosti informačních systémů a ochraně dat. Žáci se učí o různých typech bezpečnostních hrozeb a způsobech, jak chránit počítačové systémy a informace před útoky.

Aplikace informačních technologií: Informatika ukazuje také na širokou škálu aplikací informačních technologií v různých oblastech, jako je medicína, obchod, věda, průmysl atd. Žáci se učí, jak využívat technologie k efektivnímu řešení problémů v různých profesních i každodenních situacích.

Interaktivní tabule: Interaktivní tabule umožňují učitelům prezentovat informace a interaktivně pracovat s obsahem, což může zlepšit zapojení žáků a zefektivnit výuku.

Počítačové laboratoře: Školy mohou mít počítačové laboratoře, kde žáci mají přístup k počítačům a mohou prakticky cvičit své dovednosti v programování, práci s aplikacemi a dalšími činnostmi spojenými s informatikou.

Tablety a notebooky: Některé školy poskytují tabletové počítače nebo notebooky pro každého žáka, což umožňuje individuální práci a interakci s digitálním obsahem.

Vzdělávací software: Existuje mnoho vzdělávacího softwaru zaměřeného na výuku informatiky pro základní školy, který pomáhá žákům lépe porozumět konceptům programování, algoritmizace a dalším aspektům informatiky.

Online platformy a kurzy: Školy mohou využívat online platformy a kurzy, které poskytují interaktivní materiály, videa a cvičení k výuce informatiky. To může žákům poskytnout přístup k dalším zdrojům a umožnit jim učit se i mimo školní prostředí.

Celkově lze říci, že informatika je důležitým předmětem, který poskytuje studentům klíčové znalosti a dovednosti potřebné pro úspěšné fungování v digitální společnosti a moderním informačním prostředí.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitel

- vhodně motivuje žáka, snaží se u něj vzbudit zájem o další studium informatiky
- vede žáka k poznání úlohy informací a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- vede žáka k porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním a praktickým využitím
- vede žáka k porovnávání informací z většího množství informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- vede žáka k využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového softwaru ke zvýšení efektivnosti učení a racionálnější organizaci práce

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- předkládá žákovi různé problémové situace ve škole i mimo ni
- motivuje žáka k řešení problémů, napomáhá hledat vhodná řešení
- učí žáka aplikovat osvědčené postupy při řešení obdobných situací
- vede žáka k využívání softwarových a hardwarových prostředků při řešení problémů

- vede k pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů

Kompetence komunikativní

Učitel

- učí žáka přesně vyjadřovat své myšlenky, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- učí žáka schopnosti formulovat svůj požadavek a využít při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- vede k porozumění různých typů textů a záznamů, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáka k podílení se na vytváření pravidel práce v týmu, hledání vlastní role a účinné spolupráci ve skupině
- uplatňuje individuální přístup jak k talentovanému, tak i k žákovi s poruchou učení
- vede žáka k podílení se na utváření příjemné atmosféry v týmu, žák v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- učí žáka efektivně spolupracovat s druhými, čerpat poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vede žáka k pozitivní představě o sobě samém, podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

Učitel

- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- vede k odmítání útlatku a hrubého zacházení, respektování přesvědčení druhých lidí
- vede k uvědomění si svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- učí poskytování účinné pomoci v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- vede k respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání softwaru

Kompetence pracovní

Učitel

- vede k šetrné práci s výpočetní technikou
- vede k odpovědnému, etickému přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či jiných médiích
- učí bezpečnému používání hardwaru i softwaru a odpovědnému postupování v případě jejich závady

- vede k chránění dat před ztrátou a poškozením

Kompetence digitální

Učitel

- pomáhá žákům orientovat se v digitálním prostředí
- učí žáky chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost
- seznamuje žáky s novými technologiemi, učí žáky kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání
- vede k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy:

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

Žák

- získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat
- navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu
- vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní
- zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji
- seznámit žáky s principy 3D modelování a návrhu v softwaru Fusion 360
- zvládnout základní techniky tvorby 3D modelů a jejich úprav
- rozvíjet prostorovou představivost a schopnost konstruovat a vizualizovat objekty.
- podporovat kritické myšlení a analytické schopnosti při návrhu a optimalizaci modelů.
- připravit žáky na možné další studium v oblasti CAD designu a inženýrství.

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Žák

- po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen
- rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení
- vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému
- v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné
- ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu

- seznámit žáky se základními principy programování
- zvládnout základní syntaxi jazyka
- porozumět základním programovacím konceptům jako jsou podmínky, smyčky a funkce.
- rozvíjet schopnost systematického myšlení a řešení problémů
- podporovat týmovou spolupráci a sdílení znalostí při tvorbě programů
- seznámit žáky s principy a možnostmi mikrokontroléru
- rozvíjet schopnost praktického řešení problémů prostřednictvím programování mikrokontrolérů
- podporovat kreativní myšlení a tvořivost při vytváření elektronických projektů
- vytvořit základy pro další studium elektroniky a robotiky.

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Žák

- vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů
- nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat
- vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat
- sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

Žák

- popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě
- ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos
- vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky
- poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače
- dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení
- seznámit žáky se základními principy umělé inteligence (AI) a strojového učení.
- porozumět základním konceptům a algoritmům v oblasti AI a strojového učení
- rozvíjet schopnost kritického myšlení a analýzy při hodnocení aplikací AI.
- podnítit zájem o možnosti využití umělé inteligence v různých oblastech lidské činnosti.
- podporovat tvůrčí přístup k vytváření aplikací AI.

6. ročník

Učivo

- přenos informací, standardizované kódy
- znakové sady
- přenos dat, symetrická šifra
- identifikace barev, barevný model
- vektorová grafika
- zjednodušení zápisu, kontrolní součet
- binární kód, logické A a NEBO
- data v grafu a tabulce
- evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce
- kontrola hodnot v tabulce
- filtrování, řazení a třídění dat
- porovnání dat v tabulce a grafu
- řešení problémů s daty
- školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace
- datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému
- správa souborů, struktura složek
- instalace aplikací
- domácí a školní počítačová síť
- fungování a služby internetu
- princip e-mailu
- přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva
- postup při řešení problému s digitálním zařízením
- blokové programování

7. ročník

Učivo

- vytvoření programu
- opakování
- podprogramy
- standardizovaná schémata a modely
- ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu
- orientované grafy, automaty
- modely, paralelní činnost
- opakování s podmínkou
- události, vstupy
- objekty a komunikace mezi nimi

8. ročník

Učivo

- větvení programu, rozhodování

- grafický výstup, souřadnice
- podprogramy s parametry
- proměnné
- relativní a absolutní adresy buněk
- použití vzorců u různých typů dat
- funkce s číselnými vstupy
- funkce s textovými vstupy
- vkládání záznamu do databázové tabulky
- řazení dat v tabulce
- filtrování dat v tabulce
- zpracování výstupů z velkých souborů dat
- úprava fotek a videa
- editace

9. ročník

Učivo

- programovací projekt a plán jeho realizace
- popsání problému
- testování, odladění, odstranění chyb
- pohyb v souřadnicích
- ovládání myši, posílání zpráv
- vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu
- nástroje zvuku, úpravy seznamu
- import a editace kostýmů, podmínky
- návrh postupu, klonování
- animace kostýmů postav, události
- analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné
- výrazy s proměnnou
- tvorba hry s ovládáním, více seznamů
- tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy
- hardware a software
- síť
- bezpečnost
- digitální identita
- tvorba webových stránek
- úprava webových stránek

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj:

- Rozvoj schopností poznávání – dovednosti pro učení a studium
- Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě
- Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, organizace vlastního času

- Psychohygienu – zvládání stresových situací, hledání pomoci při potížích
- Kreativita – pružnost nápadů, originalita

Sociální rozvoj:

- Poznávání lidí
- Mezilidské vztahy
- Komunikace - základní způsoby komunikace
- Kooperace – dovednost navazovat na druhé

Morální rozvoj:

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá – zvyky a tradice národů Evropy
- Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa, Evropa a svět
- Jsme Evropané – klíčové mezníky evropské historie

Multikulturní výchova

- Princip sociálního smíru a solidarity

Pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám.

Environmentální výchova

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

Žáci využívají internet k získávání aktuálních informací o stavu prostředí, rozlišují závažnost ekologických problémů a zkoumají jejich propojenost. Komunikační technologie podněcují zájem o způsoby řešení ekologických problémů možnostmi navazovat kontakty v této oblasti a vyměňovat si informace v rámci kraje, republiky, EU a světa.

Mediální výchova

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Tištěné a digitální dokumenty slouží jako zdroje informací. Žáci věnují pozornost věcné správnosti a přesnosti sdělení, veškeré údaje co nejdůkladněji ověřují.

2. 4. Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

2. 4. 1. Vzdělávací obor: Dějepis

2. 4. 1. 1. Vyučovací předmět: Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět má časovou dotaci 2 hodiny týdně. Výuka probíhá ve třídě s celým kolektivem žáků. Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni porozumět vývoji lidské společnosti od jejího vzniku do současnosti. Informace žák získává od 6. ročníku (období pravěku a starověku), přes středověk a začátky novověku v 7. třídě a dále v ročníku 8. a 9., tzn. události od 18. století do současnosti.

Během vyučovacích hodin je kladem důraz na komunikaci, schopnost vyjadřovat se, přemýšlet o problému a dokázat o něm hovořit.

Důležité je naučit žáky pracovat s textem (učebnice, odborná literatura, časopisy, internet), otázkami za textem v učebnici i v dějepisných atlasech, mapou, časovou přímkou i audiovizuálními dokumenty. Vhodnou součástí přiblížení historických problémů jsou návštěvy muzeí i příležitostných výstav a exkurze na zajímavá historická místa.

V návaznosti na projekt „Školy pro venkov“ v rámci Operačního programu Vzdělání pro konkurenceschopnost, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.1.00/14.0208“ byly vytvořeny pracovní materiály pro výuku regionálních dějin, využívány jsou v 7. ročníku.

Výchovnou a vzdělávací strategií práce v hodinách dějepisu je docílit toho, aby žák dokázal přijímat a poté sdělovat informace ostatním, např. formou referátů, besedou nebo obvyklým ústním prověřováním žakových znalostí učitelem.

Do vyučovacího předmětu Dějepis jsou zařazena průřezová témata: Osobnost a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitel

- nabízí žákům aktivační metody, které jim přiblíží problematiku dané historické situace
- předkládá žákům informační zdroje a vede je k jejich využívání

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k porovnávání historického vývoje našeho státu s vývojem v Evropě, ale i v ostatním světě
- předkládá žákům náměty k samostatnému uvažování

Kompetence komunikativní

Učitel

- nabízí žákům dostatek možností k porozumění textu a obrazových materiálů
- vede žáky k formulování vlastních názorů na historické události a k srovnávání s názory odborníků

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky k pochopení role mas a jedince v historickém vývoji společnosti
- vede je k uvědomění si jedinečnosti každého člena lidské společnosti, tzn. i významu sama sebe v kolektivu lidí

Kompetence občanské

Učitel

- nabízí žákům důkazy k pochopení nutnosti existence a dodržování práv a povinností člověka, coby člena určité lidské společnosti, a prokazuje, že jejich nedodržování vede k narušení mezilidských vztahů

Kompetence pracovní

Učitel

- nabízí dostatek situací k propojení znalostí základů vývoje lidské společnosti se schopností je dále rozvíjet na základě dalších nových zdrojů informací

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při plánování, realizaci a hodnocení činností s digitálními historickými zdroji, prameny a programy
- seznamuje žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými historickými reáliemi prostřednictvím různých digitálních technologií a nástrojů pro komunikaci a sdílení
- klade důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků, učíme je odpovědnému chování a jednání v digitálním prostředí

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

6. ročník

ČLOVĚK V DĚJINÁCH

Očekávané výstupy:

Žák

- uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků
- uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány
- orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu

Učivo

- význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny
- historický čas a prostor

POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy:

Žák

- charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu
- objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost

Učivo

- člověk a lidská společnost v pravěku

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

Očekávané výstupy:

Žák

- rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací
- uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví
- demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství
- porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie

Učivo

- nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz
- antické Řecko a Řím

7. ročník

KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

Očekávané výstupy:

Žák

- popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států
- objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech
- vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí
- ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury

Učivo

- nový etnický obraz Evropy
- utváření států, jejich specifický vývoj
- islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci)
- Velká Morava a český stát
- šíření křesťanství
- struktura středověké společnosti
- kultura a středověké společnosti - románské a gotické umění a vzdělanost

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ

Očekávané výstupy:

Žák

- vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve
- vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život
- popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky
- objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie
- zajímá se o osudy městečka Velká v proměnách století

Učivo

- renesance, humanismus, husitství, reformace a její šíření Evropou
- zámořské objevy a počátky dobývání světa
- český stát a velmocí v 15. - 1. pol. 17. Století
- regionální dějiny – Dějiny městečka Veliká

8. ročník

POČÁTKY NOVÉ DOBY

Očekávané výstupy:

Žák

- objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky
- rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek

Učivo

- český stát a velmoci v 17. - 18. stol.
- barokní kultura a osvícenství

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy:

Žák

- vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizace společnosti
- objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě
- porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů
- vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií

Učivo

- Velká francouzská revoluce a napoleonské období; vznik USA
- industrializace a její důsledky pro společnost, sociální otázka
- národní hnutí, utváření novodobého českého národa
- revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů
- politické proudy, ústava, politické strany, občanská práva
- kulturní rozrůzněnost doby
- konflikty mezi velmocemi, kolonialismus

9. ročník

MODERNÍ DOBA

Očekávané výstupy:

Žák

- na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky
- rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů
- charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu
- na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv
- zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí

Učivo

- první světová válka a její důsledky
- nové uspořádání Evropy, vznik ČSR a její vývoj
- mezinárodní situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy
- druhá světová válka, holocaust, situace v našich zemích, důsledky války

ROZDĚLENÝ A INTEGROJÍCÍ SE SVĚT

Očekávané výstupy:

Žák

- vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků
- vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce
- posoudí postavení rozvojových zemí
- prokáže základní orientaci v problémech současného světa

Učivo

- studená válka rozpad koloniálního systému
- vnitřní situace v zemích východního bloku, charakteristika západních zemí
- Československo od únorového převratu do r. 1989, vznik ČR
- problémy současnosti
- věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj:

- Rozvoj schopností poznávání 6. – 9. ročník
 - cvičení dovedností zapamatování
 - cvičení práce s odborným textem, časovou přímkou, mapami a atlasy, grafy
 - dokumentárními texty, obrázky i nahrávkami
- Sebepoznání a sebepojetí (6. – 9. ročník)
- Seberegulace a sebeorganizace 6. – 9. ročník
 - organizace vlastního času při plánování učení, stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
- Psychohygiena (6.- 9. ročník)
- Kreativita 6. – 9. ročník
 - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnost nápadů, originality řešení, rozvoj tvořivosti)

Sociální rozvoj:

- Poznávání lidí (6. – 9. ročník)
- Mezilidské vztahy 6. – 9. ročník
 - uvědomování si důležitosti vztahů mezi lidmi pro vývoj lidské společnosti
 - lidská práva jako regulativ vztahů
- Komunikace 6. – 9. ročník
 - cvičení pozorování a aktivního naslouchání
 - dovednosti pro verbální sdělování získaných informací
 - schopnost vést logický dialog o problému
- Kooperace a kompetice (6. – 9. ročník)

Morální rozvoj:

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (6. – 9. ročník)
- Hodnoty, postoje, praktická etika 6. – 9. ročník
 - vytváření povědomí o významu odpovědnosti, spolehlivosti, spravedlnosti a respektování druhého člověka v historickém vývoji člověka

Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola 6. – 9. ročník
 - význam školství pro rozvoj společnosti
 - rozdílnost chápání vzdělávání v různých historických etapách (schopnost porovnávat)
- Občan, občanská společnost a stát 6. – 9. ročník
 - občan je odpovědný člen lidské společnosti
 - chápání práva a spravedlnosti v jednotlivých historických etapách
 - význam vzniku státu pro vývoj lidské společnosti
 - základní principy demokratických a nedemokratických států během jejich vývoje
 - principy soužití s minoritami (problém od vzniku lidstva)
- Formy participace občanů v politickém životě 6. – 9. ročník

- vývoj volebních systémů od starověku dodnes, zapojování občanů do společenských organizací a hnutí (boj za svobodu spolčování a shromažďování – učivo 8. třídy)
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování 6. – 9. ročník
 - demokracie jako protiváha diktatury a anarchie
 - principy demokracie (demokracie ve starověku a demokracie současnosti)
 - význam Ústavy jako základního zákona státu (boj o prosazení Ústavy s nastupujícími novými silami – revoluce, USA, Rakousko atd.)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá 6. – 9. ročník
 - české země vždy byly nedílnou součástí Evropy
 - vzájemný vliv událostí v jedné zemi na dění u sousedů
 - prolínání kmenů národů a národností v Evropě během jejího vytváření (vznik prvních evropských států – 6., 7. třída, i těch moderních – 8., 9. třída)
- Objevujeme Evropu a svět (6. – 9. ročník)
- Jsme Evropané 6. – 9. ročník
 - kořeny a zdroje evropské civilizace (vychází z předcházejícího tematického okruhu)
 - začátky a vývoj mezinárodních organizací různých typů (8., 9. třída – od obchodních přes dělnické, mládežnické až k zájmovým)

Multikulturní výchova

- Kulturní difference 6. – 9. ročník
 - člověk jako nedílná jednotka tělesné a duševní stránky (antická kalokagathie – 6. třída)
 - důležitost respektování zvláštností různých etnik a náboženství k udržení kladných vztahů ve společnosti (platné pro celou dobu vývoje lidstva)
- Lidské vztahy 6. – 9. ročník
 - právo všech lidí žít ve společnosti ostatních a spolupodílet se na vytváření hodnot prospívajících všem bez ohledu na jejich kulturní, sociální a náboženskou příslušnost (téma procházející celou výukou Dějepisu)
 - význam lidské solidarity v dějinách
- Etnický původ
 - nutnost uznávání rovnosti všech etnických skupin a kultur (6. – 9. ročník)
 - projevy rasové nesnášenlivosti a jejich důsledky v historii (9. třída – holocaust, romská otázka za 2. světové války, její vývoj)
- Multikulturalita (6. – 9. ročník)
- Princip sociálního smíru a solidarity
 - odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám (na základě získaných zkušeností by měl žák dospět k tomuto závěru a v průběhu besedy a rozhovoru ho logicky vysvětlit)

Environmentální výchova

- Ekosystémy 6. – 9. ročník
 - změny krajiny v souvislosti s vývojem schopností člověka
 - vývoj způsobů hospodaření člověka v krajině
 - vznik lidských sídel, vliv jejich rostoucí hustoty na krajinu

- Základní podmínky života 6. – 9. ročník
 - voda, podnebí, půda – hlavní podmínky rozvoje prvních států (6. třída – starověk)
 - změny v potřebě zemědělské půdy a způsobu jejího využití a zpracování
 - vývoj využívání energetických a surovinových zdrojů ve prospěch člověka (závlahová a odvodňovací zařízení, práce člověka, objevování tajemství země – rudy, uhlí, sůl)
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
 - důsledky průmyslových revolucí na krajinu – zejména učivo 8. a 9. ročník (od využití parního stroje nejen k výrobě, ale i rozvoji dopravy, zesílená těžba železné rudy a uhlí, migrace lidí z venkova do měst, stále větší zásahy člověka do přírody s postupující modernizací života lidské společnosti)
- Vztah člověka k prostředí
 - na základě získaných zkušeností a informací dojít k závěru o sounáležitosti života lidské společnosti a krajiny, kterou potřebuje k plnohodnotnému životu

Mediální výchova

- Tematické okruhy receptivních činností:
 - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - rozlišování prvků zábavných od skutečně informativních (6. – 9. ročník)
 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - na základě získaných odborných informací a zkušeností uvědomit si možnost zneužití historických událostí ve prospěch politických cílů (fašismus a holocaust), vliv propagandy na masy (fašismus, rasismus, komunismus – politické procesy v 50. letech 20. století- 6. – 9. ročník)
 - fungování a vliv médií ve společnosti - navazuje a souvisí s předcházejícím tematickým okruhem (schopnost pochopení tohoto okruhu stoupá se zkušenostmi postupně získávanými během čtyř let výuky předmětu Dějepis- 6. – 9. ročník)
- Tematické okruhy produktivních činností:
 - tvorba mediálního sdělení - hledání historického materiálu a podkladů (seznámení s možnými zdroji informací k dané problematice), způsob jejich zpracování (výběr výrazových prostředků – využití archaismů, slov zastaralých odpovídající dané době), využití zpracovaného materiálu v referátu, besedě (6. – 9. ročník)
 - práce v realizačním týmu (6. – 9. ročník)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitel

- nabízí žákům aktivační metody, které jim přiblíží podstatu Občanské výchovy, povedou k ochotě zajímat se o předmět a pochopit význam vzdělávání vůbec
- předkládá žákům informační zdroje s tematikou Občanské výchovy a vede je k jejich využívání
- uvádí do souvislostí přírodní, společenské a kulturní jevy, propojuje poznatky z různých vzdělávacích oblastí
- učí kriticky posuzovat společenské jevy a události, vyvozovat z nich závěry pro budoucnost
- vede žáky k hodnocení výsledků svého učení, nabízí způsoby, jak učení zdokonalit

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k porovnávání odborných názorů, mediálních tvrzení a vlastních zkušeností s cílem pochopit společenské problémy a jejich příčiny
- zadává úkoly vedoucí k samostatnému uvažování a objevování různých způsobů řešení problémů
- předkládá žákům náměty k řešení problémových situací souvisejících se vztahy lidí a chováním člověka ve společnosti
- vede žáky k uvážlivému rozhodování a uvědomění si zodpovědnosti za svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

Učitel

- učí žáky vyjadřovat výstižně, souvisle a kultivovaně své myšlenky a názory v písemném i ústním projevu, naslouchat druhým lidem, zapojovat se do diskuse, obhajovat svůj názor
- umožňuje žákům poznat základní symboly, značky a zkratky související s obsahem učiva Občanské výchovy
- vede žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků a technologií ke sledování politické a ekonomické situace v ČR i zahraničí
- vede žáky k aktivnímu zapojení se do společenského dění a ke spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky ke spolupráci ve skupině, pozitivnímu ovlivňování kvality společné práce, ohleduplnosti a respektování hledisek ostatních
- podílí se na utváření příjemné atmosféry při výuce ochotou poskytnout pomoc nebo o ni slušně požádat
- podporuje sebedůvěru a vědomí jedinečnosti každého člověka jako zdroje sebeúcty a spokojenosti se svým místem ve společnosti

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k odmítání útlaču a násilí, k zodpovědnému chování v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- seznamuje žáky se základními zákony i morálními normami, právy a povinnostmi občanů
- vede žáky k respektování našich národních tradic, k ochraně kulturního i historického dědictví českého národa
- objasňuje základní ekologické a environmentální problémy, vede k ochraně životního prostředí i svého zdraví
- pomoc v případě potřeby v situacích ohrožení a obrany státu

Kompetence pracovní

Učitel

- rozvíjí smysl pro dodržování pravidel a plnění školních povinností
- umožňuje žákům poznat svou osobnost a rozhodnout se o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- seznamuje žáky se základními aktivitami potřebnými k realizaci podnikatelského záměru, vede k pochopení podstaty a rizika podnikání, rozvíjí podnikatelské myšlení

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k zapojování se do společnosti a do občanského života prostřednictvím digitálních technologií
- vede žáky k rozvíjení a uplatňování odpovědného chování a jednání v digitálním světě
- vede žáky k vyhledávání informací na internetu a posouzení relevantnosti těchto informací
- vede žáky k tomu, aby chránili své osobní údaje a svá osobní data

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

6. ročník

Očekávané výstupy:

Žák

- objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání
- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám
- rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti

Učivo

- naše obec, region, kraj
 - důležité instituce
 - zajímavá a památná místa
 - významní rodáci
 - místní tradice
 - ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku
- naše vlast
 - zajímavá a památná místa
 - co nás proslavilo
 - významné osobnosti
 - státní symboly
 - státní svátky a významné dny
- lidská setkání
 - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi
 - rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen
 - lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti
- vztahy mezi lidmi
 - osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace
 - konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti
- zásady lidského soužití
 - morálka a mravnost
 - svoboda a vzájemná závislost
 - pravidla chování

7. ročník

Očekávané výstupy

Žák

- rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu
- kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí
- rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky
- rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu
- objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů
- vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivnit každodenní život občanů
- přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práva svobod
- uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci
- dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování
- rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů
- rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady
- objasní význam právní úpravy důležitých vztahů
- diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání

Učivo

- naše škola
 - život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy
- kulturní život
 - rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice
 - kulturní instituce
 - masová kultura, prostředky komunikace
- právní základy státu
 - znaky státu, typy a formy státu
 - státní občanství ČR, Ústava ČR
 - složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu
- státní správa a samospráva
 - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly
- principy demokracie

- znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu
- význam a formy voleb do zastupitelstva
- lidská práva
 - základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana
 - úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech
 - poškozování lidských práv, šikana, diskriminace
- právní řád České republiky
 - význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů
 - právní norma, předpis, publikování právních předpisů
- protiprávní jednání
- právo v každodenním životě

9. ročník

Očekávané výstupy

Žák

- objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života
- posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek
- hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání
- popíše, jaký vliv mají digitální technologie na chování a jednání lidí
- popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru
- rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady
- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti
- na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení
- vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít
- seznámí se s ovládáním bankovního účtu pomocí aplikace v mobilním telefonu
- zjistí, jak se dá využít mobilní telefon při placení
- uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu

- na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz
- reklama a manipulace za použití digitálního prostředí
- rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu
- popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování
- uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky
- uvede, jak digitální prostředí ovlivňuje globalizaci a uvede, jaké problémy či výhody to přináší
- objasní souvislosti globálních a lokálních problémů

Učivo

- podobnost a odlišnost lidí
 - rozdíly v prožívání, myšlení a jednání
 - osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter, vrozené předpoklady, osobní potenciál
- vnitřní svět člověka
 - vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí
 - systém osobních hodnot, sebehodnocení
- osobní rozvoj
 - životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna
 - význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji
 - motivační dopis, životopis
- majetek, vlastnictví
 - formy vlastnictví, jejich ochrana
 - hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví
- peníze, formy placení
- hospodaření
 - rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing
 - rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti
 - význam daní
- banky a jejich služby
 - aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků
- principy tržního hospodářství
 - nabídka, poptávka, trh
 - tvorba ceny, inflace
 - podstata fungování trhu
- evropská integrace
 - podstata, význam, výhody
 - Evropská unie a ČR
- globalizace – projevy, významné globální problémy

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj:

- Rozvoj schopnosti poznávání (6., 7. a 9. ročník)
- Sebepoznání a sebepojetí (9. ročník)
- Seberegulace a sebeorganizace (9. ročník)
- Psychohygienu (6., 7. a 9. ročník)
- Kreativita (7. a 9. ročník)
 - volba povolání (9. ročník)
 - denní rytmus (6. ročník)
 - volný čas, zábava (7. ročník)
 - citový život, náročné životní situace a jejich řešení (9. ročník)
 - smysl společenství (9. ročník)

Sociální rozvoj:

- Poznávání lidí (6., 7. a 9. ročník)
- Mezilidské vztahy (7. a 9. ročník)
- Komunikace (7. ročník)
- Kooperace a kompetice (6., 7. a 9. ročník)
 - hry, úkoly, cvičení ke vzájemnému poznávání se ve třídě (6., 7. a 9. ročník)
 - lidská práva, právo a morálka (7. ročník)
 - sociální skupiny, člověk a řád (7. ročník)
 - smysl společenství, sdružování občanů (9. ročník)
 - skupinová práce, soutěže (6., 7. a 9. ročník)

Morální rozvoj:

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (9. ročník)
- Hodnoty, postoje, praktická etika (6., 7. a 9. ročník)
 - sociální skupiny, smysl života, člověk a řád (7. a 9. ročník)
 - volba povolání, smysl společenství (9. ročník)
 - vztahy k lidem známým a cizím, kulturní chování, lidská setkání (6. ročník)
 - kultura chování (7. ročník)

Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola
 - demokratická atmosféra a vztahy ve škole, uplatňování demokratických principů a hodnot v životě školy – žákovská samospráva (6. 7. a 9. ročník)
- Občan, občanská společnost a stát

- práva a povinnosti občanů, základní dokumenty (7. ročník)
- historický vývoj lidských práv, porušování lidských práv, právní ochrana člověka (7. ročník)
- Formy participace občanů v politickém životě
 - státní moc, volby (7. ročník)
 - občanská společnost – sdružování občanů (9. ročník)
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
 - demokratický stát, státní moc, právo a morálka (7. ročník)
 - občanská společnost – demokracie, Ústava ČR, občanství (7. ročník)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímají
 - vývoj lidských práv (7. ročník)
 - svět a Evropa (9. ročník)
- Objevujeme Evropu a svět
 - národ, státní symboly (6. ročník)
- Jsme Evropané
 - mezinárodní společenství, jednotící prvky evropské kultury a civilizace (9. ročník)

Multikulturní výchova

- Kulturní diference
 - národ a národnostní menšiny (6. ročník)
 - charakteristické znaky osobnosti (9. ročník)
- Lidské vztahy
 - národnostní menšiny v naší zemi (6. ročník)
 - národ, vlast právo a morálka (7. ročník)
 - společenství, citový život, občanská společnost (9. ročník)
- Etnický původ
 - porušování lidských práv (7. ročník)
 - občanská společnost (9. ročník)
- Multikulturalita
 - mateřský jazyk a slovanské jazyky (6. ročník)
 - volný čas – cizí jazyky (6. a 7. ročník)
- Princip sociálního smíru a solidarity
 - lidská práva a jejich porušování, základní dokumenty (7. ročník)

Environmentální výchova

- Základní podmínky života
 - složky životního prostředí a jejich ochrana (7. ročník)
 - globální problémy světa, energetické zdroje (9. ročník)
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
 - domov a jeho přírodní okolí (6. ročník)

- přírodní bohatství, ekologie, ochrana životního prostředí, kultura a umění (7. ročník)
- Vztah člověka k prostředí
 - moje obec, region, země (6. ročník)
 - ochrana životního prostředí, ekologické problémy světa (7. ročník)

Mediální výchova

Tematické okruhy receptivních činností:

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (6., 7. a 9. ročník)
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (6., 7. a 9. ročník)
- Fungování a vliv medií ve společnosti (9. ročník)

2. 5. Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

2. 5. 1. Vzdělávací obor: Fyzika

2. 5. 1. 1. Vyučovací předmět: Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět má časovou dotaci 2 hodiny týdně v 6. - 8. ročníku. V 9. ročníku je časová dotace 1 hodina týdně. Výuka probíhá v celých třídách většinou v odborné učebně.

Vzdělávání v daném předmětu směřuje a vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím pozorování, měření, provádění experimentů
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů a hledat na ně adekvátní odpovědi
- používání různých zdrojů informací a posuzování důležitosti a správnosti získaných informací
- činnostem, které se snaží co nejefektivněji využívat zdroje energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejích obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody
- využívání známých vztahů a používání fyzikálních veličin a jednotek soustavy SI.

Učivo Fyziky na druhém stupni navazuje a prohlubuje učivo Přírodovědy 4. a 5. ročníku. V 6. ročníku v tématech Fyzikální veličiny, Neživá příroda a elektrické a magnetické pole. V 7. ročníku v tématech technika, pohyb a čas, zkoumání látek, vlastnosti kapalin a plynů. V 8. a 9. ročníku v tématech vesmír, technika, termodynamika, optika, práce, částicová fyzika.

Do vyučovacího předmětu fyzika jsou zařazena průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova** – ve výuce se projevuje rozvíjením osobních postojů k přírodnímu prostředí, využívání přírodních zdrojů. Dále v rozvoji praktických dovedností vztahu k přírodnímu prostředí. Řešení problémů o rozhodovací dovednosti. Pochopení základů přírody. Podpora žáků v objevování vlastních silných stránek, dovedností a zájmů. Rozvoj schopnosti reflektovat vlastní emoce, myšlenky a hodnoty. Učení se strategiím řízení stresu, emocí a konfliktů. Podpora rozvoje emocionální inteligence a sebekontroly. Trénink komunikačních a sociálních dovedností pro úspěšné interakce s ostatními. Podpora rozvoje kreativity, flexibility a iniciativy. Podpora porozumění a vcítění se do emocí a potřeb druhých. Učení se respektu k různorodosti a odlišnostem mezi lidmi. Rozvoj schopnosti efektivní spolupráce s ostatními. Učení se sdílení zodpovědnosti a práce na společných cílech. Diskuze o hodnotách, morálních principů a etických dilematech. Podpora kritického myšlení a uvědomění si dopadů vlastního jednání na ostatní. Učení se efektivním

strategiím pro prevenci a řešení konfliktů. Podpora učení se prosociálního chování a vyjednávání. Podpora žáků v angažování se ve prospěch komunity a společnosti. Učení se respektu k lidským právům, demokracii a spravedlnosti.

- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – ve výuce se projevuje při objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků. Podpora žáků v rozvoji schopnosti kriticky analyzovat informace a názory z různých zdrojů. Učení se identifikovat předsudky a stereotypy a reflektovat vlastní myšlení. Diskuze o kulturní, etnické a jazykové rozmanitosti ve společnosti. Podpora respektu k odlišným kulturám a životním stylům. Učení žákům, jak efektivně vyhodnocovat důkazy a argumenty při řešení složitých problémů. Podpora rozvoje schopnosti logického a kritického myšlení. Diskuze o vlivu globalizace na společnost a ekonomiku. Učení se porozumění a respektu k různým kulturám a perspektivám. Diskuze o ekonomických systémech, politických ideologiích a důsledcích jejich uplatňování. Podpora rozvoje schopnosti porozumění složitým ekonomickým a politickým souvislostem. Diskuze o globálních výzvách, jako jsou změna klimatu, chudoba a nerovnost. Učení se hledání inovativních a udržitelných řešení pro globální problémy. Podpora pochopení demokratických hodnot a principů a jejich uplatňování v každodenním životě. Učení se občanské angažovanosti a aktivní účasti na společenských a politických procesech.
- **Environmentální výchova** – se ve výuce prolíná od 6. do 9. ročníku. Projevuje se hlavně výchovou k ochraně životního prostředí při využívání zdrojů energie a surovin. Též se projevuje v oblasti zachování základních podmínek pro život. V rámci environmentální výchovy se žáci učí o fungování ekologických systémů, cyklech látek a biodiverzitě. Důraz je kladen na porozumění vztahům mezi živými organismy a jejich prostředím. Žáci jsou také povzbuzováni k vyváženému a odpovědnému chování, které přispívá k udržitelnému životnímu stylu. To zahrnuje snahy o minimalizaci spotřeby energie, vody a odpadů a rozvoj ekologického myšlení. Diskutuje se o důležitosti ochrany vodních zdrojů, lesů, půdy a dalších přírodních prostředí. Podporují se aktivity, které směřují k ochraně a obnově ekosystémů.
- **Multikulturní výchova** - vyhledávání a třídění informací, aby mohli lépe porozumět různým způsobům života a myšlení. Důraz je kladen na respektování odlišností mezi jednotlivci a kulturami. Multikulturní výchova podporuje schopnost žáků komunikovat a spolupracovat s lidmi z různých kulturních pozadí. Žáci se učí empatii, vcítění a schopnosti pochopení druhých lidí. Klíčovým cílem je rozpoznání a překonání stereotypů a předsudků vůči lidem jiných kultur. Multikulturní výchova se snaží vytvořit otevřené a inkluzivní prostředí, ve kterém jsou všechny kultury respektovány. Žáci se učí efektivně komunikovat a pracovat s lidmi z různých kulturních pozadí. Tato kompetence zahrnuje schopnost porozumění, přijetí a adaptace na kulturní rozmanitost.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Na úrovni předmětu Fyzika jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využívány strategie, kterými **učitel** žákům umožňuje:

- samostatně či v kooperaci s ostatními žáky systematicky pozorovat různé fyzikální objekty, procesy i jejich vlastnosti a měřit různé fyzikální vlastnosti objektů, výsledky svých pozorování a měření zpracovávat, vyhodnocovat a dále využívat pro své vlastní učení
- samostatně či v kooperaci s ostatními žáky provádět experimenty, které buď ověřují či potvrzují vyslovované hypotézy nebo slouží jako základ pro odhalování fyzikálních zákonitostí, z nichž mohou žáci vycházet v dalších svých poznávacích aktivitách
- vyslovovat v diskusích hypotézy o fyzikální podstatě studovaných jevů či jejich průběhu, ověřovat různými prostředky jejich pravdivost a využívat získané poznatky k rozšiřování vlastního poznávacího potenciálu
- vyhledávat v různých pramenech potřebné informace týkající se problematiky fyzikálního poznávání a využívat je efektivně ve svém dalším studiu
- poznávat souvislosti fyzikálního zkoumání s ostatními, v první řadě přírodovědně zaměřenými oblastmi zkoumání
- podporuje konstruktivistický přístup, ve kterém se žáci učí aktivně konstruovat své vlastní poznání a chápání fyzikálních jevů. Zahrnuje praktické experimenty, diskusi a skupinovou práci
- uplatňuje různé metody výuky a materiály, aby vyhověl potřebám různých typů žáků. (vizuální prezentace, praktické aktivity, skupinovou práci a individuální projekty)
- integruje moderní technologie, jako jsou interaktivní simulace, online zdroje a digitální nástroje, může žákům pomoci lépe porozumět abstraktním fyzikálním konceptům a zpřístupnit jim další zdroje informací
- kombinuje formální vzdělávání ve třídě s neformálními aktivitami mimo ni, jako jsou výlety do muzeí, návštěvy vědeckých center nebo besedy s odborníky, může posílit zájem žáků o fyziku a rozšířit jejich znalosti
- podporuje aktivní účast žáků prostřednictvím otázek, diskusí, brainstormingových aktivit a praktických cvičení, což pomáhá posílit jejich angažovanost a zapojení do učení

Kompetence k řešení problémů

Na úrovni předmětu Fyzika jsou pro rozvíjení této klíčové kompetence využívány následující strategie, kterými **učitel** žákům umožňuje:

- rozpoznávat problémy v průběhu jejich fyzikálního vzdělávání při využití všech metod a prostředků, jež mají v daném okamžiku k dispozici (dostupné metody pozorování, měření, experimentování, matematické prostředky, grafické prostředky apod.)
- vyjádřit či formulovat (jednoznačně) problém, na který narazí při svém fyzikálním vzdělávání
- hledat, navrhopat či používat různé další metody, informace nebo nástroje, které by mohly přispět k řešení daného problému, jestliže dosavadní metody, informace a prostředky nevedly k cíli

- poskytuje žákům přístup k interaktivním simulacím a online laboratořím pro zkoumání fyzikálních jevů. Žáci se učí používat digitální měřicí přístroje a software pro zpracování naměřených dat.
- posuzovat řešení daného fyzikálního problému z hlediska jeho správnosti, jednoznačnosti či efektivnosti a z těchto hledisek porovnávat i případná různá řešení daného problému
- zapojují žáky do diskusí a týmové práce prostřednictvím online platform a komunikačních nástrojů. Učitel podporuje žáky v používání digitálních prostředků pro sdílení a prezentaci svých řešení fyzikálních problémů.
- korigovat chybná řešení problému
- vyhledávají a analyzují fyzikální data z dostupných online zdrojů a databází. Učitel podporuje žáky v kritickém hodnocení a interpretaci dat získaných z různých zdrojů.
- vytváří digitální záznamy svých vlastních experimentů a prezentovat je ve formě videí nebo prezentací. Interaktivní vizuální simulace jsou využívány k lepšímu porozumění fyzikálním jevům a procesům.
- používat osvojené metody řešení fyzikálních problémů i v jiných oblastech jejich vzdělávání, pokud jsou tyto metody v těchto oblastech aplikovatelné.

Kompetence komunikativní

Na úrovni předmětu Fyzika jsou pro rozvíjení této klíčové kompetence využívány následující strategie, kterými **učitel** žákům umožňuje:

- prezentovat a obhájit své výsledky, postup a rozhodnutí
- vytváří prezentace a videa pro prezentaci svých fyzikálních projektů a experimentů.
- online platformy jsou využívány pro virtuální prezentace a diskuse o fyzikálních tématech.
- vyjádřit se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- učí správně používat symboly a zápisy pro fyzikální veličiny a jednotky při psaní reportů a prezentací.
- digitální nástroje poskytují žákům možnost snadného vkládání fyzikálních symbolů do textů a prezentací.
- naslouchat názorům druhých lidí, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse
- v písemném projevu používat standardně používaných zápisů, symbolů pro fyzikální jednotky a veličiny
- učí efektivně využívat e-mail, online diskusní fóra a komunikační aplikace pro komunikaci s učitelem a spolužáky.
- digitální nástroje slouží k vytváření a sdílení dokumentů a prezentací pro školní projekty a prezentace.
- využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem a pro prezentaci svých výsledků

Kompetence sociální a personální

Na úrovni předmětu Fyzika jsou pro rozvíjení této klíčové kompetence využívány následující strategie, kterými **učitel** žákům umožňuje:

- podílet se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, účinně spolupracovat ve skupině a hledat v ní svoji roli
- spolupracuje na online platformách a vytvářejí společně pravidla a normy pro skupinovou práci.
- Představuje žákům digitální nástroje umožňují žákům sdílet úkoly, dokumenty a zdroje pro efektivní spolupráci.
- podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- řídit svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení, sebeúcty a sebedůvěry

Kompetence občanské

Na úrovni předmětu Fyzika jsou pro rozvíjení této klíčové kompetence využívány následující strategie, kterými **učitel** žákům umožňuje:

- odmítnout útlak a hrubé zacházení, respektovat přesvědčení druhých a být schopen vcítit se do situací ostatních lidí
- chápat základní principy přírodních zákonů a společenských norem
- být si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- v situacích ohrožujících život a zdraví člověka, poskytnout dle svých možností účinnou pomoc
- zkoumá a diskutuje o ekologických otázkách a environmentálních problémech pomocí online zdrojů a diskusních fór
- poskytuje žákům možnosti zapojit se do online aktivit a projektů zaměřených na ochranu životního prostředí.
- chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodnout se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

Na úrovni předmětu Fyzika jsou pro rozvíjení této klíčové kompetence využívány následující strategie, kterými **učitel** žákům umožňuje:

- používat bezpečně fyzikální pomůcky, nástroje a vybavení
- dodržovat vymezená pravidla, plnit své povinnosti a účinně spolupracovat s učitelem
- dodržovat zásady ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- učí bezpečnému používání digitálních fyzikálních simulací a laboratorních experimentů. Online tutoriály a průvodci poskytují žákům instrukce a doporučení pro bezpečné experimentování.

Kompetence digitální

Na úrovni předmětu Fyzika jsou pro rozvíjení této klíčové kompetence využívány následující strategie, kterými **učitel** žákům umožňuje:

- využívat digitální technologie při pozorování fyzikálních jevů a při měření a zpracování naměřených dat

- řešit problémy sběrem a tříděním dat z otevřených zdrojů
- využívat digitální záznamy experimentů a vizuálních simulací k popisu a vysvětlení fyzikálních jevů
- učí využívat různé digitální nástroje, jako jsou digitální mikroskopy nebo senzory, k pozorování a sběru dat při experimentování
- poskytuje žákům přístup k aplikacím a online platform, které umožňují interaktivní zkoumání fyzikálních jevů
- učí žáky hledat a analyzovat fyzikální data z online databází a zdrojů, aby identifikovali vzory a trendy a navrhli řešení problémů
- podporuje žáky v kritickém myšlení a hodnocení kvality a relevance digitálních dat z různých zdrojů.
- efektivně používat digitální komunikační prostředky při týmové práci, při řešení problémů a při diskusi o výsledcích úloh a volit k tomu vhodné nástroje
- učí žáky využívat e-mail, diskusní fóra a komunikační aplikace k efektivní spolupráci a komunikaci s učitelem a spolužáky
- vytváří online prostředí, které podporuje aktivní diskusi a sdílení nápadů a informací mezi žáky

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

6. ročník

LÁTKY A TĚLESA

FYZIKÁLNÍ VELIČINY

ELEKTRICKÉ VLASTNOSTI

MAGNETICKÉ VLASTNOSTI

Očekávané výstupy:

Žák

- určí rozdíl ve vlastnostech pevných látek, kapalin a plynů
- uvede konkrétní příklady jevů dokazujících částicové složení látek
- změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa, jejich vlastnosti
- měří fyzikální veličiny, vypracovává protokoly/záznamy z měření
- odhadu velikosti fyzikálních veličin
- předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty
- určí na praktických příkladech rozdíl mezi vodičem a izolantem
- sestaví jednoduchý elektrický obvod dle schématu
- upevní si pojem magnet, magnetické pole, magnetické pole Země
- využívá základní poznatky o působení magnetického pole
- používá MFCH tabulky

Učivo

- rozdíl mezi tělesem a látkou
- vlastnosti kapalin a plynů, difuze a Brownův pohyb
- měřené veličiny – délka, obsah, objem, hmotnost, hustota, teplota a její změna, čas, síla, délková a objemová roztažnost látek
- elektrické a magnetické pole – náboj, pole, vodiče a nevodiče, el. napětí a el. proud, elektrické spotřebiče a jednoduchý elektrický obvod, magnetizace, magnetické pole Země

7. ročník

POHYB TĚLES

SÍLA A JEJÍ VLASTNOSTI

MECHANICKÉ VLASTNOSTI KAPALIN A PLYNŮ

SVĚTELNÉ JEVY

Očekávané výstupy

Žák

- rozhodne, zda dané těleso je v klidu či pohybu vůči jinému tělesu a využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles i nerovnoměrného pohybu těles
- změří velikost působící síly a určí její směr, určí v konkrétní situaci síly působící na těleso a jejich výslednici
- využívá Newtonovy zákony při objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích
- aplikuje poznatky o rovnováze na páce a pevné kladce při řešení praktických problémů, využívá znalosti o těžišti tělesa
- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů
- využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů
- předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní
- rozlišuje zdroje světla a aplikuje ho v případech vzniku stínu a měsíčních fází
- rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami a optickým hranolem

Učivo

- klid a pohyb těles, druhy pohybů, rovnoměrný pohyb, nerovnoměrný pohyb, dráha, rychlost, čas, zrychlení
- pojem síla, znázornění síly, skládání sil, těžiště tělesa, Newtonovy pohybové zákony
- otáčivé a deformační účinky síly, tření, kladky a kladkostroj, odpor prostředí
- vlastnosti kapalin, Pascalův a Archimédův zákon, tlak v kapalině
- atmosféra Země, atmosférický tlak

- světelné zdroje, stín, fáze Měsíce, zatmění M. a S., odraz, lom a rozklad světla, čočky, soustavy, zobrazení

8. ročník

PRÁCE, VÝKON, ENERGIE

VNITŘNÍ ENERGIE, TEPLA, ZMĚNY SKUPENSTVÍ

ELEKTRICKÉ JEVY, ELEKTRICKÝ OBVOD

VESMÍR

Očekávané výstupy:

Žák

- určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa
- využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem
- využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh
- určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem
- zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí
- určí rozdíly mezi typy spalovacích motorů a vysvětlí jejich využití
- sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu
- měří fyzikální veličiny (napětí, proud, odpor, ...)
- rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí
- rozliší vodič, izolant na základě analýzy jejich vlastností
- využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů
- řeší úlohy sériového a paralelního zapojení rezistorů
- vysvětlí pojem elektrické práce a příkonu
- orientace v kosmologických termínech
- vesmírné zákony

Učivo

- práce, výkon, účinnost, jednoduché stroje
- pohybová energie tělesa, polohová energie tělesa, vzájemná přeměna polohové a pohybové energie tělesa, ZZE
- vnitřní energie, změna vnitřní energie, teplo, měrná tepelná kapacita látky
- tání a tuhnutí, vypařování a var, kapalnění
- sublimace, desublimace
- elektrický náboj, elektroskop, vodič a izolant v elektrickém poli, elektrický

- proud, elektrické napětí, Ohmův zákon, elektrický odpor, spojování rezistorů, reostat, elektrická práce, elektrická energie, výkon elektrického proudu
- vesmír, galaxie, Sluneční soustava, kosmonautika
- hvězdy, planety, galaxie, komety, meteoroidy
- vesmírné pohyby a vliv na roční období, dobývání vesmíru

9. ročník

KMITAVÝ POHYB, ZVUKOVÉ JEVY

VEDENÍ ELEKTRICKÉ PROUDU V KAPALINÁCH A PLYNECH

POLOVODIČE, ELEKTROMAGNETICKÉ JEVY

STŘÍDAVÝ PROUD, ATOMOVÁ A JADERNÁ ENERGIE

BEZPEČNOST PRÁCE S ELEKTRICKÝMI ZAŘÍZENÍMI

Očekávané výstupy:

Žák

- orientuje se v pojmech: výchylka, amplituda, fáze, harmonické a neharmonické kmitání
- vysvětluje principy tohoto pohybu, vyhledává v praxi další příklady
- zdroje šíření zvuku, rychlost zvuku ve vzduchu, vakuu a dalších prostředích
- provádí elektrolýzu hydroxidu sodného, popisuje aparaturu a základní princip
- orientace ve struktuře polovodičů (děravá vodivost, elektronová vodivost)
- vysvětluje propustný směr u LED diody, rozlišuje emitor, kolektor a bázi u tranzistoru
- využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí zapojí správně polovodičovou diodu
- vysvětlí princip vzniku, využití a rozvodu elektrické energie
- využívá poznatky o zdrojích elektromagnetického záření podle vlnové délky pro vysvětlení jeho využití v praktickém životě
- zvládá první pomoc při úrazu elektrickým proudem
- využívá poznatky o štěpení jádra pro vysvětlení jeho využití v praktickém životě
- pochopí princip elektromagnetických vln, vysvětlí pojem vlnová délka
- využívá poznatky o štěpení jádra a jeho využití v praktickém životě
- zná planety sluneční soustavy, vysvětlí pojem galaxie

Učivo

- kmitavý pohyb (perioda, frekvence, fáze, amplituda)
- zvukové kmitání (hluk, šum, harmonický pohyb, ozvěna)
- elektrolýza, Faradayův zákon
- LED dioda, fotorezistor, tranzistor
- vedení elektrického proudu v kapalinách, plynech a polovodičích
- magnetické pole cívky, elektromagnet, elektromotor
- střídavý proud a napětí, transformátor, rozvodná síť

- elektromagnetické vlny, zdroje záření, vlnová délka
- jaderná energie, atom, jaderné síly
- bezpečnost práce s elektrickým zářením

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj:

- Rozvoj schopností poznávání (6. – 9. ročník)
 - měření fyzikálních veličin: délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas
 - Newtonovy zákony – akce a reakce

Sociální rozvoj:

- Kooperace a kompetence (6. - 7. ročník)
 - laboratorní práce (určení hmotnosti tělesa, určení objemu pevného tělesa)
 - Zamyšlení nad etickými dilematy spojenými s aplikací fyzikálních poznatků, například v medicíně, biotechnologiích nebo výzkumu.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá (6. – 9. ročník)
 - výroba a přenos elektrické energie, jaderná energie, ochrana lidí před radioaktivním zářením
 - jaderná energie – jaderný reaktor, jaderná elektrárna, ochrana lidí před radioaktivním zářením

Multikulturní výchova

- Lidské vztahy (6. - 9. ročník)

Environmentální výchova

- Základní podmínky života (6. ročník)
 - vlastnosti kapalin a plynů, význam vody pro život
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí (6. – 9. ročník)
 - spalovací motory
 - Pochopení základních principů energetiky a ekologických aspektů energetických zdrojů.
 - Diskuze o udržitelných zdrojích energie a jejich významu pro budoucnost.
- Vztah člověka k prostředí (9. ročník)
 - energie a vznik odpadů při výrobě energie, obnovitelné a neobnovitelné zdroje)
 - Studium technologických aplikací fyzikálních principů, jako je elektronika, optika, mechanika apod
 - Diskuse o významu fyziky v moderních technologiích a inovacích.

2. 5. 2. Vzdělávací obor: Chemie

2. 5. 2. 1. Vyučovací předmět: Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku po dvou hodinách týdně.

Je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** (např. fyzika – vlastnosti látek, stavba atomu; přírodopis – životní prostředí, zdraví, význam zelených rostlin) a s částí s matematikou (chemické výpočty)

Řád učebny a laboratorní řád je nedílným vybavením učebny chemie a fyziky. Dodržování uvedených pravidel je závazné pro každého žáka i vyučujícího závazné.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitel

- rozvíjí zájem o chemii
- podporuje vlastní tvořivost a myšlení žáků
- vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- využívá individuální schopnosti jednotlivce
- vede žáky k samostatnosti a odpovědnosti za provedenou práci
- učí vyhledávat, zpracovávat a využívat informace
- učí řešit problémy, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy

Kompetence komunikativní

Učitel

- ocení vlastní aktivity a tvůrčí přístup k práci
- podporuje tvořivost a vlastní nápady
- rozvíjí využití schopností jednotlivců při práci kolektivu
- podporuje vlastní myšlení a představivosti dětí

Kompetence sociální a personální

Učitel

- učí spolupracovat žáky ve skupinách
- vede k respektování pravidel práce v týmu
- buduje pocit sebedůvěry a sebevědomí

Kompetence občanské a pracovní

Učitel

- učí získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi
- rozvíjí dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky
- podporuje využívání poznatků učiva chemie v domácnosti a běžné praxi

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k volbě vhodných digitálních technologií při sběru dat o zkoumaných vlastnostech látek a chemických jevech a informací v elektronických zdrojích
- podporuje rozvoj dovednosti žáků porovnat získané informace s dalšími zdroji a kriticky vyhodnocovat relevantní digitální data, bezpečně a přehledně uchovávat získaná data a informace ve vytvořených archivech a třídit je tak, aby je dokázali při dalším učení využít
- vede žáky k řešení problémů pomocí vizualizací a animací chemických procesů a jevů
- klade důraz na dodržování základních pravidel bezpečnosti práce a ochrany zdraví při používání digitálních technologií při experimentální činnosti

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

8. ročník

Očekávané výstupy:

Žák

- pozná skupenství a jejich přeměny
- rozliší fyzikální a chemický děj
- zná zásady bezpečné práce, varovné značky a jejich význam
- umí rozlišit a pojmenovat druhy směsí
- zná pojmy rozpustnost, koncentrovaný, zředěný, nasycený a nenasycený roztok
- zná princip, postup a užití v praxi metod oddělování složek směsí – usazování, filtrace, destilace, krystalizace
- umí vyjmenovat druhy a význam vod

- zná procentový obsah hlavních složek vzduchu, umí vysvětlit jeho význam jako průmyslové suroviny, vysvětlí vznik a význam inverze a smogu
- zná pojmy – atomové jádro, elektronový obal, proton, neutron, elektron, valenční elektron, valenční vrstva, protonové číslo
- umí odvodit vznik kationtů a aniontů z atomu
- umí vysvětlit rozdíl mezi atomem a molekulou
- zná pojmy – kov, nekov, polokov
- zná české názvy a značky vybraných prvků
- zná princip uspořádání prvků v PSP, znění a význam periodického zákona
- sestavuje a upravuje jednoduché reakce, řeší jednoduché příklady
- odvozuje jednoduché vzorce a názvy anorganických sloučenin

Učivo

POZOROVÁNÍ, POKUS, BEZPEČNOST PRÁCE

- Látky a jejich vlastnosti
- Skupenství a rozpustnost
- Chemické děje
- Bezpečnost práce v laboratoři a při pokusech
- H – věty, P – věty
- Piktogramy a jejich význam

SMĚSI

- Směsi různorodé a stejnorodé
- Roztoky, složení roztoků
- Metody oddělování směsí
- Voda a vzduch

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

- Atom
- Molekula
- Ionty
- Prvky
 - chemické prvky
 - periodická soustava prvků (PSP)
- Chemické sloučeniny
 - chemické sloučeniny
 - elektronegativita
 - chemická vazba

CHEMICKÉ REAKCE

- zákon zachování hmotnosti
- látkové množství
- molární hmotnost

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

- Dvoupřvkové sloučeniny
 - oxidační číslo
 - halogenidy

- názvosloví halogenidů
- oxidy
- sulfidy
- názvosloví oxidů, sulfidů
- Kyseliny, zásady, pH
 - kyseliny
 - hydroxidy
 - kyselost a zásaditost roztoků
 - pH
- Neutralizace, soli

9. ročník

Očekávané výstupy:

Žák

- zná pojmy oxidace, redukce, redoxní reakce
- umí určit oxidační číslo prvku ve sloučenině
- zná rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými zdroji energie
- zná význam ropy, zemního plynu a uhlí, hlavní produkty zpracování ropy a uhlí
- zná pojem uhlovodíky, čtyř vaznost uhlíku
- zná obecné vlastnosti uhlovodíků
- zná pojmy alkan, alken, alkin, aren
- umí zařadit uhlovodíky do skupin podle vazeb
- zná vzorec, význam, užití metanu, etanu, propanu, butanu, etenu, etinu, benzenu
- umí odvodit obecný vzorec derivátů uhlovodíků
- umí zařadit deriváty podle charakteristické skupiny
- zná vzorce, význam a užití vybraných derivátů uhlovodíků
- umí zapsat obecné schéma esterifikace
- zná význam, zdroje a užití přírodních látek, umí je zařadit

Učivo

- Redoxní reakce
 - Oxidace
 - Redukce
 - Elektrolýza

ORGANICKÉ SLOUČENINY

- Zdroje uhlovodíků
- Uhlovodíky
 - lineární
 - aromatické
- Deriváty uhlovodíků
 - halogen deriváty
 - alkoholy, fenoly
 - karbonylové sloučeniny
 - karboxylové kyseliny

- esterifikace
- Přírodní látky
 - sacharidy
 - tuky
 - bílkoviny

CHEMIE A SPOLEČNOST

- Chemický průmysl
- Makromolekulární chemie
- Plasty a syntetická vlákna
- Léčiva
- Návykové látky

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj:

- Rozvoj schopnosti poznávání (8. a 9. ročník)
- Kreativita – veškeré učivo 8. a 9. ročníku

Sociální rozvoj:

- Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice:
 - 8. ročník – směsi, oddělování složek směsí, chemické reakce (laboratorní práce, chemické výpočty), názvosloví dvouprvkových sloučenin, kyselin a hydroxidů
 - 9. ročník – redoxní reakce, přírodní látky (laboratorní práce), chemie a společnost (projekty)

Morální rozvoj:

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
 - 8. ročník – chemické reakce (výpočty), dvouprvkové sloučeniny
 - 9. ročník – uhlovodíky, deriváty uhlovodíků, chemie a společnost

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá
 - 8. ročník – chemické prvky a sloučeniny
 - 9. ročník – chemický průmysl

Environmentální výchova

- Základní podmínky života
 - 8. ročník – voda, vzduch
 - 9. ročník – přírodní látky
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí; vztah člověka k prostředí
 - 8. ročník – voda, vzduch, dvouprvkové sloučeniny, kyseliny, zásady
 - 9. ročník – chemie a společnost (chemický průmysl)

2. 5. 3. Vzdělávací obor: Přírodopis

2. 5. 3. 1. Vyučovací předmět: **Přírodopis**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vzdělávací oblast člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět z prvního stupně. Vzdělávacími předměty jsou fyzika, chemie, přírodopis a zeměpis.

Tyto vzdělávací obory staví na pozorování, porovnávání, měření a experimentování, přispívají k rozvoji rozumových schopností žáků, k přechodu od názorného poznání k poznání reflektujícímu prvky vědy. Učí žáky přesnému vyjadřování, logickému myšlení, vyslovování hypotéz a jejich kritickému zhodnocení. Výuka je zaměřena především na osvojování poznatků a jejich využití při řešení problémů a úloh, při objasňování podstaty přírodních jevů, které se vyskytují v běžném životě i technické praxi. Do hodin jsou zařazovány motivační a problémové úlohy, žáci jsou vedeni k samostatnosti při doplňování poznatků s využitím dostupných zdrojů informací a informačních technologií. V hodinách laboratorních prací žáci získané informace třídí, hodnotí, dále zpracovávají a osvojují si i bezpečnost práce. Součástí vzdělávací oblasti jsou propojeny, působí na sebe, ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody.

Předmět přírodopis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8., 9. ročníku s dotací dvě hodiny týdně.

➤ **Vzdělávání v předmětu přírodopis:**

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí. Osvojování jevů, pojmů, používání poznávacích
- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmů o přírodu a přírodniny
- umožňuje poznání přírody jako systém, jehož součásti jsou propojeny, působí na sebe a ovlivňují se navzájem
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- či aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích
- seznamuje žáka se stavbou živých organismů.

➤ **Formy a metody práce podle charakteru učiva:**

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury)
- přírodovědné procházky s pozorováním
- krátkodobé projekty

V návaznosti na projekt „ŠKOLY PRO VENKOV“ v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, registrační číslo projektu CZ. 1. 07/1. 1. 00/14.0208 atp. byly vytvořeny pracovní materiály pro výuku a použití v hodinách přírodopisu.

Vzdělávacím obsahem prolínají průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova – zvládání vlastního chování a stresových situací, komunikace, uvědomění si hodnoty spolupráce a pomoci, formování studijních dovedností, povědomí o odpovědnosti a spolehlivosti.
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí, využití internetu k samostatnému získávání informací.
- Environmentální výchova – rozvíjí porozumění důsledkům lidských činností na prostředí, umožňuje pochopit souvislosti i vlastní odpovědnost ve vztazích k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů, přispívá k vnímání estetických hodnot, vede k angažovanosti v řešení problémů.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- učí žáky správnému používání odborné terminologie
- vede k samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací
- napomáhá k nalézání souvislostí

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhnou řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta
- učí žáky klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi

Kompetence komunikativní

Učitel

- umožňuje žákům práci ve skupinách, která je založená na komunikaci mezi žáky a diskusi
- vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

- umožňuje prezentaci žáků., žáci, mají sami možnost zhodnotit svou práci, argumentovat a přijímat hodnocení ostatních žáků

Kompetence sociální a personální

Učitel

- využívá skupinového vyučování k vedení žáků ke spolupráci při řešení problémů
- navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu odpovědnosti

Kompetence občanské

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí
- vede k odpovědnosti s ochranou vlastního zdraví a zdraví svých blízkých

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodninami
- zadává úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami zorganizovat, navrhnout postup a časový rozvrh

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k volbě vhodných digitálních technologií k získávání informací a dat o pozorovaných organismech a přírodních jevech
- rozvíjí dovednosti žáků porovnat získané informace s dalšími zdroji
- nabízí žákům možnost volby vhodných programů a aplikací při řešení zadaného problému

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

6. ročník

Očekávané výstupy:

Žák

- vysvětlí podstatu vzniku atmosféry a hydrosféry
- umí vyložit oba základní přístupy při výkladu vzniku země a života
- rozlišení organismů z hlediska ekologie na producenty, konzumenty, rozkladače
- vysvětlí základní principy přirozeného výběru
- popíše lupu a mikroskop jako přístroje, které umožnily lepší poznávání přírody
- vysvětlí rozdíl mezi jednobuněčným organismem a mnohobuněčným organismem
- význam organismů v přírodě
- umí upřesnit pojem rostliny
- umí charakterizovat základní společné a rozdílné morfologické a anatomické znaky zástupců kmene korýšů
- umí vysvětlit pohyb jako důležitou složku při diferenciaci vnější i vnitřní stavby těla.
- vytyčí základní charakteristické znaky živočichů kmene členovců, položit základy k charakteristice dalších skupin členovců
- význam zelených rostlin a lesů pro živočišnou říši
- charakterizuje rostliny nahosemenné a jejich odlišení od rostlin krytosemenných
- využití regionální učebnice v rámci pochopení rostlin nahosemenných a krytosemenných
- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků

Učivo

- Planeta Země
- Život na Zemi
- Atmosféra a hydrosféra
- Význam slunce
- Vývoj a zdokonalování organismů
- Rozmanitost současných organismů
- Makrosvět a mikrosvět
- Viry - nebuněčné formy života
- Bakterie
- Jednobuněční živočichové – prvoci
- Organismy mnohobuněčné – žahavci, ploštěnci
- Měkkýši: plži, mlži, hlavonožci
- Kroužkovci
- Členovci – pavoukovci, korýši, hmyz, seznámení s drobnými bezobratlými živočichy v lese
- Rostliny – mnohobuněčné řasy
- Cévnaté rostliny – plavuně, přesličky, kapradiny
- Cévnaté rostliny – nahosemenné – jehličnany, cykasy, jinany (určení nahosemenných rostlin)
- Houby
- Lišejníky – stavba a význam
- Seznámení s okolní přírodou a přírodními jevy

7. ročník

Očekávané výstupy:

Žák

- vysvětlí základní a podstatné rozdíly mezi nižšími a vyššími živočichy
- charakterizuje základní znaky strunatců
- charakterizuje obratlovce jako živočichy s typickou vnitřní kostrou.
- charakterizuje vnější a vnitřní stavbu těla ryb, ke vztahu k jejich životnímu prostředí
- umí zaznamenat výsledky pozorování, pracovat s určovacími klíči
- umí charakterizovat obojživelníky
- chápe význam životního prostředí a měnící se životní podmínky
- charakterizuje vnější a vnitřní stavbu plazů
- poznává vybrané skupiny ptáků v různých ekosystémech
- charakterizuje rozdíly mezi skupinami savců, vliv pozměněných, umělých podmínek životních a vliv na organismy v nich žijící
- umí charakterizovat jednotlivé skupiny savců
- charakterizuje semenné rostliny
- na základě pozorování a srovnávání umět vysvětlit rozdíly mezi vyššími rostlinami výtrusnými a semennými
- umí odvodit třídění krytosemenných rostlin, vytyčí odlišné znaky, umí třídit krytosemenné rostliny podle jejich znaků
- ujasnění si pojmu příroda jako souboru živých a neživých složek vzájemně propojených rozmanitými vztahy

Učivo

- Strunatci
- Ryby
- Obojživelníci
- Plazi
- Želvy
- Krokodýli
- Hadi
- Ještěři
- Ptáci – měkkozobí, vrubozobí, hrabaví, brodiví, dravci
- Další skupiny ptáků – sovy, šplhavci, kukačky, pěvci, určení druhů ptáků
- Savci
- Ptakořitní savci
- Živorodí savci
- Placentální savci
- Anatomie a morfologie krytosemenných rostlin
- Kořen, stonek, list, květ
- Krytosemenné rostliny – jednoděložné a dvouděložné
- Rostliny a prostředí – Červená kniha ohrožených živočichů a rostlin

8. ročník

Očekávané výstupy:

Žák

- charakterizuje evoluční teorii organismů
- zná stavbu a funkci lidské kostry a péči o ni

- charakterizuje svaly a svalovou soustavu, její funkci a péči o svalovou soustavu
- zdůrazní vliv stálého prostředí uvnitř lidského těla
- chápe význam mizní a cévní soustavy pro stálé prostředí lidského těla
- charakterizuje stavbu cévní soustavy, stavbu srdce a krve
- umí vysvětlit cévní soustavu a funkce jednotlivých částí cévní soustavy
- charakterizuje význam krevních skupin a imunitní systém
- upevní si pojem funkce dýchací soustavy a prostředí
- charakterizuje funkci dýchací soustavy
- umí vysvětlit význam žláz souvisejících s trávicí soustavou a vhodnost a nevhodnost přijímané potravy
- charakterizuje stavbu vylučovací soustavy. Význam vylučovací soustavy a její funkce
- umí vysvětlit stavbu kůže. Nebezpečí při nadměrném slunění a vznik různých kožních onemocnění
- umí charakterizovat stavbu a činnost nervové soustavy a její vliv na veškeré ostatní soustavy v lidském těle
- charakterizuje význam pro člověka, a jak ovlivňují žlázy s vnitřním vyměšováním veškerou činnost člověka
- uvědomění si vlivů vnějšího a vnitřního světa na organismus a informace vnímané pomocí smyslů
- charakterizuje stavbu zraku, sluchu
- charakterizuje stavbu rozmnožovací soustavy muže a ženy
- umí charakterizovat genetiku jako vědu o dědičnosti a proměnlivosti
- rozlišuje příčiny a příznaky běžných nemocí, zásady jejich prevence, objasní význam zdravého způsobu života

Učivo

- Původ a vývoj člověka
- Opěrná a pohybová soustava
- Oběhová soustava
- Dýchací soustava
- Trávicí soustava
- Vylučovací soustava
- Kožní soustava
- Nervová soustava
- Žlázy s vnitřním vyměšováním
- Smyslová ústrojí
- Rozmnožovací soustava
- Člověk a dědičnost

9. ročník

Očekávané výstupy:

Žák

- objasní postavení Země ve vesmíru
- charakterizuje vnitřní uspořádání Země
- vysvětlí vnitřní stavbu minerálů a krystalů
- vysvětlí závislost fyzikálních vlastností nerostů na jejich vnitřní stavbě

- umí charakterizovat minerály z hlediska chemických vlastností
- umí vysvětlit význam halogenidů pro hospodářství, význam kuchyňské soli pro chemický průmysl a zdravotní aspekty neúměrného používání ve výživě člověka
- charakterizuje praktické využití minerálů z hlediska člověka
- umí vyvodit rozdíl mezi minerálem a horninou na základě zvládnutého učiva
- umí vysvětlit rozdělení hornin podle původu vzniku
- objasní vznik vyvřelých hornin
- objasní charakteristické vlastnosti výlevných vyvřelin v závislosti na podmínkách jejich vzniku
- srovná je s vlastnostmi hlubinných vyvřelin
- vysvětlí vznik úlomkovitých usazenin, umí rozpoznat úlomkovité usazeniny
- umí objasnit vznik organogenních usazenin
- umí poukázat na problémy související s poškozováním životního prostředí
- vysvětlí změny vedoucí k přeměně (metamorfóze) hornin a dokáže poznávat některé druhy
- vysvětlí princip rušivé a tvořivé činnosti sil
- objasní vliv těchto geologických činitelů na modelování zemského povrchu. Koloběh vody v přírodě.
- zná význam čisté vody pro člověka, význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, vliv znečištěného prostředí a klimatických změn na živé organismy včetně člověka
- vysvětlí způsob vzniku podzemních pramenů, důležitost zachovávání zdrojů jako zásoby čisté pitné vody pro lidstvo
- definuje éry vývoje Země
- umí objasnit vztah živé a neživé složky přírody, objasnit představy o zásazích člověka do přírodního prostředí a negativní dopad na obě složky přírody, nastínit možnosti
- dokáže uvést význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi
- vysvětlí mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi.
- využívá regionální učebnice v rámci důležitosti třídění odpadů a vliv na životní prostředí, sběrný dvůr

Učivo

- Naše Země ve vesmíru
- Mineralogie
- Fyzikální vlastnosti minerálů
- Chemické vlastnosti minerálů
- Třídění nerostů podle chemického složení
- Petrologie
- Horniny vyvřelé
- Horniny usazené
- Horniny usazené
- Vnitřní geologické děje
- Vnější geologické děje
- Půdy

- Podzemní voda a prameny
- Éry vývoje Země
- Neživé složky životního prostředí
- Živé složky životního prostředí
- Obnovitelné zdroje

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj:

- Rozvoj schopností poznávání (6. – 9. ročník)
- Kreativita (6. – 9. ročník)

Sociální rozvoj:

- Poznávání lidí (6. – 9. ročník)
- Mezilidské vztahy (6. – 9. ročník)
- Komunikace (6. – 9. ročník)
- Kooperace a kompetice (6. – 9. ročník)

Morální rozvoj:

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (6. - 9. ročník)
 - prolíná se všemi tematickými celky

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Objevujeme Evropu a svět (7. ročník)
 - druhy rostlin a živočichů vyskytujících se v Evropě a ve světě

Enviromentální výchova

- Ekosystémy (7., 9. ročník)
 - les
 - přírodní parky
 - chráněná území – okrasné a chráněné rostliny
 - nahosemenné a krytosemenné rostliny – lokality růstu – ekosystémy
 - ochrana a tvorba
- Základní podmínky života (6. - 9. ročník)
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí (6. – 9. ročník)
- Vztah člověka k prostředí (6. - 9. ročník)
 - prolíná se všemi tematickými celky

2. 5. 4. Vzdělávací obor: Zeměpis

2. 5. 4. 1. Vyučovací předmět: Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět má časovou dotaci 2 hodiny týdně v 6. až 8. ročníku a 1 hodinu v 9. ročníku. Výuka většinou probíhá ve třídách, na některé hodiny jsou žáci v počítačové učebně. Poznávání a pozorování krajiny je prováděno v terénu.

Výuka v 6. ročníku směřuje k tomu, aby žáci byli schopni vysvětlit postavení naší planety Země ve vesmíru, popsat planetu Zemi a její zákonitosti, pracovat s mapami a atlasy a naučit se v nich číst a orientovat. Výuka se dále zaměřuje na jednotlivé krajinné sféry a jejich vzájemné propojení. Na základě svých znalostí žáci zařazují zástupce rostlin a živočichů do jednotlivých krajín na Zemi.

Výuka v 7. ročníku je zaměřena na kontinenty a oceány, směřuje k tomu, aby se každý žák orientoval ve světě, uměl charakterizovat jednotlivé oblasti a porovnávat je dle daných kritérií. Důraz při výuce je kladen na práci s mapou.

Výuka v 8. ročníku je zaměřena na podrobné seznámení s Evropským světadílem. Součástí výuky je také žáky seznámit se státy evropské unie, s možnostmi těchto států a některými organizacemi. Dále se zaměřuje na Českou republiku, směřuje k tomu, aby žáci byli schopni zhodnotit polohu, rozlohu a postavení České republiky v evropském a celosvětovém měřítku, popsat její historický vývoj a současné členění České republiky. Seznámí se podrobně s jednotlivými kraji. Seznámí se rovněž s ochranou životního prostředí.

V 9. ročníku je výuka částečně zaměřena na náš region, oblast Hornácka. Žáci se seznámí se vším o obyvatelstvu a sídlech. Dále se výuka zaměřuje na politický zeměpis. Zabývají se světovým hospodářstvím. Rovněž jsou seznámeni s krajinou a životním prostředím.

Do vyučovacího předmětu Zeměpis jsou zařazena následující **průřezová témata**: Osobnostní a sociální výchova (OSV), Výchova demokratického občana (VDO), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS), Multikulturní výchova (MkV), Environmentální výchova (EV) a Mediální výchova (MV).

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitel

- zajistí žákům dostatek informací, doporučí jim vhodnou literaturu k danému učivu
- zařazuje nové metody – např. skupinové vyučování
- využívá informační a komunikační technologie

- vede žáky k aplikaci znalostí v reálném životě
- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence k řešení problému

Učitel

- vede žáky lokalizovat získané vědomosti na mapu
- umožní žákům samostatné nebo skupinové pozorování, experimentování a vyvození příslušných závěrů
- zajímá se o náměty, názory, zkušenosti žáků; klade otevřené otázky a vybízí žáky k pojmenování cíle činnosti

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k užívání odborné, běžně používané terminologie
- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- umožní žákům zpracování vybraných témat s následnou prezentací (formou referátů...)
- vést žáky k vyslechnutí názorů jiných, formulování otázek v případné diskusi

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení praktických problémů, ke kolegiální radě a pomoci
- učí pracovat v týmu
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- vede žáky ke správnému chování k přírodě a k ochraně životního prostředí

Pracovní kompetence:

Učitel

- vede žáky ke svědomité přípravě a k zodpovědnému plnění úkolů
- vede k vytváření zásoby zeměpisných nástrojů pro řešení reálných situací v životě
- učí využívat zeměpisné poznatky a dovednosti v praktických činnostech
- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- umožní přístup k výukovým programům a internetu

Občanská kompetence

Učitel

- při zpracovávání informací vede ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení
- učí hodnotit svoji práci a práci ostatních, k ohleduplnosti a taktu
- učí vnímat složitosti světa
- vede žáky k rasové, náboženské, společenské a kulturní toleranci a snášenlivosti
- vybere vhodné cestopisné pořady, zhodnotí jejich obsah a kvalitu s žáky

Kompetence digitální

Učitel

- podporuje žáky v tom, aby efektivně využívali vybrané digitální informační technologie v běžném životě pro orientaci v geografických reáliích
- vede žáky k činnostem s digitálními technologiemi využívajícími digitální mapy
- klade důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků, učí je pro odpovědné chování v digitálním světě

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

6. ročník

VESMÍR

GLÓBUS A MAPA

KRAJINNÁ SFÉRA

Očekávané výstupy:

Žák

- rozeznává, srovnává a pojmenuje tvary zemského povrchu
- porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře
- vysvětluje a používá základní pojmy z geografické terminologie
- rozliší na příkladech rozdíl mezi digitální a analogovou mapou, uvede výhody i nevýhody
- objasní výhody digitálních tematických map pro zobrazení a hodnocení geografické reality přírodního prostředí
- vyhledává v atlase pomocí obsahu a rejstříku, pracuje s různými druhy map a určuje zeměpisnou polohu
- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu, aplikuje praktické postupy
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech

- rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry a jejich vzájemnou souvislost
- objasní význam a hospodářské využití oceánů, stav a problémy životního prostředí oceánů

Učivo

- VESMÍR
 - vývoj a poznání, sluneční soustava, planety, Měsíc, Galaxie, rozměry, tvar a pohyby Země
- GLÓBUS A MAPA
 - glóbus, poledníky, rovnoběžky, zeměpisná síť, určování zeměpisné polohy, časová pásma na Zemi, druhy map, měřítko mapy, výškopis a polohopis, GIS, mapové portály, digitální mapy
- KRAJINNÁ SFÉRA
 - přírodní sféry - litosféra, atmosféra, hydrosféra, pedosféra, biosféra

7. ročník

ZEMĚPIS SVĚTADÍLŮ A OCEÁNŮ

Očekávané výstupy:

Žák

- používá geografickou terminologii
- charakterizuje, hodnotí a srovnává polohu, rozlohu, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo, přírodní zdroje, obyvatelstvo a hospodářství v Americe, Africe, Asii, Austrálii, Oceánii a Antarktidě
- vyhledává na mapách a charakterizuje jednotlivé zeměpisné oblasti Ameriky, Africe, Asie, Austrálie, Oceánie a Antarktidě, používá vybrané digitální mapy
- srovnává přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti jednotlivých oblastí
- objasní význam a hospodářské využití oceánů, stav a problémy životního prostředí oceánů
- vytváří a využívá myšlenková schémata a myšlenkové mapy pro orientaci v prostorové realitě

Učivo

- AMERIKA
 - poloha, rozloha, reliéf, podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo, obyvatelstvo, nerostné suroviny, regiony, cestovní ruch, současná politická situace

- AFRIKA
 - poloha, rozloha, reliéf, podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo, obyvatelstvo, nerostné suroviny, regiony, cestovní ruch, současná politická situace
- ASIE
 - poloha, rozloha, reliéf, podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo, obyvatelstvo, nerostné suroviny, oblasti, cestovní ruch, současná politická situace
 - státy Jihozápadní Asie, Jižní Asie, Jihovýchodní Asie, Východní Asie, Střední Asie, Sibiř
- AUSTRÁLIE A OCEÁNIE
 - poloha, rozloha, reliéf, podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo, obyvatelstvo, nerostné suroviny, regiony, cestovní ruch, současná politická situace
- POLÁRNÍ OBLASTI
- SVĚTOVÝ OCEÁN

8. ročník

EVROPA

ČESKÁ REPUBLIKA

Očekávané výstupy:

Žák

- charakterizuje, hodnotí a srovnává polohu, rozlohu, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo, přírodní zdroje, obyvatelstvo a hospodářství
- vyhledává na mapách a charakterizuje jednotlivé zeměpisné oblasti Evropy
- srovnává přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti jednotlivých oblastí
- používá vybraný geografický informační systém pro znázorňování a hodnocení vybraných jevů
- objasní výhody digitálních tematických map pro zobrazení a hodnocení geografické reality Evropy a České republiky
- zhodnotí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky v evropském a světovém kontextu
- analyzuje a lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky
- příklady digitálních map a příklady mapových portálů ve vztahu k charakteristice a hodnocení regionů ČR
- zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry České republiky
- posuzuje možnosti dalšího rozvoje České republiky a spolupráce v rámci celé Evropy
- zhodnotí rozmístění obyvatelstva, průmyslu, zemědělství, rekreace a cestovního ruchu
- uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových, mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států
- využívá vybraný geografický informační systém pro znázorňování, srovnání a hodnocení vybraných charakteristik sousedních států České republiky

Učivo

➤ EVROPA

- poloha, rozloha, reliéf, podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo, obyvatelstvo, nerostné suroviny, oblasti, cestovní ruch, současná politická situace
- státy Severní Evropy, Západní Evropy, Jihovýchodní Evropy, Jižní Evropy, Východní Evropy, Střední Evropy a Rusko

➤ ČESKÁ REPUBLIKA

- poloha, rozloha, vývoj státního území
- přírodní poměry
- obyvatelstvo a sídla
- průmysl, zemědělství, lesní a vodní hospodářství
- doprava, spoje, služby a cestovní ruch
- databázové systémy ČR
- Praha
- Středočeský kraj
- Jihočeský kraj
- Plzeňský kraj
- Karlovarský kraj
- Ústecký kraj
- Liberecký kraj
- Královéhradecký kraj
- Pardubický kraj
- Kraj Vysočina
- Jihomoravský kraj
- Olomoucký kraj
- Moravskoslezský kraj
- Zlínský kraj

9. ročník

REGIONÁLNÍ GEOGRAFIE

GLOBÁLNÍ GEOGRAFIE

Očekávané výstupy:

Žák

- používá s porozuměním základní geografickou, kartografickou a topografickou terminologii
- vymezí a lokalizuje místní region
- zhodnotí polohu, přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu v rámci celé České republiky
- uvádí na daných příkladech důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí
- zhodnotí rozmístění, strukturu a růst obyvatelstva, lidských ras, národů, jazyků a náboženství na Zemi

- používá vybraný geografický informační systém pro znázorňování a hodnocení vybraných společenských a hospodářských jevů
- objasní strukturu, složky a funkce světového hospodářství a lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje
- srovnává státy světa a integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků
- lokalizuje na mapách hlavní aktuální geopolitické změny a politické zájmy v konkrétních regionech světa
- vytváří a využívá myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v prostorové realitě na základě digitalizovaných prostorových informací
- lokalizuje turisticky atraktivní místa jednotlivých regionů světa
- srovnává dané krajiny podle specifických znaků a jejich funkce
- uvádí na daných příkladech důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí
- objasní příčiny a důsledky hlavních globálních problémů, hledá jejich nejoptimálnější řešení a své chování mu podřizuje

Učivo

- REGIONÁLNÍ GEOGRAFIE
 - poloha
 - přírodní podmínky
 - hospodářství
 - cestovní ruch Jihomoravského kraje
- GLOBÁLNÍ GEOGRAFIE
 - obyvatelstvo a sídla
 - politický zeměpis
 - světové hospodářství
 - cestovní ruch ve světě
 - životní prostředí
 - globální problémy lidstva

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj:

- Rozvoj schopností poznávání (6. – 9. ročník)
 - geografické a topografické pojmy, druhy map
- Sebepoznání a sebepojetí (7. – 8. ročník)
 - podobnost a odlišnost lidí, rozdílnost myšlení a jednání
- Seberegulace a sebeorganizace (8. ročník)
- Kreativita (6. – 7. ročník)
 - tvorba projektů

Sociální rozvoj:

- Poznávání lidí (6. – 9. ročník)
 - rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, tradice a jejich respektování
 - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti, mezilidská komunikace

Výchova demokratického občana

- Formy participace občanů v politickém životě (8. – 9. ročník)
 - království, republika a další formy státu

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá (6. – 9. ročník)
 - světadíly, oceány, kontinenty, nerostné bohatství
 - vodstvo v Evropě a v ČR
 - typy krajín, ekosystémy, globální a ekologické problémy v Evropě a v ČR
 - členství ČR ve světových organizacích
- Objevujeme Evropu a svět (7. ročník)
 - hospodářská odvětví, MMF, nerostné suroviny, globalizace, sektorové a odvětvové struktury, ložiska nerostných surovin, přírodní podnebí
- Jsme Evropané (7. – 9. ročník)
 - orientace na mapě ČR, poloha ČR, sousední státy
 - významné globální problémy v Evropě a ve světě
 - národní a mnohonárodnostní střety, politické a hospodářské uskupení, konfliktní ohniska

Multikulturní výchova

- Etnický původ (6. – 9. ročník)
 - populace, geografické, demografické, hospodářské charakteristiky, funkce sídel
- Multikulturalita (7. ročník)
 - hospodářství ČR, orientace v regionu
 - společenské a politické hospodářské problémy zemí a kontinentů, populace na jednotlivých kontinentech, migrace obyvatel
- Princip sociálního smíru a solidarity (9. ročník)

Environmentální výchova

- Ekosystémy (6., 7., 9. ročník)
 - krajinná sféra a prvky přírodní sféry, jednotlivé složky přírody
- Základní podmínky života (6. – 7. ročník)
 - vesmír, Slunce, sluneční soustava, planety, hvězdy, galaxie
 - pohyb Země a jeho důsledky, roční období
 - přírodní oblasti a podnebná pásma, základní podmínky života na Zemi
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí (6. – 9. ročník)
 - glóbus, určování zeměpisné polohy, vztahy mezi státy
 - odhad vzdáleností a výšek v terénu, situační plány

- ochrana životního prostředí, chráněná krajinná území a národní parky
- Vztah člověka k prostředí (6. – 9. ročník)
 - sociálně ekonomické a přírodní oblasti ČR, nerostné suroviny

Mediální výchova

Tematické okruhy receptivních činností

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
 - statistická data, tabulky, zdroje dat, teplotní výkyvy, podnebí, počasí
 - pozorování v terénu, určování světových stran, azimutu, orientace v terénu
 - vyhledávání informací v síti Internet

2. 6. Vzdělávací oblast: Umění a kultura

2. 6. 1. Vzdělávací obor: Hudební výchova

2. 6. 1. 1. Vyučovací předmět: Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Hudební výchova 2. stupně tematicky navazuje na zvládnuté základy učiva Hudební výchovy I. stupně. Vyučovací předmět má časovou dotaci 1 hodinu týdně v 6. – 9. ročníku. K výuce se nejčastěji využívá prostor třídy nebo společenská místnost s klavírem. Učitel i žáci zpívají za doprovodu hudebních a rytmických nástrojů, např. keyboardu, klavíru, kytary, Orffových nástrojů.

V hodinách se také využívá hudba reprodukováná.

Úkolem Hudební výchovy je seznámit žáky se základy hudebních dovedností a s jejich praktickým využitím podle individuálních dispozic dětí. Systematický hlasový výcvik vede k úspěšné interpretaci písní a také k silnému estetickému zážitku. Výcvik intonační a rytmický slouží spolu s improvizací k maximálnímu rozvoji hudebních schopností žáků. Hra na hudební nástroje (Orff, zobcová flétna, keyboard) a pohyb spojený s hudbou dají dětem radost ze zpěvu a hudby. Promyšlený a usměrněný výběr poslechu hudby pak zaručuje výchovu kulturního posluchače hudby všech forem, žánrů a období. Rozvíjení základů hudební teorie vede žáky k samostatné orientaci v jednoduchých notových zápisech a k jejich praktickému využití (zápis jednoduché melodie, orientace v tóninách, intervalech a v akordech).

Hudba má lidem přinášet radost, citové prožitky a možnost relaxace. Hudební výchova je zdrojem zábavy i poučení, seberealizace a týmové práce. Nedílnou součástí hudební výchovy jsou také návštěvy různých kulturních akcí (folklorní festival Mladé Hornácko, koncerty ZUŠ Velká, výchovné koncerty, divadelní představení v Uherském Hradišti, Zlíně, či Brně, kino).

Hudební výchova na naší škole je úzce propojena s různými volnočasovými aktivitami žáků. V sousedství školy působí základní umělecká škola, kde mohou žáci navštěvovat různé obory. V obci fungují dva folklorní soubory Veličanku s několika věkovými odděleními.

Do vyučovacího předmětu Hudební výchova jsou zařazena průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitel

- pozitivně motivuje žáka
- podněcuje u žáků zájem o studium hudební výchovy
- rozvíjí individuální hudební vlohy, schopnosti a dovednosti žáků
- používá vhodné učební pomůcky: Orffův instrumentář, doprovodné nástroje (klavír, housle, kytara, keyboard) obrazový materiál, pracovní listy, zpěvníky a audiovizuální techniku
- vede žáky k vyhledávání a sdílení inspirativních zdrojů uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům
- pomáhat žákům se orientovat v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému a tvořivému využívání technologií při práci

Na úrovni předmětu Hudební výchova jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využívány strategie, které mají žákům umožnit:

- úspěšně zpívat na základě bráničního dýchání a správného tvoření tónu
- rozvíjet zájem o hudbu (pomocí aktivačních metod předkládá učitel žákům písně lidové, umělé a poslechové skladby, se kterými mohou děti dále pracovat a s využitím hudební teorie je také lépe vnímat)
- samostatnou orientaci v notovém zápisu, znát hodnotu a názvy not
- naučit se základům jednoduchého doprovodu na hudební a rytmické nástroje

Kompetence k řešení problémů:

Učitel

- motivuje žáka k řešení problémů
- napomáhá hledat řešení
- zadává úkoly k posílení schopnosti žáka využívat vlastních zkušeností a k procvičování jeho hudebních dovedností
- dává žákovi prostor k individuálnímu řešení problému a k jeho vlastní kreativitě při řešení problému
- instruuje žáka k různým typům samostatných úkolů v součinnosti s probíraným učivem v předmětu hudební výchova a s mezipředmětovými vztahy (ČJ-HV, TV-HV, VV-HV, D-HV, ON-HV)

Na úrovni předmětu Hudební výchova jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využívány strategie, které mají žákům umožnit:

- využívat své individuální schopnosti (intonace, zpěv, doprovod, reprodukce rytmu)
- samostatné řešení problému (na základě vědomostí získaných v hudební nauce žáci aktivně rytmezují a melodizují jednoduché texty, improvizují v rámci nejjednodušších hudebních forem)
- využití celého komplexu hudebních činností v rámci mezipředmětových vztahů (Výtvarná výchova, Tělesná výchova, Český jazyk a literatura, Dějepis).

Kompetence komunikativní

Učitel

- rozvíjí slovní zásobu u žáků o nové pojmy z oblasti hudebního názvosloví
- učí žáka reagovat v jednoduchých situacích každodenního života (dramatizace písní, scénky)
- rozvíjí dovednost porozumět, reprodukovat a písemně zpracovat různé typy sdělení v předmětu Hudební výchova/hudební, rytmické a pohybové hry při rozezpívání a během hodiny, písně, říkanky, pohádky, poslechy autentických nahrávek/
- vede k samostatnému ústnímu i písemnému vyjadřování
- seznamuje žáka s hudební kulturou různých zemí

Na úrovni předmětu Hudební výchova jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využívány strategie, které mají žákům umožnit:

- vytvářet a prosadit své vlastní nápady při hudebních činnostech
- využívat své schopnosti a dovednosti při práci v kolektivu
- uplatnit vlastní myšlení a představivost
- uvědomit si své schopnosti a tvůrčí přístup k práci
- sdělovat své pocity prostřednictvím zvuků a hudby
- prezentaci své práce formou vystoupení, besedy...

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáka ke komunikaci a k práci ve skupině, tj. vytvoření a dodržování pravidel týmové práce a spolupráce
- uplatňuje individuální přístup k žákům (individuální schopnosti a dovednosti žáka, individuální sociální prostředí rodiny žáka, národnost, náboženské vyznání...)
- vytváří a podporuje partnerské vztahy učitel-žák, žák-žák
- snaží se o navození a udržení přátelské atmosféry ve třídě v procesu výuky

Na úrovni předmětu Hudební výchova jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využívány strategie, které mají žákům umožnit:

- spolupracovat ve skupinách
- respektovat pravidla práce v týmu
- aktivně se podílet na příjemné atmosféře práce v týmu
- uvědomit si vlastní identitu v rámci pracovní skupiny
- cítit schopnosti a výkony ostatních spolužáků či druhých lidí
- učit se vzájemné empatii
- objektivně poznávat okolní svět
- vybudovat si pocit sebedůvěry a zdravého sebevědomí
- poznat v praktických podmínkách široké spektrum hudebních činností

Kompetence občanské a pracovní

Učitel

- vede žáka k uvědomění si odpovědnosti k sobě samému, ke spolužákům i k učiteli
- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- rozvíjí u žáků smysl pro povinnost, základní pravidla pracovní morálky (příprava na výuku, práce v hodině)
- zadává a kontroluje domácí přípravu
- vede žáky k samostatnosti

Na úrovni předmětu Hudební výchova jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využívány strategie, které mají žákům umožnit:

- pochopit hudební výchovu jako příležitost k seberealizaci (aktivní zapojení do hudebního života-sólový a sborový zpěv, hra na nástroj...), k rozšíření všeobecného kulturního přehledu nebo jako možnost příjemné a účinné relaxace ve volném čase
- poznat souvislosti všech druhů umění, a to prostřednictvím návštěv nebo vlastním pořádáním různých kulturních akcí (koncerty, divadla, kina, besedy, výstavy, koncerty školního sboru, uvítání prvňáčků, slavnostní vyřazení žáků 9. tříd, vystoupení pro seniory, vánoční besídky...)
- osvojit si základní pracovní návyky
- naučit se pracovat samostatně
- naučit se práci v kolektivu, kooperaci
- získat kladný vztah k tvůrčím činnostem

Kompetence digitální

Učitel

- seznamuje žáky s návody a postupy a možnostmi užívání digitálních technologií v hudbě
- vede žáky k respektování autorství a autorských práv u vytvořených digitálních hudebních i zvukových projektů a k etickému jednání při interakci s těmito projekty v digitálním prostředí uváděním příkladů z hudební produkce a showbyznysu i běžného života
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění, dokáže využít možnosti, které mu dávají multimédia a digitální prostředí
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách

6. a 7. ročník

Žák (na základě svých intonačních a rytmických dispozic):

- je schopen jednohlasé interpretace písně bez doprovodu
- při zpěvu využívá elementární instrumentální doprovod (Orffovy nástroje), případně i doprovod jiných hudebních nástrojů (klavír, housle, kytara, keyboard)

- při pěveckých činnostech se vědomě snaží dodržovat zásady hlasové hygieny
- pokračuje v nácviku vícehlasých úprav písní (zvláště lidový dvojhlas a trojhlas)
- orientuje se v základech rytmu, tempa, metra a taktování (takt 2/4,3/4,4/4 atd.)
- ovládá základní notopis i základní rozdělení stupnic a intervalů
- je schopen písemného záznamu not a posuvek do notové osnovy
- při poslechových činnostech úspěšně rozeznává a správně zařazuje hudební formy např. druhy písní a skladeb, hudební styly (např. duchovní a světská hudba, lidová hudba) a hudební žánry (např. hudba na jevišti opera, opereta muzikál, balet)
- věnuje zvláštní pozornost hudebně-pohybovým činnostem (hry pro tělovýchovné a relaxační chvílky během hodiny, dechová cvičení, nácvik bráničního dýchání v hlasové výchově (a výuce základů společenského tance polka, valčík apod.)
- na základě poslechu vybraných skladeb navazujících na probírané učivo v hodinách Hudební výchovy rozšiřuje své znalosti o tvorbě našich i zahraničních hudebních skladatelů a interpretů /zejména v oblasti opery, operety, muzikálu a baletu/
- dokáže individuálně hodnotit a vnímat působivost uměleckého díla
- vyhledává v digitálním prostředí originální díla a inspiruje se jimi pro vlastní multimediální projekty
- zachovává bezpečnost a ochranu osobních údajů a soukromí
- v digitálním prostředí vyhledá multimediální umělecký projekt a popíše ho z hudebního hlediska
- respektuje autorská práva u uměleckých děl a cituje jejich zdroje

6. ročník

Učivo

Vokální činnost (OSV, MkV)

- dechová cvičení, pěvecké dýchání
- hlasová cvičení (správné posazení hlasu, tvoření tónu, zvětšování hlasového rozsahu)
- rytmická cvičení v základních taktech, rytmická improvizace
- intonační cvičení (čistá intonace stupnic durového a mollového akordu)
- zpěv-lidové písně, umělé písně pro děti,
- nácvik souběžného dvojhlasu v terciích

Hudební nauka (OSV)

- notové písmo v houslovém klíči
- zápis not v rozsahu g-c3
- hodnoty not celých až šestnáctinových
- takt 2/4,3/4,4/4
- stupnice C dur, G dur, F dur, předznamenání, tóniny
- akordy, intervaly (základní rozdělení)
- hudebně-výrazové prostředky

Instrumentální činnost (OSV)

- hra na rytmické nástroje Orffova souboru, na jednoduché melodické nástroje,

zobcové flétny, použití klavírního nebo kytarového doprovodu, využití hry žáků, kteří se učí hře na nástroj mimo školu

Pohybová činnost (OSV, MKV)

- lidové tance, pochod, mazurka,
- pohybové improvizace na poslouchanou hudbu
- relaxace s hudbou

Poslech hudby (OSV, MKV)

- poznávání hudebních nástrojů, jejich dělení do skupin
- poznávání hudebních druhů (hudba vokální, hudba instrumentální)
- poznávání hudebních žánrů (lidová a umělá píseň, opera, opereta, muzikál, balet
- skladby českých a světových mistrů přístupné a srozumitelné dětem, vycházíme z nosných ročníkových témat-lidová hudba, hudba na jevišti (opera, opereta, muzikál, balet)

Návštěvy koncertů, videoprojekce (OSV, MKV)

7. ročník

Učivo

Vokální činnost (OSV,MKV)

- dechová cvičení (pěvecké dýchání)
- hlasová cvičení (správné posazení hlasu, tvoření tónů, zvětšování hlasového rozsahu)
- intonační cvičení (durový a mollový trojzvuk s přidáním 8. stupně, čistá intonace stupnic)
- zpěv (lidové a umělé písně pro děti, populární písničky, písně westernové a country hudby, souběžný dvojhlas v terciích)

Hudební nauka (OSV)

- stupnice D dur, B dur, a moll, e moll, d moll
- tečka u noty, 3/8 takt, dirigování v základních taktech
- rytmická cvičení v základních taktech, rytmická improvizace
- intervaly a akordy (opakování a prohlubování učiva)
- lidský hlas (zásady hlasové hygieny, skupiny mužských a ženských hlasů, mutace)
- akcent v hudbě, tempo, dynamika
- výrazové prostředky

Instrumentální činnost (OSV)

- hra na rytmické nástroje Orffova souboru, doprovod písní (klavír, housle, kytara), improvizace, využití hry žáků, kteří se učí hrát na nástroje mimo školu

Pohybová činnost (OSV, MkV)

- lidové tance, valčík, polka
- relaxace s hudbou

Poslech hudby (OSV, MkV)

- nástroje smyčcového orchestru, dua, tria, kvarteta kvinteta
- hudební druhy a žánry (např. sonáta, koncert, melodram)
- skladby českých a světových mistrů přístupné a srozumitelné dětem (výběr dán stěžejními tématy učiva Hudební výchovy v 7. ročníku ZŠ-lidová píseň, duchovní a světská hudba jako kulturní dědictví lidí různých národů, národnostních menšin a různého náboženského vyznání, symfonie, muzikál apod.)

Návštěvy různých hudebních akcí (koncerty, pořady pro děti, besedy, DVD, videoprojekce) (OSV, MkV)

8. a 9. ročník

Žák /na základě svých intonačních a rytmických dispozic/:

- je schopen jednohlasé a vícehlasé (2 a více žáků) interpretace písně (kánon, dvojhlas, trojhlas) a to sólově nebo s instrumentálním doprovodem (Orffův instrumentář, klavír, housle, kytara, keyboard). Tento hudební podklad zajišťuje učitel, třída nebo žák sám (s případ. využitím audiovizuální techniky v podobě CD, MC či video nahrávky)
- dodržuje zásady hlasové hygieny, vědomě dbá na správné pěvecké návyky (s ohledem na vývoj hlasu a jeho změnu v pubertě)
- ovládá základy dirigování (takt 2/4, 3/4, 4/4)
- prohlubuje a rozšiřuje své znalosti v notopise, stupnicích (rozsah 2-3 oktávy, dur i moll), intervalech (intervaly základní a odvozené) a v akordech (kvintakordy, septakordy)
- při poslechových činnostech úspěšně rozeznává a správně zařazuje hudební formy (např. koncert, symfonie, chorál, suita, kantáta, oratorium), hudební styly a žánry (artificiální- vážná hudba, nonartificiální hudba- jazz, folk, pop, rock)
- prostřednictvím výkladu učiva a poslechu vybraných skladeb se seznamuje s historickým vývojem evropské i světové hudby (od pravěku až po současnost) časová představa, orientační chronologické řazení jednotlivých období, nejvýznamnější osobnosti, styly a žánry těchto období apod.
- žáci 9. ročníku se zaměřují na dějiny české hudby
- věnuje pozornost aktuálním tématům současné hudby (např. hudba jako kulisa pro cokoli, hudba a drogy, hudba a média, moderní technologie v hudbě atd.)
- dokáže individuálně hodnotit a vnímat obsah i formu sdílnosti uměleckého díla. V 8. a 9. ročníku proto záměrně upřednostňujeme poslech hudby a vokální činnosti (zpěv) před hudební naukou.

8. ročník

Učivo

Vokální činnost (OSV, MkV)

- dechová cvičení (pěvecké dýchání)
- hlasová cvičení (zvětšování hlasového rozsahu, tvoření tónů)
- intonační cvičení
- zpěv jednohlas a dvojhlas (písně lidové a umělé písňe pro mládež, populární písničky, písňe z muzikálů, folkové písňe)

Poslech hudby (OSV, MkV, MV)

- hudba artificiální a nonartificiální
- symfonický, jazzový a dechový orchestr
- hudební druhy a žánry (opera, symfonie, symfonická báseň, sonátová forma, variační forma)
- významná díla uměleckých směrů (gotika až 20. století-zaměřeno na dějiny evropské a světové hudby), populární hudba, jazz

Hudební nauka (OSV)

- práce s poznanými stupnicemi, tóninami, intervaly a akordy
- synkopa, takt 6/8, dirigování základních taktů
- rytmická cvičení v základních taktech, rytmická improvizace
- harmonie-tónika, dominanta, subdominanta
- tempo a dynamika v hudbě

Instrumentální činnost (OSV)

- hra na rytmické nástroje Orffova souboru, hra na kytaru, doprovod písni, využití hry žáků, kteří navštěvují výuku v uměleckých školách

Pohybová činnost (OSV, MkV)

- lidový tanec, polonéza, blues, disko tance, country tance, pohybová improvizace na poslouchanou hudbu, relaxace s hudbou

Videoprojekce, návštěva hudebně kulturních akcí, diskuse na aktuální témata ze současné hudební scény, příprava vlastního hudebně-kulturního projektu školy **(OSV, MkV, MV)**

9. ročník

Učivo

Vokální činnost (OSV, MkV)

- dechová cvičení (pěvecké dýchání)
- hlasová cvičení - zvětšování hlasového rozsahu, tvoření tónů
- intonační cvičení
- zpěv lidových i umělých písní (jednohlas, dvojhlas, trojhlas) různých stylů a žánrů (např. pop, rock, folk, písně z filmů a muzikálů)

Poslech hudby (OSV,MKV,MV)

- vybrané skladby jsou zaměřeny na shrnutí dosud získaných informací o hudebních nástrojích, hudebních družích a žánrech
- významná díla uměleckých směrů, seznámení s vývojem hudby od pravěku do současnosti s důrazem na historický vývoj české hudby
- nonartificiální (populární hudba)
- poslech hudby preferované žáky (hudební styly a žánry zvolené individuálně žákem)

Hudební nauka (OSV)

- využívání notového zápisu, rozšířené znalosti stupnic, tónin, intervalů, akordů, taktů, dirigování, rytmů, tempa a dynamiky
- rytmická cvičení v poznaných taktech
- rytmická improvizace, hudebně výrazové prostředky

Instrumentální činnost (OSV)

- hra na rytmické nástroje Orffova souboru, využití hry žáků, kteří hrají na hudební nástroje

Hudebně pohybová činnost (OSV, MkV)

- pohybová improvizace na poslouchanou hudbu, disko tance, country tance, relaxace s hudbou

Videoprojekce, DVD, návštěvy kulturních akcí-koncerty, hudební pořady, besedy apod., příprava vlastního hudebně-kulturního projektu školy (MKV,MV).

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

- ve výuce se projevuje využitím aktivačních metod, různých forem práce a přístupem učitele k žákům. Důraz je kladen především na schopnost žáka spolupracovat, respektovat pravidla práce v kolektivu, cítit práci druhých, komunikovat a také

schopnost pracovat samostatně. Uvědoměním si vlastní identity v rámci pracovní skupiny se žáci učí získávat pocit sebedůvěry a zdravého sebevědomí.

Osobnostní rozvoj:

- Sebezpoznání a sebepojetí, rozvoj schopností poznávání, psychohygiena, kreativita

(6. - 9. ročník)

- vokální činnosti (rozezpívání s prvky muzikoterapie, sólový a sborový zpěv, hry)
- hudební nauka (notopis, hudební názvosloví, práce se stupnicemi, intervaly a akordy)
- instrumentální činnosti (hra na hudební nástroje, Orffův instrumentář, doprovod)
- pohybové činnosti (pohybová improvizace na hudbu, relaxační a tělovýchovné chvíle během hodiny, tanec)
- poslechové činnosti (rozvoj hudebního cítění u žáků, získání širšího kulturního rozhledu, základní orientace žáků v oblasti hudby vážné i populární)
- návštěvy kulturních pořadů

Sociální rozvoj:

- Poznávání lidí (6. – 9. ročník)
- Mezilidské vztahy (6. – 9. ročník)
- Komunikace (6. – 9. ročník)
- Kooperace a kompetice (6. – 9. ročník)

Multikulturní výchova

- svoboda náboženského vyznání, základní listina práv a svobod jednotlivce, úmluva o právech dítěte, respektování a poznávání kulturních tradic jiných národů, národnostních menšin a lidí s různým náboženským vyznáním.
- Kulturní difference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita.(6. -9. ročník)
 - vokální činnosti (sólový a sborový zpěv - písně různých národů, národnostních menšin, duchovní písně)
 - pohybové činnosti (seznámení s tanci různých národů, národnostních menšin a lidí různých náboženských vyznání)
 - poslechové činnosti (poslech skladeb duchovních i světských, které jsou součástí kulturního dědictví různých národů, národnostních menšin)

Návštěvy kulturních pořadů, video, DVD, seznámení s hudebními zvyklostmi a tradicemi v kultuře jiných národů, národnostních menšin a lidí různého náboženského vyznání

Mediální výchova

- svobodný přístup k informacím, využití internetu, knihovny, video a DVD projekce, vzdělávacích pořadů i televizních programů pro děti, mediální prezentace kultury

Tematické okruhy receptivních činností:

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (7. – 9. ročník)
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (8. a 9. ročník)
- Stavba mediálních sdělení
- Vnímání autora mediálních sdělení (8. a 9. ročník)
- Fungování a vliv médií ve společnosti (8. a 9. ročník)
 - poslechové činnosti (poslech skladeb z oblasti duchovní i světské hudby, kulturních pořadů, besed a zpráv ze současného kulturního života a jejich následný rozbor z hlediska mediální výchovy)
 - návštěva kulturních pořadů, besedy, audiovizuální technika

Tematické okruhy produktivních činností (8. a 9. ročník)

- Tvorba mediálního sdělení
- Práce v realizačním týmu
 - domácí příprava na hodinu Hudební výchovy (zadání samostatného úkolu-tvorba mediálního sdělení)
 - třídní projekt v rámci hodiny Hudební výchovy - kolektivní práce (např. příprava pozvánky na slavnostní předání vysvědčení žákům 9. tříd, jehož součástí je kulturní program, a pod...)

2. 6. 2. Vzdělávací obor: Výtvarná výchova

2. 6. 2. 1. Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

6. ročník – 2 hodiny týdně

7. - 9. ročník – 1 hodina týdně

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

- pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy
- rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity
- přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace
- užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií
- rozvíjí především průřezové téma Osobnostní a sociální výchovy (týká se společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického) a Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech (prohlubuje vztah k evropské a světové kultuře)

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání - skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty.

Předmětem prolínají ***průřezová témata***:

OSV - poznávání lidí, kreativita, sebepoznání a sebepojetí, komunikace, rozvoj schopností poznávání, kooperace a kompetice

EGS - jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá

MKV - lidské vztahy, multikulturalita

EV - vztah člověka k přírodě, lidské aktivity a problémy životního prostředí

MV - práce v realizačním týmu, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k učení se prostřednictvím vlastní tvorby
- umožňuje zprostředkování pohledu na umění a kulturu jako na způsob poznávání světa
- podporuje rozvoj tvořivosti žáků aktivním osvojováním různých výtvarných a hudebních technik
- učí žáky vnímání uměleckých slohů a děl v jejich historickém kontextu

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k tomu, aby vyhledávali vazby mezi druhy umění a uměleckými žánry na základě podobnosti jejich znaků a témat, která jsou jimi zpracovávána
- otevírá před žáky možnosti volby vhodných výtvarných a hudebních vyjadřovacích prostředků
- podporuje kritické myšlení při posuzování uměleckého díla i vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

Učitel

- otvírá před žáky možnosti přistupovat k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání
- rozvíjí dovednosti důležité pro vedení dialogu nebo diskuse o dojmu z uměleckého díla

Kompetence sociální a personální

Učitel

- předkládá dostatečné množství příkladů pro vytváření potřeby pohybovat se v estetickém prostředí
- poskytuje žákům prostor pro osobité výtvarné i hudební projevy

Kompetence občanské

Učitel

- seznamuje žáky s významnými výtvarnými a hudebními díly a jejich autory
- vytváří potřebu návštěv výstav výtvarných prací a hudebních koncertů
- podchycuje individuální zájem žáků o kulturní dění a jeho podpora

Kompetence pracovní

Učitel

- učí osvojování výtvarných a hudebních technik a nástrojů

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení
- vede žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy 6. – 9. ročník:

Žák

- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů
- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie
- užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá např. počítačovou grafiku, fotografii, video, animace
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci
- má základní přehled o uměleckých obdobích a umělcích
- zná umělecké památky a umělce regionu, vlasti

6. ročník

Učivo

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- prvky vizuálně obrazného vyjádření
 - základní linie a tvary, textury
 - vztahy a uspořádání prvků v ploše

- uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu
 - vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární a barevné prostředky)
- reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly
 - vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností
 - akční tvar malby a kresby
 - uspořádání prostoru
 - vyjádření proměn
- typy vizuálně obrazových vyjádření
 - hračky, objekty, ilustrace textů, comics, volná malba
 - rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvorbu
- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením
 - hledisko jejich vnímání – vizuální, hmatové, statické, dynamické
 - hledisko jejich motivace – fantazijní, založená na smyslovém vnímání
 - reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- osobní postoj v komunikaci
 - jeho utváření a zdůvodňování, důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přijatých)
- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření
 - utváření a uplatňování komunikačního vysvětlování výsledků obsahu tvorby s respektováním záměru autora
 - prezentace ve veřejném prostoru

7. ročník

Učivo

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- prvky vizuálně obrazného vyjádření
 - základní linie a tvary
 - textury (struktura)
 - vztahy a uspořádání prvků v ploše ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření
- uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu
 - vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární a barevné prostředky) ve statickém a dynamickém vyjádření
- reflexe a vztahy zrakového vnímání ostatními smysly
 - vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)
- smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření

- umělecké výtvarné tvorby, televize, reklama, film, tiskoviny, počítačová grafika

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností
 - pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby
 - uspořádání prostoru a vyjádření proměn
- typy vizuálně obrazných vyjádření:
 - hračky, objekty, ilustrace textů, comics, volná malba, plastika
 - rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvorbu
- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením
 - hledisko jejich vnímání: vizuální, hmatové, statické, dynamické
 - hledisko jejich motivace: dynamické, fantazijní, založená na smyslové vnímání
 - reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- osobní postoj v komunikaci
 - jeho utváření a zdůvodňování, důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přijatých)
 - kritéria jejich porovnání, jejich zdůvodňování
- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření: utváření a uplatňování komunikačního obsahu, vysvětlování výsledků obsahu tvorby s respektováním záměru autora, prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace
- proměny komunikačního obsahu:
 - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění

8. ročník

Učivo

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- prvky vizuálně obrazného vyjádření
 - linie a tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury (struktury), vztahy a uspořádání prvků v objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření
- uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu
 - vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření
- reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly
 - vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě

- reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)
- smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření
 - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, reklama, variace ve vlastní tvorbě

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností
 - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace
- typy vizuálně obrazných vyjádření
 - objekty, comics, reklama, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvorbu
- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením
 - hledisko jejich vnímání (vizuální, hmatové, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionální konstruktivní)
 - reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- osobní postoj v komunikaci
 - jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnání, jejich zdůvodňování
- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření
 - utváření a uplatňování komunikačního obsahu
 - vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora
 - prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace
- proměny komunikačního obsahu
 - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti

9. ročník

Učivo

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- prvky vizuálně obrazného vyjádření
 - linie a tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury (struktury)
 - vztahy a uspořádání prvků v objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření

- uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru, prostoru a časovém průběhu
 - vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření
- reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly
 - vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)
- smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření
 - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností
 - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace
- typy vizuálně obrazných vyjádření
 - objekty, comics, reklama
 - komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvorbu
- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením
 - hledisko jejich vnímání (vizuální, hmatové, statické, dynamické)
 - hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionální konstruktivní, expresivní)
 - reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- osobní postoj v komunikaci
 - jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnání, jejich zdůvodňování
- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření
 - utváření a uplatňování komunikačního obsahu
 - vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora
 - prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace
- proměny komunikačního obsahu
 - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj:

- Rozvoj schopností poznávání (6. - 9. ročník)
- Sebepoznání a sebepojetí (6. – 9. ročník)
- Seberegulace a sebeorganizace (8. ročník)
- Psychohygiena (7. – 8. ročník)
- Kreativita (6. – 9. ročník)

Sociální rozvoj:

- Poznávání lidí (6. – 9. ročník)
- Mezilidské vztahy (6. – 9. ročník)
- Komunikace (7. – 9. ročník)
- Kooperace a kompetice (6. - 9. ročník)
 - výtvarné hry, skupinové výtvarné práce, projekty

Morální rozvoj:

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (8. a 9. ročník)
 - výtvarné hry, skupinové výtvarné práce, projekty

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá
 - odívání, umění a motivy z různých zemí Evropy (6. a 7. ročník)
- Objevujeme Evropu a svět
 - známé světové stavby (9. ročník)
 - odívání, umění a motivy z různých krajin a zemí světa (6. - 9. ročník)

Multikulturní výchova

- Kulturní difference
 - rozdíly v různých kulturách v naší vlasti i ve světě

Environmentální výchova

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí;
- Vztah člověka k životnímu prostředí
 - krajina, průmyslové stavby v krajině (6. - 9. ročník)

Mediální výchova

- Fungování a vliv medií ve společnosti
- Tvorba mediálního sdělení
 - plakáty, reklama, přání (6. - 9. ročník)

2. 7. Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

2. 7. 1. Vzdělávací obor: Výchova ke zdraví

2. 7. 1. 1. Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Úkolem předmětu Výchova ke zdraví je seznámit žáky se základy zdravého životního stylu a správného sociálního klimatu. Cílem předmětu je rozvinout u žáků znalosti a dovednosti potřebné ke zvládnutí péče o své zdraví a bezpečnosti v běžném životě.

Vyučovací předmět v 6. – 7. ročníku má vymezenou jednu hodinu týdně.

Výuka v tomto předmětu směřuje k tomu:

- aby žáci zvládli základy zdravého životního stylu
- naučit se skloubit základní životní potřeby s hodnotou zdraví
- získat konkrétní představu o rizikových oblastech společenského života
- utvářet dobré mezilidské vztahy v širším společenství
- ověřovat znalosti prevence rizik ohrožujících zdraví
- vyhledávat informace
- prezentace zdravého životního stylu mezi spolužáky ve školním prostředí
- cílevědomě jednat v situacích osobního a veřejného ohrožení
- vypěstovat kritický postoj ke konzumnímu způsobu života prezentovanému médií
- vytvořit potřebu každodenního pohybu jako účinné prevence proti obezitě
- dodržovat zásady fair play v každodenní činnosti

Výchova ke zdraví tematicky navazuje na zvládnuté základy učiva Občanské výchovy, rodinné výchovy a Tělesné výchovy.

Výuka bude realizována v odborných učebnách umístěných v prostorách školy a je určena všem žákům 6. a 7. ročníku tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu.

Výchova ke zdraví ovlivňuje i budoucí společenské uplatnění žáků. Obsah předmětu zahrnuje učivo potřebné k péči o zdraví a k ochraně lidstva za mimořádných okolností a učivo tělesné výchovy.

Do vzdělávacího předmětu **Výchova ke zdraví** jsou začleněna následující **průřezová témata**: Multikulturní výchova a Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitel

- seznamuje žáky se základy výchovy ke zdraví
- buduje pozitivní stav ke zdravému životnímu stylu
- rozvíjí odpovědnost žáků za své zdraví a zdraví svých spoluobčanů
- podporuje vlastní tvořivost a myšlení žáků

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- využívá individuální schopnosti jednotlivce
- vede k samostatnosti a odpovědnosti za provedenou práci
- učí vyhledávat, zpracovávat a využívat informace
- rozvíjí vlastní tvořivost každého jednotlivce

Kompetence komunikativní

Učitel

- podporuje tvořivost a vlastní nápady při výchově ke zdraví
- učí využívání schopností jednotlivců při práci v kolektivu
- podporuje vlastní myšlení a představivost žáků
- oceňuje vlastní aktivitu a tvůrčí přístup k práci

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky ke spolupráci ve skupinách
- učí žáky respektovat pravidla práce v týmu
- pomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu v rámci pracovní skupiny
- napomáhá objektivně poznávat rizika patologických jevů ve škole i mimo ni
- buduje pocit sebedůvěry a sebevědomí
- učí žáky projevit odpovědné chování v situacích ohrožujících zdraví a při mimořádných událostech

Kompetence občanské a pracovní

Učitel

- pomáhá žákům pochopit nutnost vlastní ochrany zdraví jako předpoklad pro zdárný vývoj jedince
- rozvíjí zásady správné pohybové aktivity
- učí žáky využívat a ovládat prostředky sloužící k ochraně zdraví
- vede k dodržování zásad ochrany životního prostředí

- pomáhá žákům orientovat se v situacích osobního a veřejného ohrožení

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k poznání, že zdaleka ne vše, co se objevuje v digitálním prostředí, je zdravé či bezpečné
- rozebírá s žáky konkrétní příklady vhodného a nevhodného jednání v oblasti zdraví a bezpečí
- vede žáky k poznání důvěryhodných digitálních zdrojů v oblasti výchovy ke zdraví
- vede žáky k bezpečné komunikaci prostřednictvím digitálních technologií a cílenému snižování rizik souvisejících se ztrátou soukromí a osobního bezpečí při nedodržení pravidel komunikace

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

6. ročník

Očekávané výstupy:

Žák

- vysvětlí na příkladech souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím
- vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm
- dokáže rozlišit choroby běžné, infekční, civilizační a osvojí si způsoby jak se proti nim bránit
- zařazuje do svého denního režimu aktivní pohyb, otužování a relaxaci
- odůvodňuje hygienicky vhodnou (doporučenou) délku práce s digitálními technologiemi, uvede příklady možného poškození zdraví
- kriticky hodnotí dobu strávenou při činnostech s digitálními technologiemi
- posoudí, jak v rámci denního režimu zařadit aktivity kompenzující jednostrannou zátěž práce s digitálními technologiemi
- dodržuje pravidla bezpečného pohybu na sociálních sítích a ochrany osobních dat
- samostatně zvládá základní postupy první pomoci
- dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí
- orientuje se ve specifických potřebách výživy v období dospívání
- uvede zdravotní rizika spojená s kouřením, alkoholem, drogami a argumentuje ve prospěch zdraví
- používá způsoby odmítání návykových látek v modelových situacích i ve styku s vrstevníky
- vysvětlí psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek
- obhájí příklady pozitivních životních cílů a hodnot jako protiargument zneužívání návykových látek
- dokáže posoudit manipulativní vliv reklamy i vrstevníků
- předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí

- samostatně vyhledá v případě potřeby služby specializované pomoci
- vysvětlí základní vztah mezi úrovní zdravotně orientované zdatnosti a možnými zdravotními problémy
- projevuje odpovědné chování v rizikových situacích v silniční a železniční dopravě
- uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

Učivo

- Pojem zdraví.
- Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota.
- Podpora zdravého životního stylu a programy podpory zdraví.
- Tělesná a duševní hygiena – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování.
- Význam pohybu pro zdraví, pohybový režim.
- Denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit.
- Hygiena práce na počítači a s jinými digitálními technologiemi; dopady dlouhodobé jednostranné práce na zdraví; kompenzace jednostranného zatížení při práci s digitálními technologiemi; riziko používání digitálních technologií v silničním provozu (při přecházení, jízdě na kole apod.).
- Ochrana před přenosnými chorobami. Základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence. Náказы respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty.
- Ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění.
- Preventivní a léčebná péče.
- Odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů.
- Základy první pomoci.
- Stres a jeho vztah ke zdraví.
- Zásady zdravé výživy, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví.
- Poruchy příjmu potravy.
- Násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání.
- Auto – destruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet).
- Skryté formy a stupně individuálního násilí – šikana a jiné projevy násilí, kriminalita mládeže.
- Bezpečné chování a komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií.
- Sebeobrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení.
- Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví.
- Rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti).
- Manipulativní vliv reklamy a vrstevníků.
- Ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí.

- Přivolání pomoci v případě osobního nebo cizího ohrožení. Linky důvěry, krizová centra.

7. ročník

Očekávané výstupy:

Žák

- respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky a jinými vrstevníky
- vysvětlí role členů rodiny, třídy a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu z hlediska prospěšnosti zdraví
- projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu
- respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví
- uvede pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou
- respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli
- chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování
- uvede zdravotní rizika nechráněného pohlavního styku
- rozhoduje se odpovědně ve vztahu k opačnému pohlaví
- vysvětlí rizika střídání partnerů
- vyjmenuje nejčastější choroby přenosné pohlavním stykem, popíše příznaky a vysvětlí, jak se před nimi chránit
- použije v případě problémů kontakty na odbornou pomoc
- rozpozná pozitivní a negativní vlivy na kvalitu sociálního klimatu v rodině a ve třídě
- ovládá své emoce, akceptuje pocity druhých
- nabídne pomoc v případě potřeby
- používá v jednání prvky asertivity
- uvede příklady možných rizikových situací při komunikaci v digitálním prostředí, které ohrožují osobní bezpečí, a vysvětlí jejich možné příčiny a důsledky i to, jak jim předcházet

Učivo

- Vztahy mezi lidmi a formy soužití - kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství
- Změny v životě člověka a jejich reflexe - tělesné, duševní a sociální změny v období puberty a dospívání
- Reprodukční zdraví a sexuální dospívání – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti
- Zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost a její rizika.
- Promiskuita.
- Problémy těhotenství a rodičovství mladistvých.
- Choroby přenosné pohlavním stykem.
- Rizikové chování a ochrana před nákazou.
- Poruchy pohlavní identity.

- Základní principy odpovědného sexuálního chování
- Jak si lépe porozumět - vztah k sobě samému a k druhým lidem. Zdravé a vyrovnané sebepojetí. Utváření vědomí vlastní identity.
- Seberegulace a sebeorganizace činností a chování.
- Zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích.
- Pomáhající a prosociální chování.
- Přijímání názorů druhého, empatie, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace.
- Sociální sítě – pravidla pro komunikaci na sítích, nebezpečí komunikace na sítích, nebezpečí zakrývání skutečné identity; co je a není vhodné, bezpečné, etické na sítích zveřejňovat a přeposílat.

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Multikulturní výchova

- Etnický původ
 - 6. ročník – Jak si lépe porozumět (vztah k sobě samému a k druhým lidem); Zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích
- Princip sociálního smíru a solidarity
 - 7. ročník - Zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; Pomáhající a prosociální chování; Přijímání názorů druhého, empatie, aktivní naslouchání, efektivní a asertivní komunikace

Environmentální výchova

- Základní podmínky života (6. a 7. ročník)
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí (6. a 7. ročník)
 - Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota; Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví; Ochrana člověka za mimořádných událostí

2. 7. 2. Vzdělávací obor: Tělesná výchova

2. 7. 2. 1. Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět má časovou dotaci dvě hodiny týdně v 6., 7. a 9. ročníku, v 8. ročníku je časová dotace tři hodiny týdně. Výuka probíhá jednou týdně po dvou vyučovacích hodinách, v 8. ročníku 2 plus 1 hodina.

Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků vzdělávací oblasti Člověk a zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a současně přispívá k posilování hygienických, stravovacích, pracovních a zdravotně preventivních návyků. Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Velmi důležité je také odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení i v povinné tělesné výchově formou zařazování speciálních vyrovnávacích cvičení pro všechny žáky.

V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

V návaznosti na projekt „Školy pro venkov“ v rámci Operačního programu Vzdělání pro konkurenceschopnost, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.1.00/14.0208“ byly vytvořeny pracovní materiály pro výuku z oblasti „Sport“(počátky sportu, rozcvičky, atletika – tepová frekvence, kopaná – střelba na branku).

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitel

- motivuje žáky k pohybové aktivitě
- vede žáky k harmonickému rozvoji osobnosti
- předkládá potřebné informační zdroje

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k objektivnímu a spravedlivému posuzování, dodržování pravidel a respektování sebe navzájem
- zadává úkoly posilující schopnost žáka využívat vlastních zkušeností k řešení problému

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k diskusi nad dosaženými výsledky
- učí žáka vhodně reagovat v běžných situacích

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky ke spolupráci a posiluje sebevědomí méně zdatných žáků
- uplatňuje individuální přístup k talentovaným i málo zdatným žákům

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k respektování se navzájem, k rasové a náboženské toleranci a snášenlivosti
- vede žáky k dodržování zásad podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k cílenému zařazování kompenzačních cvičení do pohybového režimu pro snížení zdravotních rizik spojených s pohybovou neaktivitou při používání digitálních technologií

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy – 6. - 9. ročník:

Žák

- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreační činnosti.
- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny
- pozoruje přímo nebo ze záznamu pohybovou činnost, určuje zjevné nedostatky a jejich možné příčiny
- navrhuje možnosti pro zlepšení sledovaného a hodnoceného pohybu
- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem
- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program
- měří svou tělesnou zdatnost i zdatnost jiných pomocí testů, naměřená data zaznamenává s využitím digitálních technologií, sleduje změny a vyvozuje úpravu pohybového režimu
- vyhodnocuje s pomocí digitálních technologií podíl pohybové aktivity a neaktivity
- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly
- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší
- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost
- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu
- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora
- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí
- zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci i za pomoci digitálních technologií
- navrhuje možné způsoby prezentace a sdílení zjištěných dat v rámci školy
- zorganizuje samostatně i v týmu jednotlivé turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže
- při pořádání okresních soutěží pomáhají s ovládáním elektronické časomíry a ukazatelem skóre

6. ročník

Učivo

ATLETIKA

- vytrvalostní běh 600m, 1000m, Cooperův test
- kok daleký
- sprint 60 m
- hod kriketovým míčkem
- skok vysoký
- testování tepové frekvence

GYMNASTIKA

- akrobacie – kotouly, salto
- kruhy – překot vzad
- koza – roznožka, skrčka
- hrazda – náskok do vzporu, sešín, podmet, výmyk
- šplh na tyči s přírazem

ÚPOLY

- přetahy, přetlaky, úpolové hry

KONDIČNÍ CVIČENÍ

- kruhový trénink
- rozcvičky

SPORTOVNÍ HRY

- Kopaná
- Testování střelba na branku, vedení míče
- Volejbal
- Basketbal
- Florbal

TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ

- Bruslení
- Základy, lední hokej

7. ročník

Učivo

ATLETIKA

- vytrvalostní běh 600m, 1000m, Cooperův test
- skok daleký
- sprint 60 m
- hod kriketovým míčkem

- skok vysoký
- testování tepové frekvence

GYMNASTIKA

- akrobacie – kotouly, salto
- kruhy – překot vzad
- koza – roznožka, skrčka
- hrazda – náskok do vzporu, sešin, podmet, výmyk
- šlh na tyči s přírazem
- šplh na laně bez přírazu

ÚPOLY

- přetahy, přetlaky, úpolové hry

KONDIČNÍ CVIČENÍ

- kruhový trénink
- rozcvičky

SPORTOVNÍ HRY

- kopaná
 - testování střelba na branku, vedení míče
- volejbal
- basketbal
- florbal

TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ

- lyžování, snowboarding
- bruslení
- základy, lední hokej

8. ročník

Učivo

ATLETIKA

- vytrvalostní běh 800m, 1500 m
- skok daleký
- sprint 60 m
- hod granátem
- vrh koulí
- skok vysoký
- testování tepové frekvence

GYMNASTIKA

- akrobacie – kotouly, salto

- kruhy – překot vzad
- koza – roznožka, skrčka
- hrazda – náskok do vzporu, sešin, podmet, výmyk
- šplh na tyči s přírazem
- šplh na laně bez přírazu

ÚPOLY

- přetahy, přetlaky, úpolové hry

KONDIČNÍ CVIČENÍ

- kruhový trénink
- rozcvičky

SPORTOVNÍ HRY

- kopaná
 - testování střelba na branku, vedení míče
- volejbal
- basketbal
- florbal

TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ

- lyžování, snowboarding
- bruslení
- rozšíření dovedností, lední hokej

9. ročník

Učivo

ATLETIKA

- vytrvalostní běh 800m, 1500 m
- skok daleký
- sprint 60 m
- hod granátem
- vrh koulí
- skok vysoký
- testování tepové frekvence

GYMNASTIKA

- akrobacie – kotouly, salto
- kruhy – překot vzad
- koza – roznožka, skrčka
- hrazda – náskok do vzporu, sešin, podmet, výmyk
- šplh na tyči s přírazem
- šplh na laně s přírazem a bez přírazu

ÚPOLY

- přetahy, přetlaky, úpolové hry

KONDIČNÍ CVIČENÍ

- kruhový trénink
- rozcvičky

SPORTOVNÍ HRY

- kopaná
 - testování střelba na branku, vedení míče
- volejbal
- basketbal
- florbal

TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ

- bruslení
- rozšíření dovedností, lední hokej

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj:

- Rozvoj schopností poznávání
 - prolíná se všemi tematickými celky (6. – 9. ročník)
 - hry a soutěže zaměřené na pozornost a soustředění
- Sebepoznání a sebepojetí
 - prolíná se všemi tematickými celky (6. – 9. ročník)
 - hry, střídání rolí ve skupině, řešení problémových situací
 - samostatná práce, kontrolní testy
- Psychohygiena
 - prolíná se všemi tematickými celky (7. – 9. ročník)
 - hry, relaxace, zvládání stresových a problémových situací
- Kreativita
 - vybrané celky (7. ročník)
 - kruhový trénink, soutěže

Sociální rozvoj:

- Poznávání lidí
 - prolíná se všemi tematickými celky (6. – 9. ročník)
 - hry, zátěžové hry, vytrvalostní sporty
- Mezilidské vztahy
 - prolíná se všemi tematickými celky (6. – 9. ročník)
 - skupinové práce (respektování, podpora, pomoc)
 - kruhový trénink

- Komunikace
 - prolíná se všemi tematickými celky (6. – 9. ročník)
 - komunikace v různých situacích (nástup, pozdrav, omluva, prosba, vysvětlení, žádost aj.)
- Kooperace a kompetice
 - prolíná se všemi tematickými celky (6. – 9. ročník)
 - hry ve skupinách (vedení a organizování práce, podřízení se)
 - soutěže

Morální rozvoj:

- Řešení problémů a rozhodovacích dovedností
 - prolíná se všemi tematickými celky (6. – 9. ročník)
 - řešení problémových situací při sportování

Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola
 - prolíná se všemi tematickými celky (6., 7. a 9. ročník)
 - hry, soutěže, skupinová práce (zaměřeno na chování žáků jako zodpovědných osobností, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti, učí žáky v každodenním jednání zásadám slušnosti, tolerance, ochota pomáhat slabším naslouchat názoru druhého)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímají:
 - prolíná se všemi tematickými celky (6. – 9. ročník)
 - sport a sportovci v Evropě a ve světě

Multikulturní výchova

- Lidské vztahy
 - prolíná se všemi tematickými celky (6. – 9. ročník)
 - pohybové a míčové hry (rozvoj tolerance a spolupráce, zapojení žáků z odlišného prostředí do kolektivu třídy)

Environmentální výchova

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
 - při činnostech v přírodě (6. – 9. ročník) je zaměřen na chování žáků k životnímu prostředí, k ochraně a tvorbě životního prostředí, vztah člověka k prostředí

Mediální výchova

Tematické okruhy produktivních činností:

- Tvorba mediálního sdělení - 9. ročník
 - zpráva, oznámení, tvorba internetových stránek školy (vedení žáků k organizaci a propagaci sportovních činností a soutěží, zpracování dosažených výsledků, vytváření plakátů k sportovním soutěžím, sestavování příspěvků do rozhlasu a na nástěnky)

2. 8. Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

2. 8. 1. Vzdělávací obor: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Úkolem Pracovních činností je seznámit žáky se základy praktické pracovní dovednosti v různých oborech lidské činnosti. Součástí pracovních činností jsou i dvě oblasti z oboru Svět práce

Vyučovací předmět v 6. – 8. ročníku má časovou dotaci jednu hodinu týdně.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- k osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a technologií
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci
- orientaci v různých oborech lidské činnosti a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření

Pracovní činnost 2. stupně tematicky navazuje na zvládnuté základy učiva pracovní činnosti 1. stupně.

Výuka je realizována v odborných učebnách umístěných v prostorách školy a je určena všem žákům 2. stupně tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu.

Pracovní činnosti ovlivňují i rozhodování žáků o svém budoucím povolání (profesní zaměření).

V průběhu výuky jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitel

- seznamuje žáky se základy pracovních činností
- buduje pozitivní stav k manuální práci i duševní práci
- rozvíjí dovednosti a návyky žáků z různých pracovních činností
- zadává úkoly, které umožní volbu různých postupů
- vede žáky k práci s odbornou literaturou
- vede žáky k plánování činností při práci
- předkládá dostatečné množství příkladů pro pochopení technické dokumentace jednoduchých zařízení

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- učí žáky využívat své individuální schopnosti
- vede žáky k samostatnosti a odpovědnosti za provedenou práci
- zajímá se o náměty
- klade otevřené otázky
- seznamuje žáky s možnostmi poradenství v oblasti volby dalšího studia, profesní orientace
- učí žáky používat jednotlivé programy, pracovní nástroje, nářadí a pomůcky při práci ve škole i v běžném životě

Kompetence komunikativní

Učitel

- učí žáky vytvářet své vlastní nápady při pracovní činnosti
- vede žáky k využívání svých schopností při práci v kolektivu
- pomáhá žákům uplatňovat vlastní myšlení a představitivost
- vede žáky k prezentaci jejich práce formou besedy
- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují
- vede žáky, aby na sebe brali ohledy

Kompetence sociální a personální:

Učitel

- učí žáky spolupráci ve skupinách
- napomáhá žákům k respektování pravidel práce v týmu
- učí žáky uvědomovat si vlastní identitu v rámci pracovní skupiny
- vede k objektivnímu poznávání okolního světa
- buduje u žáků pocit sebedůvěry a zdravého sebevědomí
- napomáhá žákům poznat v praktických podmínkách výrobní činnost

Kompetence občanské

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru
- umožní žákům tvořivě přistupovat k plnění zadaných témat
- pomáhá žákům uvědomovat si odpovědnost k sobě samému, ke spolužákovi, k učiteli
- vede žáka pochopit práci a pracovní činnost jako příležitost k seberealizaci
- pomáhá žákům rozvíjet konstruktivní a podnikatelské myšlení

Kompetence pracovní

Učitel

- učí žáky využívat a ovládat jednotlivé pracovní nástroje a techniku
- vede k dodržování zásad ochrany životního prostředí
- vede žáky ke snaze o provedení práce v co nejlepší kvalitě
- předkládá srovnání hospodárnosti různých postupů, které vedou k témuž cíli
- seznamuje žáky s konkrétními podnikatelskými aktivitami od záměrů až po jejich realizaci
- vytváří prostor pro přijímání promyšlených rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesní orientaci

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k vědomému utváření digitální identity vzhledem k budoucímu uplatnění na trhu práce
- pomáhá žákům utvářet profesní orientaci a vede je k používání digitálních technologií a digitálních vzdělávacích zdrojů při volbě budoucího povolání
- digitální zdroje o trhu práce a pro volbu povolání: portály o profesích a profesní přípravě, portály určené k hledání práce, s informacemi o trhu práce, náplň oborů SŠ, informace a poradenské služby; aplikace a videa o profesích, povoláních, podnikání; práce s profesními informacemi, využívání poradenských služeb

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

6. ročník

Očekávané výstupy I.:

- I. PRÁCE S DŘEVEM, S KOVY A PLASTY**
- II. ELEKTROTECHNIKA**

Žák

- provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- užívá jednoduchou technickou dokumentaci
- dodržuje obecné zásady bezpečnosti práce a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu
- zná pravidla a základy technického kreslení, čte technické výkresy
- pozná různé druhy dřev, plastů a kovů a získané poznatky využívá při výrobě výrobku
- pomocí modulové stavebnice zapojí jednoduchý elektrický obvod se spínačem

Učivo

- základy technického zobrazování
- pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování
- jednoduché pracovní operace a postupy
- bezpečnost práce, první pomoc při úrazu
- základy technického zobrazování
- práce se dřevem, s kovem a plasty
- elektrotechnické práce, jednoduchý elektrický obvod, vodiče a nevodiče

7. ročník

Očekávané výstupy I.:

- III. PRÁCE SE DŘEVEM, S KOVY A PLASTY**
- IV. ELEKTROTECHNIKA**
- V. SVĚT PRÁCE**

Žák

- dodržuje obecné zásady bezpečnosti práce a hygieny při práci
- provádí jednoduché práce s kovy a dodržuje technologickou kázeň
- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost
- užívá jednoduchou technickou dokumentaci
- seznámí se s dřevařskými deskovými výrobky
- seznámí se se základy hoblování, dlabání a vrtání
- zná základní druhy lepidel
- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí a zná základní nabídku středního školství

Učivo

- vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov plasty)
- pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování
- základy kreslení technického výkresu
- práce se dřevem – hoblování, dlabání, plátování, povrchová úprava
- výroba kovů, technické kovy a jejich slitiny
- práce s kovy – ruční opracování
- průmyslové zpracování plastů, vrstvené hmoty, lamináty
- práce s plasty, tepelné zpracování

- elektrické obvody s tlačítky, tepelné a světelné spotřebiče
- rozvod elektrické energie
- základní nabídka středního školství
- volba profesní orientace

8. ročník

Očekávané výstupy I.:

- V. PRÁCE S KOVY**
- VI. ELEKTRONIKA A AUTOMATIZACE**
- VII. SVĚT PRÁCE**

Žák

- provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost
- užívá jednoduchou technickou dokumentaci
- dodržuje zásady bezpečnosti práce a hygieny, poskytne první pomoc při úrazech
- popíše šroub a matici, druhy šroubů a jejich užití
- základní druhy závitů
- základní využití el. energie a vývoj elektroniky po dnešek
- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí a zná základní nabídku středního školství

Učivo

- vlastnosti materiálu, užití v praxi (kov, plasty)
- pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování
- jednoduché pracovní operace a postupy
- technické náčrty a výkresy, technické informace, návody
- bezpečnost práce, první pomoc při úrazu
- šroubové spoje, šrouby a matice, druhy závitů
- elektronika a automatizace, polovodiče, diody, tranzistory, integrované obvody
- jednoduché kmitavé obvody s tlačítky
- vysílače přijímače
- seznámí se s možnostmi drobného podnikání a řízení a organizací malých firem

8. ročník

Očekávané výstupy I.:

- VIII. ELEKTROTECHNICKÉ PRÁCE**
- IX. SVĚT PRÁCE**

Žák

- zná a dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- seznámí se s výrobou el. energie a jejím rozvodem ke spotřebiteli
- seznámí se s prvky el. zařízení a montáží na panelech
- nakreslí jednoduchý elektrický rozvod el. proudu v bytě
- seznámí se s různými druhy elektrických spotřebičů v domácnosti

Učivo

- bezpečnost práce v elektronice, řád školní dílny, první pomoc
- rozvod elektrické energie, prvky elektrotechnických zařízení – vodiče, pojistky, transformátory, kabely, objímky a zásuvky
- zapojování přepínačů číslo 1, 5, 6, 7
- montáže na panelech
- rozvody elektrického proudu v bytě, zkoušečky elektrického napětí a proudu
- drobné podnikání, řízení firmy
- technologie a systémy ve strojírenství

6. ročník

Očekávané výstupy II.:

I. PŘÍPRAVA POKRMŮ

Žák

- používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
- připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy
- dodržuje pravidla správného stolování
- dodržuje zásady bezpečnosti práce a hygieny, poskytne první pomoc při úrazech
- pečuje o zeleň a udržuje pořádek ve škole a jejím okolí
- ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti

Učivo

- základní vybavení kuchyně
- výběr, nákup a skladování potravin
- úprava stolu a pravidla správného stolování
- technologie a příprava pokrmů
- Vánoce, Velikonoce a svátky
- strava pro vegetariány
- zdravá výživa, zeleninové a těstové saláty
- úprava stolu a stolování, jednoduché prostírání, obsluha
- pečuje o zeleň a udržuje pořádek ve škole a jejím okolí

7. ročník

Očekávané výstupy II.:

II. PŘÍPRAVA POKRMŮ

Žák

- používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
- připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy
- dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti
- dodržuje zásady bezpečnosti práce a hygieny, poskytne první pomoc při úrazech
- provádí jednoduché operace platebního styku a domácí účetnictví
- ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti
- pečuje o zeleň a udržuje pořádek ve škole a jejím okolí

Učivo

- prostředí školní kuchyně, hygiena, bezpečnost a ochrana zdraví při práci
- potraviny – výběr, nákup, skladování
- zdravá výživa, zeleninové a těstové saláty
- zásady sestavování jídelníčku
- úprava stolu a stolování, jednoduché prostírání, obsluha
- výživové směry a doporučení – vegetariánství
- pohoštění pro rodinu a přátele, makrobiotika
- finance a provoz domácnosti, rozpočet, účetnictví, platební styk
- elektronika v domácnosti, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem

8. ročník

Očekávané výstupy II.:

III. PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI

Žák

- seznámí se se základy provozu domácnosti, voda teplo světlo, druhy paliva, topné systémy
- uvědomí si význam elektřiny – solární elektřina
- seznámí se základy údržby a úklidu domácnosti – ekologické čisticí přípravky
- dbá na bezpečnost chodu domácnosti
- uvědomí si nutnost recyklace odpadu
- pečuje o zeleň a udržuje pořádek ve škole a jejím okolí

Učivo

- provoz domácnosti – voda teplo světlo
- údržba a úklid domácnosti, úklid bytu
- ekonomika a bezpečnost v domácnosti
- odpad a jeho recyklace
- druhy paliva – systémy vytápění
- drobná domácí údržba – zámečnické, instalatérské a stavební práce
- domácí dílna

- dodržuje základní hygienická pravidla a předpisy
- první pomoc při úrazu elektrickým proudem

8. ročník

Očekávané výstupy II.:

IV. PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI

Žák

- seznámí se se základní údržbou oděvů a textilií v domácnosti
- vyzkouší si základní zásady péče o textil, praní, žehlení, ukládání šatstva
- ušije jednoduchý výrobek s využitím ruční práce
- seznámí se se základy drobné domácí údržby – malířské práce, tapetování, natěračské práce a oprava nábytku
- seznámí se se základními elektrikářskými pracemi v domácnosti – výměna žárovky, pojistky
- dodržuje základní pravidla bezpečnosti a zásady ochrany před nebezpečím úrazu v domácnosti
- pečuje o zeleň a udržuje pořádek ve škole a jejím okolí

Učivo

- údržba oděvů a textilií v domácnosti, praní, žehlení, péče o náročné věci
- drobné úpravy, ukládání šatstva
- drobná domácí údržba – zámečnické práce, tapetování, natěračské práce, oprava nábytku
- základní elektrikářské práce
- domácí dílna – základní vybavení
- elektrické spotřebiče v domácnosti
- dodržuje pravidla bezpečnosti, první pomoc při úrazu elektrickým proudem

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj:

- Rozvoj schopnosti poznávání (6. – 8. ročník)
 - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností, zapamatování řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
- Sebepoznání a sebepojetí (6. – 8. ročník)
- Seberegulace a sebeorganizace (6. – 8. ročník)
 - sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia
- Psychohygienu (6. - 8. ročník)
- Kreativita (6. – 8. ročník)

- pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak, citlivost, schopnost dotahovat nápady do reality

Sociální rozvoj

- Poznávání lidí (6. – 8. ročník)
 - vzájemné poznávání se ve skupině, třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
- Mezilidské vztahy (6. – 8. ročník)
 - péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy
- Komunikace (6. – 8. ročník)
- Kooperace a kompetice (6. - 8. ročník)

Morální rozvoj:

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (6. - 8 ročník)

Multikulturní výchova

- Lidské vztahy (6. – 8. ročník)

Environmentální výchova

- Základní podmínky života
 - voda, vzduch, půda, ohrožování ovzduší a klimatické změny
- Vztah člověka k prostředí
 - přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využití a řešení odpadového hospodářství, příroda a její ochrana

Mediální výchova

- Práce v realizačním týmu (6. – 8. ročník)

3. Učební osnovy volitelných předmětů

3. 1. Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

3. 1. 1. Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

3. 1. 1. 1. Vyučovací předmět: Cvičení z českého jazyka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vzdělávací obsah předmětu Cvičení z českého jazyka má komplexní charakter. Ve výuce se prolíná jazyková, slohová i literární výchova.

V tomto předmětu si žáci opakují a prohlubují vědomosti a dovednosti získané během hodin českého jazyka a literatury. Cílem je naučit žáky jasně, přehledně a srozumitelně se vyjadřovat ústně i písemně, komunikovat s okolním světem, rozvíjet žakovu osobnost, vést ho k pochopení mezilidských vztahů a rozvíjet estetické cítění.

Tento vyučovací předmět realizujeme podle zájmu žáků v 9. ročníku hodinu týdně. Navštěvují ho přihlášení žáci. Výuka probíhá v kmenových třídách nebo v učebně informatiky.

Pracujeme nejen s učebnicemi, které žáci používají při běžných hodinách českého jazyka a literatury, ale i s pracovními listy zaměřenými na jeden gramatický jev, s jednoduchými odbornými publikacemi (reprodukce textu), s výukovými programy na PC, se slovníky, čítankami, didaktickými testy. Soustavně žáky připravujeme na jednotné přijímací řízení na střední školy. Zařazujeme také cvičení na rozvoj pozornosti, rozšiřování slovní zásoby a paměti. Žákům předkládáme názorné pomůcky, které umožňují probírané učivo snáze pochopit.

Do vyučovacího předmětu Cvičení z českého jazyka jsou zařazena průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie jsou shodné s předmětem Český jazyk a literatura.

Kompetence k učení

Učitel

- klade důraz na pozitivní motivaci žáka

- používá vhodné učební pomůcky (slovníky, jazykové příručky, encyklopedie, tabule gramatických přehledů) a audiovizuální techniku
- předkládá dostatek informačních zdrojů (učebnice, pracovní texty)
- vede k samostatnému učení (práce s jazykovými příručkami a slovníky)
- věnuje se dovednosti autokorekce chyb
- prostřednictvím vyhledávání podstatných informací z různých typů tištěných a elektronických textů vede žáka k porozumění jejich významu a smyslu

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- motivuje žáka k samostatnému řešení daného problému, napomáhá mu hledat další řešení
- zadává úkoly k posílení schopnosti žáka využívat vlastních zkušeností (např. získaných z četby a samostudia) a z vlastního úsudku
- předkládá modelové situace a vede žáka k jejich optimálnímu řešení s využitím kreativity
- učí žáka analyzovat přečtené texty a kriticky posoudit jejich obsah
- vede žáka k prohlubování svých intelektových dovedností (porovnání jevů, zjištění shod a odlišností, třídění podle hledisek, zobecnění)

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáka ke srozumitelnému ústnímu i písemnému vyjadřování svých myšlenek a názorů (např. řečnická cvičení a slohové práce na dané téma)
- učí žáka pohotově reagovat v běžných komunikačních situacích, diskutovat a obhajovat svůj názor, akceptovat názor jiných, formulovat otázky (diskusní kroužky, besedy)
- směřuje žáka k využívání informační a komunikační technologie pro komunikaci s okolním světem
- vede žáka k užívání mimojazykových prostředků komunikace a porozumění jim

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáka k práci ve skupině, tj. vytvoření pravidel práce v týmu (organizace práce, rozdělení rolí, spolupráce, ohleduplnost, úcta) a jejich respektování
- uplatňuje individuální přístup k talentovaným žákům (rozšiřující úkoly), ale i k žákům s poruchami učení
- vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky
- posiluje sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj
- využívá zkušenosti žáka s komunikací z prostředí digitálních technologií pro rozvoj jeho personální a interpersonální komunikace a pro utváření jeho hodnotového systému

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáka k uvědomění si odpovědnosti k sobě samému, ke spolužákům i k učiteli
- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- směřuje žáka k projevování pozitivních postojů k uměleckým dílům, k ochraně kulturního dědictví a ocenění našich tradic
- vede žáka k aktivnímu zapojení do kulturního dění, k tvořivosti
- využívá osobní zkušenosti žáka s komunikací v různých médiích včetně sociálních sítí a jeho zkušenosti z četby k přiblížení myšlení, názorů a jednání různých lidí

Kompetence pracovní

Učitel

- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost (příprava na výuku, shromažďování materiálů)
- vede žáka k samostatnosti a dodržování vymezených pravidel
- kontroluje samostatné práce žáka
- při práci s informačními zdroji vede žáka k dodržování autorského práva, ochraně osobních údajů a vlastní bezpečnosti, dodržování licencí duševního vlastnictví atd.

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáka k využívání vhodných digitálních technologií pro usnadnění komunikace ve škole i mimo ni podle komunikačního záměru a situace
- vede žáka ke slušnému chování a respektu k ostatním
- napomáhá k samostatnému rozhodování, které technologie jsou pro naplnění komunikační potřeby vhodné a proč
- pomáhá k vyhledávání a praktickému zkoušení nových technologií a aplikací podle vzdělávací a komunikační potřeby
- při přípravě vlastních komunikátů v digitálním prostředí včetně tvorby nových digitálních obsahů vede žáka k samostatnému a skupinovému kritickému posuzování spolehlivosti informačních zdrojů a informací jako takových a k dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy:

9. ročník

Žák

- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i ve složitějších souvětích
- orientuje se ve způsobu zdůvodňování různých pravopisných jevů
- rozlišuje a určuje větné členy základní a rozvíjející
- správně třídí a určuje slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
- spisovně vyslovuje a tvoří správné tvary běžně užívaných přejatých a cizích slov, rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché a v souvětí
- určuje druhy vedlejších vět
- rozliší a příklady v textu doloží nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov
- zpracuje různé slohové útvary
- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, Slovníkem spisovné češtiny a dalšími jazykovými příručkami
- reprodukuje beletristický i odborný text

Učivo

- pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický
- pravopis a výslovnost přejatých slov
- hláskosloví
- slovní zásoba a tvoření slov
- tvarosloví
 - slovní druhy
 - skloňování přejatých jmen obecných a vlastních
 - mluvnické významy podstatných jmen, přídavných jmen, sloves, druhy zájmen a číslovek
 - přechodníky
- skladba
 - věta jednočlenná, dvojčlenná, větný ekvivalent
 - stavba věty jednoduché, grafické znázornění
 - základní a rozvíjející větné členy
 - přístavek, samostatný větný člen
 - psaní čárky ve větě jednoduché
 - souvětí – věta hlavní a vedlejší, druhy vedlejších vět, graf souvětí, souřadné poměry, vsuvka, čárka v souvětí
- práce s beletristickým i odborným textem (výpisky, výtah, osnova)

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj:

- Rozvoj schopností poznávání
 - reprodukce beletristického, odborného textu
 - výpisky, výtah
 - hry, soutěže
- Sebepoznání a sebepojetí
 - charakteristika
 - životopis
 - hry
- Seberegulace a sebeorganizace:
 - samostatná práce (organizace, plánování, sebekontrola)
- Kreativita:
 - projektové vyučování
 - hry, soutěže, netradiční cvičení (křížovky, osmisměrky)

Sociální rozvoj:

- Poznávání lidí
 - hry (tzv. ledolamky), psychohry
 - skupinová práce (spolupráce)
- Mezilidské vztahy
 - skupinová práce (respektování, podpora, pomoc)
- Komunikace
 - cvičení na rozvoj mluveného i písemného projevu

Morální rozvoj:

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
 - řešení problémových situací
- Hodnoty, postoje, praktická etika
 - interpretace textů (vyjádření svých postojů, pocitů)

Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola
 - hry, soutěže, skupinová práce

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá
 - Evropský den jazyků (besedy, video, diskuse)
 - evropská literatura
 - slovanské jazyky

- Jsme Evropané
 - Evropská unie (projekty, diskuse)

Multikulturní výchova

- Lidské vztahy
 - hry (rozvoj tolerance a spolupráce, zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy)

Environmentální výchova

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
 - úvaha (ochrana životního prostředí)
 - diskuse (Den Země, ekologické organizace)
- Vztah člověka k prostředí
 - řečnická cvičení, diskuse (naš životní styl)

Mediální výchova

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
 - zpráva, oznámení
 - reklama
- Tvorba mediálního sdělení
 - zpráva, oznámení, fejeton, inzerát, interview

3. 2. Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

3. 2. 1. Vzdělávací obor: Matematika a její aplikace

3. 2. 1. 1. Vyučovací předmět: **Cvičení z matematiky**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět vychází ze vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace a z obsahu stejnojmenného vzdělávacího oboru.

Předmět je zařazen jako povinně volitelný. Vychází z předmětu Matematika na 2. stupni a je nabízen žákům v devátém ročníku školy s jednododinovou dotací.

Předmět je určen jednak žákům s hlubším zájmem o matematiku a také žákům, kteří si potřebují upevnit poznatky z běžných hodin matematiky.

Výuka se realizuje s žáky stejného ročníku a probíhá většinou ve třídě a v odborné učebně matematiky, v případě potřeby a vhodných tématech se využívá k výuce počítačová učebna s připojením na internet.

Obsah učiva úzce souvisí s předmětem Matematika, protože volitelný předmět je zaměřen na hlubší procvičování a rozšiřování učiva, které se aktuálně probírá v daném ročníku v předmětu Matematika a na procvičování příkladů, které lze očekávat u přijímacích zkoušek na SŠ.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitel

- vhodně motivuje žáka, snaží se u něj vzbudit zájem o další studium matematiky
- předkládá dostatek informačních zdrojů (učebnice, pracovní sešity, matematické programy)
- používá vhodné učební pomůcky (obrazový materiál, rýsovací potřeby, modely těles, kalkulačky, ...)
- vede žáka k osvojování základních matematických pojmů a vztahů
- rozvíjí kreativitu a učební dovednosti potřebné k samostatnému učení (práce s matematickými tabulkami, kalkulačkami)
- věnuje se dovednosti autokorekce chyb

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáka ke snaze nalézt vlastní řešení a následné kontrole správnosti řešení
- vede žáka k řešení příkladů a problémů z praxe
- vede žáka k aplikaci osvědčených postupů při řešení obdobných situací

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáka k přesnému vyjadřování a používání matematických pojmů a popisu způsobu řešení
- vede žáka k samostatnému vyhledávání informací z různých zdrojů

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáka k práci ve skupině, tj. vytvoření pravidel práce v týmu a jejich respektování
- vytváří partnerské vztahy učitel – žák a vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky
- vede žáka k pozitivní představě o sobě samém, podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáka k uvědomění si odpovědnosti k sobě samému, ke spolužákům i k učiteli
- vede žáka ke spolupráci ve skupině, zodpovědnosti za společnou práci

Kompetence pracovní

Učitel

- rozvíjí smysl pro povinnost a pravidelnost v přípravě na výuku
- zadává a kontroluje domácí přípravu
- vede žáka k samostatnosti
- vede žáka k efektivitě při organizování vlastní práce

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k tomu, aby zapojovali do řešení úloh a problémů i digitální technologie, porovnávali využití tradičních a digitálních prostředků, diskutovali o nich
- umožňuje žákům využívat digitálních pomůcek při modelování matematických situací a řešení matematických úloh i problémů a volit efektivní postupy
- vede žáky k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy:

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

Žák

- řeší jednoduché úlohy z praxe s využitím proměnných
- provádí početní operace s lomenými výrazy
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav
- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů
- samostatně pracuje s tabulkami, učebnicí, kalkulačkou,
- využívá digitální technologie k pochopení a ulehčení výpočtů algoritmických úloh
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací

Učivo

- výrazy – číselné, algebraické, lomené
- lineární rovnice – se zlomky a závorkami, rovnice s neznámou ve jmenovateli, slovní úlohy
- soustavy rovnic s dvěma neznámými – úpravy, slovní úlohy

GEOMETRIE

Žák

- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti
- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles
- načrtne a sestojí síť základních těles
- načrtne a sestojí obraz jednoduchých těles v rovině
- užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků
- orientuje se v základních funkcích, umí je použít při řešení úloh z praxe, v jednoduchých případech vytváří jejich grafické prezentace

- využívá digitální prostředí pro manipulaci a řešení úloh s prostorovými útvary
- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu
- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

Učivo

- podobnost – věty o podobnosti, využití v praxi
- funkce – pravoúhlá soustava souřadnic, lineární funkce, přímá a nepřímá úměrnost, slovní úlohy
- tělesa – jehlan, kužel, koule

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj:

- Rozvoj schopností poznání
- Sebepoznání a sebepojetí
- Seberegulace a sebeorganizace (samostatné práce, domácí příprava)
- Psychohygiena
- Kreativita (slovní a konstrukční úlohy)

Sociální rozvoj:

- Poznávání lidí (práce ve skupině)
- Mezilidské vztahy (práce ve skupině)
- Komunikace (matematické názvosloví – terminologie, nácvik komunikace v obhajobě vlastního řešení, popř. počtu řešení v konstrukčních úlohách)
- Kooperace a kompetice (dovednost přijmout myšlenky druhých)

Morální rozvoj:

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (řešení problémových, slovních a konstrukčních úloh)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá (slovní úlohy, statistické údaje a jejich zpracování)

Environmentální výchova

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí (slovní úlohy)

3. 3. 1. Vzdělávací obor: Tělesná výchova

3. 3. 1. 1. Vyučovací předmět: Sportovní hry

Charakteristika volitelného vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět sportovní hry se vyučuje v 9. ročníku jako volitelný předmět dotovaný 2 hodinami týdně a vyučován ve dvou hodinových nebo jednom dvouhodinovém bloku.

Vzdělávání je zaměřeno na

- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole
- rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu
- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- upevnění návyků poskytovat základní první pomoc

Obsah je především zaměřen na hry, atletika je zařazována podle potřeb závodů a zájmu žáků.

Předmětem prolínají **průřezová témata:**

- OSV – obecné modely řešení problémů, zvládání rozhodovacích situací, schopnosti
- VDO – angažovaný přístup k druhým, zásady slušnosti, tolerance, odpov. chování
- poznávání, sebepoznávání, poznávání lidí a jednání ve specifických rolích a situacích
- VMEGS – sport a sportovci v Evropě
- MkV – schopnost zapojovat se do diskuze, lidské vztahy

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- dodává žákům sebedůvěru
- sleduje pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů

Kompetence komunikativní

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

Kompetence sociální a personální

Učitel

- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupy

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
- vede žáky k potřebám zvládnout poskytnutí první pomoci

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k cílenému zařazování kompenzačních cvičení do pohybového režimu pro snížení zdravotních rizik spojených s pohybovou neaktivitou při používání digitálních technologií

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy:

Žák

- volí odpovídající sportovní oblečení
- správně používá terminologii

- zvládá techniku sport. her
- zná pravidla jednotlivých her
- zvládá organizaci a řízení herních činností
- umí použít různé herní systémy, herní kombinace, herní činnosti
- dodržuje pravidla fair p
- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť
- dokáže zorganizovat školní turnaj
- zná a dodržuje pravidla bezpečnosti při sport. činnostech
- rozvíjí zdravou soutěživost
- dbá na čestnost a spravedlnost
- navrhuje možnosti pro zlepšení sledovaného pohybu

Učivo

- nohejbal
- odbíjená
- fotbal
- frisbee
- basketbal
- florbal
- bruslení (dle podmínek)
- atletika

Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj:

- Rozvoj schopností poznávání
 - prolíná se všemi tematickými celky
 - hry a soutěže zaměřené na pozornost a soustředění
- Sebepoznání a sebepojetí
 - prolíná se všemi tematickými celky
 - hry, střídání rolí ve skupině, řešení problémových situací
 - samostatná práce, kontrolní testy
- Psychohygiena
 - prolíná se všemi tematickými celky
 - hry, relaxace, zvládání stresových a problémových situací
- Kreativita
 - soutěže

Sociální rozvoj:

- Poznávání lidí
 - prolíná se všemi tematickými celky
 - hry, zátěžové hry
- Mezilidské vztahy
 - prolíná se všemi tematickými celky

- skupinové práce (respektování, podpora, pomoc)
- Komunikace
 - prolíná se všemi tematickými celky
 - komunikace v různých situacích (pozdrav, omluva, prosba, vysvětlení, žádost aj.)
- Kooperace a kompetice
 - prolíná se všemi tematickými celky
 - hry ve skupinách (vedení a organizování práce, podřízení se)
 - soutěže

Morální rozvoj:

- Řešení problémů a rozhodovacích dovedností
 - prolíná se všemi tematickými celky
 - řešení problémových situací při sportování

Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola
 - prolíná se všemi tematickými celky
 - hry, soutěže, skupinová práce (zaměřeno na chování žáků jako zodpovědných osobností, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti, učí žáky zásadám slušnosti, tolerance)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá
 - prolíná se všemi tematickými celky
 - sport a sportovci v Evropě a ve světě

Multikulturní výchova

- Lidské vztahy
 - prolíná se všemi tematickými celky
 - míčové hry (rozvoj tolerance a spolupráce)

V. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

1. Pravidla pro hodnocení žáků

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků je:

- a) jednoznačné
- b) srozumitelné
- c) srovnatelné s předem stanovenými kritérii
- d) věcné
- e) všestranné

Hodnocení vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů ve školních vzdělávacích programech. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

A) Obecné zásady

Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník (dále jen vyučující) uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.

Při celkové klasifikaci přihlíží vyučující k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin - předměty s převahou teoretického zaměření, předměty s převahou praktických činností a předměty s převahou výchovného zaměření.

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Vyučující však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žakovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

B) Získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci

Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává vyučující zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka
- soustavným sledováním výkonu žáka a jeho připravenosti na vyučování
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy
- kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami
- analýzou výsledků činnosti žáka
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby i s pracovníky pedagogicko psychologických poraden a zdravotnických služeb, zejména u žáka s trvalejšími psychickými a zdravotními potížemi a poruchami

- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka

Žák 6. – 9. ročníku základní školy musí být z předmětu vyzkoušen ústně nebo písemně alespoň dvakrát za každé pololetí, z toho nejméně jednou ústně. Vyučující oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Při ústním vyzkoušení oznámí vyučující žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů od jejich konání.

Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne vyučující rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

Termín čtvrtletní práce nebo kontrolní práce delší než 25 minut prokonzultuje vyučující s třídním učitelem. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

Vyučující je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka (klasifikační deník).

C) Klasifikace žáka

Žáci se klasifikují ve všech vyučovacích předmětech uvedených v učebním plánu příslušného ročníku.

Klasifikační stupeň určí vyučující, který vyučuje příslušnému předmětu.

V předmětu, ve kterém vyučuje více vyučujících, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní vyučující po vzájemné dohodě.

Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Přitom se přihlíží k systematičnosti práci žáka po klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě aritmetického průměru známek za příslušné klasifikační období.

Při určování klasifikačního stupně posuzuje vyučující výsledky žáka objektivně, nesmí podléhat žádnému vlivu subjektivnímu ani vnějšímu.

Ředitel školy určí způsob, jakým budou třídní učitelé a vedení školy informováni o stavu klasifikace ve třídě.

Případy zaostávání žáka v učení a nedostatky v jeho chování se projednají v pedagogické radě.

Na konci klasifikačního období v termínu, který určí ředitel školy, zapíše vyučující příslušných předmětů číslicí výsledky celkové klasifikace do třídního výkazu a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.

Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování

- vyučující jednotlivých předmětů (třídní schůzky, konzultační hodiny)

- třídní učitel, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají
- ředitel školy v případě mimořádného zhoršení prospěchu nebo chování, a to bezprostředně a prokazatelným způsobem (písemně)

Přechází-li žák do jiné školy, zašle ředitel školy škole, na níž žák přechází, dokumentaci o žákovi a záznam o jeho chování a prospěchu za neukončené klasifikační období.

Přechází-li žák do jiné školy po 15. listopadu nebo 15. dubnu, dokumentace obsahuje návrh klasifikace chování, hodnocení a klasifikaci v jednotlivých předmětech jako podklad pro celkovou klasifikaci žáka na konci klasifikačního období.

Pokud je žákova absence za jedno pololetí vyšší než 120 vyučovacích hodin, nebo žák zameškal v daném předmětu více jak 50% vyučovacích hodin určených učebním plánem, nebo případně nemá vyučující potřebný počet známek jako podklad pro klasifikaci, může ředitel školy na návrh vyučujícího rozhodnout o komisionálním přezkoušení žáka z učiva daného předmětu za dané období, nebo rozhodnout o odložení klasifikace o 2 měsíce.

D) Klasifikace v předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společensko-vědní, přírodovědné předměty a matematika. Při klasifikaci výsledků v těchto vyučovacích předmětech vychází vyučující z požadavků učebních osnov a školních vzdělávacích programů.

Při klasifikaci se sleduje zejména:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů
- kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí
- kvalita výsledků a činností
- osvojení účinných metod samostatného studia

E) Stupně prospěchu a jejich kritéria v předmětech s převahou teoretického zaměření:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně, úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činností jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty. Žák je ochotný své znalosti a dovednosti prezentovat na školních soutěžích, olympiádách.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činností je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činností se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činností a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činností a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

F) Klasifikace v předmětech s převahou praktického zaměření

Převahu praktického zaměření mají na škole pracovní činnosti a výuka informačních a komunikačních technologií. Při klasifikaci v těchto předmětech se vychází z požadavku učebních osnov a standardu základního vzdělávání. Při klasifikaci se sleduje zejména:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelových způsobů práce
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativu v praktických činnostech
- kvalita výsledků činností
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, náradí a měřidel

G) Stupně prospěchu a jejich kritéria v předmětech s převahou praktického zaměření:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku.

Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, náradí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky. Žák je ochotný své znalosti a dovednosti prezentovat na školních soutěžích, olympiádách.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, náradí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochranně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, náradí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životním prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, náradí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a náradí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

H) Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají tyto předměty: výtvarná výchova, hudební výchova, tělesná výchova, výchova ke zdraví, občanská výchova.

Při klasifikaci v uvedených předmětech se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti
- kvalita projevu
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně

- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a estetice ostatní společnosti
- v tělesné výchově (s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka) všeobecná tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví

I) Stupně prospěchu a jejich kritéria v předmětech s převahou výchovného zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně, podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý a originální. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost. Žák je ochotný své znalosti a dovednosti prezentovat na školních soutěžích, olympiádách.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základně využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí v požadované míře estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku, tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

J) Zásady klasifikace prospěchu

Vyučující přihlíží k věkovým zvláštnostem žáka.

Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období.

Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřipustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.

Vyučující oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí vyučující žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů. Vyučující sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zákonným zástupcům žáka, a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky.

Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne vyučující rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

Vyučující je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

Klasifikační stupeň určí vyučující, který vyučuje příslušnému předmětu. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech, apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škole sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn; žák se znovu nepřezkúšuje.

Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě aritmetického průměru známek za příslušné období. Výsledná známka za klasifikační období musí odpovídat známám, které žák získal a které byly sděleny rodičům.

Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě, a to zpravidla k 15. listopadu a k 15. dubnu.

Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel školy, nejpozději však 48 hodin před jednáním klasifikační pedagogické rady, zapíše vyučující příslušných předmětů číslicí výsledky celkové klasifikace do třídního výkazu a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.

Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka: třídní učitel a vyučující jednotlivých předmětů, a to na konci 1. a 3. čtvrtletí školního roku, a kdykoliv jindy, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají.

Informace jsou rodičům předávány převážně při osobním jednání na třídních schůzkách nebo konzultačních hodinách, případně na schůzkách, na které jsou rodiče písemně zváni. Rodičům, kteří se nemohli dostavit na školou určený termín, poskytnou vyučující možnost individuální konzultace. Údaje o klasifikaci a hodnocení chování žáka jsou sdělovány pouze zástupcům žáka, nikoli veřejně.

V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem tak, aby žák měl možnost zhoršený prospěch vylepšit.

V případě zhoršení prospěchu žáka o dva stupně mezi dvěma klasifikačními obdobími informuje vyučující třídního učitele. Dotyčný vyučující pak doloží řediteli školy oprávněnost zhoršené klasifikace (klasifikační deník, písemné testy žáka).

Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok (včetně hlavních prázdnin),

v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30. 10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání také zákonným zástupcům žáků (ve škole).

Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména:

- neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden
- hodnotí to, co žák umí, účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka
- klasifikují jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné
- nechávají žákům dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva před jeho prověřováním, - prověřují znalosti až po dostatečném procvičení učiva

Třídní učitelé (případně výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv vyučujících (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.

2. Pravidla pro hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žák se speciálními vzdělávacími potřebami může být v některém předmětu se souhlasem ředitele školy vzděláván dle individuálního vzdělávacího plánu, a to na základě písemné žádosti zákonného zástupce a doporučující odborné zprávy.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se uskutečňuje podle individuálního vzdělávacího plánu (dále jen IVP), který vychází ze školních vzdělávacích programů školy, ze závěrů speciálně pedagogického vyšetření, popřípadě psychologického vyšetření školským poradenským zařízením a z vyjádření zákonného zástupce žáka. IVP je závazným dokumentem pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb žáka. Individuální vzdělávací plán je součástí dokumentace žáka.

IVP je vypracován zpravidla před nástupem žáka do školy, nejpozději však 1 měsíc po nástupu žáka do školy nebo po zjištění speciálních vzdělávacích potřeb žáka. IVP může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeby.

Za zpracování IVP odpovídá ředitel školy v součinnosti s výchovným poradcem a učiteli předmětů, ve kterých je IVP přidělen. Individuální vzdělávací plán se rovněž vypracovává ve spolupráci se školským poradenským zařízením a zákonným zástupcem žáka.

Škola seznámí s individuálním vzdělávacím plánem všechny vyučující žáka a současně žáka a zákonného zástupce žáka, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem. Poskytování vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka.

Školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu a poskytuje žákovi, zákonnému zástupci žáka a škole poradenskou podporu. V případě nedodržování opatření uvedených v individuálním vzdělávacím plánu informuje o této skutečnosti ředitele školy.

Žáci se SVP jsou hodnoceni a klasifikováni s přihlédnutím ke vzdělávacím možnostem, předpokladům žáka a na základě přiznaných podpůrných opatření ŠPZ. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími. Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka. Vyučující respektuje doporučené způsoby práce a hodnocení žáka, popsané ve zprávě o psychologickém vyšetření. Způsob hodnocení je součástí IVP žáka.

U žáka se SVP hodnotíme zejména průběh jeho práce, úsilí, nasazení a ne jenom výsledek práce. Hodnotíme celkovou aktivitu, sebevědomí a jeho získané kompetence. Užívají se takové formy hodnocení, které nemají negativní vliv na jeho vzdělávání. Při formativním (průběžném) hodnocení je žák veden k sebehodnocení a k samostatnému objevování nedostatků vlastní práce. Učitelem mu je poskytována popisná zpětná vazba o tom, co se již naučil a v čem udělal pokrok, jsou mu poskytována vodítka ke zlepšení jeho výkonu. Při sumativním (celkovém) hodnocení jsou zohledňovány možnosti žáka se SVP, zejména jeho pokroky ve vzdělávání.

3. Pravidla pro hodnocení mimořádně nadaných žáků

Vzdělávání mimořádně nadaných žáků se uskutečňuje podle individuálního vzdělávacího plánu (dále jen IVP), který vychází ze školních vzdělávacích programů školy, ze závěrů speciálně pedagogického vyšetření, popřípadě psychologického vyšetření školským poradenským zařízením a z vyjádření zákonného zástupce žáka. IVP je závazným dokumentem pro zajištění vzdělávání mimořádně nadaného žáka. Individuální vzdělávací plán je součástí dokumentace žáka.

IVP je vypracován zpravidla před nástupem žáka do školy, nejpozději však 1 měsíc po nástupu žáka do školy nebo po zjištění mimořádného nadání žáka. IVP může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeby.

Za zpracování IVP odpovídá ředitel školy v součinnosti s výchovným poradcem a učiteli předmětů, ve kterých je IVP přidělen. Individuální vzdělávací plán se rovněž vypracovává ve spolupráci se školským poradenským zařízením a zákonným zástupcem žáka.

Škola seznámí s individuálním vzdělávacím plánem všechny vyučující žáka a současně žáka a zákonného zástupce žáka, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem.

Poskytování vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka.

Školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu a poskytuje žákovi, zákonnému zástupci žáka a škole poradenskou podporu. V případě nedodržování opatření uvedených v individuálním vzdělávacím plánu informuje o této skutečnosti ředitele školy.

Ředitel školy může mimořádně nadaného žáka přeradit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přerazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitel školy.

Nelze-li individuálně vzdělávaného žáka hodnotit na konci příslušného pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení pololetí. Ředitel školy zruší povolení individuálního vzdělávání, pokud žák na konci druhého pololetí příslušného školního roku neprospěl, nebo nelze-li žáka hodnotit na konci pololetí ani v náhradním termínu.

4. Pravidla pro používání slovního hodnocení

Žák se speciálními vzdělávacími potřebami může být v některém předmětu se souhlasem ředitele školy hodnocen slovně, a to na základě písemné žádosti zákonného zástupce a doporučení školského poradenského zařízení. Žákovi je doporučeno slovní hodnocení tehdy, shledá-li školské poradenské zařízení, že vzhledem k povaze speciálních vzdělávacích potřeb žáka nebo k průběhu a výsledkům dosavadního poskytování podpůrných opatření je nutno slovně hodnotit žáka tak, aby se naplnily vzdělávací možnosti žáka.

Výsledky vzdělávání žáka jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

U žáka se speciálními vzdělávacími potřebami se při jeho hodnocení a klasifikaci přihlédne k charakteru a povaze speciální vzdělávací potřeby žáka. Vyučující respektují doporučení odborných vyšetření žáků, uplatňují je při klasifikaci a hodnocení žáků. Volí rovněž vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.

Při zjišťování úrovně žakových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, na něž nemá speciální vzdělávací potřeba žáka negativní vliv a které odpovídají schopnostem žáka. Kontrolní práce a diktáty píše tento žáci po předchozí přípravě. Dítě se speciální vzdělávací potřebou nebude vystavováno úkolům, v nichž vzhledem k povaze a charakteru speciální vzdělávací potřeby nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.

Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák

zvládl. Klasifikace musí být provázena hodnocením, tj. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak nedostatky překonávat.

Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají se zákonnými zástupci žáků a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován.

5. Pravidla pro sebehodnocení žáků

Kromě forem hodnocení práce žáků ze strany pedagogických pracovníků vedou vyučující žáky rovněž k vlastnímu hodnocení sebe sama, k sebehodnocení, dle těchto zásad:

Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, posiluje sebeúctu a sebevědomí žáků. Je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně všemi vyučujícími, způsobem přiměřeným věku žáků.

Chyba je přirozená součástí procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat, hodnocení žákova výkonu nelze provést jen klasifikací, musí být doprovázeno rozbořem chyb žáka.

Při sebehodnocení se žák snaží vyjádřit:

- co se mu daří
- co mu ještě nejde, jaké má rezervy
- jak bude pokračovat dál.

Vyučující cíleně a pravidelně vedou žáky, aby komentovali svoje výkony a výsledky.

Sebehodnocení žáků nenahrazuje klasické hodnocení (hodnocení žáka pedagogem), ale doplňuje a rozšiřuje evaluační procesy a více aktivizuje žáka.

Na konci každého pololetí žáci písemnou nebo ústní formou provedou sebehodnocení v oblastech:

- zodpovědnost
- motivace k učení
- sebedůvěra
- vztahy v třídním kolektivu
- český jazyk
- matematika
- cizí jazyk
- předměty humanitního zaměření
- předměty přírodovědného zaměření
- předměty výchovného zaměření.

6. Klasifikace chování

Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s vyučujícími, kteří ve třídě vyučují i s ostatními vyučujícími. O konečné klasifikaci chování rozhoduje ředitel školy po projednání v pedagogické radě. Pokud třídní učitel tento postup nedodrží, mají možnost podat návrh pedagogické radě i další vyučující. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a Školního řádu během klasifikačního období.

Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka.

K uděleným výchovným opatřením k posílení kázně v hodnoceném klasifikačním období se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření nebyla účinná.

A) Stupně chování a jejich kritéria

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržoval pravidla chování a ustanovení Školního řádu. Méně závažných přestupků se dopouštěl ojediněle. Žák byl přístupný výchovnému působení a snažil se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka ve škole bylo v rozporu s ustanoveními Školního řádu nebo v rozporu s pravidly slušného chování. Žák se opakovaně dopouštěl méně závažných přestupků. Žák ohrožoval bezpečnost či zdraví svoje nebo jiných osob. Žák měl v hodnoceném období opakovanou neomluvenou absenci v celkovém rozsahu 3 – 10 hodin nebo jednorázovou neomluvenou absenci v celkovém rozsahu 2 školních dní. Žák ve škole pořizoval zvukové či obrazové záznamy mobilním telefonem či fotoaparátem. Žák svévolně opustil vyučovací hodinu či budovu školy. Žákovi byla prokázána šikana, nošení či užívání drog, alkoholu či cigaret v areálu školy.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole bylo v příkrém rozporu s ustanoveními Školního řádu nebo v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Žák se opakovaně dopouštěl závažných přestupků proti Školnímu řádu nebo provinění, kterými byla vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví žáka či jiných osob. Žák záměrně narušoval hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Žák měl v hodnoceném období nejméně 4x neomluvenou absenci nebo jednorázovou neomluvenou absenci v rozsahu převyšujícím 2 školní dny. Žák ve škole opakovaně pořizoval zvukové či obrazové záznamy mobilním telefonem či fotoaparátem. Žák opakovaně svévolně opustil vyučovací hodinu či budovu školy. Žákovi byla opakovaně prokázána šikana, nošení či užívání drog, alkoholu a cigaret v areálu školy.

7. Výchovná opatření

a) Pochvala ředitele školy

Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.

b) Pochvala třídního učitele

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

c) Napomenutí třídního učitele

Ukládá jej třídní učitel na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiného vyučujícího bezprostředně po přestupku, kterého se žák dopustí. Zpravidla se jedná o méně závažné porušení Školního řádu. O udělení výchovného opatření třídní učitel prokazatelně uvědomí zákonného zástupce žáka.

d) Důtka třídního učitele

Ukládá ji třídní učitel na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiného vyučujícího po projednání v pedagogické radě a se souhlasem ředitele školy. Zpravidla se jedná o opakované porušování Školního řádu méně závažným způsobem, porušení pravidel slušného chování či jednorázovou neomluvenou absenci v rozsahu 1 – 2 hodiny. Důtka třídního učitele se uděluje před kolektivem třídy, třídní učitel o udělení prokazatelně uvědomí zákonného zástupce žáka.

e) Důtka ředitele školy

Ukládá ji ředitel školy na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiného vyučujícího po projednání v pedagogické radě. Zpravidla se jedná o závažné či opakované porušování Školního řádu, hrubé porušování pravidel slušného chování, 1x neomluvenou absenci v rozsahu jednoho školního dne (2 – 7 hodin) nebo 2x neomluvenou absenci v celkovém rozsahu 3 – 4 hodiny. Důtka ředitele školy se uděluje před kolektivem třídy, třídní učitel o udělení prokazatelně uvědomí zákonného zástupce žáka.

Udělení pochvaly, uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace žáka a školy. Udělení pochvaly se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

8. Hodnocení žáků na vysvědčení

Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

A) Chování

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) 1 - velmi dobré
- b) 2 - uspokojivé
- c) 3 - neuspokojivé

B) Povinné, volitelné a nepovinné předměty

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- a) 1 - výborný
- b) 2 - chvalitebný
- c) 3 - dobrý
- d) 4 - dostatečný
- e) 5 - nedostatečný

Při hodnocení žáka v případě použití klasifikace se na prvním stupni použije pro zápis stupně hodnocení číslice, na druhém stupni se použije slovního označení stupně hodnocení.

Pokud se jedná o žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, může být tento žák v některých předmětech hodnocen slovně. V ojedinělých případech nemusí být žák v některém předmětu klasifikován vůbec. V obou případech jde vždy o správné rozhodnutí ředitele školy, které je učiněno na základě odborné zprávy a písemné žádosti zákonného zástupce.

Jestliže je žák z výuky některého předmětu v 1. nebo ve 2. pololetí uvolněn, rubrika se na vysvědčení neproškrťává, ale vyplní se „uvolněn” nebo „uvolněna“. Nelze-li žáka v 1. nebo 2. pololetí hodnotit ani v náhradním termínu, vyplní se „nehodnocen” nebo „nehodnocena“. Důvody pro uvolnění nebo nehodnocení žáka se uvedou ve školní matrice.

C) Zásady pro vzájemné převedení klasifikace a slovního hodnocení

Prospěch	Odpovídající slovní hodnocení
Ovládnutí učiva	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá
Myšlení	

1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti, samostatný
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení, pouze s nápovědou
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	nedokáže se samostatně vyjádřit, i na návodné otázky odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomostí	
1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Aktivita, zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné
Chování	
1 – velmi dobré	Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení Školního řádu. Méně závažných přestupků se dopouští

	ojediněle. Žák je přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 - uspokojivé	Chování žáka ve škole je v rozporu s ustanoveními Školního řádu nebo v rozporu s pravidly slušného chování. Žák se opakovaně dopouští méně závažných přestupků. Žák ohrožuje bezpečnost či zdraví svoje nebo jiných osob. Žák má v hodnoceném období neomluvenou absenci (2 – 6 hodin). Žák ve škole pořizuje zvukové či obrazové záznamy mobilním telefonem či fotoaparátem. Žák svévolně opustí vyučovací hodinu či budovu školy. Žákovi je prokázána šikana, nošení či užívání drog, alkoholu a cigaret v areálu školy.
3 - neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s ustanoveními Školního řádu nebo v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Žák se opakovaně dopouští závažných přestupků proti Školnímu řádu nebo provinění, kterými je vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví žáka či jiných osob. Žák záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Žák má v hodnoceném období neomluvenou absenci (7 a více hodin). Žák ve škole opakovaně pořizuje zvukové či obrazové záznamy mobilním telefonem či fotoaparátem. Žák opakovaně svévolně opustí vyučovací hodinu či budovu školy. Žákovi je opakovaně prokázána šikana, nošení či užívání drog, alkoholu a cigaret v areálu školy.

D) Celkový prospěch žáka

Celkový prospěch žáka na vysvědčení se v případě použití klasifikace hodnotí těmito stupni prospěchu:

a) Žák je hodnocen stupněm

„prospěl (a) s vyznamenáním“, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré. V případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků dle vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání v platném znění.

b) Žák je hodnocen stupněm

„prospěl (a)“, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícímu slovnímu hodnocení.

c) Žák je hodnocen stupněm

„neprospěl (a)“, je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícímu slovnímu hodnocení.

9. Postup do vyššího ročníku

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí příslušného ročníku prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem, s výjimkou předmětů výchovného zaměření a s výjimkou předmětů, ze kterých byl ředitelem školy uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka. Do vyššího ročníku postoupí rovněž žák, který úspěšně absolvoval opravnou zkoušku. U žáka, který splní povinnou školní docházku již v nižším ročníku, rozhodne o postupu do vyššího ročníku ředitel školy na základě žádosti zákonného zástupce žáka do 31. 12. předchozího roku.

10. Opravné zkoušky

Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli (byli hodnoceni stupněm 5 – nedostatečný) nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.

Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku (tedy do 31. 8.) v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.

11. Komisionální přezkoušení

Komisionální zkoušky se konají v těchto případech:

- při přezkoušení žáka, má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti celkové klasifikace
- při zkoušení žáka, kterého nebylo možno klasifikovat v řádném termínu na konci prvního nebo druhého pololetí (zameškání více jak 120 vyučovacích hodin, zameškání více jak 50% vyučovacích hodin v daném předmětu),
- při zařazování žáka do vyššího ročníku bez absolvování předcházejícího ročníku,
- při zkoušení žáka, který plní povinnou školní docházku mimo území České republiky,
- při zkoušení žáka, který je osvobozen od povinnosti docházet do školy,
- při opravných zkouškách,

- při zařazování žáka do tříd s rozšířeným vyučováním některých předmětů nebo skupin předmětů,
- při přezkoušení, nařídil-li je školní inspektor nebo ředitel školy.

Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- předseda**, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
- zkoušející učitel**, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu. Ředitel školy posoudí, zda bude do komise jmenován vyučující, o jehož klasifikaci má zákonný zástupce pochybnosti.
- přisedící**, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení oproti konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví ředitel školy náhradní termín přezkoušení.

Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.